

โมเดลเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพ : บทบาทการส่งผ่านของการ
ประทับใจว่าด้วยค่าตามการรับรู้และเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือ

นาย ธนวัต ปุณยกนก

ศูนย์วิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาจิตวิทยาการปรึกษา

คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2553

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A MODEL OF PROFESSIONAL HELP SEEKING INTENTIONS: THE MEDIATING ROLE
OF PERCEIVED STIGMA AND ATTITUDES TOWARD HELP SEEKING

Mr. Tanawat Poonyakanok

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts Program in Counseling Psychology

Faculty of Psychology

Chulalongkorn University

Academic Year 2010

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

โมเดลเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนัก
วิชาชีพ : บทบาทการส่งผ่านของการประทับตราว่าด้วยค่า
ตามการรับรู้และเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือ

โดย

นาย ธนวัต ปุณยกนก

สาขาวิชา

จิตวิทยาการปรึกษา

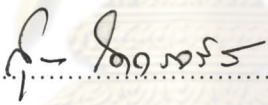
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

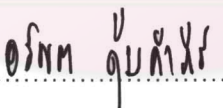
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อรัญญา ต้อยคำภีร์

คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

..... คณบดีคณะจิตวิทยา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คังนางค์ มณีศรี)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ สุภาพรรณ โคตรจรัส)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อรัญญา ต้อยคำภีร์)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร. ณัฐสุดา เต้พันธ์)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร. นงลักษณ์ วิรัชชัย)

ธนวัต ปุณยกนก : โมเดลเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพ : บทบาทการส่งผ่านของการประทับใจตราว่าด้อยค่าตามการรับรู้และเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือ. (A MODEL OF PROFESSIONAL HELP SEEKING INTENTIONS: THE MEDIATING ROLE OF PERCEIVED STIGMA AND ATTITUDES TOWARD HELP SEEKING) อ. ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: ผศ. ดร. อรัญญา ตูย์คำภีร์, 196 หน้า.

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาอิทธิพลของการประทับใจตราว่าด้อยค่าในการแสวงหาความช่วยเหลือและเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจากนักวิชาชีพที่มีต่อเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือในกลุ่มนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี และเพื่อศึกษาความแตกต่างระหว่างเพศในการรับรู้ถึงการประทับใจตราว่าด้อยค่าในการแสวงหาความช่วยเหลือ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้เป็นนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี จำนวน 1,191 คน (ชาย 592 คน และ หญิง 599 คน) วิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการสร้างสมการโครงสร้างและทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลด้วยโปรแกรมลิสเรล (LISREL) ผลการวิจัยพบว่าการประทับใจตราว่าด้อยค่าทั้ง 3 รูปแบบสามารถทำนายเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือได้โดยมีเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจากนักวิชาชีพเป็นตัวแปรส่งผ่านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยการประทับใจตราว่าด้อยค่าจากตนเองส่งผลต่อเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือมากที่สุด ($\beta = -.54, p < .001$) รองลงมาคืออิทธิพลรวมของการประทับใจตราว่าด้อยค่าจากสังคม ($\beta = -.32, p < .001$) การประทับใจตราว่าด้อยค่าจากบุคคลใกล้เคียงมีอิทธิพลรวมต่อเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือต่ำที่สุด ($\beta = -.17, p < .001$) และเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือมีอิทธิพลต่อเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือ ($\beta = -.23, p < .001$) ตัวแปรทั้งหมดในสมการสามารถอธิบายความแปรปรวนของเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือได้ร้อยละ 19.0 และการประทับใจตราว่าด้อยค่าทั้ง 3 รูปแบบสามารถอธิบายความแปรปรวนของเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือได้ร้อยละ 36.6 ทั้งนี้เพศไม่มีอิทธิพลกำกับต่อความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรในโมเดล

สาขาวิชา....จิตวิทยาการปรึกษา.... ลายมือชื่อนิสิต.....ธนวัต ปุณยกนก
ปีการศึกษา.....2553..... ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก.....อรัญญา ตูย์คำภีร์

5178103438 : MAJOR COUNSELING PSYCHOLOGY

KEYWORDS : STIGMA / PSYCHOLOGICAL HELP SEEKING / CAUSAL MODEL

TANAWAT POONYAKANOK: A MODEL OF PROFESSIONAL HELP SEEKING INTENTIONS: THE MEDIATING ROLE OF PERCEIVED STIGMA AND ATTITUDES TOWARD HELP SEEKING. THESIS ADVISOR: ASST. PROF. ARUNYA TUICOMEPEE, Ph. D., 196 pp.

This study aims to investigate the relationship pattern of stigmas of seeking help and attitude toward help seeking on help seeking intentions in Thai undergraduate students and to examine the differences between genders in perceiving stigma of seeking help. Participants were 1,191 (592 male and 599 female) undergraduate students. The data analyses using structural equation modeling and multi-sample analysis through LISREL were conducted. Findings reveal that the three forms of stigma have effect of intention to seek help with attitude toward help seeking as a mediator significantly ($p < .001$). Self stigma demonstrates the most effect on attitude ($\beta = -.54, p < .001$), followed by public stigma ($\beta = -.32, p < .001$), and personal stigma ($\beta = -.17, p < .001$). Attitude towards help seeking predicts help seeking intentions ($\beta = -.23, p < .001$). The model account for 19.0% of all the variance of help seeking intentions and stigmas account for 36.6% of all attitudes towards help seeking variances. Finding also indicates that gender did not have a moderation effect on causal relationship between stigmas and help seeking intentions.

Field of Study : Counseling Psychology

Student's Signature

Tanawat Poonyakanok

Academic Year : 2010

Advisor's Signature

Arunya Tuicomepee

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงเป็นไปด้วยดีด้วยความเมตตากรุณา และความช่วยเหลืออย่างเต็มที่ของ รองศาสตราจารย์ ดร.อรัญญา ตู่ย์คำภีร์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้ถ่ายทอดความรู้ ให้คำแนะนำ และคอยเอาใจใส่ในการแก้ไขปรับปรุงงานวิจัยให้ดียิ่งขึ้น รวมไปถึงให้การสนับสนุนในการเก็บข้อมูล และยินดีให้คำปรึกษามาโดยตลอด

ขอกราบขอบพระคุณขอบคุณศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร. นางลักษณวี วิรัชชัย ที่ได้ถ่ายทอดความรู้ทางด้านสถิติและการวิจัยให้แก่ผู้วิจัยอย่างเต็มที่ รวมไปถึงให้คำแนะนำและให้คำปรึกษาที่มีคุณค่าแก่ผู้วิจัยตลอดระยะเวลาที่ศึกษาอยู่

ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร. ชุมพร ยงกิตติกุล ที่ได้ให้ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนามาตรวัดทางจิตวิทยา ให้คำแนะนำตลอดกระบวนการพัฒนามาตรวัดเป็นอย่างดี รวมไปถึงให้ความเอาใจใส่ และความหวังดีที่มีให้แก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ ประดิษฐ์ โงนมนณี จากมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญเป็นอย่างสูง สำหรับความช่วยเหลืออย่างเต็มที่ในการเก็บข้อมูล หากไม่ได้ความช่วยเหลือครั้งนี้ผู้วิจัยคงไม่สามารถเก็บข้อมูลได้ครบถ้วนภายในระยะเวลาอันสั้นอย่างแน่นอน

นอกจากนี้ยังขอขอบคุณคณาจารย์ในสาขาวิชาจิตวิทยาการปรึกษา และคณาจารย์คณะจิตวิทยาทุกท่านที่ได้ให้ความรู้ในศาสตร์จิตวิทยาแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอดระยะเวลาที่ศึกษาไม่ว่าจะเป็นขณะที่ศึกษาอยู่ในระดับปริญญาบัณฑิต หรือในระดับปริญญาโทมาโดยตลอดก็ตาม

ขอขอบคุณ ภักทรา พิทักษานนท์กุล ผู้คอยช่วยเหลือทั้งในส่วนงานวิจัยครั้งนี้และคอยให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมา ทำให้งานวิจัยชิ้นนี้สำเร็จลงด้วยดี ขอขอบคุณกณิกนันต์ ศรีวัลลภ ที่ให้ความช่วยเหลือและคำแนะนำแก่ผู้วิจัยในเรื่องสถิติมาโดยตลอด ทำให้ผู้วิจัยสามารถผ่านพ้นปัญหาต่างๆในช่วงการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผลได้เป็นอย่างดี และขอขอบคุณสรียา โชติธรรม สำหรับคำแนะนำในเรื่องการเขียนตารางและการแปลผล และคอยร่วมทุกข์ร่วมสุขในการหาความรู้เพิ่มเติมด้านสถิติและการวิจัยมาโดยตลอด

ขอขอบคุณเพื่อนๆจิตวิทยาการปรึกษารุ่นที่ 24 ที่ช่วยกันฟันฝ่าความลำบากและร่วมทุกข์ร่วมสุขด้วยกันมาโดยตลอดระยะเวลาสามปีที่ผ่านมาผู้วิจัยศึกษาอยู่ในระดับมหาบัณฑิต

นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัยที่ให้ทุนอุดหนุนวิทยานิพนธ์ เพื่อใช้ในการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้

สุดท้ายนี้ ขอขอบคุณครอบครัวของผู้วิจัยได้แก่ พ่อ แม่ ที่คอยสนับสนุนผู้วิจัยมาโดยตลอด และขอขอบคุณพี่สาวที่คอยความช่วยเหลือแก่ผู้วิจัยในด้านการเรียบเรียง ตรวจสอบและแก้ไขงานในส่วนที่ต้องเกี่ยวข้องกับภาษาอังกฤษมาโดยตลอด

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฌ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ในการวิจัย.....	5
ตัวแปรในการวิจัย.....	6
คำจำกัดความ.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
การแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจากนักวิชาชีพ.....	8
การประทับตราว่าด้อยค่าในการแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจาก นักวิชาชีพ.....	26
ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในโมเดลเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือ จากนักวิชาชีพ.....	34
สมมติฐานการวิจัย.....	39
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	41
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	41
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	43
ขั้นตอนการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	47
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	72
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	73
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	74

	หน้า
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิจัย.....	74
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาของกลุ่มตัวอย่าง.....	75
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น.....	80
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบความตรงของโมเดลเจตจำนงต่อการ แสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพ.....	98
ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลระหว่างเพศ โดยใช้ เทคนิคการวิเคราะห์กลุ่มพหุ (multi-sample analysis).....	103
ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพิ่มเติม.....	127
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	135
สรุปผลการวิจัย.....	135
อภิปรายผลการวิจัย.....	137
ส่วนที่ 1 อิทธิพลของการประทับตราว่าด้อยค่าในการแสวงหาความช่วยเหลือ และเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยา จากนักวิชาชีพที่มีต่อเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจาก นักวิชาชีพ.....	138
ส่วนที่ 2 ความแตกต่างระหว่างเพศในการรับรู้ถึงการประทับตราว่าด้อยค่าใน การแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพ.....	143
ส่วนที่ 3 การอภิปรายผลเพิ่มเติม.....	145
ข้อจำกัดในการวิจัย.....	147
ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย.....	147
ส่วนที่ 1 ข้อเสนอแนะต่อนักจิตวิทยาการปรึกษา นักวิชาชีพ ผู้ให้บริการ เกี่ยวกับด้านสุขภาพจิต หรือผู้ที่เกี่ยวข้อง.....	150
ส่วนที่ 2 ข้อเสนอแนะในเชิงนโยบายต่อหน่วยงานที่ให้บริการปรึกษาเชิง จิตวิทยา และสถาบันการศึกษา หรือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง.....	151
รายการอ้างอิง.....	153
ภาคผนวก.....	160
ภาคผนวก ก.....	161
ภาคผนวก ข.....	162
ภาคผนวก ค.....	167

ภาคผนวก ง.....	หน้า
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	192
	196

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
3.1	เมทริกซ์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของข้อกระทง ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในโมเดลการวัดการประทับตราว่าด้อยค่าจากสังคมในการแสวงหาความช่วยเหลือ.....	50
3.2	เมทริกซ์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของข้อกระทง ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในโมเดลการวัดการประทับตราว่าด้อยค่าจากบุคคลใกล้ชิดในการแสวงหาความช่วยเหลือ.....	55
3.3	เมทริกซ์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของข้อกระทง ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในโมเดลการวัดการประทับตราว่าด้อยค่าจากตนเองในการแสวงหาความช่วยเหลือ.....	60
3.4	เมทริกซ์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของข้อกระทง ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในโมเดลการวัดเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจากนักวิชาชีพ.....	65
3.5	เมทริกซ์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของข้อกระทง ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในโมเดลการวัดเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพ.....	70
4.1	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ ช่วงอายุ ชั้นปี และมหาวิทยาลัย.....	76
4.2	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ มหาวิทยาลัย และคณะ.....	77
4.3	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่มีประสบการณ์ในการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพ สถานที่ที่ไปขอรับความช่วยเหลือ และเหตุผลในการแสวงหาความช่วยเหลือ.....	78
4.4	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับของเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพ และผลการจำแนกระดับของเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพตามประสบการณ์ในการแสวงหาความช่วยเหลือ.....	80
4.5	ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรในการวิจัย.....	82
4.6	ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของตัวแปรในการวิจัยระหว่างกลุ่มของตัวแปรเพศ ตัวแปรมหาวิทยาลัย และตัวแปรรูปแบบของแบบสอบถาม.....	84

ตารางที่	หน้า
4.7	น้ำหนักองค์ประกอบของมาตรวัดการประทับตราว่าด้อยค่าจากสังคม..... 87
4.8	น้ำหนักองค์ประกอบของมาตรวัดการประทับตราว่าด้อยค่าจากบุคคลใกล้ชิด.... 88
4.9	น้ำหนักองค์ประกอบของมาตรวัดการประทับตราว่าด้อยค่าจากตนเอง..... 89
4.10	น้ำหนักองค์ประกอบของมาตรวัดเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือทาง จิตวิทยาจากนักวิชาชีพ..... 90
4.11	น้ำหนักองค์ประกอบของมาตรวัดเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจาก นักวิชาชีพ..... 91
4.12	ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรสังเกตได้..... 93
4.13	เมทริกซ์สหสัมพันธ์ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรสังเกตได้... 96
4.14	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบตัวแปรสังเกตได้ในโมเดลการวัดตัวแปรแฝงในโมเดล สมมติฐานวิจัย..... 98
4.15	ผลการประมาณค่าขนาดอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวม ระหว่างตัวแปรแฝงในโมเดลเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนัก วิชาชีพในกลุ่มนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัย..... 102
4.16	เมทริกซ์สหสัมพันธ์ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรสังเกตได้ ในโมเดลของกลุ่มเพศชาย..... 105
4.17	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบตัวแปรสังเกตได้ในโมเดลการวัดตัวแปรแฝงในโมเดล ของกลุ่มเพศชาย..... 107
4.18	ผลการประมาณค่าขนาดอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวม ระหว่างตัวแปรแฝงในโมเดลเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนัก วิชาชีพในโมเดลของกลุ่มเพศชาย..... 111
4.19	เมทริกซ์สหสัมพันธ์ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรสังเกตได้ ในโมเดลของกลุ่มเพศหญิง..... 114
4.20	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบตัวแปรสังเกตได้ในโมเดลการวัดตัวแปรแฝงในโมเดล ของกลุ่มเพศหญิง..... 116
4.21	ผลการประมาณค่าขนาดอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวม ระหว่างตัวแปรแฝงในโมเดลเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนัก วิชาชีพในโมเดลของกลุ่มเพศหญิง..... 119

ตารางที่		หน้า
4.22	ผลการทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพระหว่างกลุ่มเพศชายและกลุ่มเพศหญิง.....	124
4.23	ผลการประมาณค่าขนาดอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวมระหว่างตัวแปรแฝงในโมเดลเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพในโมเดลของกลุ่มเพศชายและกลุ่มเพศหญิง ที่มีขนาดอิทธิพลในเมทริกซ์ GA, BE, LX, LY และ TD ไม่แปรเปลี่ยนระหว่างกลุ่มเพศ.....	125
4.24	เมทริกซ์สหสัมพันธ์ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรสังเกตได้ในโมเดลเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพที่ตัวแปรแฝงมีโครงสร้างแบบองค์ประกอบเดียว.....	129
4.25	ผลการประมาณค่าขนาดอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวมระหว่างตัวแปรแฝงในโมเดลเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพที่ตัวแปรแฝงมีโครงสร้างแบบองค์ประกอบเดียว.....	131
4.26	ผลการทดสอบการแข่งขันของโมเดลเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพ.....	132

สารบัญญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1	10
2.2	13
2.3	35
2.4	35
2.5	36
2.6	38
2.7	39
2.8	40
3.1	51
3.2	56
3.3	61
3.4	66
3.5	71
4.1	101
4.2	110

ภาพที่	หน้า
4.3 โมเดลเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพของกลุ่ม เพศหญิง.....	118
4.4 โมเดลเชิงสาเหตุของเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพ ของกลุ่มเพศชายและกลุ่มเพศหญิงที่มีขนาดอิทธิพลในเมทริกซ์ GA, BE, LX, LY และ TD ไม่แปรเปลี่ยนระหว่างกลุ่มเพศ.....	126
4.5 โมเดลเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพที่ตัวแปรแฝงมี โครงสร้างแบบองค์ประกอบเดียว.....	130
4.6 ผลการเปรียบเทียบค่าสัมประสิทธิ์มาตรฐานระหว่างโมเดลเจตจำนงต่อการ แสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพ และโมเดลเจตจำนงต่อการแสวงหา ความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพที่ตัวแปรแฝงมีโครงสร้างแบบองค์ประกอบเดียว...	133

 ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาสภาพของปัญหาต่างๆ ในชีวิตประจำวันของนักศึกษามหาวิทยาลัยที่ผ่านมา ระบุว่าปัญหาหลักที่นักศึกษาเผชิญนั้นมีหลากหลาย อาทิเช่น ปัญหาด้านการเรียน ด้านสัมพันธภาพ ด้านครอบครัว และ ด้านการเงิน (พินิตา สังฆพันธ์, ประภาพร ตั้งธนาธิช, ลักคณา สารรัตน์, และ จิรศักดิ์ สุทัศน์ะจินดา, 2549; Archer, & Lamnin, 1985 อ้างถึงใน Jackson, & Finney, 2002) งานวิจัยทั้งในประเทศไทยและในต่างประเทศต่างก็ระบุว่าปัญหาต่างๆ เหล่านี้เป็นสาเหตุที่ทำให้นักศึกษาเกิดความรู้สึกกดดันและความเครียด เมื่อนักศึกษามีความเครียดมากขึ้น และมีวิธีแก้ปัญหาไม่เหมาะสม เช่น ไม่แสวงหาความช่วยเหลือ หรือมีวิธีการแสวงหาความช่วยเหลือที่ไม่เหมาะสมก็จะนำไปสู่ปัญหาทางจิตใจอื่นๆ เช่น ความวิตกกังวล ซึมเศร้า รวมถึงการฆ่าตัวตายได้ (เจียรชัย งามทิพย์วัฒนา และสุชีรา ภัทรายุตวรรตน์, 2542; วันเพ็ญ หวังวิวัฒน์ เจริญ และสาระ มุขดี, 2539; อมรรัตน์ ศุภมาศ, 2546; Horesh, Klomek, & Apter, 2008; Jackson, & Finney, 2002; Paykel, 2003)

การแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจากนักวิชาชีพ (professional psychological help-seeking) หรือ การแสวงหาความช่วยเหลือจากนักจิตวิทยาการปรึกษา นับเป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพวิธีหนึ่งในการบรรเทาหรือแก้ไขปัญหาด้านจิตใจ ทั้งนี้การแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจากนักวิชาชีพ หมายถึงรูปแบบหนึ่งของการแสวงหาความช่วยเหลือจากแหล่งช่วยเหลือที่เป็นทางการ ซึ่งผู้ที่ทำหน้าที่ให้ความช่วยเหลือจะต้องผ่านการฝึกมาอย่างเหมาะสม เพื่อให้มีความสามารถหรือทักษะที่จำเป็นในการแก้ปัญหาทางจิตใจ (Rickwood, Deane, Wilson, & Ciarrochi, 2005) นอกจากนี้ Rickwood และคณะ (2005) ได้กล่าวถึงตัวแปรหลักที่เกี่ยวข้องกับการแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจากนักวิชาชีพในนักศึกษามหาวิทยาลัย ได้แก่ (1) เจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจากนักวิชาชีพ (attitudes toward seeking professional psychological help) (2) เจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือ (help-seeking intentions) และ (3) พฤติกรรมการแสวงหาความช่วยเหลือในอดีต (past help-seeking experience) ทั้งนี้เจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจากนักวิชาชีพ หมายถึง

ความโน้มเอียงของบุคคลที่มีต่อการแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจากนักวิชาชีพ ไม่ว่าจะ เป็นในทิศทางใด (Fischer, & Turner, 1970) ส่วนเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือ หมายถึง แนวโน้มโดยทั่วไปที่บุคคลจะแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจากนักวิชาชีพในอนาคตถ้า บุคคลประสบปัญหาที่ส่งผลกระทบต่ออารมณ์ หรือจิตใจ (Rickwood, Deane, Wilson, & Ciarrochi, 2005) และพฤติกรรมการแสวงหาความช่วยเหลือในอดีต หมายถึงการที่บุคคลเคยมี ประสบการณ์ในการแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจากนักวิชาชีพในอดีต (Rickwood, Deane, Wilson, & Ciarrochi, 2005) ถึงแม้ว่าจะมีตัวแปรหลักที่ได้รับการศึกษาอยู่หลายตัวแปร แต่ตัวแปรที่สามารถบ่งชี้หรือทำนายตัวแปรอื่นได้เป็นอย่างดีคือ เจตคติต่อการแสวงหาความ ช่วยเหลือทางจิตวิทยาจากนักวิชาชีพ (Elhai, Schweinile, & Anderson, 2008; Vogel, Wade, & Hackler, 2007)

แม้ว่าในปัจจุบันการแสวงหาความช่วยเหลือเกี่ยวกับปัญหาด้านจิตใจจากนักวิชาชีพ หรือ ศูนย์บริการการปรึกษาเชิงจิตวิทยาจะได้รับการยอมรับว่าเป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพและสามารถ ช่วยเหลือผู้ที่มีปัญหาทางจิตใจได้เป็นอย่างดีแต่คนทั่วไปก็มักจะไม่แสวงหาความช่วยเหลือจาก แหล่งให้ความช่วยเหลือเหล่านี้ (Corrigan, 2004; Vogel, Wade, & Hackler, 2007; Vogel, Wade, & Aschman, 2009) โดยคนส่วนใหญ่มักจะแสวงหาความช่วยเหลือจากแหล่งช่วยเหลือ ที่ไม่เป็นทางการ เช่น เพื่อน บิดามารดา พี่น้อง หรือเลือกที่จะไม่แสวงหาความช่วยเหลือเลย (ปรีชา สุวังบุตร, 2543) และเมื่อพิจารณาประกอบกับร้อยละของอัตราการของผู้ใช้บริการด้าน สุขภาพจิตต่อจำนวนประชากรที่เข้ารับบริการในสถานบริการสาธารณสุขทั่วประเทศทั้งใน สถานบริการเฉพาะทางด้านสุขภาพจิตและสถานบริการสาธารณสุขทั่วไป ประจำปีงบประมาณ 2540-2544 พบว่ามีอัตราผู้มารับบริการทั้งหมดอยู่ระหว่างร้อยละ 1.99 ถึงร้อยละ 2.20 โดยที่ แต่ละปีมีอัตราเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.05 (กรมสุขภาพจิต, 2553) ซึ่งเมื่อเทียบสัดส่วนต่อจำนวน ประชากรทั้งหมดในประเทศที่มีจำนวนทั้งหมดประมาณ 63 ล้านคน (กรมการปกครอง, 2552) จะเห็นได้ว่าสัดส่วนของผู้ใช้บริการของหน่วยบริการดังกล่าวน้อยมาก ซึ่งสาเหตุที่ทำให้คนไม่ แสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพสำหรับปัญหาด้านจิตใจนั้นมีหลากหลายแตกต่างกันไป เช่นการไม่ชอบเปิดเผยตนเอง การมีระดับการศึกษาต่ำ ปัจจัยทางวัฒนธรรม และการยึดบทบาท ทางเพศมากเกินไป เป็นต้น (Komiya, Good, & Sherrod, 2000) อย่างไรก็ตามสาเหตุที่ได้รับความ สนใจอย่างมากจากนักจิตวิทยาการปรึกษา นักจิตวิทยา และนักวิชาชีพที่ทำงานเกี่ยวกับ สุขภาพจิต รวมถึงนักวิจัยในสาขาที่เกี่ยวข้อง คือ ความรู้สึกเป็นปมด้อยหรือกลัวว่าผู้อื่นจะไม่ เชื่อถือหรือเชื่อมั่นหากรู้ว่าตนเองมีปัญหาด้านจิตใจและไปพบนักจิตวิทยา หรือที่เรียกว่า การประทับตราว่าด้อยค่าในการแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจากนักวิชาชีพ (Corrigan, 2004; Vogel, Wester, & Larson, 2007) จากแนวคิดที่กล่าวไปข้างต้นสอดคล้องกับงานวิจัยที่

ผ่านมาที่ระบุว่า การประทับตราว่าด้อยค่าในการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพสามารถอธิบายความแปรปรวนของเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพได้ถึงร้อยละ 57 (Vogel, Wade, & Hackler, 2007)

การประทับตราว่าด้อยค่าในการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพ (Stigma associated with seeking professional psychological help) ในที่นี้หมายถึง การรับรู้ของบุคคลที่ต้องการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพว่าเป็นคนอ่อนแอ ไม่น่าเชื่อถือ เป็นปมด้อย รู้สึกด้อยค่าหรือรู้สึกว่าคุณค่าของตัวเองไม่ดีพอ ไม่มีคุณค่า ไม่เป็นที่ต้องการ และไม่ได้รับการยอมรับจากสังคมและจากตนเอง (Corrigan, 2004; Vogel, Wade, & Hackler, 2007) ทั้งนี้การประทับตราว่าด้อยค่าในการแสวงหาความช่วยเหลือนั้นมีทั้งหมด 3 รูปแบบซึ่งสามารถแบ่งตามที่มาได้เป็น 2 แห่ง ได้แก่ การประทับตราว่าด้อยค่าที่เกิดขึ้นจากแหล่งภายนอกตนและจากแหล่งภายในตนเอง โดยการประทับตราว่าด้อยค่าที่เกิดจากแหล่งภายนอกตนประกอบไปด้วย การประทับตราว่าด้อยค่าจากสังคม (public stigma; Corrigan, 2004) และการประทับตราว่าด้อยค่าจากบุคคลใกล้ชิด (personal stigma; Vogel, Wade, & Aschman, 2009) ส่วนการประทับตราว่าด้อยค่าที่เกิดจากแหล่งภายในตนเอง ได้แก่ การประทับตราว่าด้อยค่าจากตนเอง (self-stigma; Corrigan, 2004; Vogel, Wade, & Haake, 2006) ซึ่งการประทับตราว่าด้อยค่าจากสังคม หมายถึงการรับรู้ หรือ รู้สึกว่าผู้อื่นในสังคมจะมองบุคคลที่แสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพว่าไม่มีคุณค่า ไม่เป็นที่ต้องการหรือไม่ได้รับการยอมรับ (Corrigan, 2004; Vogel, Wade, & Hackler, 2007) ส่วนการประทับตราว่าด้อยค่าจากบุคคลใกล้ชิดหมายถึงการที่บุคคลรับรู้ว่าจะมีคนรอบข้างที่ตนมีปฏิสัมพันธ์ด้วยจะมีปฏิกิริยาทางลบต่อตัวเขาถ้าเขาแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพ (Vogel, Wade, & Aschman, 2009) และการประทับตราว่าด้อยค่าจากตนเองหมายถึงการที่บุคคลจะรู้สึกว่าตนเองไม่มีคุณค่าและไม่ควรได้รับการยอมรับถ้าเขาแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพ (Vogel, Wade, & Haake, 2006)

การประทับตราว่าด้อยค่าทั้ง 3 รูปแบบนั้นจะส่งผลให้บุคคลรับรู้ว่าจะถูกผู้อื่นมองในทางลบและไม่เป็นที่ยอมรับจากสังคม รวมไปถึงรับรู้ว่าคุณค่าเพียงพอกับการแสวงหาความช่วยเหลือ ทำให้บุคคลมีเจตคติทางลบต่อการแสวงหาความช่วยเหลือเนื่องจากรับรู้ว่าการแสวงหาความช่วยเหลือนั้นมีผลกระทบทางลบต่อตนเองและทำให้บุคคลไม่ยอมแสวงหาความช่วยเหลือในอนาคต (Vogel, Wade, & Hackler, 2007; Ludwikowski, Vogel, & Armstrong, 2009)

นอกจากนี้งานวิจัยที่ผ่านมาระบุว่าเพศหญิงมีแนวโน้มที่จะแสวงหาความช่วยเหลือมากกว่าเพศชาย รวมไปถึงมีเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือดีกว่าเพศชาย (Möller-Leimkühler, 2002; Fischer & Farina, 1995; ณัฐสุดา เต็มพันธ์, 2544; วีรบุษ วงศ์คงเดช, 2547)

และเพศก็ยังคงส่งผลต่อรูปแบบความสัมพันธ์ของการประทับใจตราว่าด้อยค่าเช่นเดียวกัน โดยเพศชายจะได้รับอิทธิพลจากการประทับใจตราว่าด้อยค่ามากกว่าเพศหญิง ซึ่งสาเหตุอาจเกิดจากการยึดบทบาททางเพศแบบดั้งเดิมของเพศชาย โดยบทบาททางเพศแบบดั้งเดิมนั้นจะคาดหวังว่าเพศชายต้องเข้มแข็ง พึ่งพาตนเองได้ และสามารถควบคุมสิ่งต่างๆ ได้ และจากบทบาททางเพศดังกล่าวก็ทำให้เพศชายได้รับอิทธิพลจากการประทับใจตราว่าด้อยค่าทั้ง 3 รูปแบบสูงกว่าเพศหญิง กล่าวคือเพศชายมีแนวโน้มที่จะรับรู้ว่าจะสังคมหรือบุคคลใกล้เคียงจะมองตนเองในทางลบมากกว่าเพศหญิงและจะสูญเสียการรับรู้คุณค่าในตนเองมากกว่าเพศหญิงหากเขาทำการแสวงหาความช่วยเหลือ (Komiya, Good, & Sherrod, 2001; Möller-Leimkühler, 2002; Vogel, Wade, & Haake, 2006; Vogel, Wade, & Hackler, 2007; Ludwikowski, Vogel, & Armstrong, 2009)

สำหรับการศึกษารูปแบบและลำดับความสัมพันธ์ของการประทับใจตราว่าด้อยค่าที่ส่งผลต่อการแสวงหาความช่วยเหลือนั้น มีนักจิตวิทยาการปรึกษากลุ่มหนึ่งพยายามหาคำตอบ เช่น งานวิจัยของ Vogel และคณะ (2007) Ludwikowski และคณะ (2009) และ Komiya และคณะ (2001) โดยนักจิตวิทยากลุ่มนี้นับว่าเป็นนักจิตวิทยาการปรึกษากลุ่มแรกๆ ที่ศึกษาอิทธิพลของการประทับใจตราว่าด้อยค่าจากสังคมที่มีต่อเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพ โดยมีตัวแปรการประทับใจตราว่าด้อยค่าจากตนเองและเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือเป็นตัวแปรส่งผ่านโดยศึกษากับนักศึกษาปริญญาตรีจำนวน 676 คน และพบว่าการประทับใจตราว่าด้อยค่าสามารถทำนายเจตคติและเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาได้เป็นอย่างดี โดยอธิบายความแปรปรวนของแต่ละตัวแปรได้ทั้งหมดร้อยละ 57 และร้อยละ 34 ตามลำดับ (Vogel, Wade, & Hackler, 2007)

ต่อมา Ludwikowski และคณะ (2009) ได้ศึกษาเพิ่มเติมต่อจากโมเดลของ Vogel และคณะ (2007) โดยเพิ่มตัวแปรการประทับใจตราว่าด้อยค่าจากบุคคลใกล้เคียงเข้าไปในโมเดล ผลที่ได้พบว่าตัวแปรการประทับใจตราว่าด้อยค่าจากบุคคลใกล้เคียงนั้นมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการประทับใจตราว่าด้อยค่าจากสังคม และสามารถทำนายการประทับใจตราว่าด้อยค่าจากตนเองได้ด้วย ซึ่งการประทับใจตราว่าด้อยค่าทั้ง 3 ตัวแปรสามารถอธิบายความแปรปรวนของเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือได้ทั้งหมดร้อยละ 42 โดยผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าการประทับใจตราว่าด้อยค่าจากแหล่งภายนอกนั้นมียังน้อย 2 ด้าน คือ การประทับใจตราว่าด้อยค่าจากสังคม และการประทับใจตราว่าด้อยค่าจากบุคคลใกล้เคียง โดยจะส่งผลต่อเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือ โดยมีการประทับใจตราว่าด้อยค่าต่อตนเองเป็นตัวแปรส่งผ่าน (Ludwikowski, Vogel, & Armstrong, 2009)

จากงานวิจัยที่ได้กล่าวถึงข้างต้นจะพบว่าการประทับใจตราว่าด้อยค่านั้นถือเป็นตัวแปรหนึ่ง ที่ได้รับความสนใจและมีการศึกษาเกี่ยวกับตัวแปรดังกล่าวเป็นจำนวนมากเนื่องจากเป็นตัวแปรที่

สำคัญตัวแปรหนึ่งในการทำนายการแสวงหาความช่วยเหลือ แต่ในประเทศไทยกลับพบงานทางวิชาการที่กล่าวถึงน้อยมาก และส่วนใหญ่จะเป็นบทความวิชาการมากกว่าที่จะเป็นงานวิจัยเชิงประจักษ์ (เช่น ไทยรัฐ, 2552; สมชาย พลอยล้อมแสง และชรินทร์ ลิ้มสนธิกุล, 2547; วรวัฒน์ ไชยชาญ, ไม่ระบุปีที่พิมพ์; ธนวัต ปุณยกรก และ อรุณญา ต้อยคำภีร์, 2554) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าประเทศไทยยังคงขาดการศึกษาในรูปแบบของการวิจัยเชิงประจักษ์เกี่ยวกับรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของการประทับใจที่ต่ำกว่าค่ากับการแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจากนักวิชาชีพเลย ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยซึ่งศึกษาอยู่ในสาขาวิชาจิตวิทยาการปรึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาอิทธิพลของการประทับใจที่ต่ำกว่าค่าทั้งสามรูปแบบที่มีต่อเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพ โดยมีตัวแปรเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือเป็นตัวแปรส่งผ่าน (mediator) และต้องการสำรวจความแตกต่างระหว่างเพศในการรับรู้การประทับใจที่ต่ำกว่าค่าในการแสวงหาความช่วยเหลือในกลุ่มนักศึกษามหาวิทยาลัย โดยจะเป็นการพิสูจน์โมเดลที่ผู้วิจัยได้พัฒนามาจากโมเดลของ Vogel และคณะ (2007), Vogel (2009) และโมเดลของ Ludwikowski และคณะ (2009) ทั้งนี้ข้อค้นพบที่ได้จะสามารถนำไปใช้เพื่อพัฒนาแนวทางในการพัฒนากลยุทธ์ในการส่งเสริมให้บุคคลเลือกที่จะแสวงหาความช่วยเหลือเมื่อมีปัญหาด้านจิตใจเพิ่มขึ้น ตลอดจนนำความรู้ที่ได้ไปจัดทำโครงการเชิงรุก เช่นการให้บริการแบบเข้าถึงชุมชน (outreach services) ได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาและตรวจสอบความตรงของโมเดลเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพในนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี
2. เพื่อศึกษาอิทธิพลทางอ้อมของการประทับใจที่ต่ำกว่าค่าจากสังคม และการประทับใจที่ต่ำกว่าค่าจากบุคคลใกล้ชิด ที่มีต่อเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพ ในนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี โดยมีการประทับใจที่ต่ำกว่าค่าจากตนเอง และเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพ เป็นตัวแปรส่งผ่าน
3. เพื่อศึกษาความแตกต่างของโมเดลเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพระหว่างนิสิตนักศึกษาปริญญาตรีเพศชายและเพศหญิง

ตัวแปรในการวิจัย

<u>ตัวแปรอิสระ</u>	มี 2 ตัวแปรได้แก่ การประทับตราว่าด้อยค่าจากสังคม และการประทับตราว่าด้อยค่าจากบุคคลใกล้เคียง
<u>ตัวแปรตาม</u>	มี 1 ตัวแปรได้แก่ เจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพ
<u>ตัวแปรส่งผ่าน</u>	มี 2 ตัวแปรได้แก่ การประทับตราว่าด้อยค่าจากตนเอง และเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจากนักวิชาชีพ
<u>ตัวแปรกำกับ</u>	มี 1 ตัวแปรได้แก่ เพศ

คำจำกัดความ

1. เจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพ (help-seeking intentions) หมายถึงแนวโน้มโดยทั่วไปที่บุคคลจะแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจากนักวิชาชีพในอนาคตถ้าบุคคลประสบปัญหาที่ส่งผลกระทบต่ออารมณ์ หรือจิตใจ (Pietruszka, 2007; Rickwood, Deane, Wilson, & Ciarrochi, 2005) ในการวิจัยครั้งนี้หมายถึงคะแนนที่ได้จากมาตรวัดเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพ โดยคะแนนที่สูงหมายถึงบุคคลมีแนวโน้มที่จะแสวงหาความช่วยเหลือมาก
2. เจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจากนักวิชาชีพ (attitude towards seeking professional psychological help) หมายถึง ความโน้มเอียงของบุคคลที่มีต่อการแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจากนักวิชาชีพ ไม่ว่าจะ เป็นในทิศทางใด โดยที่คะแนนสูงหมายถึงการมีเจตคติทางบวกหรือรู้สึกดีต่อการแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจากนักวิชาชีพ (Fischer, & Turner, 1970) ในการวิจัยครั้งนี้หมายถึงคะแนนที่ได้จากมาตรวัดเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจากนักวิชาชีพ โดยคะแนนที่สูงหมายถึงบุคคลมีเจตคติทางบวกต่อการแสวงหาความช่วยเหลือมาก
3. การประทับตราว่าด้อยค่าจากสังคม (public stigma) หมายถึงการรับรู้ หรือรู้สึกว่าคุณอื่นในสังคมจะมองบุคคลที่แสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพว่าไม่มีคุณค่า ไม่เป็นที่ต้องการหรือไม่ได้รับการยอมรับ (Corrigan, 2004; Vogel, Wade, & Hackler, 2007) ในการวิจัยครั้งนี้หมายถึงคะแนนที่ได้จากมาตรวัดการประทับตราว่าด้อยค่าจากสังคมในการแสวงหาความช่วยเหลือ โดยคะแนนที่สูงหมายถึงการรับรู้ว่าการ

แสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจากนักวิชาชีพนั้นจะถูกประทับตราว่าด้อยค่าจากสังคมมาก

4. การประทับตราว่าด้อยค่าจากบุคคลใกล้ชิด (personal stigma) หมายถึงการที่บุคคลรับรู้ว่าคุณรอบข้างที่ตนมีปฏิสัมพันธ์ด้วยจะมีปฏิกิริยาทางลบต่อตัวเขาถ้าเขาแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพ (Vogel, Wade, & Aschman, 2009) ในการวิจัยครั้งนี้หมายถึงคะแนนที่ได้จากมาตรวัดการประทับตราว่าด้อยค่าจากบุคคลใกล้ชิดในการแสวงหาความช่วยเหลือ โดยคะแนนที่สูงหมายถึงการรับรู้ว่าการแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจากนักวิชาชีพนั้นจะถูกประทับตราว่าด้อยค่าจากบุคคลใกล้ชิดมาก
5. การประทับตราว่าด้อยค่าจากตนเอง (self-stigma) หมายถึงการที่บุคคลจะรู้สึกว่าคุณเองไม่มีคุณค่าและไม่ควรได้รับการยอมรับถ้าเขาแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพ (Vogel, Wade, & Haake, 2006) ในการวิจัยครั้งนี้หมายถึงคะแนนที่ได้จากมาตรวัดการประทับตราว่าด้อยค่าจากตนเองในการแสวงหาความช่วยเหลือ โดยคะแนนที่สูงหมายถึงการรับรู้ว่าการแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจากนักวิชาชีพนั้นจะถูกประทับตราว่าด้อยค่าจากตนเองมาก

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงอิทธิพลของการประทับตราว่าด้อยค่าในการแสวงหาความช่วยเหลือที่ส่งผลต่อเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี
2. ทราบถึงความแตกต่างระหว่างเพศในการได้รับอิทธิพลจากการประทับตราว่าด้อยค่าในการแสวงหาความช่วยเหลือที่ส่งผลต่อเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี
3. ผลการวิจัยที่ได้จะสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการส่งเสริมการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักจิตวิทยาการปรึกษาได้

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยทำการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาโมเดล เจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพ โดยเน้นที่บทบาทของการประทับใจว่า ด้อยค่าตามการรับรู้ เจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือและการแสวงหาความช่วยเหลือทาง จิตวิทยาจากนักวิชาชีพ แบ่งการนำเสนอเป็น 3 ส่วนได้แก่ (1) การแสวงหาความช่วยเหลือทาง จิตวิทยาจากนักวิชาชีพ (2) การประทับใจว่าด้อยค่าในการแสวงหาความช่วยเหลือ และ (3) ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในโมเดลเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพ โดยแต่ละส่วนมีรายละเอียดดังนี้

1. การแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจากนักวิชาชีพ

1.1 นิยามและขอบเขต

งานวิจัยจำนวนมากในต่างประเทศที่ศึกษาการแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจาก นักวิชาชีพ (Professional psychological help-seeking) (เช่น Greenberg, Domitrovich, & Bumbarger, 2001; Kalafat, 1997; Rickwood, Deane, Wilson, & Ciarrochi, 2005) โดย งานวิจัยแต่ละงานก็ได้ใช้คำศัพท์ที่หลากหลายแตกต่างกันไปตามบริบทที่ศึกษา ได้แก่ การ แสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพ (professional help-seeking) (Martin, 2002) การ แสวงหาความช่วยเหลือสำหรับปัญหาทางด้านสุขภาพจิต (help-seeking for mental health problems; Rickwood, Deane, Wilson, & Ciarrochi, 2005) ทั้งนี้งานวิจัยส่วนใหญ่มักจะเรียก โดยย่อว่า การแสวงหาความช่วยเหลือ (help-seeking) เพื่อหมายถึง การแสวงหาความช่วยเหลือ ทางจิตวิทยาจากนักวิชาชีพ (เช่นในงานวิจัยของ Barker, 2007; Mahmood, 2008; Rickwood, Deane, Wilson, & Ciarrochi, 2005)

การแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจากนักวิชาชีพ โดยทั่วไป หมายถึงการกระทำ หรือพฤติกรรมในการเผชิญปัญหาในรูปแบบหนึ่งของบุคคล ที่ทำขึ้นเพื่อให้ได้มาซึ่งการตอบสนอง ความต้องการความช่วยเหลือ โดยจะได้ความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพ เช่น นักจิตวิทยาการ

ปรึกษา นักสังคมสงเคราะห์ โดยในการแสวงหาความช่วยเหลือนั้นจะต้องมีการติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นเพื่อให้ได้รับความช่วยเหลือในรูปแบบของความเข้าใจ คำแนะนำ ข้อมูลข่าวสาร การรักษา และการสนับสนุนจากผู้อื่นในการเผชิญกับปัญหา หรือสถานการณ์เลวร้ายที่ส่งผลกระทบต่อจิตใจ (Mahmood, 2008; Greenberg, Domitrovich, & Bumbarger, 2001; Rickwood, Deane, Wilson, & Ciarrochi, 2005)

1.2 รูปแบบของการแสวงหาความช่วยเหลือ

รูปแบบของการแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาแบ่งออกเป็น 2 รูปแบบตามระดับความเป็นทางการของแหล่งช่วยเหลือ ดังนี้ (Rickwood, Deane, Wilson, & Ciarrochi, 2005)

1.2.1 การแสวงหาความช่วยเหลืออย่างเป็นทางการ (Formal help-seeking) หมายถึงการแสวงหาความช่วยเหลือจากผู้ให้ความช่วยเหลือที่มีความเชี่ยวชาญที่ได้รับการฝึกฝนเป็นอย่างดี โดยผู้ให้ความช่วยเหลือนั้นจะต้องได้รับการยอมรับหรือได้รับการรับรองจากสถาบันต่างๆอีกด้วย ตัวอย่างของแหล่งของผู้ให้ความช่วยเหลืออย่างเป็นทางการได้แก่ นักจิตวิทยาการปรึกษา จิตแพทย์ และนักสังคมสงเคราะห์ เป็นต้น (Rickwood, Deane, Wilson, & Ciarrochi, 2005)

1.2.2 การแสวงหาความช่วยเหลืออย่างไม่เป็นทางการ (Informal help-seeking) หมายถึงการแสวงหาความช่วยเหลือจากบุคคลอื่นที่ไม่ใช่ผู้เชี่ยวชาญ โดยส่วนมากจะเป็นบุคคลที่อยู่รอบข้างเช่น เพื่อน ครอบครัว หรืออาจารย์ เป็นต้น (Rickwood, Deane, Wilson, & Ciarrochi, 2005; Barker, 2007)

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาการแสวงหาความช่วยเหลืออย่างเป็นทางการเท่านั้น

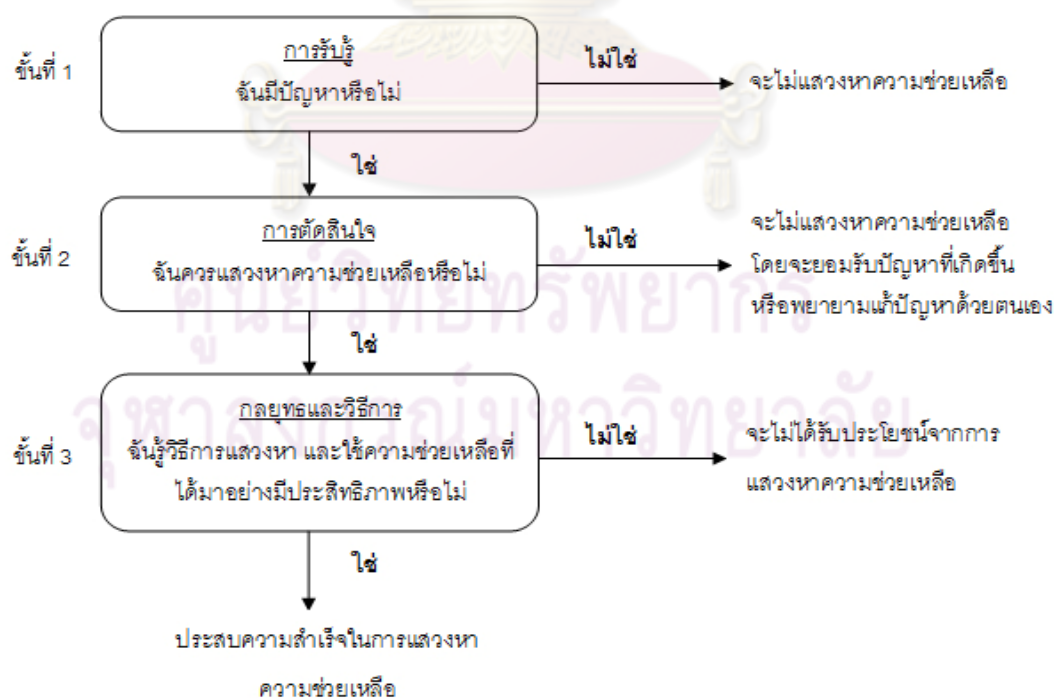
1.3 กระบวนการตัดสินใจแสวงหาความช่วยเหลือ

Gross และ McMullen (1983 อ้างถึงใน Schroder, Penner, Dovidio, & Piviliavin, 1995) ได้ศึกษากระบวนการในการตัดสินใจแสวงหาความช่วยเหลือและแบ่งกระบวนการนี้ออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 คือ **การรับรู้ (perception)** เป็นขั้นตอนที่บุคคลรับรู้ว่าจะเกิดปัญหาขึ้นกับตนเองหรือไม่ ถ้าบุคคลประสบกับปัญหาแต่บุคคลรู้ว่ามันไม่ใช่ปัญหา เขาก็จะไม่แสวงหาความช่วยเหลือ แต่ถ้ารับรู้ว่าจะกำลังเผชิญปัญหาอยู่ บุคคลก็จะแสวงหาความช่วยเหลือจากการเริ่มรับรู้ว่าจะเกิดปัญหากับตนเองก็จะนำไปสู่ขั้นตอนการตัดสินใจ

ขั้นที่ 2 คือ**การตัดสินใจ (decision)** เป็นการตัดสินใจว่าจะแสวงหาความช่วยเหลือหรือไม่ ซึ่งการตัดสินใจจะเกิดจากการที่บุคคลประเมินความสามารถในการแก้ปัญหาของตนเองว่าสามารถแก้ปัญหาได้เองหรือไม่ และบุคคลก็จะประเมินผลที่จะตามมาจากการแสวงหาความช่วยเหลือด้วย เช่นถ้าการแสวงหาความช่วยเหลือนั้นจะนำมาซึ่งผลเสียมากกว่าผลดี เช่นคนใกล้ชิดจะรู้ว่าเขาอ่อนแอ บุคคลก็เลือกที่จะไม่แสวงหาความช่วยเหลือ แต่ถ้าการแสวงหาความช่วยเหลือนั้นนำมาซึ่งผลดีมากกว่าผลเสีย เช่นช่วยให้เขารู้สึกดีขึ้นกว่าเดิม บุคคลก็จะเลือกที่จะแสวงหาความช่วยเหลือ

ขั้นที่ 3 คือ**กลยุทธ์และวิธีการ (strategies and tactics)** โดยในขั้นตอนนี้จะเป็นตัวประเมินว่าบุคคลนั้นประสบความสำเร็จในการแสวงหาความช่วยเหลือหรือไม่ โดยพิจารณาจากตัวบุคคลที่ทำการแสวงหาความช่วยเหลือว่ามีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการแสวงหาความช่วยเหลือและใช้ความช่วยเหลือที่ได้เต็มที่แค่ไหน ทั้งนี้ถ้าบุคคลมีวิธีการแสวงหาความช่วยเหลือที่ไม่เหมาะสมแล้ว บุคคลนั้นก็จะได้ไม่ได้รับประโยชน์จากการแสวงหาความช่วยเหลืออย่างเต็มที่ แต่ถ้าบุคคลสามารถเลือกวิธีและแหล่งที่จะแสวงหาความช่วยเหลือได้ถูกต้องแล้วบุคคลก็จะประสบความสำเร็จในการแสวงหาความช่วยเหลือในครั้งนั้น (ณัฐสุดา เต๋พันธ์, 2544; Schroder, Penner, Dovidio, & Piviliavin, 1995) โดยกระบวนการตัดสินใจแสวงหาความช่วยเหลือทั้ง 3 ขั้นตอนนี้สามารถแสดงเป็นแผนภาพได้ดังภาพที่ 2.1

ภาพที่ 2.1 กระบวนการในการตัดสินใจแสวงหาความช่วยเหลือของ Gross และ McMullen (1983 อ้างถึงใน Schroder, Penner, Dovidio, & Piviliavin, 1995)

1.4 แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการแสวงหาความช่วยเหลือ

นักจิตวิทยาได้แก่ Vogel, Wester, Wei, และ Boysen (2005) ได้ศึกษาการแสวงหาความช่วยเหลือของบุคคลผ่านตัวแปรเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจากนักวิชาชีพและเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจากนักวิชาชีพ โดยอาศัยแนวคิดจากทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล (Theory of reasoned action) ของ Ajzen และ Fishbein (1980) เนื่องจากเป็นทฤษฎีที่มีการคำนึงถึงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆ ของบุคคลที่ส่งผลต่อการแสวงหาความช่วยเหลือ เช่นปัจจัยผลกระทบทางสังคม เจตคติ และเจตจำนงเป็นต้น (Barksdale, 2007) มีความเรียบง่ายไม่ซับซ้อน (Parsimony) ; (Charng, Piliavin, & Callero, 1988 อ้างถึงใน Kim, & Park, 2009) และทฤษฎีนี้ยังผ่านตรวจสอบความตรงเชิงทำนายของทฤษฎีในบริบทของการแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจากนักวิชาชีพแล้วพบว่าทฤษฎีนี้สามารถใช้ในการอธิบายความสัมพันธ์ของตัวแปรต่างๆ ในการตัดสินใจแสวงหาความช่วยเหลือในกลุ่มนักศึกษามหาวิทยาลัยได้เป็นอย่างดี (Vogel, Wester, Wei, & Boysen, 2005; Vogel, Wade, & Hackler, 2007) และจากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงนำทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ โดยทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลมีรายละเอียดโดยย่อดังนี้

ทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล ได้มีการพัฒนามาเป็นเวลากว่า 10 ปี โดยได้ทำการเสนอทฤษฎีที่สมบูรณ์แบบเมื่อปี 1980 โดยนำเสนอในหนังสือชื่อ Understanding Attitude and Predicting Social Behavior (ธีระพร อูวรรณโณ, 2528) โดยที่ Ajzen และ Fishbein (1980) ได้กล่าวว่าทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลจะตั้งอยู่บนสมมติฐานที่ว่ามนุษย์เป็นสิ่งมีชีวิตที่มีเหตุผลและใช้ข้อมูลที่มีในการตัดสินใจว่าจะทำหรือไม่ทำพฤติกรรมใดๆ อย่างเป็นระบบ และปฏิเสธแนวคิดที่ว่าพฤติกรรมทางสังคมของมนุษย์นั้นถูกควบคุมด้วยแรงผลักดันจากจิตไร้สำนึก จากสมมติฐานดังกล่าวจึงเป็นที่มาของชื่อทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลนั่นเอง ซึ่งจุดมุ่งหมายสูงสุดของทฤษฎีนี้ก็เพื่อทำความเข้าใจและสามารถทำนายพฤติกรรมมนุษย์ได้อย่างแม่นยำ

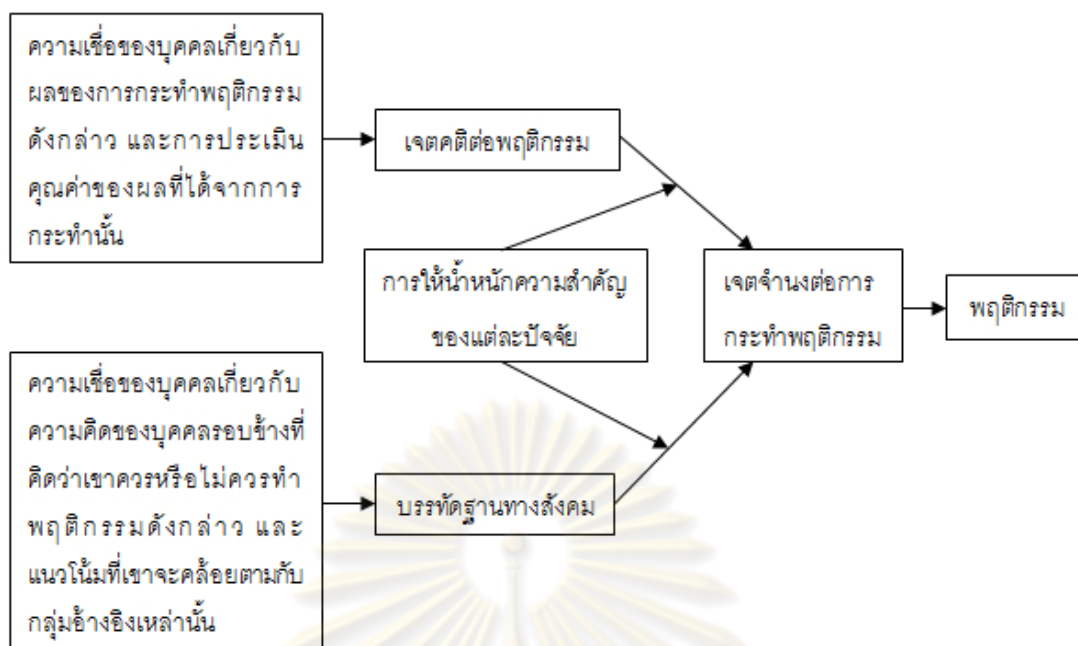
ในทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล Ajzen และ Fishbein (1980) กล่าวว่าไว้ว่าการตัดสินใจของบุคคลว่าจะกระทำพฤติกรรมใดๆ ก็ตามจะถูกกำหนดด้วยเจตจำนงต่อการกระทำพฤติกรรมดังกล่าว (intention) และเจตจำนงต่อการกระทำพฤติกรรมก็จะถูกกำหนดจากปัจจัย 2 ปัจจัย ได้แก่ปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยทางสังคม โดยแต่ละปัจจัยมีรายละเอียดดังนี้

ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เจตคติของบุคคลที่มีต่อพฤติกรรมดังกล่าว (attitude towards the behavior) ซึ่งหมายถึงการตัดสินใจหรือการประเมินของบุคคลว่าการกระทำพฤติกรรมดังกล่าว นั้นจะส่งผลดีหรือผลเสียต่อตนเอง ถ้าบุคคลประเมินว่าผลที่ตามมาจะเป็นผลดี เขาก็จะมีเจตคติต่อพฤติกรรมนั้นในทางบวก ตัวอย่างเช่น การที่บุคคลประเมินว่าการแสวงหาความช่วยเหลือจาก

นักจิตวิทยานั้นจะทำให้ความเครียดของเขาลดลงอย่างมากซึ่งถือว่าเป็นผลทางบวก บุคคลก็จะมีเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือในทางบวก เป็นต้น โดยที่เจตคติของบุคคลนั้นเป็นผลมาจากความเชื่อที่บุคคลมี กล่าวคือถ้าบุคคลเชื่อว่าการทำพฤติกรรมใดๆ แล้วจะนำไปสู่ผลที่น่าพึงพอใจเขาก็จะมีเจตคติต่อพฤติกรรมดังกล่าวในทางบวก ซึ่งความเชื่อที่ส่งผลให้เกิดเจตคติทางบวกหรือทางลบของบุคคลนั้นเรียกว่าความเชื่อเกี่ยวกับผลของพฤติกรรม (behavioral beliefs) ดังตัวอย่างที่ได้กล่าวมาแล้วคือถ้าบุคคลเชื่อว่าการแสวงหาความช่วยเหลือจะนำไปสู่ผลในทางบวกแล้วเขาก็จะมีเจตคติในทางบวกต่อการแสวงหาความช่วยเหลือ

ปัจจัยจากสังคม ได้แก่ บรรทัดฐานทางสังคม (subjective norm) ซึ่งบรรทัดฐานทางสังคมหมายถึงการรับรู้ของบุคคลถึงแรงกดดันจากบุคคลรอบตัวเขาที่มองว่าเขาควรหรือไม่ควรทำพฤติกรรมดังกล่าว โดยที่บุคคลรอบตัวอาจหมายถึง พ่อแม่ ญาติ หรือเพื่อนๆ ของบุคคลนั้น เป็นต้น ตัวอย่างเช่น ถ้าบุคคลเชื่อว่าเพื่อนๆ ของเขาคิดว่าเขาไม่ควรจะต้องแสวงหาความช่วยเหลือจากนักจิตวิทยา บุคคลก็จะไม่ทำการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักจิตวิทยา และบรรทัดฐานทางสังคมนั้นก็ก็เป็นผลมาจากความเชื่อด้วยเช่นกัน แต่จะเป็นความเชื่อคนละประเภทกันกับความเชื่อที่ส่งผลให้เกิดเจตคติ กล่าวคือความเชื่อที่ส่งผลต่อบรรทัดฐานทางสังคมนั้นจะเป็นความเชื่อที่บุคคลรอบข้างคิดว่าเขาควรจะทำพฤติกรรมดังกล่าวหรือไม่ ซึ่งความเชื่อที่ส่งผลให้เกิดบรรทัดฐานทางสังคมนั้นเรียกว่าความเชื่อของกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการประกอบพฤติกรรม (normative beliefs) กล่าวคือถ้าบุคคลมีความเชื่อว่าคุณรอบๆ ตัวเขาต่างก็คิดว่าเขาควรแสวงหาความช่วยเหลือจากนักจิตวิทยาแล้ว เขาก็มีแนวโน้มที่จะมีเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพสูงกว่าคนที่เชื่อว่าคนรอบข้างมองว่าเขาไม่ควรแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพ

นอกจากปัจจัยสองปัจจัยข้างต้นที่สามารถทำนายเจตจำนงของบุคคลได้ชัดเจนแล้ว แต่ก็ยังมีข้อสงสัยอยู่ว่าถ้าบุคคลมีเจตคติต่อบรรทัดฐานทางสังคมที่แตกต่างหรือขัดแย้งกันแล้ว บุคคลจะมีเจตจำนงต่อการทำพฤติกรรมอย่างไร เช่นการที่บุคคลมีเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือในทางบวก แต่ครอบครัวของเขาคิดว่าเขาไม่ควรแสวงหาความช่วยเหลือ บุคคลจะมีเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือเป็นอย่างไร ซึ่งทฤษฎีก็ได้ระบุไว้ว่าการที่บุคคลจะมีเจตจำนงคล้ายตามปัจจัยใดนั้นก็ขึ้นอยู่กับ การให้น้ำหนักความสำคัญต่อบีปัจจัยดังกล่าวของแต่ละบุคคล ซึ่งความสำคัญของแต่ละปัจจัยก็จะแตกต่างกันออกไปตามแต่ละพฤติกรรมที่สำรวจ และแตกต่างกันไปตามแต่ละบุคคลอีกด้วย (Ajzen & Fishbein, 1980) โดยทฤษฎีทั้งหมดสามารถสรุปใจความสำคัญทั้งหมดได้ดังภาพที่ 2.2

ภาพที่ 2.2 ปัจจัยที่กำหนดพฤติกรรมของบุคคล

ที่มา: Ajzen และ Fishbein (1980)

สำหรับปัจจัยเชิงสาเหตุของการแสวงหาความช่วยเหลือที่อธิบายได้ด้วยทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลจะประกอบไปด้วย 3 ปัจจัยได้แก่ ความเชื่อเกี่ยวกับผลของพฤติกรรม การแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยา เจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยา และเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยา (Vogel, Wester, Wei, & Boysen, 2005) โดยแต่ละปัจจัยมีรายละเอียดดังนี้

1.4.1 ความเชื่อเกี่ยวกับผลของพฤติกรรม (behavioral beliefs) หรือ ความเชื่อเกี่ยวกับผลของพฤติกรรม การแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยา ซึ่ง Ajzen และ Fishbein (1980) ได้กล่าวไว้ว่าเจตคติที่บุคคลมีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งนั้นถูกกำหนดจากความเชื่อเกี่ยวกับสิ่งนั้น กล่าวคือโดยทั่วไปแล้วบุคคลจะสร้างความเชื่อเกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือความเชื่อเกี่ยวกับผลของพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่ง (outcome expectation) โดยเชื่อมโยงสิ่งดังกล่าวกับลักษณะต่างๆ ของสิ่งนั้นหรือผลที่จะตามมาจากการกระทำพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่ง ซึ่งการมีเจตคติต่อสิ่งต่างๆ ก็จะเป็นไปโดยอัตโนมัติและในทันทีทันใดโดยการเกิดเจตคติต่อพฤติกรรมหรือสิ่งของใดๆ นั้นจะเกิดจากการประเมินความเชื่อเกี่ยวกับพฤติกรรมหรือสิ่งของนั้น (evaluation of consequences) หรือกล่าวโดยง่ายก็คือเราเรียนรู้ที่จะชอบวัตถุที่มีลักษณะทางบวก หรือชอบพฤติกรรมที่ส่งผลทางบวกและไม่ชอบวัตถุที่มีลักษณะทางลบ หรือพฤติกรรมที่ส่งผลทางลบต่อตนเองโดยที่การเรียนรู้นั้นเกิดมาจากความเชื่อเกี่ยวกับสิ่งนั้น และผลของการเรียนรู้ก็คือเจตคติต่อสิ่งนั้นนั่นเอง (ธีระพร

อุรวรณโณ, 2528; Ajzen & Fishbein, 1980) ซึ่งถ้ากล่าวเช่นนี้แล้ว เจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือนั้นก็จะถูกกำหนดโดยความเชื่อเกี่ยวกับผลของการแสวงหาความช่วยเหลือว่าจะส่งผลทางบวกหรือผลทางลบต่อบุคคลนั่นเอง

ในการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ขัดขวางไม่ให้นักศึกษาแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพ (barrier to help-seeking) งานวิจัยในอดีตก็พบว่าปัจจัยที่ขัดขวางจำนวนมากที่ส่งผลต่อเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือโดยตรงโดยไม่ต้องเกิดเป็นเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือก่อน ได้แก่ ความกลัวการรักษา (treatment fears) และการไม่ชอบเปิดเผยตนเอง (self-disclosure) ซึ่งปัจจัยดังกล่าวก็จะไม่ถือว่าเป็นความคาดหวังถึงผลที่ตามมาจากการแสวงหาความช่วยเหลือ (Vogel, Wester, Wei, & Boysen, 2005) แต่สำหรับการประทับตราว่าด้วยค่าในการแสวงหาความช่วยเหลือนั้นจะมีบทบาทเหมือนกับความคาดหวังถึงผลที่ตามมาจากการแสวงหาความช่วยเหลือในทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล และจะส่งผลต่อเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือของบุคคลผ่านเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือเท่านั้น กล่าวคือถ้าบุคคลประเมินว่าการแสวงหาความช่วยเหลือนั้นจะทำให้เขาถูกตีตราหรือลดคุณค่าจากสังคมแล้ว บุคคลก็จะมีเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือในทางลบและทำให้ไม่อยากแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพ (Vogel, Wester, Wei, & Boysen, 2005; Vogel, Wade, & Hackler, 2007)

1.4.2 เจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจากนักวิชาชีพ (attitudes toward seeking professional psychological help) หมายถึง ความโน้มเอียงของบุคคลไม่ว่าจะเป็นในทางชอบหรือไม่ชอบก็ตามที่บุคคลมีต่อการแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจากนักวิชาชีพ (Fischer, & Turner, 1970) โดยที่ความโน้มเอียงดังกล่าวจะเกิดจากความเชื่อเกี่ยวกับผลของพฤติกรรม (Ajzen & Fishbein, 1980) หรือเกิดจากการที่บุคคลประเมินผลที่ตามมาจากการแสวงหาความช่วยเหลือว่ามีผลดีหรือผลเสียต่อตนเองมากน้อยเพียงใด (Pietruszka, 2007) ซึ่งการที่บุคคลมีเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจากนักวิชาชีพสูงจะหมายถึงว่าบุคคลรับรู้ว่าการแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจากนักวิชาชีพนั้นเป็นสิ่งที่ดีสำหรับเขา และมีแนวโน้มที่จะแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจากนักวิชาชีพมากกว่าคนที่ไม่มีเจตคติในระดับต่ำกว่า โดยที่ในทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลนั้นจะถือว่าเจตคตินั้นเป็นตัวแปรที่สำคัญตัวหนึ่งในการทำนายเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือในอนาคต (Ajzen & Fishbein, 1980)

เจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยา เป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อการแสวงหาความช่วยเหลือ และเป็นตัวแปรที่ได้รับการศึกษามากที่สุดในการวิจัยเกี่ยวกับการแสวงหาความช่วยเหลือ ซึ่ง Rickwood และผู้ร่วมงาน (2005) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือว่ามีหลักๆ 2 ปัจจัย ได้แก่ ประสบการณ์ในการแสวงหาความช่วยเหลือในอดีต

(past experience) และ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องสุขภาพจิต (mental health literacy) (Rickwood, Deane, Wilson, & Ciarrochi, 2005) ซึ่งแต่ละปัจจัยมีรายละเอียดดังนี้

1.4.2.1 การมีประสบการณ์ทางบวกเกี่ยวกับการแสวงหาความช่วยเหลือในอดีต นั้นเป็นปัจจัยหนึ่งที่จะสนับสนุนให้บุคคลแสวงหาความช่วยเหลือ โดยบุคคลที่เคยได้รับการช่วยเหลือจากนักวิชาชีพหรือมีประสบการณ์ทางบวกนั้นจะมีแนวโน้มที่จะแสวงหาความช่วยเหลืออีกในอนาคตถ้าบุคคลประสบปัญหาอีก และการที่บุคคลมีประสบการณ์ในทางบวกนั้นก็ส่งผลให้เขามีเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือในทางบวกด้วยเช่นกัน

1.4.2.2 การมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องสุขภาพจิตอย่างถูกต้องทำให้คนมีแนวโน้มที่จะเข้ามาใช้บริการมากขึ้น ในการศึกษางานวิจัยในอดีตพบว่า การที่บุคคลไม่รู้ว่า การไปหานักวิชาชีพนั้นจะเป็นอย่างไร หรือมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการรับบริการคลาดเคลื่อนไปทำให้บุคคลไม่อยากแสวงหาความช่วยเหลือ ซึ่งการมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการแสวงหาความช่วยเหลืออย่างถูกต้องนั้นก็เกิดขึ้นได้เมื่อบุคคลมีประสบการณ์ในการแสวงหาความช่วยเหลือในอดีตนั่นเอง นอกเหนือไปจากความรู้ความเข้าใจในเรื่องการแสวงหาความช่วยเหลือแล้วความรู้เกี่ยวกับแหล่งที่ให้ความช่วยเหลือก็เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งและเป็นปัจจัยที่ส่งเสริมให้บุคคลแสวงหาความช่วยเหลือได้เป็นอย่างดี กล่าวคือถ้าบุคคลต้องการแสวงหาความช่วยเหลือแต่ไม่รู้ว่าควรจะไปแสวงหาความช่วยเหลือจากแหล่งใดก็จะทำให้บุคคลไม่สามารถแสวงหาความช่วยเหลือได้ ถูกต้องเหมาะสมนั่นเอง

ในทางกลับกันการมีเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือในทางลบนั้นก็ เป็นอุปสรรคหลักในการแสวงหาความช่วยเหลือ โดยเจตคติทางลบนั้นได้มาจากประสบการณ์ทางลบในอดีตเช่นบุคคลอาจเคยทำการแสวงหาความช่วยเหลือแล้วไม่ประสบความสำเร็จตามที่ต้องการ เช่นไม่รู้สึคดีขึ้น รู้สึกว่าบุคคลที่ให้ความช่วยเหลือนั้นไม่ให้ความสนใจหรือช่วยแก้ปัญหาอย่างเต็มที่ และการมีความเชื่อที่ผิดๆเกี่ยวกับการแสวงหาความช่วยเหลือ เช่นเชื่อว่าการแสวงหาความช่วยเหลือนั้นมีไว้เฉพาะสำหรับคนที่มีอาการทางจิตขั้นรุนแรงแล้วเท่านั้น หรือการไม่ชอบพูดคุยถึงปัญหาทำให้มีเจตคติทางลบต่อการแสวงหาความช่วยเหลือได้อีกด้วย

การทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของ Rickwood และคณะ (2005) พบว่าเจตคติและความเชื่อเกี่ยวกับการแสวงหาความช่วยเหลือของนักเรียนนั้นสามารถทำนายเจตจำนงในการแสวงหาความช่วยเหลือของปัญหาในด้านการมีความคิดอยากฆ่าตัวตาย และปัญหาทางอารมณ์ได้ ซึ่งการมีเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือในทางลบก็ทำให้บุคคลเลือกที่จะไม่แสวงหาความช่วยเหลืออย่างสิ้นเชิงในการจัดการกับความเครียดฆ่าตัวตาย ซึ่งงานวิจัยเชิงคุณภาพที่ Rickwood และผู้ร่วมงาน (2005) ได้ทำการรวบรวมมาต่างก็ได้ผลสอดคล้องกับงานวิจัยเชิงปริมาณเช่นเดียวกัน (Rickwood, Deane, Wilson, & Ciarrochi, 2005)

จากที่ได้กล่าวมาจะเห็นได้ว่าการมีเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือนั้นเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างมากต่อการแสวงหาความช่วยเหลือ โดยงานวิจัยในอดีตก็พบว่าตัวแปรในการทำนายเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพได้ดีก็คือเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือ (Bayer & Peay, 1997; Halgin, Weaver, Edell, & Spencer, 1987 อ้างถึงใน Vogel, Wester, Wei, & Boysen, 2005)

1.4.3 เจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพ (help-seeking intentions) เจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพนั้นเป็นคำที่มีการใช้อย่างหลากหลายแตกต่างกันไปตามนักวิจัยแต่ละคนเช่นเดียวกับการแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจากนักวิชาชีพ เช่น ความตั้งใจที่จะแสวงหาการปรึกษาเชิงจิตวิทยาสำหรับปัญหาทางจิตใจและปัญหาสัมพันธภาพ (willingness to seek counseling for psychological and interpersonal concerns) (Vogel, Wade, & Hackler, 2007) ความตั้งใจที่จะพบนักจิตวิทยาการปรึกษา (willingness to see a counselor) (Kim & Park, 2009) เจตจำนงต่อการเข้ารับการปรึกษาเชิงจิตวิทยา (Intentions to seek counseling) (Cash, Begley, McCown, & Weise, 1975) และเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพในอนาคต (future help-seeking intentions) , (Rickwood, Deane, Wilson, & Ciarrochi, 2005) ทั้งนี้ Albarracin, Johnson, Fishbein, และ Muellerleile (2001 อ้างถึงใน Kim & Park, 2009) กล่าวว่าสำหรับคำว่า เจตจำนงต่อการทำพฤติกรรม และความตั้งใจที่จะทำพฤติกรรม นั้นถือว่ามีมีความเท่าเทียมกันในด้านความหมาย สำหรับการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้คำว่า เจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพ (professional help-seeking intentions) เพื่อแทนคำต่างๆที่ใช้เรียกเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือ โดยจะมีความหมายเหมือนกับคำอื่นๆที่ได้กล่าวมาข้างต้น

ทั้งนี้ เจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพ หมายถึงแนวโน้มโดยทั่วไปที่บุคคลจะแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจากนักวิชาชีพในอนาคตถ้าบุคคลประสบปัญหาต่างๆ ที่ส่งผลกระทบต่ออารมณ์หรือจิตใจ (Pietruszka, 2007; Rickwood, Deane, Wilson, & Ciarrochi, 2005) เช่นถ้าบุคคลมีเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือสูงแล้ว เมื่อบุคคลนั้นประสบปัญหาทางจิตใจ บุคคลก็จะมีแนวโน้มที่จะแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพมากกว่าคนที่มีเจตจำนงต่ำและตามทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลก็ได้กล่าวไว้ว่าเจตจำนงต่อการกระทำพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่งสามารถทำนายการกระทำพฤติกรรมนั้นๆของบุคคลได้เป็นอย่างดี (Ajzen & Fishbein, 1980)

การศึกษาเกี่ยวกับการแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจากนักวิชาชีพ นอกจากจะมีตัวแปรเจตคติ และเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือที่ได้รับการศึกษา ก็ยังคงมีอีกตัวแปรหนึ่งที่นักวิจัยได้ให้ความสำคัญอีกตัวแปรหนึ่งที่ผู้วิจัยไม่ได้นำมาศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

พฤติกรรมแสวงหาความช่วยเหลือในอดีต (past help-seeking experience) แต่เพื่อให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจถึงภาพรวมเกี่ยวกับการแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจากนักวิชาชีพอย่างครบถ้วน ผู้วิจัยจึงจะกล่าวถึงความหมายของตัวแปรนี้โดยย่อ โดยความหมายของพฤติกรรมแสวงหาความช่วยเหลือในอดีตนั้นหมายถึงการที่บุคคลแสดงออกซึ่งพฤติกรรมในการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพในอดีต และสำหรับการวัดตัวแปรนี้ก็จะวัดโดยการถามว่าบุคคลเคยแสวงหาความช่วยเหลือจากนักจิตวิทยาหรือไม่ระหว่างช่วงเวลาในอดีตที่ผู้วิจัยได้กำหนดไว้ (Rickwood, Deane, Wilson, & Ciarrochi, 2005)

สำหรับคำว่าพฤติกรรมแสวงหาความช่วยเหลือนั้นก็ถือว่าเป็นคำที่มีการใช้กันอย่างหลากหลายอย่างมาก เช่นพฤติกรรมแสวงหาความช่วยเหลือ (help-seeking behavior) และพฤติกรรมแสวงหาความช่วยเหลือในระยะเวลาที่ผ่านมานับไม่นาน (recent help-seeking behavior; Rickwood, Deane, Wilson, & Ciarrochi, 2005) เป็นต้น ซึ่งสาเหตุที่ผู้วิจัยเลือกคำว่าพฤติกรรมแสวงหาความช่วยเหลือในอดีตนั้นก็เนื่องมาจากเหตุผล 2 ประการ ได้แก่ ประการที่หนึ่งคือการประเมินพฤติกรรมแสวงหาความช่วยเหลือที่เกิดขึ้นจริงๆ นั้นไม่สามารถประเมินได้ถ้าบุคคลนั้นยังไม่แสดงออกซึ่งพฤติกรรม และเมื่อบุคคลแสดงออกซึ่งพฤติกรรมเหล่านั้นแล้วก็จะถือว่าพฤติกรรมที่เกิดขึ้นนั้นเกิดขึ้นในอดีตไปแล้วนั่นเอง และประการที่สองคือเพื่อไม่ให้ผู้อ่านเกิดความสับสนระหว่างพฤติกรรมแสวงหาความช่วยเหลือและพฤติกรรมแสวงหาความช่วยเหลือในอนาคตที่จะทำนายจากเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพ

กล่าวโดยสรุป จากทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลของ Ajzen และ Fishbein (1980) จะพบว่าตัวแปรที่กำหนดพฤติกรรมของบุคคลก็คือเจตจำนงต่อการกระทำพฤติกรรมนั้น และตัวแปรที่กำหนดเจตจำนงต่อการกระทำพฤติกรรมก็จะประกอบไปด้วย เจตคติต่อการกระทำพฤติกรรมนั้น และบรรทัดฐานทางสังคมเกี่ยวกับการกระทำพฤติกรรมดังกล่าว ซึ่งในงานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะตรวจสอบถึงอิทธิพลของการประทับตราว่าด้วยค่าต่อการแสวงหาความช่วยเหลือ ซึ่งถือว่าเป็นผลในทางลบจากการแสวงหาความช่วยเหลือ (เช่นถูกกีดกันจากสังคมถ้าทำการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักจิตวิทยา) ซึ่งหมายถึงการประเมินถึงผลของการกระทำพฤติกรรมดังกล่าว ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาแค่ตัวแปรเพียงแค่ส่วนหนึ่งของทฤษฎีนี้เท่านั้น (ได้แก่ ความเชื่อเกี่ยวกับผลของการกระทำพฤติกรรม เจตคติต่อการกระทำพฤติกรรม และเจตจำนงต่อการกระทำพฤติกรรม) เนื่องจากผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าเป็นว่าบรรทัดฐานทางสังคมนั้นจะมีผลสำคัญต่อตัวบุคคลอย่างมากในการทำพฤติกรรมใดๆ แต่การจะไปปรับเปลี่ยนความเชื่อของคนส่วนใหญ่นั้นก็อาจจะทำได้ยาก ดังนั้นการเปลี่ยนความเชื่อของบุคคลที่ต้องการความช่วยเหลือทางจิตวิทยาโดยการเปลี่ยนเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือก็น่าจะเป็นวิธีที่ได้ผลและ

คุ่มค่าต่อการศึกษามากกว่า และงานวิจัยที่ผ่านมาในอดีตที่ทำการศึกษเกี่ยวกับ การแสวงหา ความช่วยเหลือนั้นก็เน้นที่จะศึกษาแค่เจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือแต่เพียงอย่างเดียว เท่านั้น (เช่นงานวิจัยของ Vogel, Wester, Wei, & Boysen, 2005; Vogel, Wade, & Hackler, 2007) และงานวิจัยที่ผ่านมาต่างก็พบว่าตัวแปรที่สามารถบ่งชี้หรือทำนายเจตจำนงในการแสวงหา ความช่วยเหลือได้เป็นอย่างดีคือ เจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจากนัก วิชาชีพ (Elhai, Schweinile, & Anderson, 2008; Vogel, Wade, & Hackler, 2007)

1.5 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการแสวงหาความช่วยเหลือ

Wills และ DePaulo (1991) ได้สรุปปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลต่อการแสวงหาความช่วยเหลือ ได้แก่ ลักษณะทางประชากรศาสตร์ ปัจจัยด้านสถานการณ์ ปัจจัยด้านบุคลิกภาพ ปัจจัยด้าน บริบททางสังคม และปัจจัยจากกระบวนการภายในตน โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.5.1 ลักษณะทางประชากรศาสตร์ (demographic factors) สำหรับลักษณะ ทางประชากรศาสตร์ที่สำคัญได้แก่ เพศ และอายุ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) เพศ (gender) ตัวแปรเพศนั้นเป็นตัวแปรหนึ่งที่ส่งผลต่อการแสวงหาความ ช่วยเหลือ โดยงานวิจัยที่ผ่านมาทั้งในไทยและในต่างประเทศต่างก็พบว่าเพศมีอิทธิพลต่อการ ตัดสินใจแสวงหาความช่วยเหลือกล่าวคือเพศหญิงจะมีเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือใน ทางบวกมากกว่าเพศชาย (Fischer & Farina, 1995; ญัฐสุดา เต้พันธ์, 2544; วีรนุช วงศ์คงเดช, 2547) และเพศหญิงมีแนวโน้มที่จะแสวงหาความช่วยเหลือบ่อยกว่าเพศชาย (Moller-Leimkuhler, 2002) ซึ่งสาเหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากบทบาททางเพศแบบดั้งเดิม (traditional gender roles) คือบทบาททางเพศของเพศชายนั้นควรที่จะเป็นผู้ที่พึ่งพาตนเองได้ และสามารถควบคุมสิ่ง ต่างๆได้ ดังนั้นการแสวงหาความช่วยเหลือของเพศชายก็จะส่งผลกระทบต่อภาพเห็นคุณค่า ในตนเองมากกว่า เนื่องจากความคาดหวังของบทบาททางเพศแบบดั้งเดิมของเพศชาย ทำให้เพศ ชายมีแนวโน้มที่จะแสวงหาความช่วยเหลือน้อยกว่านั่นเอง (Vogel, Wester, & Larson, 2005)

2) อายุ (age) งานวิจัยในอดีตเกี่ยวกับการแสวงหาความช่วยเหลือส่วนมากมัก ได้ผลที่สอดคล้องกันในเรื่องอายุของผู้เข้าร่วมการวิจัย ซึ่งพบว่าบุคคลที่มีอายุอยู่ในช่วง 20 ปี หรือ บุคคลที่กำลังเรียนอยู่ในระดับมหาวิทยาลัยนั้นมีเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือดีกว่า และ มีแนวโน้มที่จะแสวงหาความช่วยเหลือมากกว่าคนที่มีอายุมากกว่า หรือน้อยกว่า ซึ่งอาจเป็นผลมา จากการเรียนรู้ถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการแสวงหาความช่วยเหลือแตกต่างกันออกไปในแต่ละช่วงวัย (Vogel, Wester, & Larson, 2005)

1.5.2 ปัจจัยด้านสถานการณ์ (situational factors) หมายถึงปัจจัยจากสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลให้บุคคลทำการแสวงหาความช่วยเหลือมากขึ้นหรือน้อยลงได้ โดยปัจจัยด้านสถานการณ์ได้แก่ การเปิดเผยตัวตนในการแสวงหาความช่วยเหลือ (visibility of help-seeking) ความสามารถในการควบคุมปัญหา (controllability of the problem) ความสำเร็จในอดีต (prior success with the task) การประเมินความคุกคามของปัญหาที่บุคคลประสบ (threat appraisal) ความสามารถของผู้ให้ความช่วยเหลือ (helper's ability) และความพยายามในการจัดแก้ปัญหาด้วยวิธีอื่นๆ (other coping attempts employed for the problem) ซึ่งรายละเอียดของแต่ละปัจจัยมีดังนี้

1) การเปิดเผยตัวตนในการแสวงหาความช่วยเหลือ (visibility of help-seeking) การแสวงหาความช่วยเหลือนั้นอาจเป็นการยอมรับว่าตนเองด้อยค่า ไม่ดีพอ หรือพึ่งพาผู้อื่นจนเกินไป ดังนั้นบุคคลน่าจะมีแนวโน้มที่จะแสวงหาความช่วยเหลือมากกว่าถ้าการแสวงหาความช่วยเหลือนั้นมีความเป็นส่วนตัวมากและมีการเปิดเผยตัวตนน้อยที่สุด (Wills & DePaulo, 1991) กล่าวคือบุคคลส่วนใหญ่มักจะแสวงหาความช่วยเหลือจากแหล่งที่ไม่ใช่บุคคลหรือแหล่งความช่วยเหลือที่ไม่ต้องมีการเผชิญหน้าเป็นแหล่งแรก เช่นการโทรศัพท์ไปปรึกษากับนักจิตวิทยา หรือการหาข้อมูลจากหนังสือหรือเว็บไซต์ เป็นต้น

2) ความสามารถในการควบคุมปัญหา (controllability of the problem) การรับรู้ของบุคคลว่าตนเองมีความสามารถในการควบคุมปัญหาต่ำจะทำให้บุคคลมีแนวโน้มที่จะแสวงหาความช่วยเหลือมากขึ้น ซึ่งสาเหตุเนื่องมาจากการรับรู้ที่ปัญหาที่เกิดขึ้นนั้นอยู่นอกเหนือการควบคุมของตนเองแล้ว การที่บุคคลทำการแสวงหาความช่วยเหลือก็จะไม่ส่งผลให้บุคคลสูญเสียการรับรู้คุณค่าในตนเอง หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือถ้าบุคคลรับรู้ที่ตนเองสามารถแก้ปัญหา นั้นได้ด้วยตนเองแล้ว การแสวงหาความช่วยเหลือก็อาจหมายถึงการยอมรับว่าตนเองล้มเหลวและไม่สามารถแก้ไขปัญหานั้นได้ด้วยตนเอง ทำให้บุคคลสูญเสียการรับรู้คุณค่าในตนเอง เป็นต้น ซึ่งในเชิงทฤษฎีแล้วปัจจัยนี้จะส่งผลให้บุคคลทำการแสวงหาความช่วยเหลือมากขึ้นถ้าบุคคลเคยประสบปัญหาเดียวกันนี้ในอดีตและไม่สามารถแก้ไขได้ด้วยตนเอง เมื่อต้องประสบกับปัญหาเช่นนี้อีกครั้ง บุคคลจะมีแนวโน้มที่จะแสวงหาความช่วยเหลือมากขึ้น (Wills & DePaulo, 1991)

3) ความสำเร็จในอดีต (prior success with the task) สำหรับความสำเร็จในอดีตนี้จะมีลักษณะที่ใกล้เคียงกับการรับรู้ความสามารถในการควบคุมปัญหาของตนเอง โดยบุคคลที่ประสบความสำเร็จเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งในอดีต เมื่อเกิดปัญหาขึ้นมาบุคคลก็จะไม่แสวงหาความช่วยเหลือ แต่จะพยายามแก้ไขและปรับปรุงตนเองมากขึ้นเพื่อให้สามารถแก้ปัญหาได้ แต่สำหรับบุคคลที่ไม่เคยแก้ปัญหาดังกล่าวได้แล้ว บุคคลก็มีแนวโน้มที่จะแสวงหาความ

ช่วยเหลือเกี่ยวกับปัญหานั้น ซึ่งก็จะมีผลคล้ายคลึงกับการรับรู้ว่าคุณค่าของตนเองสามารถควบคุมปัญหาได้มากนักน้อยแค่ไหนนั่นเอง (Wills & DePaulo, 1991)

4) การประเมินความคุกคามของปัญหาที่บุคคลประสบ (threat appraisal) สำหรับการประเมินปัญหาที่บุคคลประสบนั้นจะส่งผลต่อการตัดสินใจแสวงหาความช่วยเหลือด้วย นั่นคือถ้าบุคคลประเมินปัญหาที่ตนเองเผชิญอยู่นั้นเป็นสิ่งที่คุกคามและอาจส่งผลเสียต่อการรับรู้คุณค่าในตน (threats to self-esteem) บุคคลก็ไม่ต้องแสวงหาความช่วยเหลือ แต่สำหรับปัญหาที่ถูกประเมินว่าไม่ทำให้การรับรู้คุณค่าในตนลดลง บุคคลก็จะต้องการแสวงหาความช่วยเหลือ หรือถ้าบุคคลประเมินว่าปัญหาที่ตนเองเผชิญอยู่นั้นเป็นสิ่งที่อาจกระทบต่อคนรักหรือคนรอบข้าง (threats to loved one's well-being) บุคคลก็จะทำการแสวงหาความช่วยเหลือมากกว่าปัญหาที่ไม่ส่งผลกระทบต่อคนรอบข้าง (Lazarus, Dunkel-Schetter, DeLongis, & Gruen, 1986 อ้างถึงใน Wills & DePaulo, 1991)

5) ความสามารถของผู้ให้ความช่วยเหลือ (helper's ability) โดยทั่วไปแล้วบุคคลย่อมต้องการที่จะแสวงหาความช่วยเหลือจากผู้ให้ความช่วยเหลือที่มีความสามารถ และมีความเชี่ยวชาญในการแก้ปัญหาที่ตนเองกำลังประสบ ซึ่งงานวิจัยของ Corrigan (1978 อ้างถึงใน Wills & DePaulo, 1991) ก็สนับสนุนแนวคิดนี้โดยพบว่าบุคคลที่มารับความช่วยเหลือนั้นจะให้ความสำคัญกับความชำนาญ และความน่าไว้วางใจของผู้ให้ความช่วยเหลือ นอกจากนี้งานวิจัยในภายหลังยังพบว่าผู้ให้ความช่วยเหลือที่มีความสามารถในการสื่อสาร ความเข้าใจ และการไม่ตัดสินหรือตำหนิผู้รับบริการในทางศีลธรรมนั้นจะประสบความสำเร็จในการเชิญชวนให้ผู้รับบริการเข้ามารับการปรึกษา ตัดสินใจอยู่ในกระบวนการให้การปรึกษาต่อไป และประสบความสำเร็จในการรับบริการ (Miller, 1985; Wills, 1982 อ้างถึงใน Wills & DePaulo, 1991)

6) ความพยายามในการจัดการแก้ปัญหาด้วยวิธีอื่นๆ (other coping attempt employed for the problem) ความพยายามของบุคคลที่จะแก้ปัญหาด้วยวิธีต่างๆนั้นจะส่งผลทำให้บุคคลแสวงหาความช่วยเหลือลดลง และสำหรับคนที่ทำการแสวงหาความช่วยเหลือ การแสวงหาความช่วยเหลือจากแหล่งที่เหมาะสมเช่นนักจิตวิทยานั้นก็จะไม่ใช่แหล่งความช่วยเหลือแรกที่เขาแสวงหา แต่แหล่งความช่วยเหลือแรกๆที่บุคคลทำการแสวงหาความช่วยเหลือนั้นโดยส่วนมากจะไม่ใช่การแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพ (Wills & DePaulo, 1991)

1.5.3 ปัจจัยด้านบุคลิกภาพ (personality factors) หมายถึงปัจจัยในตัวบุคคลที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการแสวงหาความช่วยเหลือของบุคคลเองได้แก่ การเห็นคุณค่าในตนเอง และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (self-esteem and achievement motivation) ความขี้อาย (shyness) การเปิดเผยตนเอง (self-disclosure) ระบบความเชื่อ (belief system) และความสามารถทางอารมณ์ (emotional competence) ซึ่งรายละเอียดของแต่ละปัจจัยมีดังนี้

1) การเห็นคุณค่าในตนเอง และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (self-esteem and achievement motivation) สำหรับคนที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองสูงนั้นจะต่อต้านการแสวงหาความช่วยเหลือเนื่องจากความเชื่อที่ว่าเขาควรที่จะแก้ปัญหาได้ทุกอย่างด้วยตัวเอง ดังนั้นการแสวงหาความช่วยเหลือก็เหมือนกับเป็นการยอมรับว่าตนเองไม่สามารถแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง และจะทำให้สูญเสียการรับรู้คุณค่าในตนเอง แต่ในทางกลับกันคนที่มีการรับรู้คุณค่าในตนเองต่ำก็จะรับรู้ว่าคุณค่าในตนเองไม่มีความสามารถพอที่จะแก้ปัญหาต่างๆได้ด้วยตัวเองอยู่แล้ว ดังนั้นการแสวงหาความช่วยเหลือจากผู้อื่นจึงไม่ทำให้บุคคลสูญเสียการรับรู้คุณค่าในตนเองลงไปอีก (Schroder, Penner, Dovidio, & Piviliavin, 1995; Wills & DePaulo, 1991) นอกจากนี้สำหรับคนที่มีความแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงนั้นก็คือการที่บุคคลมีความตั้งใจที่จะเอาชนะปัญหาได้อย่างดีและด้วยความสามารถของตนเองเพียงผู้เดียว จึงทำให้บุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์นั้นไม่ค่อยแสวงหาความช่วยเหลือจากผู้อื่นมากนัก (Wills & DePaulo, 1991)

2) ความขี้อาย (shyness) สำหรับคนที่ขี้อายนั้น การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นที่ไม่รู้จักถือว่าเป็นสิ่งที่ยากมาก โดยบุคคลที่ขี้อายนั้นต้องการที่จะทำให้ผู้อื่นประทับใจและรู้สึกดีกับตนเอง แต่พวกเขาก็รู้สึกว่าเป็นการยากที่จะทำได้เนื่องจากพวกเขาไม่มั่นใจในสถานภาพของตนเอง ดังนั้นเมื่อบุคคลที่ขี้อายอยู่ต่อหน้าผู้อื่นนั้นก็มักจะแสดงออกโดยผ่านการควบคุมเป็นอย่างดี และพยายามหลีกเลี่ยงการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นให้มากที่สุดเนื่องจากมองว่าการพูดคุยกับผู้อื่นในสังคม รวมไปถึงการแสวงหาความช่วยเหลือนั้นเป็นสิ่งที่ยากสำหรับพวกเขา ทำให้บุคคลเหล่านี้หลีกเลี่ยงที่จะแสวงหาความช่วยเหลือ (Schroder, Penner, Dovidio, & Piviliavin, 1995; Wills & DePaulo, 1991)

3) การเปิดเผยตนเอง (self-disclosure) ในการแสวงหาความช่วยเหลือทุกชนิดย่อมจะต้องประกอบไปด้วยการเปิดเผยเรื่องราวเกี่ยวกับตนเองหรือปัญหาที่กำลังเผชิญอยู่ ดังนั้นการแสวงหาความช่วยเหลือกับการเปิดเผยตนเองนั้นจะเป็นสิ่งที่ไม่สามารถแยกจากกันได้ ดังนั้นคนที่มีการเปิดเผยตนเองมากกว่าก็มีแนวโน้มที่จะแสวงหาความช่วยเหลือมากกว่าคนที่มีการเปิดเผยตนเองน้อยกว่านั่นเองเนื่องจากคนที่เปิดเผยตนเองต่ำก็จะมีแนวโน้มที่จะเล่าถึงปัญหาของตนเองให้คนอื่นฟังน้อยกว่า และการไม่เล่าถึงปัญหาก็หมายถึงการไม่แสวงหาความช่วยเหลือนั่นเอง (Wills & DePaulo, 1991)

4) ระบบความเชื่อ (belief system) สำหรับความเชื่อที่บุคคลมีต่อการแสวงหาความช่วยเหลือ ผู้ให้ความช่วยเหลือ ผลของการให้ความช่วยเหลือ กระบวนการให้ความช่วยเหลือ และตัวบุคคลที่ทำการแสวงหาความช่วยเหลือเองนั้นก็ส่งผลต่อการแสวงหาความช่วยเหลือเช่นเดียวกัน (Wills & DePaulo, 1991) ความเชื่อเหล่านี้จะเป็นการประเมินเกี่ยวกับการแสวงหาความช่วยเหลือว่าจะส่งผลต่อตนเองอย่างไร ซึ่งก็จะเหมือนกับความเชื่อเกี่ยวกับผลของพฤติกรรม

และความเชื่อเกี่ยวกับผลของพฤติกรรมนั้นก็จะส่งผลให้เกิดเจตคติต่อพฤติกรรมนั้นตามมา (Ajzen & Fishbein, 1980) ดังเช่นบุคคลที่มีความเชื่อในทางลบเกี่ยวกับการแสวงหาความช่วยเหลือก็จะมองว่าการแสวงหาความช่วยเหลือนั้นไม่ดี และจะมีเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือทางลบนั่นเอง ซึ่งรายละเอียดของเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือผู้วิจัยจะกล่าวถึงโดยละเอียดในส่วนของกระบวนการภายในตนเนื่องจากผู้วิจัยมีความเห็นว่าเป็นเรื่องที่เหมาะสมที่จะอยู่ภายใต้หัวข้อดังกล่าว

5) ความสามารถทางอารมณ์ (emotional competence) นอกจากปัจจัยด้านบุคลิกภาพของ Wills และ DePaulo (1991) แล้ว Rickwood และผู้ร่วมงาน (2005) ยังได้กล่าวถึงปัจจัยทางบุคลิกภาพที่ส่งผลต่อการแสวงหาความช่วยเหลืออีกปัจจัยหนึ่ง ได้แก่ปัจจัยเกี่ยวกับความสามารถทางอารมณ์ ซึ่งความสามารถทางอารมณ์นั้นถือเป็นปัจจัยที่สำคัญปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อการแสวงหาความช่วยเหลือ โดยความสามารถทางอารมณ์หรือความฉลาดทางอารมณ์ (emotional intelligence) นั้นหมายถึงความสามารถของบุคคลที่จะตระหนักถึงสภาวะอารมณ์ และสามารถอธิบายถึงสภาวะอารมณ์นั้นได้ สามารถเข้าใจและจัดการกับอารมณ์ด้วยวิธีการที่มีประสิทธิภาพโดยไม่ใช้การปกป้องตนเอง (non defensive) (Mayer, Caruso, & Salovey, 1999 อ้างถึงใน Rickwood, Deane, Wilson, & Ciarrochi, 2005) สำหรับการมีความสามารถทางอารมณ์ในระดับสูงนั้นถือว่าเป็นปัจจัยที่สนับสนุนให้บุคคลตัดสินใจแสวงหาความช่วยเหลือเนื่องจากการมีความสามารถทางอารมณ์นั้นจะช่วยให้บุคคลสามารถตระหนักได้ถึงสภาวะภายในของตนเอง และสามารถแสดงออกถึงความรู้สึกหรือสิ่งที่อยู่ในใจออกมาได้อย่างชัดเจน ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ก็เป็นปัจจัยที่สนับสนุนการแสวงหาความช่วยเหลือทั้งแบบที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ซึ่งผลการวิจัยที่ Rickwood และผู้ร่วมงาน (2005) ได้สำรวจงานวิจัยและพบว่าคนที่ไม่สามารถสื่อสารถึงสภาวะหรือความรู้สึกของตนเองออกมาได้อย่างชัดเจนนั้นเป็นอุปสรรคที่สำคัญอย่างหนึ่งที่ขัดขวางการแสวงหาความช่วยเหลือ นอกจากนี้งานวิจัยยังพบว่าเพศหญิงมองว่าเป็นการง่ายที่จะแสดงออกซึ่งความรู้สึกของตนเองกับผู้อื่น แต่เพศชายกลับขาดทักษะในการสื่อสารหรือแสดงออกซึ่งความรู้สึก และสำหรับอิทธิพลของความสามารถทางอารมณ์ที่ส่งผลให้บุคคลไม่แสวงหาความช่วยเหลือนั้นจะมีกระบวนการของพฤติกรรมที่เป็นไปได้ 2 รูปแบบได้แก่ รูปแบบที่หนึ่งคือคนที่มีความสามารถทางอารมณ์ต่ำก็จะมีเจตจำนงในการแสวงหาความช่วยเหลือมากที่สุดเนื่องจากเขามองว่าเขาไม่สามารถจัดการกับอารมณ์ตนเองได้ แต่ในทางกลับกันก็อาจเป็นไปได้ว่าคนที่มีความสามารถทางอารมณ์ต่ำนั้นไม่แสวงหาความช่วยเหลือเนื่องจากไม่มีทักษะที่เพียงพอในการแสวงหาความช่วยเหลือ เช่นไม่ตระหนักถึงอารมณ์ ไม่สามารถสื่อสารอารมณ์ออกไปได้ เป็นต้น ส่วนรูปแบบที่สองคือคนที่มีความสามารถทางอารมณ์ต่ำนั้นก็จะไม่ค่อยมีแหล่งสนับสนุนทางสังคม เช่นครอบครัวหรือเพื่อน ทำให้มีโอกาสในการแสวงหาความช่วยเหลือต่ำ และ

คนที่มีความสามารถทางอารมณ์ต่ำก็จะมีประสบการณ์ในการแสวงหาความช่วยเหลือแต่ไม่สามารถทำได้สำเร็จ ทำให้ไม่ต้องการที่จะแสวงหาความช่วยเหลืออีก นอกจากนั้นคนที่มีความสามารถทางอารมณ์ต่ำอาจจะรู้สึกอับอายเกี่ยวกับความสามารถของตนเองในการจัดการกับอารมณ์ จึงไม่ยอมที่จะแสวงหาความช่วยเหลือ (Rickwood, Deane, Wilson, & Ciarrochi, 2005)

1.5.4 ปัจจัยด้านบริบททางสังคม (social-context factors) หมายถึงอิทธิพลจากสังคมหรือคนรอบข้างที่ส่งผลต่อการแสวงหาความช่วยเหลือซึ่งประกอบไปด้วยปัจจัยย่อยๆ ได้แก่ การสนับสนุนทางอารมณ์และการเปิดเผยตัวตน (emotional support and self-disclosure) และกระบวนการช่วยเหลือตอบแทนซึ่งกันและกัน (reciprocal comparison process) ซึ่งแต่ละปัจจัยมีรายละเอียดดังนี้

1) การสนับสนุนทางอารมณ์และการเปิดเผยตนเอง (emotional support and self-disclosure) การสนับสนุนทางอารมณ์จากสังคมนั้นเป็นสิ่งที่สำคัญสำหรับบุคคลเป็นอย่างมาก และปัจจัยด้านการสนับสนุนทางอารมณ์นั้นก็ยิ่งส่งผลต่อการแสวงหาความช่วยเหลืออีกด้วย กล่าวคือถ้าบุคคลได้รับการสนับสนุนทางอารมณ์จากเครือข่ายการสนับสนุนในสังคมเพียงพอแล้ว บุคคลก็จะแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพน้อยลง เนื่องจากการแสวงหาความช่วยเหลืออย่างไม่เป็นทางการมักจะเป็นทางเลือกแรกในการแสวงหาความช่วยเหลือ และถ้าการแสวงหาความช่วยเหลืออย่างไม่เป็นทางการสามารถตอบสนองความต้องการได้แล้ว บุคคลก็就不用มีความต้องการที่จะแสวงหาความช่วยเหลือจากแหล่งอื่นอีก และสำหรับตัวแปรการเปิดเผยตนเองนั้นก็จะเป็นตัวแปรที่ส่งผลต่อการได้รับการสนับสนุนทางอารมณ์จากสังคม เนื่องจากการจะได้รับการสนับสนุนนั้น บุคคลก็ต้องทำการเปิดเผยตนเองเกี่ยวกับปัญหาต่างๆที่ตนเองกำลังประสบจึงจะได้รับความช่วยเหลือดังที่ได้กล่าวถึงในหัวข้อการเปิดเผยตนเองในข้างต้น (Wills & DePaulo, 1991)

2) กระบวนการช่วยเหลือตอบแทนซึ่งกันและกัน (reciprocal comparison process) การช่วยเหลือตอบแทนซึ่งกันและกันนั้นนับว่าเป็นสิ่งที่สำคัญในสังคม ซึ่งการแสวงหาความช่วยเหลือก็ได้รับอิทธิพลจากปัจจัยนี้ด้วย โดยการที่บุคคลยินดีจะแสวงหาความช่วยเหลือจากแหล่งนั้นหรือไม่ขึ้นอยู่กับความรู้สึกของบุคคลเกี่ยวกับความสามารถของเขาในการตอบแทนผู้ให้ความช่วยเหลือได้หรือไม่ ซึ่งถ้าบุคคลรับรู้ว่าเขาไม่สามารถช่วยหรือตอบแทนผู้ให้ความช่วยเหลือได้ เขาก็จะไม่อยากแสวงหาความช่วยเหลือจากแหล่งนั้นเป็นต้น (Wills & DePaulo, 1991)

1.5.5 ปัจจัยจากกระบวนการภายในตน (self-process factors) หมายถึงกระบวนการภายในของบุคคลที่เกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อกระบวนการแสวงหาความช่วยเหลือ ซึ่ง Wills

และ DePaulo (1991) เสนอว่าควรพิจารณาการแสวงหาความช่วยเหลือในบริบทของการคงไว้ซึ่ง การรับรู้คุณค่าในตน กล่าวคือถ้าการแสวงหาความช่วยเหลือใดๆนั้นไม่คุกคามต่อการรับรู้คุณค่า ในตนของคุณแล้ว บุคคลก็จะไม่รู้สึกลำบากใจที่จะแสวงหาความช่วยเหลือ แต่ในทางกลับกันถ้า บุคคลรับรู้ว่าการแสวงหาความช่วยเหลือนั้นอาจคุกคามต่อการรับรู้คุณค่าในตนแล้ว บุคคลก็จะไม่ ยากแสวงหาความช่วยเหลือ ซึ่งตามทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลของ Ajzen และ Fishbein (1980) ได้อธิบายกระบวนการนี้ไว้ว่าถ้าบุคคลรับรู้ว่าการแสวงหาความช่วยเหลือนั้นว่าส่งผลทาง ลบต่อตนเอง คือทำให้บุคคลรับรู้คุณค่าในตนลดลงแล้วจะทำให้บุคคลมีเจตคติต่อการแสวงหา ความช่วยเหลือในทางลบ และทำให้บุคคลมีเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนัก วิชาชีพลดลงนั่นเอง ซึ่งปัจจัยจากกระบวนการภายในตนที่ส่งผลต่อการแสวงหาความช่วยเหลือนั้น ประกอบไปด้วยปัจจัยย่อยได้แก่ การตีตราพฤติกรรม การอธิบายสาเหตุต่อการแสวงหาความ ช่วยเหลือ ความสอดคล้องและการเปรียบเทียบข้อมูล และการประทับรอยว่าด้อยค่าทางสังคม ซึ่ง แต่ละปัจจัยมีรายละเอียดดังนี้

1) การตีตราพฤติกรรม (labeling of behavior) การตีตราพฤติกรรมนั้นส่งผลต่อ การแสวงหาความช่วยเหลือได้ กล่าวคือถ้าบุคคลตีตราพฤติกรรมการแสวงหาความช่วยเหลือว่า หมายถึงตนเองมีความอ่อนแอ ไม่สามารถแก้ปัญหาได้ด้วยตนเองแล้ว บุคคลก็จะไม่แสวงหาความ ช่วยเหลือ แต่ถ้าบุคคลตีตราพฤติกรรมการแสวงหาความช่วยเหลือว่าเป็นวิธีการที่ช่วยให้ตนเอง สามารถพัฒนาตนเองได้เต็มที่แล้ว บุคคลก็จะเต็มใจที่จะแสวงหาความช่วยเหลือมากขึ้น (Wills & DePaulo, 1991)

2) การอธิบายสาเหตุของปัญหาในการแสวงหาความช่วยเหลือ (attributions for help seeking) การอธิบายสาเหตุของปัญหานี้เป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อการแสวงหาความ ช่วยเหลือได้ โดยบุคคลที่อธิบายสาเหตุของปัญหาว่ามีสาเหตุมาจากปัจจัยภายนอก หรือปัจจัยที่ ไม่เกี่ยวข้องกับคบบทพรองของจิตใจตนเองแล้ว บุคคลก็จะยินดีที่จะแสวงหาความช่วยเหลือ มากกว่าคนที่ระบุสาเหตุของปัญหาว่าเกิดจากปัจจัยภายในตนหรือข้อบกพร่องของตน (Wills & DePaulo, 1991)

3) ความสอดคล้องและการเปรียบเทียบข้อมูล (consensus and comparison information) การเปรียบเทียบทางสังคมนั้นเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นทั่วไปในสัมพันธภาพทางสังคม ซึ่งใน เรื่องการแสวงหาความช่วยเหลือนั้นบุคคลก็จะทำการเปรียบเทียบความสอดคล้องกับสังคมด้วย กล่าวคือถ้าสังคมมีความคิดเห็นว่าไม่ควรแสวงหาความช่วยเหลือแล้ว บุคคลก็จะไม่แสวงหาความ ช่วยเหลือเนื่องจากไม่อยากจะรู้สึกแปลกแยกจากสังคม (Wills & DePaulo, 1991) ซึ่งการรับรู้ ว่าสังคมไม่เห็นด้วยกับการแสวงหาความช่วยเหลือและมองคนที่แสวงหาความช่วยเหลือว่าแปลก แยกแล้วสามารถอธิบายได้ด้วยทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลของ Ajzen และ Fishbein (1980)

กล่าวคือบุคคลจะรับรู้ว่าการแสวงหาความช่วยเหลือนั้นมีข้อเสียตามมาด้วย ทำให้บุคคลมีเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือในทางลบ และมีเจตจำนงที่จะแสวงหาความช่วยเหลือลดลง ซึ่งมีความคล้ายคลึงกับแนวคิดของ Vogel และผู้ร่วมงาน (2005) แต่จะเรียกแตกต่างกันไปคือ Vogel และผู้ร่วมงาน (2005) จะใช้คำว่าบรรทัดฐานทางสังคม (social norm) แทน ซึ่งการที่บุคคลทำการแสวงหาความช่วยเหลือหรือไม่นั้นก็ขึ้นอยู่กับว่าสังคมมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการแสวงหาความช่วยเหลืออย่างไร ซึ่งถ้าสังคมหรือคนรอบข้างมีค่านิยมในทางลบเกี่ยวกับการแสวงหาความช่วยเหลือแล้ว บุคคลก็จะมีเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือในทางลบ และมีเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพในระดับต่ำ (Vogel, Wester, & Larson, 2005)

4) การประทับตราว่าด้อยค่าจากสังคม (social stigma) สำหรับการประทับตราว่าด้อยค่าทางสังคมแล้วตามชื่อดูเหมือนว่าจะเป็นปัจจัยที่อยู่ในด้านบริบททางสังคม แต่สาเหตุที่นักวิจัยส่วนใหญ่จัดให้อยู่ในด้านกระบวนการภายในตนนั้นก็เนื่องจากนิยามของการประทับตราว่าด้อยค่าทางสังคมที่มีความหมายคือ ความกลัวว่าผู้อื่นจะรับรู้หรือตัดสินตนเองในทางลบถ้าบุคคลทำการแสวงหาความช่วยเหลือ (Deane & Chamberlain, 1994 อ้างถึงใน Vogel, Wester, & Larson, 2005) ซึ่งผู้วิจัยเองก็เห็นด้วยกับแนวคิดดังกล่าวโดยคิดว่าความกลัวนั้นเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการประเมินหรือกระบวนการคิดพิจารณาของบุคคล ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงได้จัดความกลัวการประทับตราว่าด้อยค่าจากสังคมไว้ในด้านกระบวนการภายในตน

สำหรับความกลัวการประทับตราว่าด้อยค่าเกี่ยวกับการแสวงหาความช่วยเหลือ นั้นนับว่าเป็นอุปสรรคที่สำคัญอย่างหนึ่งสำหรับการแสวงหาความช่วยเหลือ และเป็นตัวแปรหนึ่งที่ได้รับการศึกษาอย่างมากในอดีต (Corrigan, 2004) เนื่องจากสังคมส่วนใหญ่มีแนวโน้มที่จะรับรู้บุคคลที่มีอาการทางจิตในทางลบอยู่แล้ว และการแสวงหาความช่วยเหลือก็เป็นสิ่งหนึ่งที่แสดงถึงการมีความเจ็บป่วยทางจิตได้ โดยงานวิจัยในอดีตพบว่าบุคคลที่ทำการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพมักจะถูกมองว่าเป็นคนที่มีอาการทางจิต และถูกรับรู้ในทางลบกว่าบุคคลที่ไม่แสวงหาความช่วยเหลือ (Vogel, Wester, & Larson, 2005) ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงอิทธิพลของการประทับตราว่าด้อยค่าที่ส่งผลต่อการแสวงหาความช่วยเหลือของบุคคล ซึ่งรายละเอียดของการประทับตราว่าด้อยค่ามีดังนี้

2. การประทับตราว่าด้อยค่าในการแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจากนักวิชาชีพ

2.1 นิยามและขอบเขต

คำว่า “stigma” โดยทั่วไปในภาษาไทยมักแปลว่า “ตราบาป” หรือ “รอยมลทิน” ซึ่งหมายถึง “บาปติดตัว, ความรู้สึกว่าเป็นบาปซึ่งมีฝังอยู่ในจิตใจตลอดไป” (ราชบัณฑิตยสถาน, 2542) โดยในอดีตคำว่า ตราบาป นั้นมักจะใช้เพื่อหมายถึงคุณลักษณะหรือการกระทำที่ทำให้เสื่อมเสียชื่อเสียงหรือนำขายหน้าอย่างรุนแรงและสะท้อนถึงความบกพร่องทางด้านศีลธรรม เช่น การเคยเป็นอาชญากรมาก่อน (Goffman, 1963)

แต่สำหรับในบริบทด้านสุขภาพจิตแล้วคำว่า stigma สะท้อนความหมายหลักอยู่สองประการได้แก่ การถูกตีตรา (labeling) และความรู้สึกมีปมด้อย หรือ ความรู้สึกว่าคุณค่าของตนเองลดลง (inadequacy; Vogel, Wade, & Hackler, 2007) ซึ่งการใช้คำว่าตราบาปหรือรอยมลทินแทนคำว่า “stigma” ในบริบทด้านสุขภาพจิตจึงอาจจะไม่เหมาะสมนัก ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงขอใช้คำว่าความรู้สึกถูกประทับตราว่าด้อยค่าแทนคำว่าตราบาป หรือรอยมลทิน

สำหรับความหมายของการประทับตราว่าด้อยค่าในทางวิชาการนั้นก็ถือว่าเป็นคำที่ได้มีการให้ความหมายไว้อย่างหลากหลายแตกต่างกันไปตามมุมมองของนักวิชาการแต่ละคนหรือแตกต่างกันไปตามแนวทางของแต่ละสาขาวิชาที่ได้ศึกษาการประทับตราว่าด้อยค่าในสถานการณ์ที่แตกต่างกันไป (Link & Phelan, 2001) เช่นการศึกษาทางสังคมวิทยานั้นได้มีการพูดถึงการประทับตราว่าด้อยค่าทางสังคม (social stigma) ว่าหมายถึง “เครื่องหมายหรือสัญลักษณ์แห่งความอับยศหรือความเสื่อมเกียรติที่สังคมตราให้แก่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลอันเนื่องมาจากความผิดปกติทางร่างกาย หรือพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนไปจากบรรทัดฐานทางสังคม หรือผิดจริยธรรม หรือความเป็นชาติพันธุ์ที่ด้อยของบุคคลหรือกลุ่มคนนั้น (พจนานุกรมศัพท์สังคมวิทยา อังกฤษ-ไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน, 2549: หน้า 228) หรือกล่าวโดยสรุปก็คือการประทับตราว่าด้อยค่าทางสังคมนั้นหมายถึงการที่สังคมมีความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มบุคคลกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งในทางลบ และมองว่ากลุ่มบุคคลนั้นมีความด้อยค่าเหมือนมีบาปติดตัวมาและน่าอับอายอย่างมาก

สำหรับศาสตร์ด้านจิตวิทยาการศึกษานั้นก็มีการศึกษาเกี่ยวกับการประทับตราว่าด้อยค่า เช่นเดียวกัน โดยส่วนใหญ่นักจิตวิทยามักจะสนใจศึกษาตัวแปรการประทับตราว่าด้อยค่าของผู้ที่เจ็บป่วยทางจิต (stigma of mental illness) ทั้งนี้ Link, Struening, Neese-Todd, Asmussen, และ Phelan (2001) ได้ให้คำจำกัดความของคำว่า การประทับตราว่าด้อยค่าของผู้ที่เจ็บป่วยทางจิต ว่าหมายถึงระดับความเชื่อของบุคคลที่เชื่อว่าคนอื่น ๆ ในสังคมจะแบ่งแยกและลดคุณค่าของผู้ที่มีความเจ็บป่วยทางจิตมากน้อยแค่ไหน ซึ่งในความหมายนี้การประทับตราว่าด้อยค่าหมายถึง

การที่สังคมมีความเชื่อที่ผิดเกี่ยวกับกลุ่มบุคคลที่มีความเจ็บป่วยทางจิตและมีแนวโน้มที่จะมองกลุ่มบุคคลกลุ่มนี้ในทางลบ (Corrigan, & Penn, 1999)

นอกจากนี้ Vogel, Wade และ Haake (2006) ได้ให้คำจำกัดความของคำว่า การประทุษร้ายว่าด้วยค่าที่เกี่ยวข้องกับการแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจากนักวิชาชีพ (stigma associated with seeking mental health services) ไว้ว่าหมายถึงการรับรู้ว่าคุณค่าที่แสวงหาความช่วยเหลือนั้นไม่เป็นที่ต้องการ และไม่เป็นที่ยอมรับทางสังคม ทั้งนี้ Corrigan (2004) ได้แบ่งรูปแบบของการประทุษร้ายว่าด้วยค่าที่ส่งผลกระทบต่อจิตใจแสวงหาความช่วยเหลือเป็น 2 รูปแบบหลักๆ ได้แก่ การประทุษร้ายว่าด้วยค่าจากสังคม (public stigma) และการประทุษร้ายว่าด้วยค่าจากตนเอง (self-stigma) ซึ่งการประทุษร้ายว่าด้วยค่าจากสังคมนั้นหมายถึงการรับรู้ว่าคุณค่าจะมองบุคคลที่แสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพว่าเป็นคนที่ไม่มีความดี ไม่เป็นที่ต้องการหรือไม่ได้รับการยอมรับ (Corrigan, 2004; Vogel, Wade, & Hackler, 2007) และการประทุษร้ายว่าด้วยค่าจากตนเองหมายถึงการที่บุคคลจะรับรู้ตนเองว่าไม่มีคุณค่า และไม่ควรถูกได้รับการยอมรับถ้าบุคคลทำการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพ (Vogel, Wade, & Haake, 2006)

นอกจากนี้ Vogel, Wade, และ Aschman (2009) ได้เสนอว่านอกจากการประทุษร้ายว่าด้วยค่าทั้งสองรูปแบบที่ได้กล่าวถึงในข้างต้นแล้ว ยังมีการประทุษร้ายว่าด้วยค่าจากบุคคลใกล้ชิด (personal stigma) ที่ส่งผลกระทบต่อจิตใจแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจากนักวิชาชีพ โดย Vogel และคณะ (2009) ได้ให้คำจำกัดความของการประทุษร้ายว่าด้วยค่าจากบุคคลใกล้ชิดไว้ว่าหมายถึงการที่บุคคลรับรู้ว่าคุณค่าที่ตนมีปฏิสัมพันธ์ด้วยจะมีปฏิกิริยาทางลบกับตนเองถ้าบุคคลทำการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพ

กล่าวโดยสรุป การประทุษร้ายว่าด้วยค่าที่เกี่ยวข้องกับการแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจากนักวิชาชีพ (stigma associated with seeking mental health service) นั้นหมายถึงการรับรู้ว่าคุณค่าที่แสวงหาความช่วยเหลือนั้นจะถูกมองว่าไม่ดี หรือถูกตีตราจากสังคมและทำให้ไม่เป็นที่ยอมรับจากสังคม ซึ่งการประทุษร้ายว่าด้วยค่าในการแสวงหาความช่วยเหลือประกอบไปด้วยการประทุษร้ายว่าด้วยค่าจาก 3 ด้านได้แก่ การประทุษร้ายว่าด้วยค่าจากสังคม การประทุษร้ายว่าด้วยค่าจากตนเอง และการประทุษร้ายว่าด้วยค่าจากบุคคลใกล้ชิด ซึ่งการประทุษร้ายว่าด้วยค่าจากสังคมนั้นหมายถึงการรับรู้หรือความเชื่อของบุคคลว่าเขาจะถูกตีตราและไม่เป็นที่ยอมรับจากสังคมถ้าบุคคลทำการแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจากนักวิชาชีพ และการประทุษร้ายว่าด้วยค่าจากบุคคลใกล้ชิดนั้นก็หมายถึงการรับรู้หรือความเชื่อของบุคคลว่าเขาจะถูกตีตราและไม่เป็นที่ยอมรับภายในกลุ่มคนรอบข้างที่เขาปฏิสัมพันธ์ด้วยถ้าเขาแสวงหา

ความช่วยเหลือ และการประทับตราว่าด้อยค่าจากตนเองนั้นคือการที่บุคคลตีตราตนเองและมองว่าตนเองไม่ดีพอถ้าเขาแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจากนักวิชาชีพ

2.2 ประวัติความเป็นมาของการประทับตราว่าด้อยค่า

คำว่าประทับตราว่าด้อยค่าในภาษาอังกฤษนั้นมีรากฐานมาจากคำว่า *stigmata* ซึ่งเป็นภาษากรีก (Overton & Medina, 2008) โดยความหมายดั้งเดิมของการประทับรอยว่าด้อยค่าในอดีตนั้นหมายถึงสัญลักษณ์ทางร่างกายที่ออกแบบมาเพื่อแสดงลักษณะที่ผิดปกติ เลวร้าย และบกพร่องทางศีลธรรมของบุคคลที่มีสัญลักษณ์นี้อยู่ ต่อมาในยุคสมัยที่คริสตศาสนารุ่งเรืองได้มีการใช้คำว่าประทับตราว่าด้อยค่าใน 2 นัยคือนัยทางการแพทย์ซึ่งหมายถึงสัญลักษณ์ทางร่างกายที่แสดงถึงความเจ็บป่วยทางกาย และนัยที่สองคือนัยทางคริสตศาสนา โดยจะหมายถึงรอยแผลบนร่างกายของพระเยซู ในปัจจุบันการใช้คำว่าประทับตราว่าด้อยค่านี้ยังคงมีความหมายคล้ายกับในอดีต เพียงแต่จะเป็นการเน้นถึงความอับอายจากการถูกประทับตราว่าด้อยค่ามากกว่าตัวสัญลักษณ์ทางร่างกายจริงๆ (Goffman, 1963) โดยความสนใจเกี่ยวกับเรื่องการประทับตราว่าด้อยค่าในทางวิชาการนั้นได้เพิ่มขึ้นอย่างมากหลังจากนักสังคมวิทยาชื่อ Erving Goffman ได้ทำการศึกษาและรวบรวมความรู้เกี่ยวกับมโนทัศน์ของการประทับตราว่าด้อยค่าและได้นำเสนอในหนังสือชื่อ *Stigma: Notes on the Management of Spoiled Identity* ในปี ค.ศ. 1963 (Link & Phelan, 2001) โดยในหนังสือ Goffman (1963) ได้ให้คำจำกัดความของการประทับตราว่าด้อยค่าไว้ว่าหมายถึงคุณลักษณะที่ทำให้เสื่อมเสียชื่อเสียงหรือนำมาซึ่งความอับอายอย่างมาก แต่คุณลักษณะนั้นก็ไม่จำเป็นที่จะต้องนำอับอายสำหรับทุกคนเสมอไป โดยคุณลักษณะเดียวกันนั้นในบริบทหนึ่งอาจจะเป็นสิ่งที่ได้รับความยกย่องก็เป็นได้ กล่าวคือการประทับตราว่าด้อยค่านั้นได้รับอิทธิพลจากบรรทัดฐานทางสังคมนั่นเอง

ศาสตร์จิตวิทยาได้มีการศึกษาเกี่ยวกับการประทับตราว่าด้อยค่าเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาเกี่ยวกับการประทับตราว่าด้อยค่าของผู้ที่เจ็บป่วยทางจิตเนื่องจาก การประทับตราว่าด้อยค่าของผู้ที่เจ็บป่วยทางจิตนั้นเป็นสาเหตุหนึ่งที่ถูกอ้างถึงมากที่สุดว่าเป็นสาเหตุที่ทำให้บุคคลไม่แสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจากนักวิชาชีพ (Corrigan, 2004) โดยที่การประทับตราว่าด้อยค่าหรือภาพทางลบของผู้ที่เจ็บป่วยทางจิตนั้นมีมาตั้งแต่ในอดีต เช่นในยุคกลางจะมองว่าคนที่มีอาการทางจิตหรือมีพฤติกรรมแปลกๆว่าเป็นผลมาจากการถูกปีศาจร้ายเข้าสิงและการรักษาจะต้องทำพิธีกรรมทางศาสนาเพื่อขับไลปีศาจร้ายออกไป และในช่วงท้ายของยุคกลางการดูแลรักษาผู้ป่วยทางจิตก็ยังคงมีความรุนแรงเช่นการล่ามโซ่และเสียนสติเพื่อไม่ให้ผู้ป่วยแสดงความรุนแรง (Bennett, 2003) จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าภาพของผู้ป่วย

ทางจิตในอดีตนั้นจะเป็นภาพทางลบ และสำหรับในปัจจุบันภาพทางลบนั้นก็ยังคงอยู่ โดยงานวิจัยในอดีตพบว่าคนในสังคมมักจะพูดถึงผู้ที่ป่วยทางจิตในทางลบ (Angermeyer, & Dietrich, 2006)

นอกจากนี้แม้ว่าการเจ็บป่วยทางจิตจะทำให้ถูกประทับตราว่าด้อยค่าแล้ว งานวิจัยที่ผ่านมาก็ยังพบว่าการแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยานั้นก็นำไปสู่การถูกประทับตราว่าด้อยค่าด้วยแม้ว่าในความเป็นจริงบุคคลที่แสวงหาความช่วยเหลือจะไม่ได้เจ็บป่วยทางจิตเลยก็ตาม โดยงานวิจัยพบว่าคนที่ถูกมองว่าแสวงหาความช่วยเหลือจากนักจิตวิทยาการปรีกษานั้นจะถูกประเมินในทางลบมากกว่าและถูกปฏิบัติด้วยในทางลบมากกว่าคนที่ไม่ได้แสวงหาความช่วยเหลือ (Sibicky, & Dovidio, 1986) โดยในช่วงแรกของการศึกษานักวิจัยส่วนใหญ่มักจะสนใจศึกษาความรู้สึกถูกประทับตราว่าด้อยค่าต่อการเจ็บป่วยทางจิตโดยที่คนส่วนใหญ่จะมีภาพในความคิดเกี่ยวกับคนที่มีอาการทางจิตว่าเป็นคนที่อันตราย ไม่มีความรับผิดชอบ และมีลักษณะเหมือนเด็กที่ต้องได้รับการดูแลอย่างใกล้ชิด (Corrigan, 2004) ซึ่งการมีภาพในความคิดเช่นนี้ก็จะส่งผลให้คนมีปฏิกิริยาทางลบต่อผู้ที่มีอาการทางจิต และมองว่าคนที่มีอาการทางจิตนั้นไม่มีคุณค่า ไม่ควรได้รับการยอมรับ โดยกระบวนการที่ทำให้บุคคลที่ทำการแสวงหาความช่วยเหลือนั้นถูกประทับตราว่าด้อยค่าเช่นเดียวกับผู้ที่มีอาการทางจิตก็คือสังคมจะมองว่าการแสวงหาความช่วยเหลือก็เหมือนเป็นการตีตราหรือเป็นการยืนยันโดยนัยว่าบุคคลมีปัญหาทางจิต ซึ่งงานวิจัยก็พบว่าคนทั่วไปจะรับรู้และประเมินผู้ที่แสวงหาความช่วยเหลือจากนักจิตวิทยาในทางลบมากกว่าคนที่ไม่เคยแสวงหาความช่วยเหลือจากนักจิตวิทยา (Sibicky, & Dovidio, 1986) ทำให้สามารถสรุปได้ว่าความรู้สึกถูกประทับตราว่าด้อยค่านั้นไม่ได้ส่งผลต่อเฉพาะผู้ที่มีอาการทางจิตเท่านั้น แต่ส่งผลต่อผู้ที่ต้องการแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจากนักวิชาชีพด้วย ซึ่งการที่สังคมมีการประทับตราว่าด้อยค่าต่อผู้ที่แสวงหาความช่วยเหลือก็ทำให้คนที่มีปัญหาทางจิตพยายามปิดบังความเจ็บป่วย และไม่แสวงหาความช่วยเหลือจากนักจิตวิทยาเพื่อป้องกันผลเสียที่อาจเกิดตามมา (Corrigan, 2004)

2.3 รูปแบบของความรู้สึกถูกประทับตราว่าด้อยค่า

ความรู้สึกถูกประทับตราว่าด้อยค่าที่ส่งผลต่อการแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจากนักวิชาชีพนั้นเกิดจาก 2 แหล่งหลักๆ ได้แก่ จากภายนอกตนเอง และจากภายในตนเอง ซึ่งจากแหล่งภายนอกตนเองนั้นสามารถแบ่งได้เป็น 2 ระดับ ได้แก่ ความรู้สึกถูกประทับตราว่าด้อยค่าทางสังคม และความรู้สึกถูกประทับตราว่าด้อยค่าจากบุคคลใกล้ชิด ส่วนจากแหล่งภายในตนเองก็ได้แก่ ความรู้สึกถูกประทับตราว่าด้อยค่าต่อตนเอง (Corrigan, 2004; Ludwikowski, Vogel, & Armstrong, 2009; Vogel, Wade, & Aschman, 2009) ซึ่งความรู้สึกถูกประทับตราว่า

ด้วยค่าในรูปแบบต่างๆก็จะมีกระบวนการในการส่งผลต่อการแสวงหาความช่วยเหลือแตกต่างกันไปโดยมีรายละเอียดดังนี้

2.3.1 การประทับตราว่าด้วยค่าจากสังคม หมายถึง การที่บุคคลรับรู้ว่าสังคมมองบุคคลที่แสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพว่าเป็นคนที่ไม่มีความสำคัญ ไม่เป็นที่ต้องการหรือไม่เป็นที่ยอมรับในสังคม (Corrigan, 2004; Vogel, Wade, & Hackler, 2007) หรือเป็นความเชื่อของบุคคลที่เชื่อว่าตนเองจะถูกปฏิเสธและไม่ได้รับการยอมรับจากสังคมถ้าตนเองทำการแสวงหาความช่วยเหลือ ซึ่งผลเหล่านี้ก็เป็นผลกระทบที่ส่งต่อบุคคลอย่างรุนแรง ทำให้บุคคลที่มีปัญหาทางจิตใจและต้องการความช่วยเหลือพยายามปกปิดปัญหาของตนเองและไม่แสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจากนักวิชาชีพเพื่อหลีกเลี่ยงการถูกตีตรา (Label avoidance) หรือกลัวว่าจะถูกประทับตราว่าด้วยค่าจากสังคมนั่นเอง (Corrigan, 2004)

งานวิจัยในต่างประเทศก็ได้ผลที่สอดคล้องกับแนวคิดข้างต้น กล่าวคืองานวิจัยในอดีตพบว่าการรับรู้ถึงความรู้สึกถูกประทับตราว่าด้วยค่าทางสังคมที่ส่งผลต่อการแสวงหาความช่วยเหลือนั้นสามารถทำนายเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือได้ (Komiya, Good, & Sherrod, 2000; Vogel, Wester, Wei, & Boysen, 2005) กล่าวคือถ้าบุคคลที่รับรู้ว่าการแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจากนักวิชาชีพมีผลทางลบตามมาซึ่งก็คือการถูกประทับตราว่าด้วยค่าจากสังคม หรือถูกสังคมลดคุณค่าและไม่ให้การยอมรับแล้ว บุคคลก็จะเกิดความรู้สึกทางลบต่อการแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจากนักวิชาชีพด้วย ซึ่งการรับรู้ทางลบก็จะทำให้บุคคลมีความต้องการ หรือความตั้งใจที่จะแสวงหาความช่วยเหลือลดลง (Vogel, Wade, & Hackler, 2007)

2.3.2 การประทับตราว่าด้วยค่าจากบุคคลใกล้ชิด หมายถึง การที่บุคคลรับรู้ว่าคนรอบข้างที่ตนมีปฏิสัมพันธ์ด้วยจะมองตนเองในทางลบและมีปฏิกิริยาทางลบกับตนเองถ้าบุคคลทำการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพ (Ludwikowski, Vogel, & Armstrong, 2009) โดยในอดีตแม้ว่าจะมีงานวิจัยจำนวนมากที่ศึกษาเกี่ยวกับความรู้สึกถูกประทับตราว่าด้วยค่า แต่งานวิจัยส่วนมากก็ได้ศึกษาเกี่ยวกับความรู้สึกถูกประทับตราว่าด้วยค่าที่เกิดจากคนทั่วไปในสังคมเท่านั้น ไม่ได้มีการศึกษาถึงผลของความรู้สึกถูกประทับตราว่าด้วยค่าในกลุ่มที่บุคคลมีปฏิสัมพันธ์ด้วยโดยตรง

ภายหลัง Vogel, Wade, และ Aschman (2009) ได้ศึกษาและพบว่านอกจากอิทธิพลจากสังคมแล้ว บุคคลยังได้รับอิทธิพลจากบุคคลใกล้ชิดอีกด้วย โดยผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าอิทธิพลของความรู้สึกถูกประทับตราว่าด้วยค่าจากสังคมนั้นมีบทบาทแตกต่างจากอิทธิพลของกับความรู้สึกถูกประทับตราว่าด้วยค่าจากบุคคลใกล้ชิดอย่างชัดเจน และบุคคลมีแนวโน้มที่จะแสวงหาความช่วยเหลือมากกว่าถ้ากลุ่มคนที่บุคคลใกล้ชิดนั้นสนับสนุนให้เขาแสวงหาความ

ช่วยเหลือแม้ว่าการแสวงหาความช่วยเหลือนั้นอาจจะทำให้ตัวเขาถูกประทัประตราว่าด้อยค่าจากสังคมโดยรวมก็ตาม (Vogel, Wade, Wester, Larson, & Hackler, 2007) ซึ่งข้อค้นพบดังกล่าวยังได้รับการสนับสนุนจากแนวคิดเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง (reference group) ซึ่งเป็นแนวคิดทางจิตวิทยาสังคมว่าด้วยเรื่องพลวัตของกลุ่มอีกด้วย (group dynamics) (Forsyth, 2006)

จากการตระหนักถึงความสำคัญดังกล่าวทำให้ Vogel, Wade, และ Aschman (2009) ศึกษาเกี่ยวกับความรู้สึกถูกประทัประตราว่าด้อยค่าจากบุคคลใกล้ชิด หรือบุคคลในเครือข่ายสังคมของเขา (social network) ซึ่งผลที่ได้พบว่าความกลัวการถูกประทัประตราว่าด้อยค่าจากบุคคลใกล้ชิดนั้นมีบทบาทสำคัญในการทำนายการแสวงหาความช่วยเหลือเช่นเดียวกับความรู้สึกถูกประทัประตราว่าด้อยค่าทางสังคมและความรู้สึกถูกประทัประตราว่าด้อยค่าต่อตนเอง และงานวิจัยอีกชิ้นหนึ่งในปีเดียวกันก็พบว่าความรู้สึกถูกประทัประตราว่าด้อยค่าจากบุคคลใกล้ชิดนั้นสามารถทำนายเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือได้ โดยที่มีกระบวนการเหมือนกับความรู้สึกถูกประทัประตราว่าด้อยค่าทางสังคม กล่าวคือความรู้สึกถูกประทัประตราว่าด้อยค่าจากบุคคลใกล้ชิดจะส่งผลให้เกิดการซึมซับเข้าไปเป็นความรู้สึกถูกประทัประตราว่าด้อยค่าต่อตนเอง (Ludwikowski, Vogel, & Armstrong, 2009)

2.3.3 การประทัประตราว่าด้อยค่าจากตนเอง หมายถึง การที่บุคคลจะรับรู้ตนเองในทางลบ มองว่าตนเองไม่มีคุณค่าและไม่ควรได้รับการยอมรับถ้าบุคคลทำการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพ (Vogel, Wade, & Haake, 2006) และการที่บุคคลมีความรู้สึกถูกประทัประตราว่าด้อยค่าต่อตนเองก็จะทำให้บุคคลรับรู้คุณค่าในตนเองลดลง (low self-esteem) สาเหตุที่ทำให้บุคคลมีการรับรู้คุณค่าในตนเองลดลงนั้นเนื่องมาจากการที่บุคคลมีการซึมซับ (internalize) เอาความเชื่อหรือค่านิยมของสังคมและบุคคลใกล้ชิดเกี่ยวกับความรู้สึกถูกประทัประตราว่าด้อยค่าที่สังคมมีต่อผู้ที่แสวงหาความช่วยเหลือ และนำความเชื่อหรือค่านิยมเหล่านั้นมาตัดสิน หรือประเมินตนเองว่าเป็นคนที่ไม่มีความสำคัญ ไม่ควรได้รับการยอมรับเมื่อตนเองทำการแสวงหาความช่วยเหลือ (Corrigan, 2004; Vogel, Wade, & Hackler, 2007) ซึ่งกระบวนการที่ส่งผลให้บุคคลไม่แสวงหาความช่วยเหลือจะมีความแตกต่างจากความรู้สึกถูกประทัประตราว่าด้อยค่าทางสังคมที่ส่งผลให้บุคคลไม่แสวงหาความช่วยเหลือเพราะกลัวจะถูกตีตราจากสังคม แต่สำหรับความรู้สึกถูกประทัประตราว่าด้อยค่าต่อตนเองจะทำให้บุคคลมองว่าตนเองไม่มีคุณค่าและไม่ควรได้รับการยอมรับ หรือรับรู้ว่าคุณค่าของตนเองลดลงถ้าบุคคลทำการแสวงหาความช่วยเหลือ และการสูญเสียคุณค่าในตนเองที่เกิดจากการซึมซับเอาค่านิยมจากสังคมและนำมาตัดสินหรือประเมินตนเองนั้นนับว่าเป็นผลทางลบต่อบุคคลอย่างมาก

ดังนั้นเพื่อไม่ให้ตนเองสูญเสียการรับรู้คุณค่าในตนเอง บุคคลจึงไม่แสวงหาความช่วยเหลือเพื่อหลีกเลี่ยงไม่ให้เกิดความรู้สึกทางลบต่อตนเอง (Corrigan, 2004) ทั้งนี้งานวิจัยใน

ต่างประเทศพบว่าความรู้สึกถูกประทับตราว่าด้อยค่าต่อตนเองนั้นสามารถทำนายเจตคติและเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพได้ โดยที่ความรู้สึกถูกประทับตราว่าด้อยค่าต่อตนเองนั้นถูกทำนายจากความรู้สึกถูกประทับตราว่าด้อยค่าทางสังคม และความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ นั้นก็มีรูปแบบและทิศทางของความสัมพันธ์ที่สอดคล้องกับแนวคิดข้างต้นด้วยเช่นกัน (Vogel, Wade, & Haake, 2006; Vogel, Wade, & Hackler, 2007)

อย่างไรก็ตามแม้ว่าการประทับตราว่าด้อยค่าจากทั้ง 2 แหล่ง คือจากภายนอกตนเอง และจากภายในตนเอง นั้นจะเป็นตัวแปรที่แยกจากกัน แต่ตัวแปรดังกล่าวก็เป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันอย่างไม่สามารถแยกออกได้ ดังนั้นเพื่อให้เข้าใจในภาพของอิทธิพลของการประทับตราว่าด้อยค่าที่ครบถ้วนสมบูรณ์ การศึกษาเกี่ยวกับการประทับตราว่าด้อยค่าจึงควรศึกษาอิทธิพลของการประทับตราว่าด้อยค่าทั้ง 3 รูปแบบ ที่มีต่อการแสวงหาความช่วยเหลือทั้งในรูปแบบของอิทธิพลทางตรงและอิทธิพลทางอ้อมที่การประทับตราว่าด้อยค่าทั้งสามรูปแบบมีต่อการแสวงหาความช่วยเหลือ (Corrigan, 2004: หน้า 618)

2.4 เพศ และการประทับตราว่าด้อยค่า

งานวิจัยในอดีตพบว่าเพศชายโดยเฉลี่ยแล้วมักจะแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจากนักวิชาชีพน้อยกว่าเพศหญิง โดยความแตกต่างที่พบนั้นยังคงแสดงให้เห็นถึงรูปแบบเดียวกันในแต่ละช่วงอายุ เชื้อชาติ และภูมิหลังทางสังคม (social backgrounds; Addis & Mahalik, 2003; Rickwood, Deane, Wilson, & Ciarrochi, 2005) และเพศชายก็ยังคงมีเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาต่ำกว่าเพศหญิงอีกด้วย (ณัฐสุดา เต้พันธ์, 2544; Fischer & Farina, 1995) โดยงานวิจัยในอดีตพบว่าอัตราการแสวงหาความช่วยเหลือที่ต่ำกว่าในเพศชายนั้นไม่ใช่เพราะเพศชายมีสุขภาพจิตดีกว่าเพศหญิง (Möller-Leimkühler, 2002) แต่อัตราการแสวงหาความช่วยเหลือของเพศชายที่ต่ำกว่าเพศหญิงอาจเกิดจากเพศชายรับรู้ว่าการแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจากนักวิชาชีพมีการประทับตราว่าด้อยค่ามากกว่าเพศหญิง (Vogel, Wade, & Hackler, 2007) ซึ่ง Addis และ Mahalik (2003) ยังได้กล่าวเพิ่มเติมว่าการที่จะเข้าใจรูปแบบการแสวงหาความช่วยเหลือของเพศชายนั้นจะต้องมองการแสวงหาความช่วยเหลือในลักษณะที่เป็นผลจากบทบาททางเพศที่ได้รับการขัดเกลาทางสังคม (Addis & Mahalik, 2003) ซึ่งงานวิจัยก็ให้ผลที่สอดคล้องกับสมมติฐานของ Vogel และคณะ (2007) กล่าวคือเพศชายจะได้รับอิทธิพลจากการประทับตราว่าด้อยค่าต่อตนเองและการประทับตราว่าด้อยค่าทางสังคมมากกว่าเพศหญิง (Komiya, Good, & Sherrod, 2001; Vogel, Wade, & Haake, 2006; Vogel,

Wade, & Hackler, 2007) และสาเหตุที่ทำให้ผู้ชายได้รับอิทธิพลจากการประทับตราว่าด้อยค่ามากกว่าผู้หญิงนั้นอาจมีสาเหตุมาจากการรับรู้ของบุคคลที่มีต่อการแสวงหาความช่วยเหลือว่าหมายถึงการที่บุคคลไม่สามารถเผชิญปัญหาต่างๆได้ด้วยตนเอง (Addis & Mahalik, 2003) และสังคมมักจะมองว่าการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักจิตวิทยาการศึกษานั้นเป็นแหล่งความช่วยเหลือแหล่งสุดท้ายที่บุคคลจะทำการแสวงหาความช่วยเหลือหลังจากที่แหล่งความช่วยเหลืออื่นไม่สามารถให้ความช่วยเหลือได้ (Angermeyer, Matschinger, & Riedel-Heller, 1999) ประกอบกับการที่สังคมมองว่าบทบาททางเพศของผู้ชายนั้นจะต้องมีลักษณะที่แสดงถึงความสามารถในการพึ่งพาตนเองได้ สามารถควบคุมอารมณ์ได้ การแสวงหาอำนาจและความโดดเด่น ความก้าวร้าว ความกล้าหาญ ความมีเหตุผล และเข้มแข็งทนทานต่อปัญหาต่างๆ เป็นต้น (Addis & Mahalik, 2003; Möller-Leimkühler, 2002)

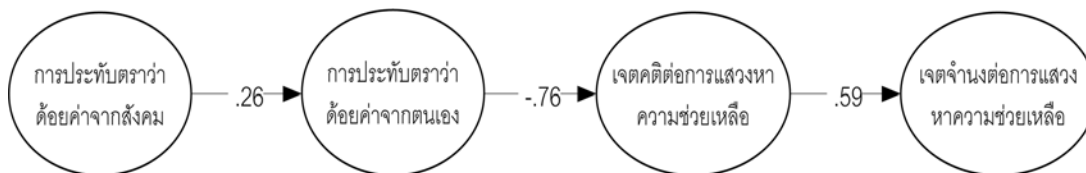
นอกจากนี้งานวิจัยที่ผ่านมายังได้สนับสนุนตัวแปรบทบาททางเพศในฐานะเป็นตัวแปรกำกับในกระบวนการตัดสินใจแสวงหาความช่วยเหลือ (Möller-Leimkühler, 2002) ซึ่งกระบวนการที่ตัวแปรเพศได้กำกับกระบวนการตัดสินใจแสวงหาความช่วยเหลือนั้นก็เป็นที่อิทธิพลจากบทบาททางเพศของเพศชายที่สังคมคาดหวัง ทำให้การแสวงหาความช่วยเหลือของเพศชายนั้นขัดแย้งกับบทบาททางเพศที่สังคมคาดหวังและอาจส่งผลให้สังคมไม่ยอมรับผู้ชายที่แสวงหาความช่วยเหลือ ประกอบกับความหมายของการประทับตราว่าด้อยค่าที่ว่า การรับรู้ว่าคุณค่าที่แสวงหาความช่วยเหลือนั้นไม่เป็นที่ต้องการ และไม่เป็นที่ยอมรับทางสังคมด้วยแล้ว (Vogel, Wade, & Haake, 2006) เพศชายจึงน่าจะได้รับผลจากการประทับตราว่าด้อยค่าที่สังคมจะไม่ยอมรับและมองว่าด้อยคุณค่ามากกว่าถ้าผู้ชายแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจากนักวิชาชีพ ในขณะที่ผู้หญิงสามารถแสวงหาความช่วยเหลือได้ง่ายกว่าเนื่องจากการขอความช่วยเหลือและการแสดงออกซึ่งความอ่อนแอไม่ได้ขัดกับบทบาททางเพศของผู้หญิง (Möller-Leimkühler, 2002) ทำให้ผู้หญิงไม่น่าจะได้รับผลกระทบจากการประทับตราว่าด้อยค่าต่อการแสวงหาความช่วยเหลือมากเท่าเพศชาย แม้ว่าในต่างประเทศจะมีงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับอิทธิพลของเพศที่ส่งผลต่อการรับรู้การประทับตราว่าด้อยค่าในการแสวงหาความช่วยเหลือแล้วก็ตาม (เช่นงานวิจัยของ Komiya, Good, & Sherrod, 2001; Vogel, Wade, & Haake, 2006; Vogel, Wade, & Hackler, 2007) แต่สำหรับในประเทศไทยนั้นยังไม่มีการศึกษาบทบาททางเพศที่ส่งผลต่อการรับรู้การประทับตราว่าด้อยค่าในการแสวงหาความช่วยเหลือ ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการรับรู้การประทับตราว่าด้อยค่าต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพในการศึกษาครั้งนี้ด้วย

3. ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในโมเดลเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพ

สำหรับโมเดลเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้พัฒนามาจากโมเดลอิทธิพลเชิงสาเหตุในงานวิจัยของ Vogel, Wade, และ Hackler (2007), Vogel (2009) และ Ludwikowski, Vogel, และ Armstrong (2009) ซึ่งโมเดลทั้งหมดที่ผู้วิจัยกล่าวถึงล้วนเป็นโมเดลที่ Vogel ได้พัฒนาเป็นหลัก สำหรับสาเหตุที่ผู้วิจัยเน้นพัฒนาโมเดลจากงานวิจัยของ Vogel เป็นหลักเนื่องจาก Vogel ถือเป็นคนแรกๆที่เริ่มต้นศึกษาโมเดลอิทธิพลเชิงสาเหตุของการประทับตราว่าด้อยค่าที่ส่งผลต่อเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือและในปัจจุบันก็ยังคงมีงานวิจัยในลักษณะนี้เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ โดยที่งานวิจัยในระยะหลังต่างก็ให้ผลที่สอดคล้องกับงานวิจัยในระยะแรกซึ่งแสดงให้เห็นถึงความน่าเชื่อถือของโมเดลดังกล่าว และด้วยข้อจำกัดเกี่ยวกับการขาดการวิจัยเกี่ยวกับการประทับตราว่าด้อยค่าในประเทศไทย ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นว่าการพิสูจน์โมเดลที่ได้รับการพัฒนาและตรวจสอบมาเป็นอย่างดีแล้วว่าจะเป็นการศึกษาขั้นต้นที่เหมาะสม ซึ่งรายละเอียดของโมเดลจากงานวิจัยทั้ง 3 งานมีรายละเอียดดังนี้

Vogel, Wade, และ Hackler (2007) ได้สร้างโมเดลขึ้นเพื่อทดสอบสมมติฐานที่ว่าอิทธิพลของการประทับตราว่าด้อยค่าจากสังคมนั้นจะส่งผลต่อเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพโดยมีตัวแปรการประทับตราว่าด้อยค่าจากตนเองและเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือเป็นตัวแปรส่งผ่านตามลำดับในกลุ่มนักศึกษาระดับปริญญาตรีจำนวน 676 คน ผลการศึกษาพบว่าโมเดลตามสมมติฐานของ Vogel และคณะสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์เป็นอย่างดี โดยที่การประทับตราว่าด้อยค่าจากสังคมมีอิทธิพลทางบวกต่อการประทับตราว่าด้อยค่าจากตนเองโดยมีขนาดอิทธิพลทำนายเท่ากับ .26 ซึ่งการประทับตราว่าด้อยค่าจากตนเองจะมีอิทธิพลทางลบต่อเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือโดยมีขนาดอิทธิพลทำนายเท่ากับ -.76 และเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือมีอิทธิพลทางบวกต่อเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพโดยมีขนาดอิทธิพลทำนายเท่ากับ .59 โดยอิทธิพลจากการประทับตราว่าด้อยค่าจากสังคมที่มีต่อเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพนั้นจะถูกส่งผ่านทั้งหมด (fully mediated) ผ่านการประทับตราว่าด้อยค่าจากตนเองและเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือโดยที่ตัวแปรทั้งหมดในโมเดลสามารถอธิบายความแปรปรวนของเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพได้ร้อยละ 34 และสามารถอธิบายความแปรปรวนของเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือได้ร้อยละ 57 โดยโมเดลที่ได้สามารถสรุปได้ดังภาพที่ 2.3

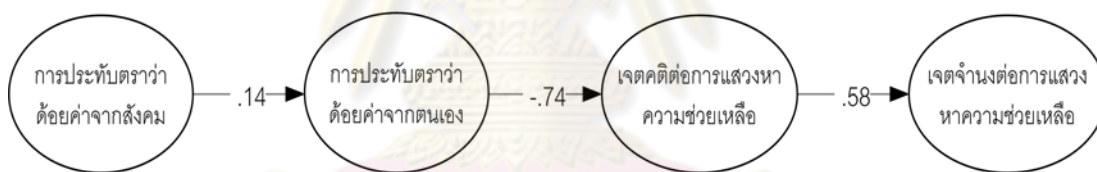

ภาพที่ 2.3 โมเดลอิทธิพลของการประทับใจตัวเองด้วยค่าจากสังคมที่ส่งผลต่อเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพ

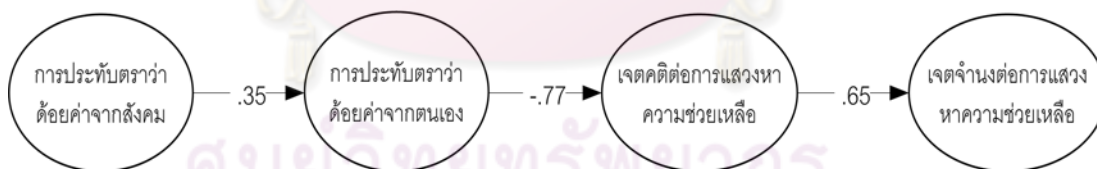
ที่มา: Vogel, Wade, & Hackler, 2007

และในงานวิจัยเดียวกันนี้ Vogel, Wade, และ Hackler (2007) ยังได้วิเคราะห์เพิ่มเติม โดยเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างเพศของขนาดอิทธิพลจากการประทับใจตัวเองด้วยค่าที่ส่งผลต่อเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลืออีกด้วย ซึ่งผลที่ได้พบว่าเพศชายจะได้รับอิทธิพลจากการประทับใจตัวเองด้วยค่าจากสังคมมากกว่าเพศหญิงประมาณ 3 เท่าโดยโมเดลเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างเพศของขนาดอิทธิพลจากการประทับใจตัวเองด้วยค่านั้นสามารถสรุปได้ดังภาพที่ 2.4

เพศหญิง

เพศชาย

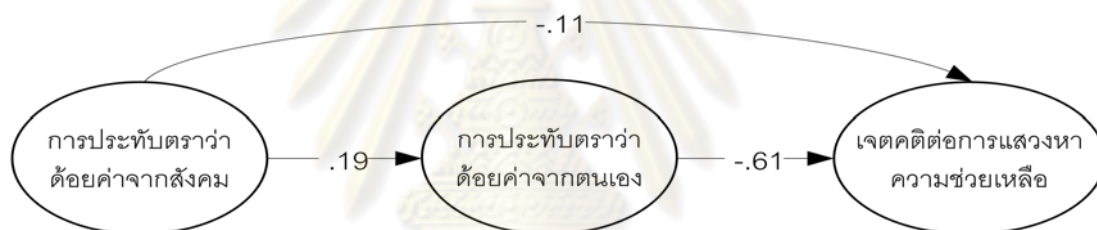

ภาพที่ 2.4 โมเดลเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างเพศของขนาดอิทธิพลจากการประทับใจตัวเองด้วยค่าที่ส่งผลต่อเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพ

ที่มา: Vogel, Wade, & Hackler, 2007

ต่อมา Vogel (2009) ได้ศึกษาอิทธิพลของการประทับใจตัวเองด้วยค่าจากสังคมต่อเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือด้วยการรับการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่ม (group counseling) โดยมีการประทับใจตัวเองด้วยค่าจากตนเองเป็นตัวแปรส่งผ่าน โดยศึกษาในกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่อาศัยอยู่ในสหรัฐอเมริกาจำนวน 491 คน และอาศัยอยู่ในอิสราเอลจำนวน 307 คน ผลที่ได้พบว่าการประทับใจตัวเองด้วยค่าจากสังคมนั้นมีอิทธิพลต่อเจตคติต่อการ

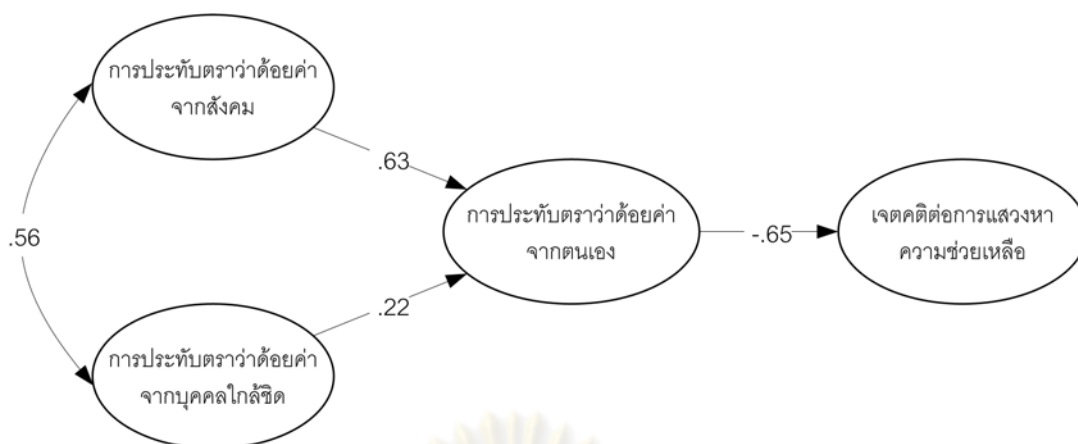
แสวงหาความช่วยเหลือทั้งอิทธิพลทางตรงและอิทธิพลส่งผ่าน โดยมีตัวแปรการประทับตราว่าด้วยค่าจากตนเองเป็นตัวแปรส่งผ่าน โดยที่การประทับตราว่าด้วยค่าจากสังคมนั้นมีอิทธิพลทางบวกต่อการประทับตราว่าด้วยค่าจากตนเอง และมีอิทธิพลทางลบต่อเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือ โดยมีขนาดอิทธิพลทำนายเท่ากับ .19 และ -.11 ตามลำดับ และการประทับตราว่าด้วยค่าจากตนเองมีอิทธิพลทางลบต่อเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือ โดยมีขนาดอิทธิพลทำนายเท่ากับ -.61 ซึ่งการวิจัยครั้งนี้มีข้อแตกต่างจากงานวิจัยของ Vogel, Wade, และ Hackler (2007) เล็กน้อย กล่าวคือการประทับตราว่าด้วยค่าจากสังคมนั้นมีอิทธิพลทางตรงต่อเจตคติการแสวงหาความช่วยเหลือด้วย ซึ่งสาเหตุอาจเนื่องมาจากการรับการศึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มนั้นมีสมาชิกกลุ่มคนอื่นที่มีปัญหาคล้ายคลึงกันด้วย ทำให้บุคคลรับรู้ถึงปัญหาของตนเองก็เป็นเรื่องปกติทำให้อิทธิพลจากการประทับตราว่าด้วยค่าจากตนเองลดลงหรือบุคคลรู้สึกแยกกับตนเองลดลง ทำให้อิทธิพลจากการประทับตราว่าด้วยค่าจากสังคมนั้นชัดเจนมากขึ้นนั่นเอง ผลการวิจัยสามารถสรุปได้ดังภาพที่ 2.5

ภาพที่ 2.5 โมเดลอิทธิพลของการประทับตราว่าด้วยค่าจากสังคมที่ส่งผลต่อเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือด้วยการรับการศึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่ม
ที่มา: Vogel (2009)

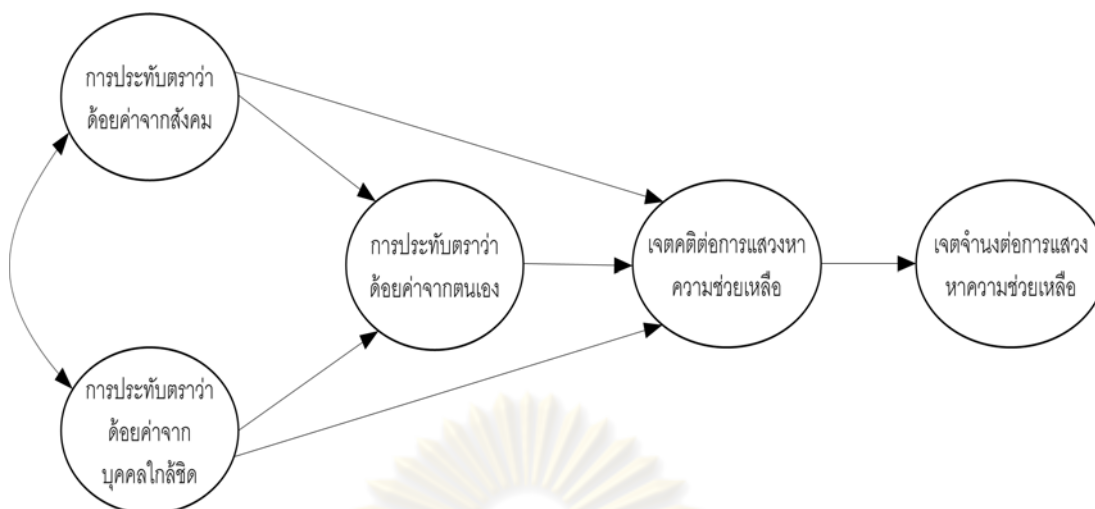
และในงานวิจัยเดียวกันนี้ Vogel (2009) ยังทำการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างเชื้อชาติของกลุ่มตัวอย่างในการได้รับอิทธิพลจากการประทับตราว่าด้วยค่าจากสังคมต่อการประทับตราว่าด้วยค่าจากตนเอง ซึ่งผลที่ได้พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในสหรัฐอเมริกาและอิสราเอลนั้นได้รับอิทธิพลจากการประทับรอยว่าด้วยค่าจากสังคมแตกต่างกัน กล่าวคือกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยในสหรัฐอเมริกานั้นได้รับอิทธิพลจากการประทับตราว่าด้วยค่าจากสังคมผ่านทาง การประทับตราว่าด้วยค่าจากตนเองมากกว่า โดยการประทับตราว่าด้วยค่าจากสังคมนั้นมีขนาดอิทธิพลทำนายต่อการประทับตราว่าด้วยค่าจากตนเองเท่ากับ .39 และในทางกลับกันกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยในอิสราเอลจะได้รับอิทธิพลจากการประทับตราว่าด้วยค่าต่อเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือโดยตรงมากกว่า โดยการประทับตราว่าด้วยค่าจากสังคมนั้นมีอิทธิพลต่อการประทับตราว่าด้วยค่าจากตนเองต่ำมาก โดยมีขนาดอิทธิพลทำนายเพียงแค่ .07 ซึ่งแสดงให้เห็น

ภาพที่ 2.6 โมเดลอิทธิพลของการประทับใจตราว่าด้อยค่าจากสังคมและจากบุคคลใกล้เคียงที่ส่งผลต่อเจตคติต่อการแสวงหาการศึกษาเกี่ยวกับอาชีพ
ที่มา: Ludwikowski, Vogel, & Armstrong, 2009

จากการทบทวนวรรณกรรมข้างต้นสามารถสรุปได้ว่าการประทับใจตราว่าด้อยค่าจากสังคมและการประทับใจตราว่าด้อยค่าจากบุคคลใกล้เคียงจะมีอิทธิพลต่อเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพ โดยมีการประทับใจตราว่าด้อยค่าจากตนเองและเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือเป็นตัวแปรส่งผ่าน โดยที่อิทธิพลทั้งหมดของการประทับใจตราว่าด้อยค่าทั้ง 3 รูปแบบที่มีต่อเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจะถูกส่งผ่านโดยตัวแปรเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือ สำหรับอิทธิพลจากการประทับใจตราว่าด้อยค่าจากสังคมและจากบุคคลใกล้เคียงที่มีต่อเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือนั้นจะส่งผ่านตัวแปรการประทับใจตราว่าด้อยค่าจากตนเองเพียงบางส่วนเท่านั้น โดยรูปแบบความสัมพันธ์ของการประทับใจตราว่าด้อยค่าจากสังคมนั้นผู้วิจัยได้นำมาจากข้อค้นพบของ Vogel (2009) แต่สำหรับการประทับใจตราว่าด้อยค่าจากบุคคลใกล้เคียงนั้นยังไม่มีงานวิจัยใดที่นำตัวแปรดังกล่าวมาศึกษาเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่างที่มาจากสังคมแบบคหกรรม หมู่ อย่างไรก็ตาม Ludwikowski และคณะ (2009) ได้เสนอว่าตัวแปรทั้งสองน่าจะเป็นตัวแปรที่มีความคล้ายกันและน่าจะมีรูปแบบของความสัมพันธ์ที่เหมือนกันเนื่องจากการประทับใจตราว่าด้อยค่าทั้งสองรูปแบบต่างก็เป็นการประทับใจตราว่าด้อยค่าที่เกิดจากการประเมินภายนอกตนเอง ดังนั้นผู้วิจัยจึงเสนอว่าการประทับใจตราว่าด้อยค่าจากบุคคลใกล้เคียงและการประทับใจตราว่าด้อยค่าจากสังคมจะมีรูปแบบความสัมพันธ์ที่เหมือนกัน และจากรูปแบบความสัมพันธ์ดังกล่าวสามารถสรุปเป็นโมเดลกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ดังภาพที่ 2.7

ภาพที่ 2.7 โมเดลกรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

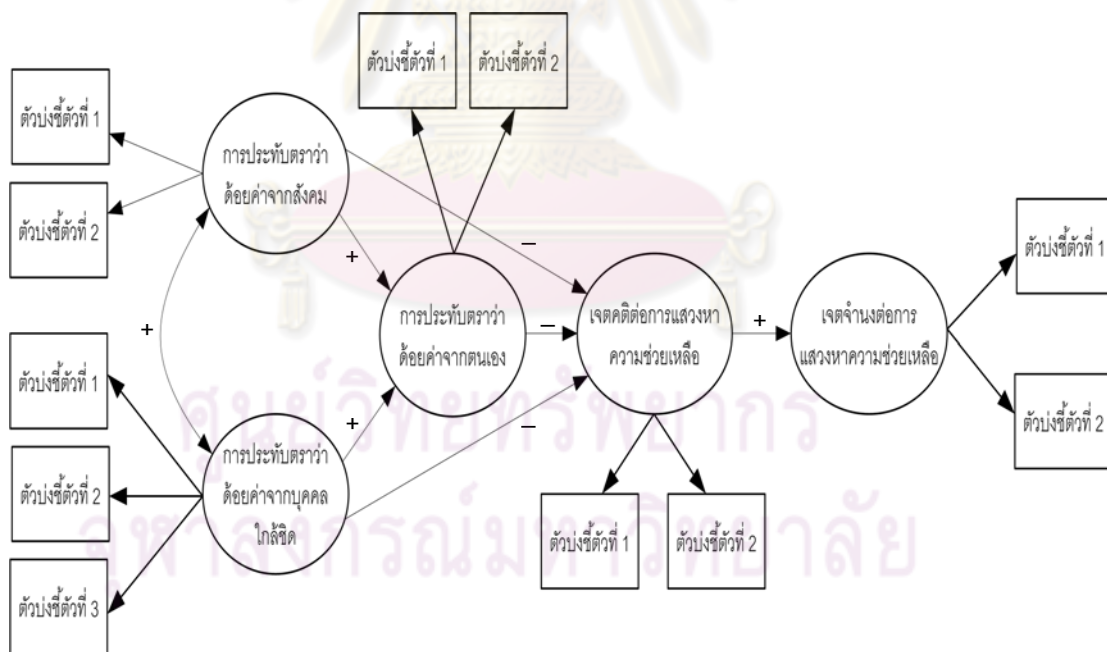
การวิจัยครั้งนี้มีสมมติฐานในการวิจัยทั้งหมด 6 ข้อได้แก่

- 1) เจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจากนักวิชาชีพ สามารถทำนายเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพได้ โดยตัวแปรทั้งสองจะมีความสัมพันธ์กันทางบวก
- 2) การประทับใจที่ตอบค่าจากตนเอง สามารถทำนายเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพได้ โดยมีเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจากนักวิชาชีพเป็นตัวแปรส่งผ่าน ซึ่งการประทับใจที่ตอบค่าต่อตนเอง กับเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจากนักวิชาชีพจะมีความสัมพันธ์กันทางลบ
- 3) การประทับใจที่ตอบค่าจากสังคม มีอิทธิพลทางอ้อมในทิศทางลบต่อเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพ โดยมีการประทับใจที่ตอบค่าจากตนเอง และเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจากนักวิชาชีพเป็นตัวแปรส่งผ่าน ซึ่งการประทับใจที่ตอบค่าจากสังคม กับการประทับใจที่ตอบค่าจากตนเองจะมีความสัมพันธ์กันทางบวก และการประทับใจที่ตอบค่าจากสังคม กับเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจากนักวิชาชีพจะมีความสัมพันธ์กันทางลบ
- 4) การประทับใจที่ตอบค่าจากบุคคลใกล้ชิด มีอิทธิพลทางอ้อมในทิศทางลบต่อเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพ โดยมีการประทับใจที่ตอบ

ค่าจากตนเอง และเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจากนักวิชาชีพ เป็นตัวแปรส่งผ่าน ซึ่งการประทับตราว่าด้อยค่าจากบุคคลใกล้ชิด กับการประทับตราว่าด้อยค่าจากตนเองจะมีความสัมพันธ์กันทางบวก และการประทับตราว่าด้อยค่าจากบุคคลใกล้ชิด กับการประทับตราว่าด้อยค่าจากตนเอง จะมีความสัมพันธ์กันทางลบ

- 5) การประทับตราว่าด้อยค่าจากสังคม จะมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการประทับตราว่าด้อยค่าจากบุคคลใกล้ชิด
- 6) อิทธิพลของการประทับตราว่าด้อยค่าทั้งสามรูปแบบได้แก่ การประทับตราว่าด้อยค่าจากสังคม การประทับตราว่าด้อยค่าจากบุคคลใกล้ชิด และการประทับตราว่าด้อยค่าจากตนเอง ที่ส่งผลต่อเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจะมีความแตกต่างกันระหว่างเพศ โดยที่เพศชายจะได้รับอิทธิพลจากการประทับตราว่าด้อยค่าทั้ง 3 รูปแบบมากกว่าเพศหญิง

ทั้งนี้สมมติฐานการวิจัยทั้งหมดสามารถสรุปเป็นโมเดลในการวิจัยซึ่งแสดงไว้ในภาพที่ 2.8

ภาพที่ 2.8 โมเดลในการวิจัยครั้งนี้และทิศทางของความสัมพันธ์ของแต่ละตัวแปรจากสมมติฐานการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาอิทธิพลของการประทับตราว่าด้วยค่าในการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพและเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือต่อเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพในนักศึกษาระดับปริญญาตรี ซึ่งโมเดลที่ศึกษาในการวิจัยครั้งนี้พัฒนามาจากโมเดลของ Vogel, Wade, และ Hackler (2007), Vogel (2009) และ Ludwikowski, Vogel, และ Armstrong (2009) ซึ่งตรวจสอบโดยการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (structural equation modeling) ด้วยโปรแกรมลิสเรล (LISREL) ดังรายละเอียดขั้นตอนการวิจัยต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ ที่ลงทะเบียนเรียนในปีการศึกษา 2553 จำนวนรวมเท่ากับ 39,523 คน (สถิติเมื่อวันที่ 24 พฤศจิกายน 2553; สารสนเทศอุดมศึกษา, 2553)

กลุ่มตัวอย่าง คือ นิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญจำนวน 1,191 คน (ชาย 592 คน และหญิง 599 คน) คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการคัดเลือกแบบหลายขั้น (multi-stage sampling) เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนที่ดีของประชากรโดยมีรายละเอียดแต่ละขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ผู้วิจัยเลือกมหาวิทยาลัยสองแห่งในเขตกรุงเทพมหานครโดยเจาะจงได้แก่ มหาวิทยาลัยของรัฐบาลคือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยของเอกชนคือ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ เนื่องจากทั้งสองมหาวิทยาลัยตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร เป็นมหาวิทยาลัยที่มีขนาดใหญ่และมีศูนย์ให้บริการการปรึกษาเชิงจิตวิทยาทั้ง 2 แห่ง ทั้งนี้เพื่อเป็นการลดอิทธิพลของปัจจัยแทรกซ้อนในด้านความพร้อมของแหล่งให้ความช่วยเหลือที่อาจส่งผลกระทบต่อตัวแปรเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพได้ เนื่องจากถ้าในสถาบันดังกล่าวไม่มีแหล่งให้ความช่วยเหลืออยู่ก็อาจทำให้เจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือต่ำกว่าความเป็นจริงได้

ขั้นตอนที่ 2 ผู้วิจัยได้สุ่มเลือกคณะต่างๆของทั้งสองมหาวิทยาลัยโดยเป็นคณะจาก จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทั้งหมด 6 คณะได้แก่ คณะครุศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ คณะนิเทศศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ และคณะวิศวกรรมศาสตร์ โดยเลือกเก็บข้อมูลประมาณ 100 คนต่อคณะ สำหรับนักศึกษาจากมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญผู้วิจัยสุ่มเลือกคณะทั้งหมด 4 คณะได้แก่ คณะบริหารธุรกิจ คณะศิลปศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ และคณะนิเทศศาสตร์ โดยเลือกเก็บข้อมูล ประมาณ 150 คนต่อคณะ

ขั้นตอนที่ 3 เมื่อได้คณะที่ต้องการเก็บข้อมูลแล้วผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลโดยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างรายสะดวก (convenience sampling) โดยใช้วิธีการเก็บข้อมูล 2 วิธี ได้แก่ วิธีที่ 1 คือการขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลจากฝ่ายนิสิตสัมพันธ์ของคณะต่างๆ เพื่อเข้าไปเก็บข้อมูลในชั้นเรียนของแต่ละคณะโดยมีอาจารย์ประจำวิชาเป็นผู้ควบคุมดูแล และวิธีที่ 2 คือการเก็บข้อมูลตามสถานที่ต่างๆในบริเวณคณะดังกล่าวด้วยตนเอง ทั้งนี้ผู้วิจัยได้พยายาม คัดเลือกวิชาเรียนของแต่ละคณะที่มีสัดส่วนของเพศ และชั้นปีใกล้เคียงกันมากที่สุดเพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่เพียงพอสำหรับการเปรียบเทียบโมเดลระหว่างกลุ่มเพศ

การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามคำแนะนำของ Hair และคณะ (2006) ที่กล่าวว่าในการกำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยหลักการวิเคราะห์ โมเดลสมการโครงสร้างนั้นควรที่จะกำหนดจากขนาดของโมเดลในการวิจัยนั้นโดยกำหนดให้ จำนวนกลุ่มตัวอย่างมีประมาณ 10-20 คนต่อหนึ่งค่าพารามิเตอร์ที่ต้องประมาณค่า ซึ่งโมเดลในการวิจัยครั้งนี้มีจำนวนพารามิเตอร์ที่ต้องประมาณค่าทั้งหมดประมาณ 31 พารามิเตอร์ต่อหนึ่ง โมเดล ซึ่งผู้วิจัยต้องการสำรวจความแตกต่างของโมเดลระหว่างเพศชายกับเพศหญิงด้วย จึงทำให้ มีโมเดลที่ต้องวิเคราะห์ทั้งหมดมี 2 โมเดล โดยผู้วิจัยมีความตั้งใจที่จะให้มีสัดส่วนของกลุ่ม ตัวอย่างอย่างน้อย 10-20 คนต่อ 1 พารามิเตอร์ที่ต้องประมาณค่า ดังนั้นจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ เหมาะสมในการวิจัยครั้งนี้จึงเท่ากับ 600 คนต่อหนึ่งโมเดล เมื่อรวมทั้งสองโมเดลแล้วทำให้ต้องมี จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดเท่ากับ 1,200 คน โดยในการเก็บข้อมูลผู้วิจัยเก็บข้อมูลได้ทั้งหมด 1,191 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล มาตรการการประคับประคองว่าด้วยค่าในการแสวงหาความช่วยเหลือ 3 รูปแบบ (จากสังคม จากบุคคลใกล้ชิด และจากตนเอง) มาตรการเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจากนักวิชาชีพ และมาตรการเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพ โดยมาตรการแต่ละชุดมีรายละเอียดดังนี้

1. แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล

แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลประกอบไปด้วยข้อคำถามทั้งหมด 11 ข้อ แบบสอบถามประกอบไปด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลเบื้องต้นของนิสิตนักศึกษาที่เข้าร่วมการวิจัย ได้แก่ เพศ อายุ มหาวิทยาลัย คณะ วิชาเอก (ถ้ามี) ชั้นปี และประสบการณ์ในการแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยา โดยมีรูปแบบการตอบเป็นตัวเลือกและแบบให้เติมคำในช่องว่าง

2. มาตรการการประคับประคองว่าด้วยค่าจากสังคมในการแสวงหาความช่วยเหลือ

มาตรการการประคับประคองว่าด้วยค่าจากสังคมในการแสวงหาความช่วยเหลือเป็นมาตรการที่สร้างขึ้นเพื่อวัดการรับรู้ของบุคคลว่าตนเองจะถูกประคับประคองว่าด้วยค่าจากสังคมมากน้อยเพียงใด ถ้าเขาแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพ โดยผู้ตอบจะต้องประเมินว่าเขาเห็นด้วยกับข้อกระทงแต่ละข้อมากเพียงใด มาตรการชุดนี้ประกอบไปด้วยข้อคำถามทั้งหมด 12 ข้อ เป็นข้อกระทงทางบวกทั้งหมด ตัวอย่างข้อกระทงได้แก่ “คนทั่วไปจะมองคนที่เคยไปรับการปรึกษาจากนักจิตวิทยาในทางไม่ดี” และ “คนส่วนใหญ่มักเข้าใจว่านักจิตวิทยามีหน้าที่รักษาคนบ้า” โดยมาตรการนี้มีโครงสร้างแบบองค์ประกอบเดียว (unidimensional) มีลักษณะการตอบเป็นแบบมาตราประมาณค่าแบบลิเคิร์ต 4 ช่วงตั้งแต่ 0 (ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง), 1 (ไม่เห็นด้วย), 2 (เห็นด้วย) และ 3 (เห็นด้วยอย่างยิ่ง) มาตรการชุดนี้ผู้วิจัยได้พัฒนาโดยใช้กรอบแนวคิดจากเอกสารวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องร่วมกับการปรับใช้ข้อกระทงจากมาตรการการประคับประคองว่าด้วยค่าจากสังคมสำหรับการแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยา (Stigma Scale for Receiving Psychological Help) ของ Komiya, Good, และ Sherrod (2000)

ทั้งนี้มาตรการการประคับประคองว่าด้วยค่าจากสังคมสำหรับการแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาที่พัฒนาขึ้นโดย Komiya, Good, และ Sherrod (2000) นั้นมีข้อกระทงทั้งหมด 5 ข้อ เป็นข้อกระทงทางบวกทั้งหมด โดยมาตรการนี้มีโครงสร้างแบบองค์ประกอบเดียว (unidimensional) ในการพัฒนามาตรครั้งนี้แรกมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค

(Cronbach's Alpha) เท่ากับ .72 (Komiya, Good, & Sherrod, 2000) และงานวิจัยอื่นๆที่นำมาตรวจวัดชุดนี้ไปใช้ก็พบว่ามีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคใกล้เคียงกัน โดยมีค่าอยู่ระหว่าง .77 ถึง .79 (Vogel, Wade, & Haake, 2006; Vogel, Wade, & Ascheman, 2009)

3. มาตรการประทัประตราว่าด้อยค่าจากบุคคลใกล้ชิดในการแสวงหาความช่วยเหลือ

มาตรการประทัประตราว่าด้อยค่าจากบุคคลใกล้ชิดในการแสวงหาความช่วยเหลือเป็นมาตรวัดที่สร้างขึ้นเพื่อวัดการรับรู้ของบุคคลว่าตนเองจะถูกประทัประตราว่าด้อยค่าจากบุคคลใกล้ชิดที่เขามีปฏิสัมพันธ์ด้วยมากน้อยเพียงใดถ้าเขาแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจากนักวิชาชีพ โดยผู้ตอบจะต้องประเมินว่าถ้าตนเองแสวงหาความช่วยเหลือจากนักจิตวิทยาแล้วจะทำให้บุคคลใกล้ชิดแสดงท่าทีในทางลบต่อตัวเขามากน้อยเพียงใด มาตรวัดชุดนี้ประกอบไปด้วยข้อคำถามทั้งหมด 12 ข้อ เป็นข้อกระทงทางบวกทั้งหมด ตัวอย่างข้อกระทงได้แก่ “มีปฏิสัมพันธ์กับท่านในทางลบ” และ “คิดถึงท่านในด้านที่ไม่ดี” มาตรวัดนี้มีโครงสร้างแบบองค์ประกอบเดียว (unidimensional) มีลักษณะการตอบเป็นแบบมาตรประมาณค่าแบบลิเคิร์ต 5 ช่วงตั้งแต่ 1 (ไม่แสดงท่าทีอะไรเลย), 2 (แสดงท่าทีเล็กน้อย), 3 (แสดงท่าทีบ้าง), 4 (แสดงท่าทีค่อนข้างมาก), และ 5 (แสดงท่าทีอย่างมาก) มาตรวัดชุดนี้ผู้วิจัยได้พัฒนาโดยใช้กรอบแนวคิดจากเอกสารวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องร่วมกับการปรับใช้ข้อกระทงจากมาตรการรับรู้การประทัประตราว่าด้อยค่าจากบุคคลรอบข้างสำหรับการแสวงหาความช่วยเหลือ (Perceptions of Stigmatization by Others for Seeking Help) ของ Vogel, Wade, และ Ascheman (2009)

มาตรการรับรู้การประทัประตราว่าด้อยค่าจากบุคคลรอบข้างสำหรับการแสวงหาความช่วยเหลือที่พัฒนาขึ้นโดย Vogel, Wade, และ Ascheman (2009) นั้นมีข้อกระทงทั้งหมด 5 ข้อ เป็นข้อกระทงทางบวกทั้งหมดโดยมาตรวัดนี้มีโครงสร้างแบบองค์ประกอบเดียว (unidimensional) ในขั้นตอนการพัฒนามาตรของ Vogel, Wade, และ Ascheman (2009) ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคเท่ากับ .78 และมีค่าความเที่ยงแบบวัดซ้ำ (test-retest reliability) โดยเว้นระยะเวลา 3 สัปดาห์ที่ได้เท่ากับ .82 (Vogel, Wade, & Ascheman, 2009)

4. มาตรการประทัประตราว่าด้อยค่าจากตนเองในการแสวงหาความช่วยเหลือ

มาตรการประทัประตราว่าด้อยค่าจากตนเองในการแสวงหาความช่วยเหลือเป็นมาตรวัดที่สร้างขึ้นเพื่อวัดการรับรู้ตนเองของบุคคลว่าถ้าตนเองแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจากนักวิชาชีพแล้ว บุคคลจะรับรู้ว่ามีคุณค่าลดลง หรือไม่สามารถยอมรับตนเองได้มากน้อยเพียงใด โดยผู้ตอบจะต้องประเมินตนเองว่าถ้าเขาได้แสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาแล้ว

บุคคลจะรับรู้ว่าคุณค่าตนเองด้อยค่าลง หรือรู้สึกว่าคุณค่าในตนเองจะลดลงเล็กน้อยเพียงใด โดยมาตรวัดชุดนี้ประกอบไปด้วยข้อคำถามทั้งหมด 12 ข้อ เป็นข้อกระทงทางบวก 9 ข้อ และข้อกระทงทางลบ 3 ข้อ ตัวอย่างข้อกระทงได้แก่ “การแสวงหาความช่วยเหลือจากนักจิตวิทยาการปรึกษาจะทำให้ฉันรู้สึกว่าคุณค่าตนเองเป็นคนที่ไม่ค่อยฉลาดนัก” และ “การขอความช่วยเหลือจากนักจิตวิทยาจะทำให้ฉันรู้สึกว่าคุณค่าตนเองด้อยค่าลง” โดยมาตรวัดนี้มีโครงสร้างแบบองค์ประกอบเดียว

(unidimensional) มีลักษณะการตอบเป็นแบบมาตรประมาณค่าแบบลิเคิร์ต 5 ช่วงตั้งแต่ 1 (ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง), 2 (ไม่เห็นด้วย), 3 (เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยพอกัน), 4 (เห็นด้วย), และ 5 (เห็นด้วยอย่างยิ่ง) มาตรวัดชุดนี้ผู้วิจัยได้พัฒนาโดยใช้กรอบแนวคิดจากเอกสารวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องร่วมกับการปรับใช้ข้อกระทงจากมาตรวัดการประทับตราว่าด้อยค่าจากตนเองสำหรับการแสวงหาความช่วยเหลือ (Self-Stigma of Seeking Help Scale) ของ Vogel, Wade, และ Haake (2006)

มาตรวัดการประทับตราว่าด้อยค่าจากตนเองสำหรับการแสวงหาความช่วยเหลือที่พัฒนาขึ้นโดย Vogel, Wade, และ Haake (2006) นั้นมีข้อกระทงทั้งหมด 10 ข้อ เป็นข้อกระทงทางบวก 5 ข้อ และข้อกระทงทางลบ 5 ข้อ โดยมาตรวัดนี้มีโครงสร้างแบบองค์ประกอบเดียว (unidimensional) ในการพัฒนามาตรวัดครั้งแรกมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคอยู่ระหว่าง .86 ถึง .91 และมีค่าความเที่ยงแบบวัดซ้ำเท่ากับ .72 (Vogel, Wade, & Haake, 2006) และงานวิจัยอื่น ๆ ที่นำมาตราวัดชุดนี้ไปใช้ก็พบว่ามีความสัมพันธ์แอลฟาของครอนบาคใกล้เคียงกันโดยมีค่าอยู่ระหว่าง .87 ถึง .89 (Vogel, Wade, Hackler, 2007; Vogel, Wade, Aschman, 2009)

5. มาตรวัดเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจากนักวิชาชีพ

มาตรวัดเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจากนักวิชาชีพเป็นมาตรวัดที่สร้างขึ้นเพื่อวัดเจตคติที่บุคคลมีต่อการแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจากนักวิชาชีพ โดยผู้ตอบจะต้องประเมินว่าเขาเห็นด้วยกับข้อกระทงแต่ละข้อมากเพียงใด มาตรวัดชุดนี้ประกอบไปด้วยข้อคำถามทั้งหมด 12 ข้อ เป็นข้อกระทงทางบวก 8 ข้อ และข้อกระทงทางลบ 4 ข้อ ตัวอย่างข้อกระทงได้แก่ “ถ้าฉันเชื่อว่าฉันกำลังมีปัญหาทางจิตอยู่ สิ่งแรกที่ผมจะทำคือไปพบนักจิตวิทยาการปรึกษา” และ “ถ้าฉันมีปัญหาทางอารมณ์อย่างรุนแรงในตอนนี้อย่างไรก็ตาม ฉันก็มั่นใจว่าตนเองจะรู้สึกสบายใจขึ้นเมื่อได้พูดคุยกับนักจิตวิทยา” โดยมาตรวัดนี้มีโครงสร้างแบบองค์ประกอบเดียว (unidimensional) มีลักษณะการตอบเป็นแบบมาตรประมาณค่าแบบลิเคิร์ต 4 ช่วงตั้งแต่ 0 (ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง), 1 (ไม่เห็นด้วย), 2 (เห็นด้วย), และ 3 (เห็นด้วยอย่างยิ่ง) ซึ่งมาตรวัดชุดนี้ผู้วิจัยได้พัฒนาโดยใช้กรอบแนวคิดจากเอกสารวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องร่วมกับการปรับใช้ข้อกระทง

จากมาตรวัดเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจากนักวิชาชีพ (ฉบับสั้น) (Attitudes Toward Seeking Professional Psychological Help scale-Short form) ของ Fischer และ Farina (1995)

มาตรวัดเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจากนักวิชาชีพ (ฉบับสั้น) ที่พัฒนาขึ้นโดย Fischer และ Farina (1995) นั้นมีข้อกระทงทั้งหมด 10 ข้อ เป็นข้อกระทงทางบวก 5 ข้อ และข้อกระทงทางลบ 5 ข้อ โดยมาตรวัดนี้มีโครงสร้างแบบองค์ประกอบเดียว (unidimensional) ในการพัฒนามาตรวัดครั้งแรกมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคเท่ากับ .84 และมีค่าความเที่ยงแบบวัดซ้ำเท่ากับ .80 (Fischer & Farina, 1995) และงานวิจัยอื่นๆที่นำมาตรวัดชุดนี้ไปใช้ก็พบว่ามีความสัมพันธ์แอลฟาของครอนบาคใกล้เคียงกัน โดยมีค่าอยู่ระหว่าง .77 ถึง .87 (Vogel, Wade, & Haake, 2006; Vogel, Wade, & Hackler, 2007; Elhai, Schweinle, & Anderson, 2008; Vogel, Wade, Ascheman, 2009)

6. มาตรวัดเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพ

มาตรวัดเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพเป็นมาตรวัดที่สร้างขึ้นเพื่อวัดเจตจำนงของบุคคลต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักจิตวิทยาการปรึกษาถ้าหากบุคคลนั้นประสบปัญหาต่างๆ โดยผู้ตอบจะต้องประเมินว่าตนเองมีแนวโน้มหรือมีความต้องการที่จะแสวงหาความช่วยเหลือจากนักจิตวิทยามากน้อยเพียงใดหากตนเองประสบปัญหาทางจิตใจรูปแบบต่างๆ มาตรวัดชุดนี้ประกอบด้วยข้อคำถามทั้งหมด 12 ข้อ เป็นข้อกระทงทางบวกทั้งหมด ตัวอย่างข้อกระทงได้แก่ “มีปัญหาไม่ลงรอยกับคนรอบข้าง” และ “มีปัญหาขัดแย้งกับพ่อแม่” โดยมาตรวัดนี้มีโครงสร้างแบบองค์ประกอบเดียว (unidimensional) มีลักษณะการตอบเป็นแบบมาตราประมาณค่าแบบลิเคิร์ต 4 ช่วงตั้งแต่ 0 (ไม่ต้องการอย่างยิ่ง), 1 (ไม่ต้องการ), 2 (ต้องการ), และ 3 (ต้องการอย่างยิ่ง) มาตรวัดชุดนี้ผู้วิจัยได้พัฒนาโดยใช้กรอบแนวคิดจากเอกสารวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องร่วมกับการปรับใช้ข้อกระทงจากด้านย่อย ได้แก่ ด้านปัญหาทางจิตใจและสัมพันธภาพระหว่างบุคคล (Psychological and Interpersonal Concerns) จากมาตรวัดเจตจำนงต่อการแสวงหาการปรึกษาเชิงจิตวิทยา (Intentions to Seek Counseling Inventory) ของ Cash, Begley, McCown, และ Weise (1975)

ข้อกระทงจากด้านย่อยด้านปัญหาทางจิตใจและสัมพันธภาพระหว่างบุคคลจากมาตรวัดเจตจำนงต่อการแสวงหาการปรึกษาเชิงจิตวิทยาที่พัฒนาขึ้นโดย Cash, Begley, McCown, และ Weise (1975) นั้นมีข้อกระทงทั้งหมด 10 ข้อ เป็นข้อกระทงทางบวกทั้งหมด โดยมาตรวัดนี้มีโครงสร้างแบบองค์ประกอบเดียว (unidimensional) ในการพัฒนามาตรวัดครั้งแรกมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha) ของมาตรวัดทั้งชุดเท่ากับ .89 (Cash, Begley,

McCown, & Weise, 1975; Cepeda-Benito & Short, 1998) และงานวิจัยอื่นๆที่นำมาตรวจวัดชุดนี้ไปใช้ก็พบว่ามีความสัมพันธ์แอลฟาของครอนบาคีใกล้เคียงกัน โดยมีค่าอยู่ระหว่าง .87 ถึง .89 (Cepeda-Benito, Short, 1998; Vogel & Wei, 2005; Vogel, Wade, & Haake, 2006; Vogel, Wade, & Hackler, 2007)

การจัดลำดับของมาตรวัด

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยยังได้ทำการสลับลำดับของมาตรวัดแต่ละส่วนออกเป็น 2 รูปแบบเพื่อลดผลของลำดับ (order effect) ในการตอบมาตรวัด ดังนั้นในการวิจัยจึงมีแบบสอบถามที่เรียงลำดับต่างกันทั้งหมด 2 รูปแบบ ดังนี้

รูปแบบที่ 1 เรียงลำดับจากตอนที่ 1 ถึงตอนที่ 6 ตามลำดับ

รูปแบบที่ 2 มีการเรียงลำดับโดยมีลำดับดังนี้ ส่วนที่ 1, 5, 6, 2, 3, 4 ตามลำดับ

ขั้นตอนการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นใหม่ทั้งหมดตามแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องโดยอาศัยมาตรวัดที่ได้รับการพัฒนามาแล้วจากต่างประเทศมาเป็นแนวทางในการพัฒนามาตรวัดครั้งนี้ ทั้งนี้สาเหตุที่ผู้วิจัยต้องพัฒนามาตรวัดขึ้นมาใหม่แทนการแปลมาตรวัดที่พัฒนามาแล้วจากต่างประเทศเนื่องจากการแสวงหาความช่วยเหลือและการประทับตราว่าด้อยค่าในการแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจากนักวิชาชีพนั้นถือเป็นเรื่องที่ได้รับอิทธิพลจากบรรทัดฐานของแต่ละสังคมอย่างมาก และด้วยความแตกต่างทางวัฒนธรรมของสังคมตะวันตกและตะวันออกทำให้อาจมีบรรทัดฐานทางสังคมที่แตกต่างกันไป (Shechtman, Vogel, & Maman, 2010) ผู้วิจัยจึงเห็นว่ามีควมจำเป็นอย่างยิ่งที่การประเมินเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวจะต้องได้รับการพัฒนาใหม่อย่างถี่ถ้วนเพื่อให้มีความเหมาะสมกับสังคมไทย

ในส่วนนี้ผู้วิจัยจะนำเสนอขั้นตอนในการพัฒนามาตรวัดที่ใช้ในการวิจัยทั้งหมด 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) มาตรวัดการประทับตราว่าด้อยค่าจากสังคมในการแสวงหาความช่วยเหลือ 2) มาตรวัดการประทับตราว่าด้อยค่าจากบุคคลใกล้เคียงในการแสวงหาความช่วยเหลือ 3) มาตรวัดการประทับตราว่าด้อยค่าจากตนเองในการแสวงหาความช่วยเหลือ 4) มาตรวัดเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจากนักวิชาชีพ และ 5) มาตรวัดเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพ

มาตรวัดแต่ละชุดมีขั้นตอนในการพัฒนามาตรวัดทั้งหมด 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) กำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการและสร้างข้อกระทง 2) ตรวจสอบความเหมาะสมทางภาษาของข้อกระทง

3) การทดลองใช้มาตรวัดและการพิจารณาคัดเลือกข้อกระทง 4) หาค่าความเที่ยงของมาตรวัด (reliability) และ 5) ตรวจสอบความตรงเชิงภาวะสันนิษฐาน (construct validity) โดยขั้นตอนการพัฒนามาตรวัดแต่ละชุดมีรายละเอียดดังนี้

1. มาตรวัดการประทับตราว่าด้อยค่าจากสังคมในการแสวงหาความช่วยเหลือ มีขั้นตอนในการพัฒนาโดยละเอียดดังนี้

1.1 กำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการและการสร้างข้อกระทง ผู้วิจัยได้รวบรวมแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการประทับตราว่าด้อยค่าจากสังคม และสรุปเป็นนิยามเชิงปฏิบัติการได้ดังนี้ การประทับตราว่าด้อยค่าจากสังคมหมายถึง การรับรู้ หรือรู้สึกว่าคุณอื่นในสังคมจะมองบุคคลที่แสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพว่าไม่มีคุณค่า ไม่เป็นที่ต้องการหรือไม่ได้รับการยอมรับ (Corrigan, 2004; Vogel, Wade, & Hackler, 2007)

เมื่อผู้วิจัยได้นิยามเชิงปฏิบัติการที่ชัดเจนแล้ว ผู้วิจัยได้ขออนุญาตไปยังผู้พัฒนามาตรวัดในต่างประเทศเพื่อแปลและพัฒนามาตรวัดชุดนี้เพิ่มเติม เมื่อได้รับอนุญาตแล้วผู้วิจัยได้แปลข้อข้อกระทงทั้งหมดจำนวน 5 ข้อมาเป็นภาษาไทย และสร้างข้อกระทงเพิ่มเติมทำให้ได้ข้อกระทงทั้งหมด 22 ข้อ แบ่งเป็นข้อกระทงทางบวก 16 ข้อและข้อกระทงทางลบ 6 ข้อ ทั้งนี้ข้อกระทงทั้งหมดได้ผ่านการพิจารณาและได้รับการเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษา (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อรุณญา ต้อยคำภีร์) เรียบร้อยแล้ว

1.2 ตรวจสอบความเหมาะสมทางภาษาของข้อกระทง ผู้วิจัยทำการตรวจสอบความเหมาะสมทางภาษาของข้อกระทง (เช่นความชัดเจนทางภาษา และความเข้าใจง่าย) โดยนำข้อกระทงทั้งหมดไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่านพิจารณา (รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิอยู่ในภาคผนวก ก) และหลังจากปรับแก้ตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว ผู้วิจัยได้นำมาตรวัดชุดนี้ไปให้บัณฑิตระดับปริญญาตรีจากคณะต่างๆในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจำนวน 5 คน (คณะจิตวิทยา 2 คน, คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี 1 คน, คณะศิลปกรรมศาสตร์ 1 คน และคณะสหเวชศาสตร์ 1 คน) ทดลองทำ และสัมภาษณ์เพิ่มเติมเพื่อยืนยันว่ากลุ่มตัวอย่างมีความเข้าใจความหมายของแต่ละข้อกระทงตามที่ผู้วิจัยต้องการสื่อ

1.3 การทดลองใช้มาตรวัดและการพิจารณาคัดเลือกข้อกระทง ผู้วิจัยได้นำมาตรวัดไปทดลองใช้กับนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีจำนวน 109 คน (58 คนจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และ 51 คนจากมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ) เพื่อประเมินคุณภาพของข้อกระทงรายข้อ โดยนำคะแนนมาวิเคราะห์หาอำนาจจำแนกระหว่างกลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ รายข้อโดยมีเกณฑ์การคัดเลือกคือข้อกระทงแต่ละข้อจะต้องมีค่าเฉลี่ยรายข้อแตกต่างกันระหว่างกลุ่มสูง-กลุ่มต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละ

ข้อกับคะแนนรวมทั้งหมด (corrected item-total correlation) โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกคือข้อกระทงจะต้องมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงกว่าค่า critical $r (r = .189, df = 107, p < .05)$ ผลที่ได้พบว่าข้อกระทงที่ไม่ผ่านเกณฑ์ทั้งหมด 5 ข้อได้แก่ข้อที่ 17, 18, 19, 21, และ 22 คงเหลือข้อกระทงที่ผ่านเกณฑ์ทั้งสิ้น 17 ข้อ

ทั้งนี้วัตถุประสงค์ของผู้วิจัยในการพัฒนามาตรวัดเพื่อให้ได้มาตรวัดที่มีข้อคำถามจำนวนไม่มากเกินไปเนื่องจากมาตรวัดที่มีข้อคำถามจำนวนมากจะทำให้ผู้ตอบเกิดความเหนื่อยล้าและไม่ตั้งใจตอบ ผู้วิจัยจึงพิจารณาตัดข้อกระทงเพิ่มเติมโดยคัดเลือกข้อกระทงที่มีสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมทั้งหมดสูงสุดที่สุด 12 อันดับแรก (ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมทั้งหมดของแต่ละข้อกระทงอยู่ระหว่าง .439 ถึง .741 และภายหลังตัดข้อกระทงแล้วมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคเท่ากับ .902) จากนั้นนำข้อกระทงทั้ง 12 ข้อมาปรับแก้เพิ่มเติม (หากมีข้อเสนอแนะจากผู้ตอบแบบสอบถาม) และจัดเรียงให้เหมาะสมสำหรับการนำไปใช้จริง

1.4 หาค่าความเที่ยงของมาตรวัด ผู้วิจัยได้นำมาตรวัดที่มีข้อกระทงทั้งหมด 12 ข้อไปเก็บข้อมูลอีกครั้งกับนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีจำนวน 209 คน (105 คนจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และ 104 คนจากมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ) เพื่อดำเนินการหาค่าความเที่ยงแบบสอดคล้องภายใน (internal consistency) ผลการวิเคราะห์พบว่ามาตรวัดชุดนี้มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha) เท่ากับ .819 ซึ่งถือว่ามีความเที่ยงอยู่ในระดับดี (George & Mallery, 2003)

1.5 ตรวจสอบความตรงเชิงภาวะสันนิษฐาน ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความตรงเชิงภาวะสันนิษฐานของมาตรวัดชุดนี้ด้วยการตรวจสอบความตรงตามภาวะสันนิษฐานด้วยผู้ทรงคุณวุฒิ การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (confirmatory factor analysis) และการตรวจสอบสหสัมพันธ์กับแบบสอบถามเจตคติในการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพ โดยมีรายละเอียดดังนี้

การตรวจสอบความตรงตามภาวะสันนิษฐานด้วยผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้วิจัยได้จัดพิมพ์ข้อกระทงทั้งหมดและนิยามเชิงปฏิบัติการ และนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน (รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิอยู่ในภาคผนวก ก) ทำการตรวจสอบ โดยผู้ทรงคุณวุฒิจะต้องประเมินว่าข้อกระทงแต่ละข้อมีความหมายตรงตามนิยามเชิงปฏิบัติการหรือไม่ โดยเลือกตอบ 3 ระดับได้แก่ 0 หมายถึง “ข้อกระทงไม่ตรงตามนิยามเชิงปฏิบัติการ” 1 หมายถึง “ข้อกระทงตรงตามนิยามเชิงปฏิบัติการแต่ไม่จำเป็นต้องมีในมาตรวัดชุดนี้” และ 2 หมายถึง “ข้อกระทงตรงตามนิยามเชิงปฏิบัติการและจำเป็นต้องมีในมาตรวัดชุดนี้” ซึ่งผลจากการตรวจสอบข้อกระทงทั้ง 12 ข้อพบว่าข้อกระทงส่วนใหญ่ได้รับการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านว่าข้อกระทงตรงตามนิยามเชิงปฏิบัติการและ

จำเป็นต้องมีในมาตรวัดชุดนี้ มีข้อกระทงเพียง 4 ข้อ (ได้แก่ข้อ 4, 5, 8 และ 10) ที่ผู้ทรงคุณวุฒิ อย่างน้อย 2 ท่านประเมินว่าข้อกระทงตรงตามนิยามเชิงปฏิบัติการและจำเป็นต้องมีในมาตรวัดชุดนี้ (มีค่าอัตราส่วนความตรงตามเนื้อหา (content validity ratio) มากกว่าหรือเท่ากับ .33)

ในการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลจากนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีจำนวน 209 คน (กลุ่มตัวอย่างเป็นกลุ่มเดียวกับการหาค่าความเที่ยงของมาตรวัด) โดยในขั้นตอนการตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันตามข้อเสนอแนะของ Hair และคณะ (2006) พบว่าเมทริกซ์สหสัมพันธ์ของข้อกระทงทั้ง 12 ข้อของมาตรวัดชุดนี้มีค่าดัชนี Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) = .839 และการทดสอบด้วยสถิติ Bartlett's Test of Sphericity พบว่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 (Chi-square = 657.603, $df = 66$, $p < .001$) ซึ่งหมายความว่าเมทริกซ์สหสัมพันธ์ของข้อกระทงในภาพรวมมีความสัมพันธ์กันและสามารถนำไปใช้วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันได้ โดยผลการวิเคราะห์เมทริกซ์สหสัมพันธ์แสดงไว้ในตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1

เมทริกซ์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของข้อกระทง ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในโมเดล การวัดการประทับตราว่าด้วยค่าจากสังคมในการแสวงหาความช่วยเหลือ ($n = 209$)

ข้อที่	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	1.000											
2	.452***	1.000										
3	.345***	.400***	1.000									
4	.156**	.289***	.251***	1.000								
5	.267***	.355***	.319***	.610***	1.000							
6	.213***	.210***	.276***	.281***	.374***	1.000						
7	.213***	.169**	.329***	.257***	.306***	.248***	1.000					
8	.231***	.153**	.141*	.274***	.287***	.153**	.284***	1.000				
9	.117*	.181**	.259***	.451***	.455***	.180**	.300***	.213***	1.000			
10	.043	.158**	.096	.294***	.226***	.199**	.169**	.217***	.320***	1.000		
11	.167**	.273***	.327***	.256***	.238***	.383***	.293***	.083	.283***	.209***	1.000	
12	.182**	.302***	.310***	.526***	.530***	.405***	.231***	.252***	.536***	.311***	.459***	1.000
M	1.239	1.584	1.502	1.842	1.746	1.756	1.670	1.555	2.086	2.340	1.822	2.033
SD	0.772	0.768	0.809	0.914	0.739	0.768	0.861	0.871	0.780	0.575	0.702	0.661

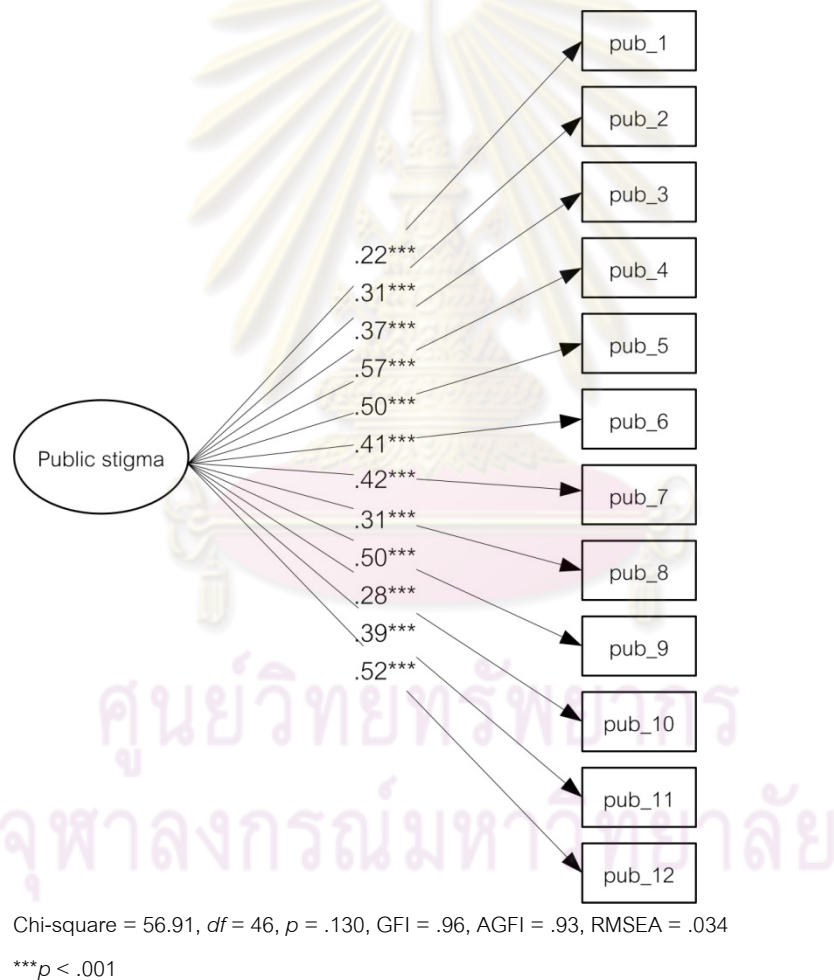
Bartlett's Test of Sphericity: Chi-square = 657.603, $df = 66$, $p < .001$

Measure of sampling adequacy (MSA): Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) = .839

* $p < .05$, ** $p < .01$, *** $p < .001$

ผลการวิเคราะห์หองค์ประกอบเชิงยืนยันพบว่าโมเดลการวัดการประทับตราว่าด้อยค่าจากสังคมในการแสวงหาความช่วยเหลือมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (Chi-square = 56.91; $df = 46$; $p = .130$; GFI = .96; AGFI = .93; RMSEA = .034) และมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบของข้อกระทงแต่ละข้ออยู่ระหว่าง .22 ถึง .57 โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ทุกค่าน้ำหนักองค์ประกอบ และข้อกระทงแต่ละข้อมีการแปรผันร่วมกับการประทับตราว่าด้อยค่าจากสังคมในการแสวงหาความช่วยเหลือ อยู่ระหว่างร้อยละ 8 ถึงร้อยละ 63 ทั้งนี้ผลการวิเคราะห์หองค์ประกอบเชิงยืนยันสามารถสรุปได้ว่ามาตรวัดชุดนี้มีโครงสร้างแบบองค์ประกอบเดียว ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Komiya, Good, และ Sherrod (2000) โมเดลการวัดการประทับตราว่าด้อยค่าจากสังคมในการแสวงหาความช่วยเหลือ แสดงดังภาพที่ 3.1

ภาพที่ 3.1 โมเดลการวัดการประทับตราว่าด้อยค่าจากสังคมในการแสวงหาความช่วยเหลือ

การตรวจสอบสหสัมพันธ์กับแบบสอบถามเจตคติในการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามเจตคติในการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพที่พัฒนาขึ้น โดย ณัฐสุดา เต๋พันธ์ (2544) ซึ่งพัฒนามาจากมาตรวัดเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจากนักวิชาชีพ ของ Fischer และ Turner (1970) โดยมีข้อกระทงทั้งหมด 29 ข้อ ผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์พบว่ามาตรวัดทั้ง 2 มีความสัมพันธ์กันในทิศทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = -.244, p < .01, n = 209$) ซึ่งทิศทางของความสัมพันธ์ในการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ Komiya, Good, และ Sherrod (2000)

เกณฑ์การให้คะแนนและการแปลผล

มาตรวัดชุดนี้มีลักษณะการตอบเป็นแบบมาตราประมาณค่าแบบลิเคิร์ต 4 ช่วงตั้งแต่ 0 ถึง 4 มีลักษณะเป็นข้อกระทงทางบวกทั้งหมด และจะให้ 0 คะแนนถ้าตอบ “ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง” 1 คะแนนถ้าตอบ “ไม่เห็นด้วย” 2 คะแนนถ้าตอบ “เห็นด้วย” และ 3 คะแนนถ้าตอบ “เห็นด้วยอย่างยิ่ง” คิดคะแนนโดยนำคะแนนของแต่ละข้อกระทงมารวมกัน มีช่วงคะแนนตั้งแต่ 0 ถึง 36 คะแนน

การแปลผลคะแนนหากมีคะแนนสูงหมายถึงการรับรู้ว่าการแสวงหาความช่วยเหลือจะถูกประทับตราว่าด้อยค่าจากสังคมมาก และคะแนนต่ำหมายถึงการรับรู้ว่าการแสวงหาความช่วยเหลือจะถูกประทับตราว่าด้อยค่าจากสังคมน้อย ทั้งนี้ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้ใช้คะแนนในรูปของคะแนนดิบเท่านั้น จึงไม่มีการกำหนดเกณฑ์การแปลผลในเชิงคุณภาพว่าคะแนนที่ได้จัดอยู่ในกลุ่มสูงหรือต่ำ (ตัวอย่างข้อคำถามของมาตรวัดการประทับตราว่าด้อยค่าจากสังคมในการแสวงหาความช่วยเหลือแสดงไว้ในภาคผนวก ง)

2. มาตรวัดการประทับตราว่าด้อยค่าจากบุคคลใกล้ชิดในการแสวงหาความช่วยเหลือ

มีขั้นตอนในการพัฒนาโดยละเอียด ดังนี้

2.1 กำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการและการสร้างข้อกระทง ผู้วิจัยได้รวบรวมแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการประทับตราว่าด้อยค่าจากสังคม และสรุปเป็นนิยามเชิงปฏิบัติการได้ดังนี้ การประทับตราว่าด้อยค่าจากบุคคลใกล้ชิด หมายถึงการที่บุคคลรับรู้ว่าคุณรอบข้างที่ตนมีปฏิสัมพันธ์ด้วยจะมีปฏิกิริยาทางลบต่อตัวเขาถ้าเขาแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพ (Vogel, Wade, & Aschman, 2009)

เมื่อผู้วิจัยได้นิยามเชิงปฏิบัติการที่ชัดเจนแล้ว ผู้วิจัยได้ขออนุญาตไปยังผู้พัฒนามาตรวัดในต่างประเทศเพื่อแปลและพัฒนามาตรวัดชุดนี้เพิ่มเติม เมื่อได้รับอนุญาตแล้วผู้วิจัยได้แปลข้อ

กระทงทั้งหมดจำนวน 5 ข้อมาเป็นภาษาไทย และสร้างข้อกระทงเพิ่มเติม ทำให้ได้ข้อกระทงทั้งหมด 18 ข้อ เป็นข้อกระทงทางบวก 12 ข้อ และข้อกระทงทางลบ 6 ข้อ ทั้งนี้ข้อกระทงทั้งหมดได้ผ่านการพิจารณาและได้รับการเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษา (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อรัญญา ต้อยคำภีร์) เรียบร้อยแล้ว

2.2 ตรวจสอบความเหมาะสมทางภาษาของข้อกระทง ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความเหมาะสมทางภาษาของข้อกระทง (เช่นความชัดเจนทางภาษา และความเข้าใจง่าย) โดยนำข้อกระทงทั้งหมดไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่านพิจารณา (รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิอยู่ในภาคผนวก ก) และหลังจากปรับแก้ตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว ผู้วิจัยได้นำมาตรวจวัดชุดนี้ไปให้นิสิตระดับปริญญาตรีจากคณะต่างๆในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจำนวน 5 คน (คณะจิตวิทยา 2 คน, คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี 1 คน, คณะศิลปกรรมศาสตร์ 1 คน และคณะสหเวชศาสตร์ 1 คน) ทดลองทำ และสัมภาษณ์เพิ่มเติมเพื่อยืนยันว่ากลุ่มตัวอย่างมีความเข้าใจความหมายของข้อกระทงแต่ละข้อตรงตามสารที่ผู้วิจัยต้องการสื่อ

2.3 การทดลองใช้มาตรวจวัดและการพิจารณาคัดเลือกข้อกระทง ผู้วิจัยได้นำมาตรวจวัดไปทดลองใช้กับนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีจำนวน 109 คน (58 คนจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และ 51 คนจากมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ) เพื่อประเมินคุณภาพของข้อกระทงรายข้อ โดยนำคะแนนมาวิเคราะห์หาอำนาจจำแนกระหว่างกลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ รายข้อโดยมีเกณฑ์การคัดเลือกคือข้อกระทงแต่ละข้อจะต้องมีค่าเฉลี่ยรายข้อแตกต่างกันระหว่างกลุ่มสูง-กลุ่มต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมทั้งหมด (corrected item-total correlation) โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกคือข้อกระทงจะต้องมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงกว่าค่า critical r ($r = .189, df = 107, p < .05$) ผลที่ได้พบว่าข้อกระทงที่ไม่ผ่านเกณฑ์ทั้งหมด 5 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 12, 13, 14, 15, และ 16 คงเหลือแต่ข้อกระทงที่ผ่านเกณฑ์ทั้งหมด 13 ข้อ

ทั้งนี้วัตถุประสงค์ของผู้วิจัยในการพัฒนามาตรวัดเพื่อให้ได้มาตรวจวัดที่มีข้อคำถามจำนวนไม่มากจนเกินไปเนื่องจากมาตรวจวัดที่มีข้อคำถามจำนวนมากจะทำให้ผู้ตอบเกิดความเหนื่อยล้าและไม่ตั้งใจตอบ ผู้วิจัยจึงพิจารณาตัดข้อกระทงเพิ่มเติมโดยคัดเลือกข้อกระทงที่มีสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมทั้งหมดสูงสุดที่ 12 อันดับแรก (ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมทั้งหมดของแต่ละข้อกระทงอยู่ระหว่าง .604 ถึง .768 และภายหลังตัดข้อกระทงแล้วมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคเท่ากับ .954) จากนั้นนำข้อกระทงทั้ง 12 ข้อมาปรับแก้เพิ่มเติม (หากมีข้อเสนอแนะจากผู้ตอบแบบสอบถาม) และจัดเรียงให้เหมาะสมสำหรับการนำไปใช้จริง

2.4 หาค่าความเที่ยงของมาตรวัด ผู้วิจัยได้นำมาตรวัดที่มีข้อกระทงทั้งหมด 12 ข้อไปเก็บข้อมูลอีกครั้งกับนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีจำนวน 209 คน (105 คนจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และ 104 คนจากมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ) เพื่อดำเนินการหาค่าความเที่ยงแบบสอดคล้องภายใน (internal consistency) ผลการวิเคราะห์พบว่ามาตรวัดชุดนี้มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha) เท่ากับ .939 ซึ่งถือว่ามีความเที่ยงอยู่ในระดับดีมาก (George & Mallery, 2003)

2.5 ตรวจสอบความตรงเชิงภาวะสันนิษฐาน ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความตรงเชิงภาวะสันนิษฐานของมาตรวัดชุดนี้ด้วยการตรวจสอบความตรงตามภาวะสันนิษฐานด้วยผู้ทรงคุณวุฒิ การวิเคราะห์หาค่าประกอบเชิงยืนยัน (confirmatory factor analysis) และการตรวจสอบสหสัมพันธ์กับแบบสอบถามเจตคติในการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพ โดยมีรายละเอียดดังนี้

การตรวจสอบความตรงตามภาวะสันนิษฐานด้วยผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้วิจัยได้จัดพิมพ์ข้อกระทงทั้งหมดและนิยามเชิงปฏิบัติการ และนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน (รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิอยู่ในภาคผนวก ก) ทำการตรวจสอบ โดยผู้ทรงคุณวุฒิจะต้องประเมินว่าข้อกระทงแต่ละข้อมีความหมายตรงตามนิยามเชิงปฏิบัติการหรือไม่ โดยเลือกตอบ 3 ระดับได้แก่ 0 หมายถึง “ข้อกระทงไม่ตรงตามนิยามเชิงปฏิบัติการ” 1 หมายถึง “ข้อกระทงตรงตามนิยามเชิงปฏิบัติการแต่ไม่จำเป็นต้องมีในมาตรวัดชุดนี้” และ 2 หมายถึง “ข้อกระทงตรงตามนิยามเชิงปฏิบัติการและจำเป็นต้องมีในมาตรวัดชุดนี้” ซึ่งผลจากการตรวจสอบข้อกระทงทั้ง 12 ข้อพบว่าข้อกระทงส่วนใหญ่ได้รับการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านว่าข้อกระทงตรงตามนิยามเชิงปฏิบัติการและจำเป็นต้องมีในมาตรวัดชุดนี้ มีข้อกระทงเพียง 5 ข้อ (ได้แก่ข้อ 6, 7, 10, 11 และ 12) ที่ผู้ทรงคุณวุฒิอย่างน้อย 2 ท่านประเมินว่าข้อกระทงตรงตามนิยามเชิงปฏิบัติการและจำเป็นต้องมีในมาตรวัดชุดนี้ (มีค่าอัตราส่วนความตรงตามเนื้อหา (content validity ratio) มากกว่าหรือเท่ากับ .33)

ในการวิเคราะห์หาค่าประกอบเชิงยืนยัน ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลจากนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีจำนวน 209 คน (กลุ่มตัวอย่างเป็นกลุ่มเดียวกับการหาค่าความเที่ยงของมาตรวัด) โดยในขั้นตอนการตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์หาค่าประกอบเชิงยืนยันตามข้อเสนอนะของ Hair และคณะ (2006) พบว่าเมทริกซ์สหสัมพันธ์ของข้อกระทงทั้ง 12 ข้อของมาตรวัดชุดนี้มีค่าดัชนี Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) = .922 และการทดสอบด้วยสถิติ Bartlett's Test of Sphericity พบว่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 (Chi-square = 1858.802, $df = 66$, $p < .001$) ซึ่งหมายความว่าเมทริกซ์สหสัมพันธ์ของข้อกระทงในภาพรวมมีความสัมพันธ์กันและ

สามารถนำไปใช้วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันได้ โดยผลการวิเคราะห์เมตริกซ์สหสัมพันธ์แสดงไว้ในตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2

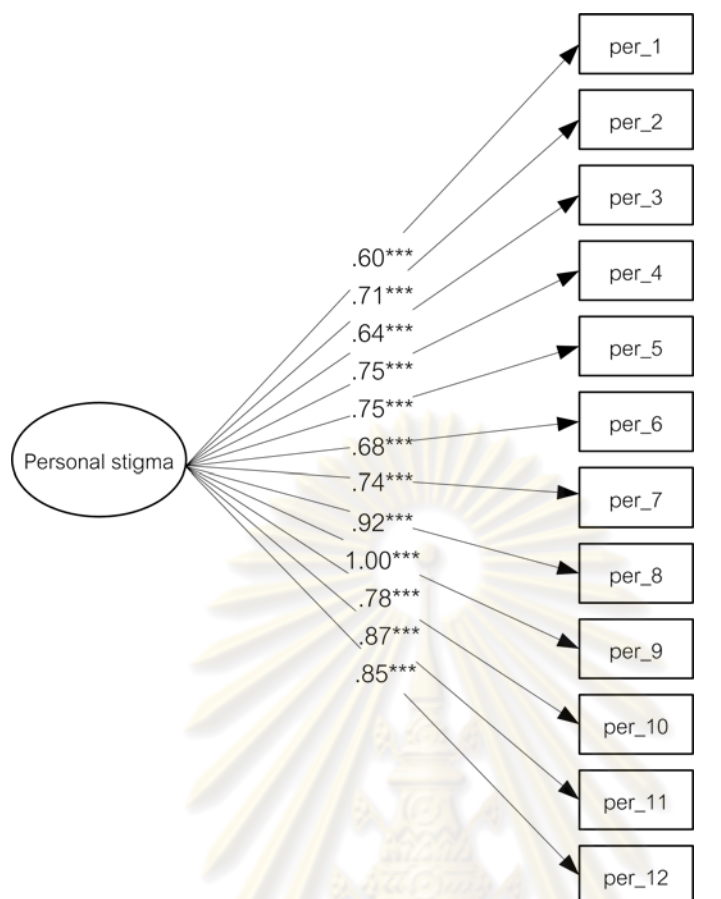
เมตริกซ์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของข้อกระทง ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในโมเดลการวัดการประทับตราว่าด้อยค่าจากบุคคลใกล้ชิดในการแสวงหาความช่วยเหลือ ($n = 209$)

ข้อที่	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	1.000											
2	.677***	1.000										
3	.619***	.637***	1.000									
4	.533***	.591***	.487***	1.000								
5	.474***	.554***	.425***	.559***	1.000							
6	.433***	.457***	.413***	.452***	.537***	1.000						
7	.532***	.558***	.423***	.579***	.547***	.608***	1.000					
8	.476***	.576***	.465***	.582***	.606***	.567***	.763***	1.000				
9	.511***	.637***	.545***	.593***	.611***	.505***	.721***	.858***	1.000			
10	.401***	.510***	.442***	.469***	.449***	.532***	.490***	.632***	.635***	1.000		
11	.438***	.580***	.458***	.510***	.544***	.507***	.605***	.685***	.685***	.750***	1.000	
12	.446***	.594***	.537***	.495***	.500***	.514***	.544***	.665***	.710***	.722***	.797***	1.000
<i>M</i>	2.397	2.254	2.287	2.115	1.828	1.947	1.708	1.909	2.067	2.368	2.172	2.321
<i>SD</i>	0.976	0.960	1.044	1.050	1.033	1.006	0.974	1.103	1.199	1.124	1.122	1.121

Bartlett's Test of Sphericity: Chi-square = 1858.802, $df = 66$, $p < .001$
 Measure of sampling adequacy (MSA): Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) = .922

*** $p < .001$

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันพบว่าโมเดลการวัดการประทับตราว่าด้อยค่าจากบุคคลใกล้ชิดในการแสวงหาความช่วยเหลือมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (Chi-square = 47.57; $df = 38$; $p = .137$; GFI = .960; AGFI = .920; RMSEA = .035) และมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบของข้อกระทงแต่ละข้ออยู่ระหว่าง .60 ถึง 1.03 โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ทุกค่าน้ำหนักองค์ประกอบ และข้อกระทงแต่ละข้อมีการแปรผันร่วมกับการประทับตราว่าด้อยค่าจากบุคคลใกล้ชิดในการแสวงหาความช่วยเหลือ อยู่ระหว่างร้อยละ 38 ถึงร้อยละ 74 ทั้งนี้ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันสามารถสรุปได้ว่ามาตรวัดชุดนี้มีโครงสร้างแบบองค์ประกอบเดียวซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Vogel, Wade, และ Ascheman (2009) โมเดลการวัดการประทับตราว่าด้อยค่าจากบุคคลใกล้ชิดในการแสวงหาความช่วยเหลือ แสดงดังภาพที่ 3.2

Chi-square = 47.57; $df = 38$; $p = .137$; GFI = .96; AGFI = .92; RMSEA = .035

*** $p < .001$

ภาพที่ 3.2 โมเดลการวัดการประทับตราว่าด้อยค่าจากบุคคลใกล้ชิดในการแสวงหาความช่วยเหลือ

การตรวจสอบสหสัมพันธ์กับแบบสอบถามเจตคติในการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามเจตคติในการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพที่พัฒนาขึ้น โดย ณัฐสุดา เต้พันธ์ (2544) ซึ่งพัฒนามาจากมาตรวัดเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจากนักวิชาชีพ ของ Fischer และ Turner (1970) โดยมีข้อกระทงทั้งหมด 29 ข้อ ผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์พบว่ามาตรวัดทั้ง 2 มีความสัมพันธ์กันในทิศทางลบอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = -.132$, $p > .05$, $n = 209$) และถึงแม้ว่าจะไม่มีนัยสำคัญทางสถิติแต่ทิศทางของความสัมพันธ์ในการวิจัยครั้งนี้ก็ยังสอดคล้องกับแนวคิดของ Vogel, Wade, และ Aschman (2009)

เกณฑ์การให้คะแนนและการแปลผล

มาตรวัดชุดนี้มีลักษณะการตอบเป็นแบบมาตราประมาณค่าแบบลิเคิร์ต 5 ช่วงตั้งแต่ 1 ถึง 5 มีลักษณะเป็นข้อกระทงทางบวกทั้งหมด และจะให้ 1 คะแนนถ้าตอบ “ไม่แสดงท่าทีอะไรเลย” 2 คะแนนถ้าตอบ “แสดงท่าทีเล็กน้อย” 3 คะแนนถ้าตอบ “แสดงท่าทีบ้าง” 4 คะแนนถ้าตอบ “แสดงท่าทีค่อนข้างมาก” และ 5 คะแนนถ้าตอบ “แสดงท่าทีอย่างมาก” คิดคะแนนโดยนำคะแนนของแต่ละข้อกระทงมารวมกัน มีช่วงคะแนนตั้งแต่ 12 ถึง 60 คะแนน

การแปลผลคะแนนหากมีคะแนนสูงหมายถึงการรับรู้ว่าการแสวงหาความช่วยเหลือจะถูกระบายตราว่าด้อยค่าจากบุคคลใกล้ชิดมาก และคะแนนต่ำหมายถึงการรับรู้ว่าการแสวงหาความช่วยเหลือจะถูกระบายตราว่าด้อยค่าจากบุคคลใกล้ชิดน้อย ทั้งนี้ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้ใช้คะแนนในรูปของคะแนนดิบเท่านั้น จึงไม่มีการกำหนดเกณฑ์การแปลผลในเชิงคุณภาพว่าคะแนนที่ได้จัดอยู่ในกลุ่มสูงหรือต่ำ (ตัวอย่างข้อคำถามของมาตรวัดการระบายตราว่าด้อยค่าจากบุคคลใกล้ชิดในการแสวงหาความช่วยเหลือแสดงไว้ในภาคผนวก ง)

3. มาตรวัดการระบายตราว่าด้อยค่าจากตนเองในการแสวงหาความช่วยเหลือ

มีขั้นตอนในการพัฒนาโดยละเอียด ดังนี้

3.1 กำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการและการสร้างข้อกระทง ผู้วิจัยได้รวบรวมแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการระบายตราว่าด้อยค่าจากตนเอง และสรุปเป็นนิยามเชิงปฏิบัติการได้ว่าการระบายตราว่าด้อยค่าจากตนเอง หมายถึงการที่บุคคลจะรู้สึกที่ตนเองไม่มีคุณค่าและไม่ควรได้รับการยอมรับถ้าเขาแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพ (Vogel, Wade, & Haake, 2006)

เมื่อผู้วิจัยได้นิยามเชิงปฏิบัติการที่ชัดเจนแล้ว ผู้วิจัยได้ขออนุญาตไปยังผู้พัฒนามาตรวัดในต่างประเทศเพื่อแปลและพัฒนามาตรวัดชุดนี้เพิ่มเติม เมื่อได้รับอนุญาตแล้วผู้วิจัยได้แปลข้อกระทงทั้งหมดจำนวน 10 ข้อมาเป็นภาษาไทย และสร้างข้อกระทงเพิ่มเติม ทำให้ได้ข้อกระทงทั้งหมด 23 ข้อ เป็นข้อกระทงทางบวก 12 ข้อ และข้อกระทงทางลบ 11 ข้อ ทั้งนี้ข้อกระทงทั้งหมดได้ผ่านการพิจารณาและได้รับการเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษา (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อรุณญา ต้อยคำภีร์) เรียบร้อยแล้ว

3.2 ตรวจสอบความเหมาะสมทางภาษาของข้อกระทง ผู้วิจัยทำการตรวจสอบความเหมาะสมทางภาษาของข้อกระทง (เช่นความชัดเจนทางภาษา และความเข้าใจง่าย) โดยนำข้อกระทงทั้งหมดไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่านพิจารณา (รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิอยู่ในภาคผนวก ก) และหลังจากปรับแก้ตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว ผู้วิจัยได้นำมาตรวัดชุดนี้ไปให้หนังสือระดับปริญญาตรีจากคณะต่างๆในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจำนวน 5 คน (คณะจิตวิทยา 2 คน, คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี 1 คน, คณะศิลปกรรมศาสตร์ 1 คน และคณะสหเวชศาสตร์ 1 คน)

ทดลองทำ และสัมภาษณ์เพิ่มเติมเพื่อยืนยันว่ากลุ่มตัวอย่างมีความเข้าใจความหมายของแต่ละข้อ
 กระทบตามที่ผู้วิจัยต้องการสื่อ

3.3 การทดลองใช้มาตรวัดและการพิจารณาคัดเลือกข้อกระทบ ผู้วิจัยได้นำมาตรวัดไป
 ทดลองใช้กับนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีจำนวน 109 คน (58 คนจากจุฬาลงกรณ์
 มหาวิทยาลัย และ 51 คนจากมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ) เพื่อประเมินคุณภาพของข้อกระทบรายข้อ
 โดยนำคะแนนมาวิเคราะห์หาอำนาจจำแนกระหว่างกลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ รายข้อโดยมีเกณฑ์การ
 คัดเลือกคือข้อกระทบแต่ละข้อจะต้องมีค่าเฉลี่ยรายข้อแตกต่างกันระหว่างกลุ่มสูง-กลุ่มต่ำอย่างมี
 นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทบแต่ละ
 ข้อกับคะแนนรวมทั้งหมด (corrected item-total correlation) โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกคือข้อกระทบ
 จะต้องมีความสัมพันธ์สหสัมพันธ์สูงกว่าค่า critical r ($r = .189, df = 107, p < .05$) ผลที่ได้
 พบว่ามีข้อกระทบที่ไม่ผ่านเกณฑ์ทั้งหมด 2 ข้อได้แก่ข้อที่ 5, และ 9 คงเหลือข้อกระทบที่ผ่านเกณฑ์
 ทั้งหมด 21 ข้อ

ทั้งนี้วัตถุประสงค์ของผู้วิจัยในการพัฒนามาตรวัดเพื่อให้ได้มาตรวัดที่มีข้อคำถามจำนวน
 ไม่มากจนเกินไปเนื่องจากมาตรวัดที่มีข้อคำถามจำนวนมากจะทำให้ผู้ตอบเกิดความเหนื่อยล้า
 และไม่ตั้งใจตอบ ผู้วิจัยจึงพิจารณาคัดข้อกระทบเพิ่มเติมโดยคัดเลือกข้อกระทบที่มีสัมประสิทธิ์
 สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทบแต่ละข้อกับคะแนนรวมทั้งหมดสูงสุดที่สุด 12 อันดับแรก (ค่าสัมประสิทธิ์
 สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทบแต่ละข้อกับคะแนนรวมทั้งหมดของแต่ละข้อกระทบอยู่ระหว่าง .421 ถึง
 .736 และภายหลังตัดข้อกระทบแล้วมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคเท่ากับ .896) จากนั้น
 นำข้อกระทบทั้ง 12 ข้อมาปรับแก้เพิ่มเติม (หากมีข้อเสนอแนะจากผู้ตอบแบบสอบถาม) และ
 จัดเรียงให้เหมาะสมสำหรับการนำไปใช้จริง

3.4 หาค่าความเที่ยงของมาตรวัด ผู้วิจัยได้นำมาตรวัดที่มีข้อกระทบทั้งหมด 12 ข้อไปเก็บ
 ข้อมูลอีกครั้งกับนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีจำนวน 209 คน (105 คนจากจุฬาลงกรณ์
 มหาวิทยาลัย และ 104 คนจากมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ) เพื่อดำเนินการหาค่าความเที่ยงแบบ
 สอดคล้องภายใน (internal consistency) ผลการวิเคราะห์พบว่ามาตรวัดชุดนี้มีค่าสัมประสิทธิ์
 แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha) เท่ากับ .867 ซึ่งถือว่ามีความเที่ยงอยู่ในระดับดี
 (George & Mallery, 2003)

3.5 ตรวจสอบความตรงเชิงภาวะสันนิษฐาน ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความตรงเชิงภาวะ
 สันนิษฐานของมาตรวัดชุดนี้ด้วยการตรวจสอบความตรงตามภาวะสันนิษฐานด้วยผู้ทรงคุณวุฒิ
 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (confirmatory factor analysis) และการตรวจสอบ
 สหสัมพันธ์กับแบบสอบถามเจตคติในการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพ โดยมี
 รายละเอียดดังนี้

การตรวจสอบความตรงตามภาวะสันนิษฐานด้วยผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้วิจัยได้จัดพิมพ์ข้อกระทงทั้งหมดและนิยามเชิงปฏิบัติการ และนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน (รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิอยู่ในภาคผนวก ก) ตรวจสอบ โดยผู้ทรงคุณวุฒิจะต้องประเมินว่าข้อกระทงแต่ละข้อมีความหมายตรงตามนิยามเชิงปฏิบัติการหรือไม่ โดยเลือกตอบ 3 ระดับได้แก่ 0 หมายถึง “ข้อกระทงไม่ตรงตามนิยามเชิงปฏิบัติการ” 1 หมายถึง “ข้อกระทงตรงตามนิยามเชิงปฏิบัติการแต่ไม่จำเป็นต้องมีในมาตรวัดชุดนี้” และ 2 หมายถึง “ข้อกระทงตรงตามนิยามเชิงปฏิบัติการและจำเป็นต้องมีในมาตรวัดชุดนี้” ซึ่งผลจากการตรวจสอบข้อกระทงทั้ง 12 ข้อพบว่าข้อกระทงส่วนใหญ่ได้รับการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านว่าข้อกระทงตรงตามนิยามเชิงปฏิบัติการและจำเป็นต้องมีในมาตรวัดชุดนี้ มีข้อกระทงเพียง 4 ข้อ (ได้แก่ข้อ 3, 7, 9, และ 11) ที่ผู้ทรงคุณวุฒิอย่างน้อย 2 ท่านประเมินว่าข้อกระทงตรงตามนิยามเชิงปฏิบัติการและจำเป็นต้องมีในมาตรวัดชุดนี้ (มีค่าอัตราส่วนความตรงตามเนื้อหา (content validity ratio) มากกว่าหรือเท่ากับ .33)

ในการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลจากนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีจำนวน 209 คน (กลุ่มตัวอย่างเป็นกลุ่มเดียวกับการหาค่าความเที่ยงของมาตรวัด) โดยในขั้นตอนการตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันตามข้อเสนอแนะของ Hair และคณะ (2006) พบว่าเมทริกซ์สหสัมพันธ์ของข้อกระทงทั้ง 12 ข้อของมาตรวัดชุดนี้มีค่าดัชนี Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) = .875 และการทดสอบด้วยสถิติ Bartlett's Test of Sphericity พบว่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 (Chi-square = 1024.390, $df = 66$, $p < .001$) ซึ่งหมายความว่าเมทริกซ์สหสัมพันธ์ของข้อกระทงในภาพรวมมีความสัมพันธ์กันและสามารถนำไปใช้วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันได้ โดยผลการวิเคราะห์เมทริกซ์สหสัมพันธ์แสดงไว้ในตารางที่ 3.3

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3.3

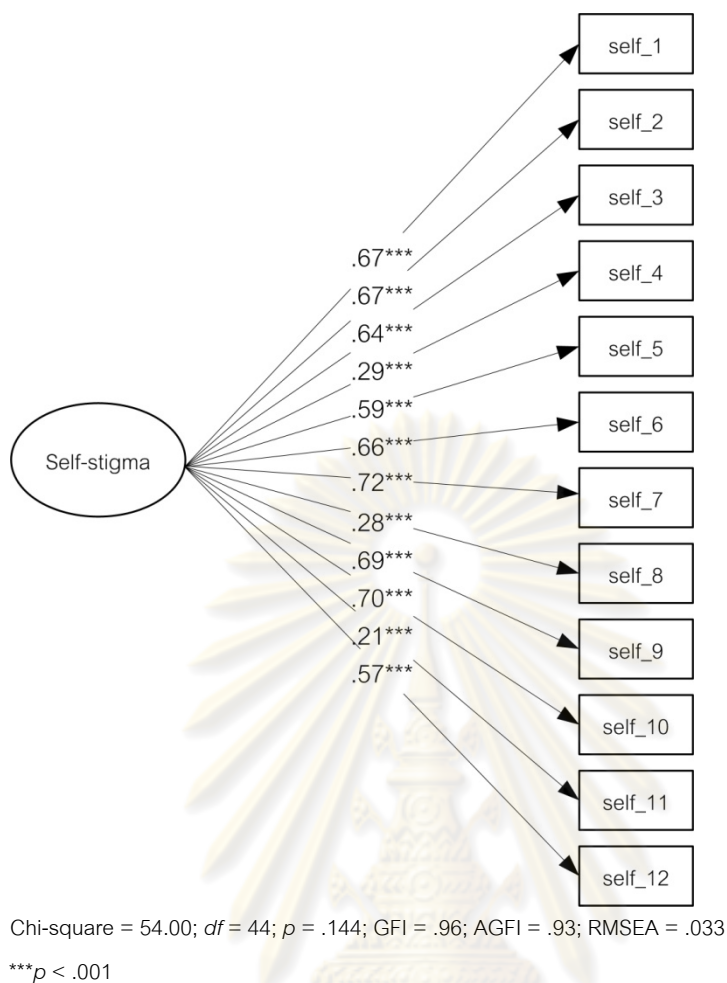
เมทริกซ์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของข้อกระทง ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในโมเดล การวัดการประทับตราว่าดีด้วยค่าจากตนเองในการแสวงหาความช่วยเหลือ ($n = 209$)

ข้อที่	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	1.000											
2	.701***	1.000										
3	.473***	.590***	1.000									
4	.321***	.251***	.186**	1.000								
5	.420***	.481***	.613***	.273***	1.000							
6	.440***	.524***	.461***	.085	.521***	1.000						
7	.504***	.498***	.420***	.213***	.437***	.547***	1.000					
8	.282***	.166**	.076	.400***	.133*	.224***	.285***	1.000				
9	.559***	.551***	.419***	.235***	.414***	.548***	.537***	.328***	1.000			
10	.513***	.523***	.516***	.178**	.453***	.665***	.469***	.185**	.605***	1.000		
11	.157***	.119*	.109	.249***	.141*	.057	.161**	.232***	.183**	.122*	1.000	
12	.412***	.379***	.380***	.229***	.332***	.358***	.361***	.207***	.410***	.502***	.064	1.000
M	2.316	2.215	2.593	2.584	2.541	2.435	2.273	2.416	2.167	2.469	2.718	2.502
SD	0.923	0.913	1.011	0.834	0.970	0.939	1.022	0.895	0.923	0.995	1.052	1.048

Bartlett's Test of Sphericity: Chi-square = 1024.390, $df = 66$, $p < .001$
 Measure of sampling adequacy (MSA): Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) = .875

* $p < .05$, ** $p < .01$, *** $p < .001$

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันพบว่าโมเดลการวัดการประทับตราว่าดีด้วยค่าจากตนเองในการแสวงหาความช่วยเหลือมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (Chi-square = 54.00; $df = 44$; $p = .144$; GFI = .96; AGFI = .93; RMSEA = .033) และมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบของข้อกระทงแต่ละข้ออยู่ระหว่าง .21 ถึง .72 โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ทุกค่าน้ำหนักองค์ประกอบ และข้อกระทงแต่ละข้อมีการแปรผันร่วมกับการประทับตราว่าดีด้วยค่าจากตนเองในการแสวงหาความช่วยเหลือ อยู่ระหว่างร้อยละ 4 ถึงร้อยละ 56 ทั้งนี้ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันสามารถสรุปได้ว่ามาตรวัดชุดนี้มีโครงสร้างแบบองค์ประกอบเดียวซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ของ Vogel, Wade, และ Haake (2006) โมเดลการวัดการประทับตราว่าดีด้วยค่าจากตนเองในการแสวงหาความช่วยเหลือ แสดงดังภาพที่ 3.3

ภาพที่ 3.3 โมเดลการวัดการประทับตราว่าด้อยค่าจากตนเองในการแสวงหาความช่วยเหลือ

การตรวจสอบสหสัมพันธ์กับแบบสอบถามเจตคติในการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามเจตคติในการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพที่พัฒนาขึ้นโดย ญัฐสุดา เต้พันธ์ (2544) ซึ่งพัฒนามาจากมาตรวัดเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจากนักวิชาชีพ ของ Fischer และ Turner (1970) โดยมีข้อกระทงทั้งหมด 29 ข้อ ผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์พบว่ามาตรวัดทั้ง 2 มีความสัมพันธ์กันในทิศทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = -.481$, $p < .01$, $n = 209$) ซึ่งทิศทางและขนาดของความสัมพันธ์ในการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ Vogel, Wade, และ Haake (2006)

เกณฑ์การให้คะแนนและการแปลผล

มาตรวัดชุดนี้มีลักษณะการตอบเป็นแบบมาตรประมาณค่าแบบลิเคิร์ต 5 ช่วงตั้งแต่ 1 ถึง 5 โดยมีข้อกระทงทางบวก 9 ข้อ ได้แก่ข้อ 1, 2, 3, 5, 6, 7, 9, 10, และ 12 และข้อกระทงทางลบ 3

ข้อได้แก่ข้อ 4, 8, และ 11 โดยในการให้คะแนนสำหรับข้อกระทงทางบวกจะให้ 1 คะแนนถ้าตอบ “ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง” 2 คะแนนถ้าตอบ “ไม่เห็นด้วย” 3 คะแนนถ้าตอบ “เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยพอๆกัน” 4 คะแนนถ้าตอบ “เห็นด้วย” และ 5 คะแนนถ้าตอบ “เห็นด้วยอย่างยิ่ง”

สำหรับข้อกระทงที่มีความหมายทางลบจะให้ 5 คะแนนถ้าตอบ “ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง” 4 คะแนนถ้าตอบ “ไม่เห็นด้วย” 3 คะแนนถ้าตอบ “เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยพอๆกัน” 2 คะแนนถ้าตอบ “เห็นด้วย” และ 1 คะแนนถ้าตอบ “เห็นด้วยอย่างยิ่ง” คิดคะแนนโดยนำคะแนนของแต่ละข้อกระทงมารวมกัน มีช่วงคะแนนตั้งแต่ 12 ถึง 60 คะแนน

การแปลผลคะแนนหากมีคะแนนสูง หมายถึงการรับรู้ว่าคุณค่าคุณแสงหาความช่วยเหลือแล้ว เขาจะถูกประทับใจตราว่าด้อยค่าจากตนเองมาก และคะแนนต่ำหมายถึงการรับรู้ว่าคุณค่าคุณแสงหาความช่วยเหลือแล้ว เขาจะถูกประทับใจตราว่าด้อยค่าจากตนเองน้อย ทั้งนี้ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้ใช้คะแนนในรูปของคะแนนดิบเท่านั้น จึงไม่มีการกำหนดเกณฑ์การแปลผลในเชิงคุณภาพว่าคะแนนที่ได้จัดอยู่ในกลุ่มสูงหรือต่ำ (ตัวอย่างข้อคำถามของมาตรวัดการประทับใจตราว่าด้อยค่าจากตนเองในการแสวงหาความช่วยเหลือแสดงไว้ในภาคผนวก ง)

4. มาตรวัดเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจากนักวิชาชีพ

มีขั้นตอนในการพัฒนาโดยละเอียดดังนี้

4.1 กำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการและการสร้างข้อกระทง ผู้วิจัยได้รวบรวมแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจากนักวิชาชีพ และสรุปเป็นนิยามเชิงปฏิบัติการได้ดังนี้ เจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจากนักวิชาชีพ หมายถึง ความโน้มเอียงของบุคคลที่มีต่อการแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจากนักวิชาชีพ ไม่ว่าจะ เป็นในทิศทางใด โดยที่คะแนนสูงหมายถึงการมีเจตคติทางบวกหรือรู้สึกดีต่อการแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจากนักวิชาชีพ (Fischer, & Turner, 1970)

เมื่อผู้วิจัยได้นิยามเชิงปฏิบัติการที่ชัดเจนแล้ว ผู้วิจัยได้ขออนุญาตไปยังผู้พัฒนามาตรวัดในต่างประเทศเพื่อแปลและพัฒนามาตรวัดชุดนี้เพิ่มเติม เมื่อได้รับอนุญาตแล้วผู้วิจัยได้แปลข้อกระทงทั้งหมดจำนวน 10 ข้อมาเป็นภาษาไทย และสร้างข้อกระทงเพิ่มเติม ทำให้ได้ข้อกระทงทั้งหมด 20 ข้อ เป็นข้อกระทงทางบวก 10 ข้อ และข้อกระทงทางลบ 10 ข้อ ทั้งนี้ข้อกระทงทั้งหมดได้ผ่านการพิจารณาและได้รับการเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษา (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อรัญญา ตัญคำภีร์) เรียบร้อยแล้ว

4.2 ตรวจสอบความเหมาะสมทางภาษาของข้อกระทง ผู้วิจัยทำการตรวจสอบความเหมาะสมทางภาษาของข้อกระทง (เช่นความชัดเจนทางภาษา และความเข้าใจง่าย) โดยนำข้อกระทงทั้งหมดไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่านพิจารณา (รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิอยู่ในภาคผนวก ก) และ

หลังจากปรับแก้ตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว ผู้วิจัยได้นำมาตรวจวัดชุดนี้ไปให้นิสิตระดับปริญญาตรีจากคณะต่างๆในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจำนวน 5 คน (คณะจิตวิทยา 2 คน, คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี 1 คน, คณะศิลปกรรมศาสตร์ 1 คน และคณะสหเวชศาสตร์ 1 คน) ทดลองทำ และสัมภาษณ์เพิ่มเติมเพื่อยืนยันว่ากลุ่มตัวอย่างมีความเข้าใจความหมายของแต่ละข้อกระทงตามที่ผู้วิจัยต้องการสื่อ

4.3 การทดลองใช้มาตรวัดและการพิจารณาคัดเลือกข้อกระทง ผู้วิจัยได้นำมาตรวัดไปทดลองใช้กับนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีจำนวน 109 คน (58 คนจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และ 51 คนจากมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ) เพื่อประเมินคุณภาพของข้อกระทงรายข้อ โดยนำคะแนนมาวิเคราะห์หาอำนาจจำแนกระหว่างกลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ รายข้อโดยมีเกณฑ์การคัดเลือกคือข้อกระทงแต่ละข้อจะต้องมีค่าเฉลี่ยรายข้อแตกต่างกันระหว่างกลุ่มสูง-กลุ่มต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมทั้งหมด (corrected item-total correlation) โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกคือข้อกระทงจะต้องมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงกว่าค่า critical r ($r = .189, df = 107, p < .05$) ผลที่ได้พบว่าข้อกระทงที่ไม่ผ่านเกณฑ์ทั้งหมด 3 ข้อได้แก่ข้อที่ 15, 19, และ 20 คงเหลือข้อกระทงที่ผ่านเกณฑ์ทั้งสิ้น 17 ข้อ

ทั้งนี้วัตถุประสงค์ของผู้วิจัยในการพัฒนามาตรวัดเพื่อให้ได้มาตรวัดที่มีข้อคำถามจำนวนไม่มากจนเกินไปเนื่องจากมาตรวัดที่มีข้อคำถามจำนวนมากจะทำให้ผู้ตอบเกิดความเหนื่อยล้าและไม่ตั้งใจตอบ ผู้วิจัยจึงพิจารณาตัดข้อกระทงเพิ่มเติมโดยคัดเลือกข้อกระทงที่มีสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมทั้งหมดสูงสุดที่ 12 อันดับแรก (ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมทั้งหมดของข้อกระทงอยู่ระหว่าง .439 ถึง .656 และภายหลังตัดข้อกระทงแล้วมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคเท่ากับ .851) จากนั้นนำข้อกระทงทั้ง 12 ข้อมาปรับแก้เพิ่มเติม (หากมีข้อเสนอแนะจากผู้ตอบแบบสอบถาม) และจัดเรียงให้เหมาะสมสำหรับการนำไปใช้จริง

4.4 หาค่าความเที่ยงของมาตรวัด ผู้วิจัยได้นำมาตรวัดที่มีข้อกระทงทั้งหมด 12 ข้อไปเก็บข้อมูลอีกครั้งกับนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีจำนวน 209 คน (105 คนจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และ 104 คนจากมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ) เพื่อดำเนินหาค่าความเที่ยงแบบสอดคล้องภายใน (internal consistency) ผลการวิเคราะห์พบว่ามาตรวัดชุดนี้มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha) เท่ากับ .846 ซึ่งถือว่ามีค่าความเที่ยงอยู่ในระดับดี (George & Mallery, 2003)

4.5 ตรวจสอบความตรงเชิงภาวะสันนิษฐาน ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความตรงเชิงภาวะสันนิษฐานของมาตรวัดชุดนี้ด้วยการตรวจสอบความตรงตามภาวะสันนิษฐานด้วยผู้ทรงคุณวุฒิ

การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (confirmatory factor analysis) และการตรวจสอบสหสัมพันธ์กับแบบสอบถามเจตคติในการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพ โดยมีรายละเอียดดังนี้

การตรวจสอบความตรงตามภาวะสันนิษฐานด้วยผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้วิจัยได้จัดพิมพ์ข้อกระทงทั้งหมดและนิยามเชิงปฏิบัติการ และนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน (รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิอยู่ในภาคผนวก ก) ทำการตรวจสอบ โดยผู้ทรงคุณวุฒิจะต้องประเมินว่าข้อกระทงแต่ละข้อมีความหมายตรงตามนิยามเชิงปฏิบัติการหรือไม่ โดยเลือกตอบ 3 ระดับได้แก่ 0 หมายถึง “ข้อกระทงไม่ตรงตามนิยามเชิงปฏิบัติการ” 1 หมายถึง “ข้อกระทงตรงตามนิยามเชิงปฏิบัติการแต่ไม่จำเป็นต้องมีในมาตรวัดชุดนี้” และ 2 หมายถึง “ข้อกระทงตรงตามนิยามเชิงปฏิบัติการและจำเป็นต้องมีในมาตรวัดชุดนี้” ซึ่งผลจากการตรวจสอบข้อกระทงทั้ง 12 ข้อพบว่าข้อกระทงส่วนใหญ่ได้รับการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านว่าข้อกระทงตรงตามนิยามเชิงปฏิบัติการและจำเป็นต้องมีในมาตรวัดชุดนี้ มีข้อกระทงเพียง 3 ข้อ (ได้แก่ข้อ 8, 10, และ 11) ที่ผู้ทรงคุณวุฒิอย่างน้อย 2 ท่านประเมินว่าข้อกระทงตรงตามนิยามเชิงปฏิบัติการและจำเป็นต้องมีในมาตรวัดชุดนี้ (มีค่าอัตราส่วนความตรงตามเนื้อหา (content validity ratio) มากกว่าหรือเท่ากับ .33)

ในการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลจากนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีจำนวน 209 คน (กลุ่มตัวอย่างเป็นกลุ่มเดียวกับการหาค่าความเที่ยงของมาตรวัด) โดยในขั้นตอนการตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันตามข้อเสนอแนะของ Hair และคณะ (2006) พบว่าเมทริกซ์สหสัมพันธ์ของข้อกระทงทั้ง 12 ข้อของมาตรวัดชุดนี้มีค่าดัชนี Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) = .872 และการทดสอบด้วยสถิติ Bartlett's Test of Sphericity พบว่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 (Chi-square = 796.583, $df = 66$, $p < .001$) ซึ่งหมายความว่าเมทริกซ์สหสัมพันธ์ของข้อกระทงในภาพรวมมีความสัมพันธ์กันและสามารถนำไปใช้วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันได้ โดยผลการวิเคราะห์เมทริกซ์สหสัมพันธ์แสดงไว้ในตารางที่ 3.4

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

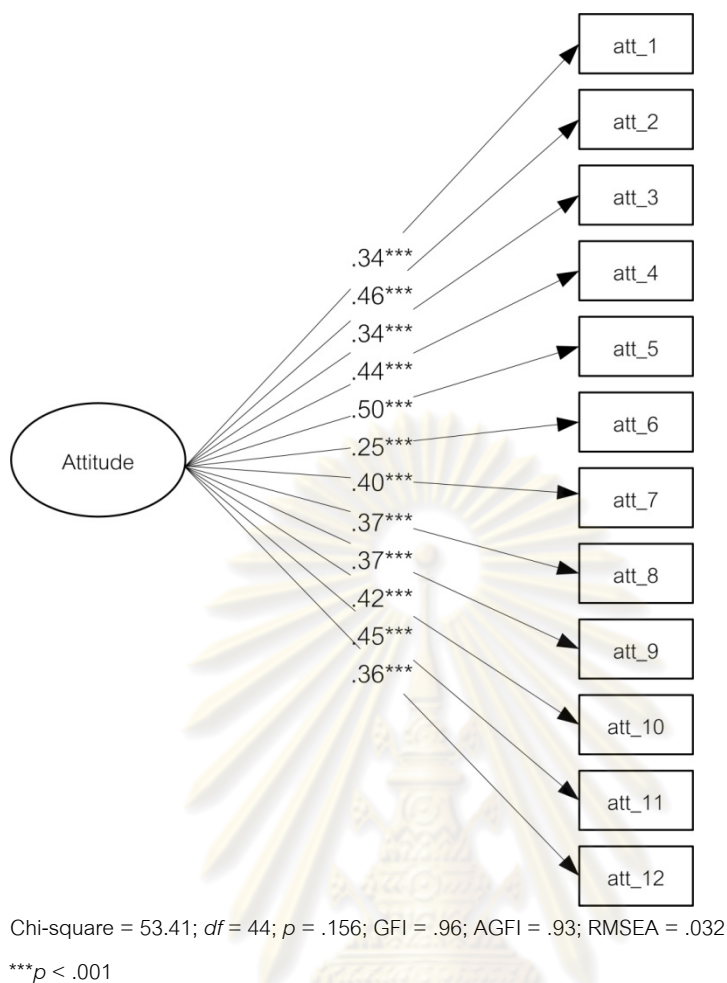
ตารางที่ 3.4

เมทริกซ์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของข้อกระทง ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในโมเดล การวัดเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจากนักวิชาชีพ ($n = 209$)

ข้อที่	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	1.000											
2	.474***	1.000										
3	.141*	.323***	1.000									
4	.179**	.365***	.263***	1.000								
5	.348***	.553***	.324***	.445***	1.000							
6	.154*	.189**	.268***	.162**	.183**	1.000						
7	.253***	.505***	.305***	.475***	.418***	.068	1.000					
8	.350***	.453***	.353***	.378***	.381***	.110	.590***	1.000				
9	.213***	.238***	.408***	.310***	.303***	.275***	.219***	.218***	1.000			
10	.408***	.397***	.348***	.313***	.432***	.239***	.332***	.460***	.323***	1.000		
11	.298***	.481***	.358***	.421***	.375***	.187**	.485***	.546***	.379***	.465***	1.000	
12	.151*	.285***	.377***	.296***	.288***	.140*	.448***	.309***	.329***	.267***	.434***	1.000
<i>M</i>	1.498	1.737	1.895	1.794	1.632	1.287	1.962	2.062	1.469	1.660	1.866	1.761
<i>SD</i>	0.791	0.722	0.685	0.760	0.755	0.874	0.671	0.564	0.778	0.675	1.589	0.721

Bartlett's Test of Sphericity: Chi-square = 796.583, $df = 66$, $p < .001$
 Measure of sampling adequacy (MSA): Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) = .872
 * $p < .05$, ** $p < .01$, *** $p < .001$

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันพบว่าโมเดลการวัดเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจากนักวิชาชีพมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (Chi-square = 53.41; $df = 44$; $p = .156$; GFI = .96; AGFI = .93; RMSEA = .032) และมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบของข้อกระทงแต่ละข้ออยู่ระหว่าง .25 ถึง .50 โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ทุกค่าน้ำหนักองค์ประกอบ และข้อกระทงแต่ละข้อมีการแปรผันร่วมกับการประทับตราว่าดีด้อยค่าจากตนเองในการแสวงหาความช่วยเหลือ อยู่ระหว่างร้อยละ 8 ถึงร้อยละ 59 ทั้งนี้ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันสามารถสรุปได้ว่ามาตรวัดชุดนี้มีโครงสร้างแบบองค์ประกอบเดียวซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ของ Fischer และ Farina (1995) โมเดลการวัดเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจากนักวิชาชีพ แสดงดังภาพที่ 3.4

ภาพที่ 3.4 โมเดลการวัดเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจากนักวิชาชีพ

การตรวจสอบสหสัมพันธ์กับแบบสอบถามเจตคติในการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามเจตคติในการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพที่พัฒนาขึ้นโดย ณัฐสุดา เต้พันธ์ (2544) ซึ่งพัฒนามาจากมาตรวัดเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจากนักวิชาชีพ ของ Fischer และ Turner (1970) โดยมีข้อกระทงทั้งหมด 29 ข้อ ผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์พบว่ามาตรวัดทั้ง 2 มีความสัมพันธ์กันในทิศทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .680$, $p < .01$, $n = 209$) ซึ่งทิศทางและขนาดของความสัมพันธ์ในการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ Fischer และ Farina (1995)

เกณฑ์การให้คะแนนและการแปลผล

มาตรวัดชุดนี้มีลักษณะการตอบเป็นแบบมาตราประมาณค่าแบบลิเคิร์ต 4 ช่วงตั้งแต่ 0 ถึง 3 โดยมีข้อกระทงทางบวก 8 ข้อ ได้แก่ข้อ 1, 2, 4, 5, 7, 8, 10, และ 11 และข้อกระทงทางลบ 4 ข้อ

ได้แก่ข้อ 3, 6, 9, และ 12 โดยในการให้คะแนนสำหรับข้อกระทงทางบวกจะให้ 0 คะแนนถ้าตอบ “ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง” 1 คะแนนถ้าตอบ “ไม่เห็นด้วย” 2 คะแนนถ้าตอบ “เห็นด้วย” และ 3 คะแนนถ้าตอบ “เห็นด้วยอย่างยิ่ง”

สำหรับข้อกระทงที่มีความหมายทางลบจะให้ 3 คะแนนถ้าตอบ “ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง” 2 คะแนนถ้าตอบ “ไม่เห็นด้วย” 1 คะแนนถ้าตอบ “เห็นด้วย” และ 0 คะแนนถ้าตอบ “เห็นด้วยอย่างยิ่ง” คิดคะแนนโดยนำคะแนนของแต่ละข้อกระทงมารวมกัน มีช่วงคะแนนตั้งแต่ 0 ถึง 36 คะแนน การแปลผลคะแนนหากมีคะแนนสูงหมายถึงบุคคลมีเจตคติทางบวกต่อการแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจากนักวิชาชีพ และคะแนนต่ำหมายถึงบุคคลมีเจตคติทางลบต่อการแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจากนักวิชาชีพ ทั้งนี้ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้ใช้คะแนนในรูปของคะแนนดิบเท่านั้น จึงไม่มีการกำหนดเกณฑ์การแปลผลในเชิงคุณภาพว่าคะแนนที่ได้จัดอยู่ในกลุ่มสูงหรือต่ำ (ตัวอย่างข้อคำถามของมาตรวัดเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจากนักวิชาชีพแสดงไว้ในภาคผนวก ง)

5. มาตรวัดเจตจํานงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพ

มีขั้นตอนในการพัฒนาโดยละเอียด ดังนี้

5.1 กำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการและการสร้างข้อกระทง ผู้วิจัยได้รวบรวมแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับเจตจํานงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพ และสรุปเป็นนิยามเชิงปฏิบัติการได้ดังนี้ เจตจํานงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพหมายถึง แนวโน้มโดยทั่วไปที่บุคคลจะแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจากนักวิชาชีพในอนาคตถ้าบุคคลประสบปัญหาที่ส่งผลกระทบต่ออารมณ์ หรือจิตใจ (Pietruszka, 2007; Rickwood, Deane, Wilson, & Ciarrochi, 2005)

เมื่อผู้วิจัยได้นิยามเชิงปฏิบัติการที่ชัดเจนแล้ว ผู้วิจัยได้ขออนุญาตไปยังผู้พัฒนามาตรวัดในต่างประเทศเพื่อแปลและพัฒนามาตรวัดชุดนี้เพิ่มเติม เมื่อได้รับอนุญาตแล้วผู้วิจัยได้แปลข้อกระทงทั้งหมดจำนวน 10 ข้อมาเป็นภาษาไทย และสร้างข้อกระทงเพิ่มเติมทำให้ได้ข้อกระทงทั้งหมด 17 ข้อ เป็นข้อกระทงทางบวกทุกข้อ ทั้งนี้ข้อกระทงทั้งหมดได้ผ่านการพิจารณาและได้รับการเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษา (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อรัญญา ต้อยคำภีร์) เรียบร้อยแล้ว

5.2 ตรวจสอบความเหมาะสมทางภาษาของข้อกระทง ผู้วิจัยทำการตรวจสอบความเหมาะสมทางภาษาของข้อกระทง (เช่นความชัดเจนทางภาษา และความเข้าใจง่าย) โดยนำข้อกระทงทั้งหมดไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่านพิจารณา (รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิอยู่ในภาคผนวก ก) และหลังจากปรับแก้ตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว ผู้วิจัยได้นำมาตรวัดชุดนี้ไปให้นิสิตระดับปริญญาตรีจากคณะต่างๆในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจำนวน 5 คน (คณะจิตวิทยา 2 คน, คณะ

พาดิษศาสตร์และการบัญชี 1 คน, คณะศิลปกรรมศาสตร์ 1 คน และคณะสหเวชศาสตร์ 1 คน) ทดลองทำ และสัมภาษณ์เพิ่มเติมเพื่อยืนยันว่ากลุ่มตัวอย่างมีความเข้าใจความหมายของแต่ละข้อ กระทั่งตามทีผู้วิจัยต้องการสื่อ

5.3 การทดลองใช้มาตรวัดและการพิจารณาคัดเลือกข้อกระทัง ผู้วิจัยได้นำมาตรวัดไป ทดลองใช้กับนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีจำนวน 109 คน (58 คนจากจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย และ 51 คนจากมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ) เพื่อประเมินคุณภาพของข้อกระทังรายข้อ โดยนำคะแนนมาวิเคราะห์หาอำนาจจำแนกระหว่างกลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ รายข้อโดยมีเกณฑ์การ คัดเลือกคือข้อกระทังแต่ละข้อจะต้องมีค่าเฉลี่ยรายข้อแตกต่างกันระหว่างกลุ่มสูง-กลุ่มต่ำอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติทีระดับ .05 และวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทังแต่ละ ข้อกับคะแนนรวมทัั้งชุด (corrected item-total correlation) โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกคือข้อกระทัง จะต้องมีความสัมพันธ์สหสัมพันธ์สูงกว่าค่า critical r ($r = .189, df = 107, p < .05$) ผลทีได้ พบว่าข้อกระทังทุกข้อผ่านเกณฑ์ทีผู้วิจัยตั้งไว้ทัั้งหมด

ทัั้งนี้วัตถุประสงค์ของผู้วิจัยในการพัฒนามาตรวัดเพื่อให้ได้มาตรวัดทีมีข้อคำถามจำนวน ไม่มากจนเกินไปเนื่องจากมาตรวัดทีมีข้อคำถามจำนวนมากจะทำให้ผู้ตอบเกิดความเหนื่อยล้า และไม่ตั้งใจตอบ ผู้วิจัยจึงพิจารณาตัดข้อกระทังเพิ่มเติมโดยคัดเลือกข้อกระทังทีมีสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทังแต่ละข้อกับคะแนนรวมทัั้งชุดสูงทีสุด 12 อันดับแรก จากนั้นผู้วิจัยได้ พิจารณาความเหมาะสมของเนื้อหาเพิ่มเติมโดยรวมข้อทีมีความหมายใกล้เคียงกันได้แกข้อ 3 (รู้สึกซึมเศร้า) และข้อ 12 (รู้สึกเศร้า) โดยเลือกคงข้อ 12 ไว้เนื่องจากมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูง กว่า ต่อมาผู้วิจัยได้ตัดข้อ 2 (กังวลเกี่ยวกับเรื่องทางเพศ) เนื่องจากมีเนื้อหาทีเกี่ยวข้องกับนิสิต นักศึกษาในบริบทของสังคมไทยน้อย และตัดข้อ 9 (อยากเข้าใจตนเองมากขึ้น) เนื่องจากเนื้อหาไม่ สอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการ จากนั้นผู้วิจัยจึงเลือกข้อกระทังทีมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูง เข้ามาแทนทีข้อกระทังทีถูกตัดทิ้งจนมีข้อกระทังครบ 12 ข้อ (ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อ กระทังแต่ละข้อกับคะแนนรวมทัั้งชุดของแต่ละข้อกระทังอยู่ระหว่าง .536 ถึง .791 และภายหลัง ตัดข้อกระทังแล้วมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคเท่ากับ .913) จากนั้นนำข้อกระทังทัั้ง 12 ข้อมาปรับแก้เพิ่มเติม (หากมีข้อเสนอแนะจากผู้ตอบแบบสอบถาม) และจัดเรียงให้เหมาะสม สำหรับการนำไปใช้จริง

5.4 หาค่าความเที่ยงของมาตรวัด ผู้วิจัยได้นำมาตรวัดทีมีข้อกระทังทัั้งหมด 12 ข้อไปเก็บ ข้อมูลอีกครัั้งกับนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีจำนวน 209 คน (105 คนจากจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย และ 104 คนจากมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ) เพื่อดำเนินหาค่าความเที่ยงแบบ สอดคล้องภายใน (internal consistency) ผลการวิเคราะห์พบว่ามาตรวัดชุดนี้มีค่าสัมประสิทธิ์

แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha) เท่ากับ .896 ซึ่งถือว่ามีความเที่ยงอยู่ในระดับดีเกือบถึงดีมาก (George & Mallery, 2003)

5.5 ตรวจสอบความตรงเชิงภาวะสันนิษฐาน ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความตรงเชิงภาวะสันนิษฐานของมาตรวัดชุดนี้ด้วยการตรวจสอบความตรงตามภาวะสันนิษฐานด้วยผู้ทรงคุณวุฒิ การวิเคราะห์ห้วงค์ประกอบเชิงยืนยัน (confirmatory factor analysis) และการตรวจสอบสหสัมพันธ์กับแบบสอบถามเจตคติในการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพ โดยมีรายละเอียดดังนี้

การตรวจสอบความตรงตามภาวะสันนิษฐานด้วยผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้วิจัยได้จัดพิมพ์ข้อกระทงทั้งหมดและนิยามเชิงปฏิบัติการ และนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน (รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิอยู่ในภาคผนวก ก) ทำการตรวจสอบ โดยผู้ทรงคุณวุฒิจะต้องประเมินว่าข้อกระทงแต่ละข้อมีความหมายตรงตามนิยามเชิงปฏิบัติการหรือไม่ โดยเลือกตอบ 3 ระดับได้แก่ 0 หมายถึง “ข้อกระทงไม่ตรงตามนิยามเชิงปฏิบัติการ” 1 หมายถึง “ข้อกระทงตรงตามนิยามเชิงปฏิบัติการแต่ไม่จำเป็นต้องมีในมาตรวัดชุดนี้” และ 2 หมายถึง “ข้อกระทงตรงตามนิยามเชิงปฏิบัติการและจำเป็นต้องมีในมาตรวัดชุดนี้” ซึ่งผลจากการตรวจสอบข้อกระทงทั้ง 12 ข้อพบว่าข้อกระทงส่วนใหญ่ได้รับการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านว่าข้อกระทงตรงตามนิยามเชิงปฏิบัติการและจำเป็นต้องมีในมาตรวัดชุดนี้ มีข้อกระทงเพียง 5 ข้อ (ได้แก่ข้อ 6, 9, 10, 11 และ 12) ที่ผู้ทรงคุณวุฒิอย่างน้อย 2 ท่านประเมินว่าข้อกระทงตรงตามนิยามเชิงปฏิบัติการและจำเป็นต้องมีในมาตรวัดชุดนี้ (มีค่าอัตราส่วนความตรงตามเนื้อหา (content validity ratio) มากกว่าหรือเท่ากับ .33)

ในการวิเคราะห์ห้วงค์ประกอบเชิงยืนยัน ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลจากนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีจำนวน 209 คน (กลุ่มตัวอย่างเป็นกลุ่มเดียวกับการหาค่าความเที่ยงของมาตรวัด) โดยในขั้นตอนการตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์ห้วงค์ประกอบเชิงยืนยันตามข้อเสนอแนะของ Hair และคณะ (2006) พบว่าเมทริกซ์สหสัมพันธ์ของข้อกระทงทั้ง 12 ข้อของมาตรวัดชุดนี้มีค่าดัชนี Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) = .901 และการทดสอบด้วยสถิติ Bartlett's Test of Sphericity พบว่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 (Chi-square = 1167.107, $df = 66$, $p < .001$) ซึ่งหมายความว่าเมทริกซ์สหสัมพันธ์ของข้อกระทงในภาพรวมมีความสัมพันธ์กันและสามารถนำไปใช้วิเคราะห์ห้วงค์ประกอบเชิงยืนยันได้ โดยผลการวิเคราะห์เมทริกซ์สหสัมพันธ์แสดงไว้ในตารางที่ 3.5

ตารางที่ 3.5

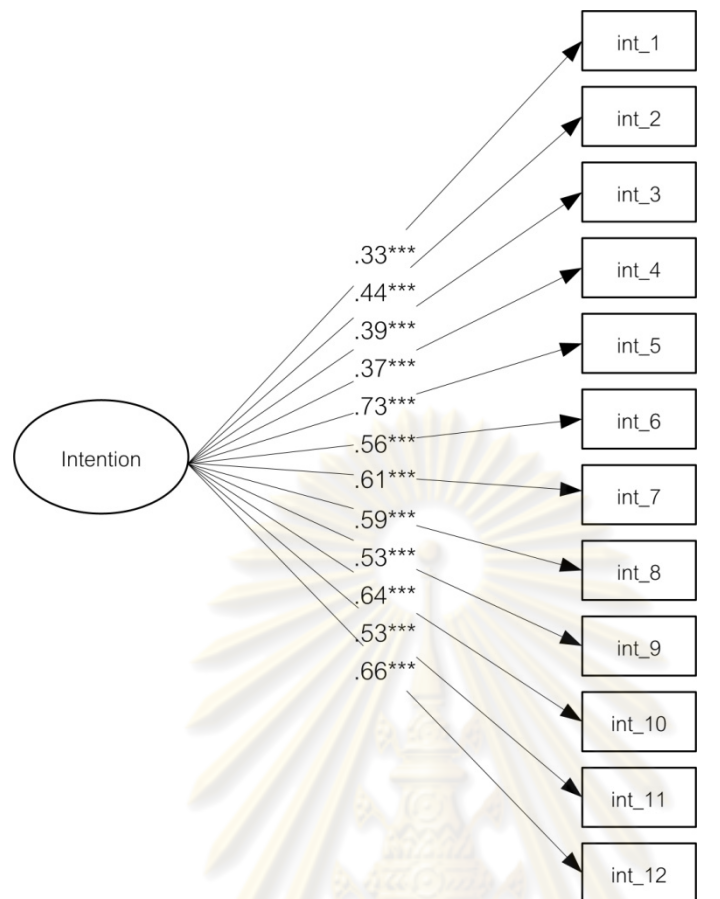
เมทริกซ์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของข้อกระทง ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในโมเดล การวัดเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพ ($n = 209$)

ข้อที่	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	1.000											
2	.549***	1.000										
3	.562***	.551***	1.000									
4	.270***	.212***	.214***	1.000								
5	.462***	.526***	.498***	.379***	1.000							
6	.576***	.452***	.373***	.275***	.589***	1.000						
7	.347***	.373***	.458***	.340***	.570***	.514***	1.000					
8	.256***	.368***	.274***	.429***	.551***	.402***	.449***	1.000				
9	.195**	.320***	.245***	.282***	.490***	.416***	.527***	.608***	1.000			
10	.258***	.311***	.209***	.263***	.510***	.439***	.325***	.532***	.489***	1.000		
11	.294***	.357***	.314***	.226***	.564***	.431***	.384***	.543***	.474***	.575***	1.000	
12	.386***	.482***	.452***	.294***	.598***	.496***	.554***	.498***	.527***	.533***	.547***	1.000
M	1.134	1.115	1.067	1.421	1.656	1.411	1.344	1.852	1.502	1.751	1.627	1.579
SD	0.680	0.757	0.731	0.896	0.897	0.816	0.864	0.889	0.833	0.958	0.781	0.858

Bartlett's Test of Sphericity: Chi-square = 1167.107, $df = 66$, $p < .001$
 Measure of sampling adequacy (MSA): Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) = .901

** $p < .01$, *** $p < .001$

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันพบว่าโมเดลการวัดการประทับตราว่าด้อยค่าจากสังคมในการแสวงหาความช่วยเหลือมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (Chi-square = 49.96; $df = 41$; $p = .159$; GFI = .96; AGFI = .93; RMSEA = .032) และมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบของข้อกระทงแต่ละข้ออยู่ระหว่าง .33 ถึง .73 โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ทุกค่าน้ำหนักองค์ประกอบ และข้อกระทงแต่ละข้อมีการแปรผันร่วมกับการประทับตราว่าด้อยค่าจากสังคมในการแสวงหาความช่วยเหลือ อยู่ระหว่างร้อยละ 17 ถึงร้อยละ 66 ทั้งนี้ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันสามารถสรุปได้ว่ามาตรวัดชุดนี้มีโครงสร้างแบบองค์ประกอบเดียวซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Cepeda-Benito และ Short (1998) โมเดลการวัดเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพ แสดงดังภาพที่ 3.5

Chi-square = 49.96; $df = 41$; $p = .159$; GFI = .96; AGFI = .93; RMSEA = .032

*** $p < .001$

ภาพที่ 3.5 โมเดลการวัดเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพ

การตรวจสอบสหสัมพันธ์กับแบบสอบถามเจตคติในการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามเจตคติในการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพที่พัฒนาขึ้น โดย ณัฐสุดา เต๋พันธ์ (2544) ซึ่งพัฒนามาจากมาตรวัดเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจากนักวิชาชีพ ของ Fischer และ Turner (1970) โดยมีข้อกระทงทั้งหมด 29 ข้อ ผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์พบว่ามาตรวัดทั้ง 2 มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .427$, $p < .01$, $n = 209$) ซึ่งทิศทางและขนาดของความสัมพันธ์ในการวิจัยครั้งนี้ สอดคล้องกับแนวคิดของ Vogel, Wade, และ Hackler (2007)

เกณฑ์การให้คะแนนและการแปลผล

มาตรวัดชุดนี้มีลักษณะการตอบเป็นแบบมาตราประมาณค่าแบบลิเคิร์ต 4 ช่วงตั้งแต่ 0 ถึง 4 มีลักษณะเป็นข้อกระทงทางบวกทั้งหมด และจะให้ 0 คะแนนถ้าตอบ "ไม่ต้องการอย่างยิ่ง"

1 คะแนนถ้าตอบ “ไม่ต้องการ” 2 คะแนนถ้าตอบ “ต้องการ” และ 3 คะแนนถ้าตอบ “ต้องการอย่างยิ่ง” คิดคะแนนโดยนำคะแนนของแต่ละข้อกระทงมารวมกัน มีช่วงคะแนนตั้งแต่ 0 ถึง 36 คะแนน

การแปลผลคะแนนหากมีคะแนนสูงหมายถึง ถ้าบุคคลประสบปัญหาต่างๆ บุคคลจะมีแนวโน้มที่จะแสวงหาความช่วยเหลือมาก และคะแนนต่ำหมายถึง ถ้าบุคคลประสบปัญหาต่างๆ บุคคลจะมีแนวโน้มที่จะแสวงหาความช่วยเหลือน้อย ทั้งนี้ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้ใช้คะแนนในรูปของคะแนนดิบเท่านั้น จึงไม่มีการกำหนดเกณฑ์การแปลผลในเชิงคุณภาพว่าคะแนนที่ได้จัดอยู่ในกลุ่มสูงหรือต่ำ (ตัวอย่างข้อคำถามของมาตรวัดเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพแสดงไว้ในภาคผนวก ง)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยเสนอโครงการวิจัยเพื่อขอรับการพิจารณาจริยธรรมในการวิจัยจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคนกลุ่มสหสถาบัน ชุดที่ 1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการฯ โดยมีรหัสโครงการวิจัยที่ได้รับอนุมัติคือ 073.1/53 (เอกสารรับรองคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้องแสดงไว้ในภาคผนวก ข)

2. ผู้วิจัยติดต่อและนำหนังสือขอความอนุเคราะห์ ในการเข้าไปเก็บข้อมูลในห้องเรียนจากคณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ไปยังฝ่ายนิสิตสัมพันธ์ของคณะต่างๆ ที่ถูกสุ่มได้ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ พร้อมทั้งชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย

3. เมื่อได้รับอนุญาตให้ดำเนินการเก็บข้อมูลแล้ว ผู้วิจัยได้เข้าไปเก็บข้อมูลตามวันและเวลาที่อาจารย์ประจำวิชาได้นัดหมายไว้ โดยผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง และสำหรับคณะที่ไม่สามารถให้ผู้วิจัยเข้าไปเก็บข้อมูลได้นั้น ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลจากนิสิตนักศึกษาที่อยู่บริเวณคณะที่ผู้วิจัยต้องการโดยก่อนเก็บข้อมูลผู้วิจัยได้ตรวจสอบว่าเป็นนิสิตนักศึกษาจากคณะที่ต้องการหรือไม่ ทั้งนี้การเลือกที่จะเข้าร่วมตอบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้เป็นไปตามความสมัครใจของนิสิตนักศึกษา โดยก่อนการเริ่มเก็บข้อมูลผู้วิจัยได้ชี้แจงเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย และการรักษาความลับของข้อมูลโดยละเอียด

4. เมื่อผู้วิจัยทำแบบสอบถามเสร็จเรียบร้อยแล้วผู้วิจัยได้ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามก่อนที่จะรวบรวมแบบสอบถามทั้งหมดเพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้มี 3 ขั้นตอนได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น และการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบคำถามในการวิจัย ซึ่งรายละเอียดของแต่ละขั้นตอนมีดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ โดยการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมของข้อคำถามในแบบวัด (corrected item-total correlation) การหาค่าอำนาจจำแนกด้วยสถิติ t และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน
2. การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบข้อมูลขาดหาย ข้อมูลสุดโต่ง (outlier) และทำการทดแทนด้วยวิธีการทางสถิติ จากนั้นผู้วิจัยจึงทำการคำนวณหาค่าสถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistic) ตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้น และสร้างตัวแปรสังเกตได้ ทั้งนี้กระบวนการในการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นทั้งหมดทำขึ้นเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เหมาะสมต่อการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบคำถามในการวิจัยด้วยวิธีการสร้างสมการโครงสร้าง (structural equation modeling)
3. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบคำถามในการวิจัยด้วยวิธีการสร้างสมการโครงสร้างและทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดล (factorial invariance of the model) ด้วยโปรแกรมลิสเรล (LISSREL) เพื่อให้ได้โมเดลเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งการนำเสนอออกเป็น 5 ตอน ดังนี้ **ตอนที่ 1** ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ผลการวิเคราะห์ การแจกแจงความถี่และร้อยละเพื่ออธิบายลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง **ตอนที่ 2** ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น ได้แก่การวิเคราะห์ข้อมูลขาดหาย (missing value analysis) การวิเคราะห์สถิติพื้นฐานของตัวแปรในการวิจัย การสร้างตัวแปรสังเกตได้ (observed variable) ผลการวิเคราะห์สถิติพื้นฐานของตัวแปรสังเกตได้ ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ และผลการวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบความตรงของโมเดลการวัด (measurement model) **ตอนที่ 3** ผลการวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบความตรงของโมเดลเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพ **ตอนที่ 4** ผลการวิเคราะห์ความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลระหว่างเพศ โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์กลุ่มพหุ (multi-sample analysis) และ **ตอนที่ 5** ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพิ่มเติม

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิจัย

Public	หมายถึง	ตัวแปรแฝงการประทับใจต่อตราว่าดียค่าจากสังคม
Personal	หมายถึง	ตัวแปรแฝงการประทับใจต่อตราว่าดียค่าจากบุคคลใกล้ชิด
Self	หมายถึง	ตัวแปรแฝงการประทับใจต่อตราว่าดียค่าจากตนเอง
Attitude	หมายถึง	ตัวแปรแฝงเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจากนักวิชาชีพ
Intention	หมายถึง	ตัวแปรแฝงเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพ
Pub_f1	หมายถึง	ตัวแปรสังเกตได้ตัวที่ 1 ของตัวแปรแฝงการประทับใจต่อตราว่าดียค่าจากสังคม
Pub_f2	หมายถึง	ตัวแปรสังเกตได้ตัวที่ 2 ของตัวแปรแฝงการประทับใจต่อตราว่าดียค่าจากสังคม
Per_f1	หมายถึง	ตัวแปรสังเกตได้ตัวที่ 1 ของตัวแปรแฝงการประทับใจต่อตราว่าดียค่าจากบุคคลใกล้ชิด

Per_f2	หมายถึง	ตัวแปรสังเกตได้ตัวที่ 2 ของตัวแปรแฝงการประทับใจที่ตราว่าดี้อยค่าจากบุคคลใกล้ชิด
Per_f3	หมายถึง	ตัวแปรสังเกตได้ตัวที่ 3 ของตัวแปรแฝงการประทับใจที่ตราว่าดี้อยค่าจากบุคคลใกล้ชิด
Self_f1	หมายถึง	ตัวแปรสังเกตได้ตัวที่ 1 ของตัวแปรแฝงการประทับใจที่ตราว่าดี้อยค่าจากตนเอง
Self_f2	หมายถึง	ตัวแปรสังเกตได้ตัวที่ 2 ของตัวแปรแฝงการประทับใจที่ตราว่าดี้อยค่าจากตนเอง
Att_f1	หมายถึง	ตัวแปรสังเกตได้ตัวที่ 1 ของตัวแปรแฝงเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจากนักวิชาชีพ
Att_f2	หมายถึง	ตัวแปรสังเกตได้ตัวที่ 2 ของตัวแปรแฝงเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจากนักวิชาชีพ
Int_f1	หมายถึง	ตัวแปรสังเกตได้ตัวที่ 1 ของตัวแปรแฝงเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพ
Int_f2	หมายถึง	ตัวแปรสังเกตได้ตัวที่ 2 ของตัวแปรแฝงเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพ

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาของกลุ่มตัวอย่าง

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตอนนี้นำเสนอผลการวิเคราะห์การแจกแจงความถี่และร้อยละเพื่ออธิบายข้อมูลเชิงพรรณนาลักษณะของกลุ่มตัวอย่างได้แก่ เพศ อายุ มหาวิทยาลัย คณะ พฤติกรรมการแสวงหาความช่วยเหลือในอดีต และระดับของเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพ

จากการเก็บข้อมูล มีจำนวนแบบสอบถามที่สามารถนำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้ทั้งหมด 1,191 ชุด กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศชายร้อยละ 49.7 ซึ่งมีสัดส่วนใกล้เคียงกับเพศหญิงคือร้อยละ 50.3 กลุ่มตัวอย่างมีอายุตั้งแต่ 18 ถึง 25 ปี มีอายุเฉลี่ยเท่ากับ 20.10 ปี ($SD = 1.28$) โดยส่วนใหญ่มีอายุเท่ากับ 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 36.4 รองลงมาคือ 19 ปี คิดเป็นร้อยละ 25.3 และอายุ 25 ปี มีจำนวนน้อยที่สุดคือร้อยละ 0.5 กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดเป็นนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี โดยร้อยละ 49.8 เป็นนิสิตจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และร้อยละ 50.2 เป็นนักศึกษาจากมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ โดยส่วนใหญ่ศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 52.9 รองลงมาคือชั้นปีที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 18.2 และชั้นปีที่ 6 มีจำนวนน้อยที่สุดคือร้อยละ 0.3 รายละเอียดแสดงดังตารางที่

ตารางที่ 4.1

จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ ช่วงอายุ ชั้นปี และมหาวิทยาลัย (N = 1,191)

กลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	592	49.7
หญิง	599	50.3
2. อายุ		
18	95	8.0
19	301	25.3
20	434	36.4
21	179	15.0
22	137	11.5
23	30	2.5
24	9	0.8
25	6	0.5
3. ชั้นปี		
1	217	18.2
2	630	52.9
3	133	11.2
4	196	16.5
5	12	1.0
6	3	0.2
4. มหาวิทยาลัย		
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	593	49.8
มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ	598	50.2

เมื่อจำแนกตามมหาวิทยาลัย กลุ่มตัวอย่างจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมาจากคณะต่างๆ 6 คณะได้แก่ คณะครุศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ คณะนิเทศศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ และคณะวิศวกรรมศาสตร์ โดยแต่ละคณะมีสัดส่วนใกล้เคียงกัน คิดเป็นร้อยละ 22.6, 20.2, 18.2, 15.9, 6.4, และ 16.7 ตามลำดับ สำหรับกลุ่มตัวอย่างจากมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญมาจาก 4 คณะได้แก่ คณะบริหารธุรกิจ คณะศิลปศาสตร์ คณะนิเทศศาสตร์ และคณะนิติศาสตร์โดย

แต่ละคณะมีสัดส่วนใกล้เคียงกัน คิดเป็นร้อยละ 33.1, 23.4, 24.4, และ 19.1 ตามลำดับ
รายละเอียดแสดงดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2

จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ มหาวิทยาลัย และคณะ

รายการ	เพศหญิง		เพศชาย		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย						
คณะ						
ครุศาสตร์	73	12.3	61	10.3	134	22.6
นิติศาสตร์	31	5.2	89	15.0	120	20.2
นิเทศศาสตร์	21	3.5	87	14.7	108	18.2
เภสัชศาสตร์	61	10.3	33	5.6	94	15.9
รัฐศาสตร์	15	2.5	23	3.9	38	6.4
วิศวกรรมศาสตร์	77	13.0	22	3.7	99	16.7
รวม	278	46.9	315	53.1	593	100.0
2. มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ						
คณะ						
บริหารธุรกิจ	85	14.2	113	18.9	198	33.1
ศิลปศาสตร์	56	9.4	84	14.0	140	23.4
นิเทศศาสตร์	71	11.9	75	12.5	146	24.4
นิติศาสตร์	102	17.1	12	2.0	114	19.1
รวม	314	52.5	284	47.5	598	100.0

จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีแค่เพียงร้อยละ 3.7 ที่เคยแสวงหาความช่วยเหลือจากนัก
วิชาชีพ และเมื่อพิจารณาจากจำนวนคนที่เคยแสวงหาความช่วยเหลือแล้ว ส่วนใหญ่แสวงหา
ความช่วยเหลือจากหน่วยงานของโรงพยาบาล คิดเป็นร้อยละ 52.3 รองลงมาคือหน่วยงานของ
มหาวิทยาลัย คิดเป็นร้อยละ 36.4 โดยสาเหตุหลักที่ทำให้บัณฑิตนักศึกษาแสวงหาความช่วยเหลือ
จากจากวิชาชีพคือเรื่องความเครียด คิดเป็นร้อยละ 20.4 รองลงมาคือเรื่องการเรียนรู้คิดเป็นร้อยละ
15.9 รายละเอียดแสดงดังตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3

จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่มีประสบการณ์ในการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพ
จำแนกตามสถานที่ที่ไปรับบริการ และเหตุผลในการแสวงหาความช่วยเหลือ

กลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (คน)	ร้อยละ	
1. ประสบการณ์ในการแสวงหาความช่วยเหลือ (N=1,191)			
ไม่เคยแสวงหาความช่วยเหลือ	1,147	96.3	
เคยแสวงหาความช่วยเหลือ	44	3.7	
รวม	1,191	100.0	
2. สถานที่ที่ไปรับบริการ (N=44)			
หน่วยงานของโรงพยาบาล	23	52.3	
หน่วยงานของมหาวิทยาลัย	16	36.4	
อื่นๆ	4	9.0	
หน่วยงานของชุมชน	1	2.3	
รวม	44	100.0	
3. เหตุผลในการแสวงหาความช่วยเหลือ (N=44)			
ปัญหาด้านการเรียน	การเรียน	7	15.9
	สมาธิสั้น	3	6.8
	เป็นเงื่อนไขของรายวิชา	2	4.5
	แนะแนว	1	2.2
	ทดสอบ IQ	1	2.2
	ปัญหาส่วนตัว	ความเครียด	9
คิดฟุ้งซ่าน		3	6.8
การเบี่ยงเบนทางเพศ		2	4.5
เพิ่มความมั่นใจในตนเอง		2	4.5
มีความวิตกกังวล		2	4.5
ซึมเศร้า		2	4.5
ปัญหาด้านการปรับตัว		1	2.2
นอนไม่หลับ		1	2.2
มีปัญหาเกี่ยวกับเรื่องการกิน		1	2.2
ไมเกรน		1	2.2
พัฒนาตนเอง		1	2.2

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่มีประสบการณ์ในการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพ
จำแนกตามสถานที่ที่ไปรับบริการ และเหตุผลในการแสวงหาความช่วยเหลือ

กลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (คน)	ร้อยละ	
3. เหตุผลในการแสวงหาความช่วยเหลือ (N=44) (ต่อ)			
ปัญหาด้านความสัมพันธ์	ปัญหาความสัมพันธ์	2	4.5
	ปัญหาครอบครัว	2	4.5
อื่นๆ	ปัญหาทั่วไป	1	2.2
	รวม	44	100.0

นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้จัดกลุ่มของตัวแปรเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพออกเป็น 3 กลุ่มโดยใช้หลัก 33 เปอร์เซ็นต์ที่ใกล้เคียงที่สุดและต่ำสุดในการจัดกลุ่มได้แก่ กลุ่มที่มีเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพในระดับต่ำ กลุ่มที่มีเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพในระดับปานกลาง และกลุ่มที่มีเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพในระดับสูง ผลที่ได้พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลืออยู่ในระดับต่ำ คิดเป็นร้อยละ 37.5 รองลงมาคือระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 34.6 และระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 27.9 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาร่วมกับการเคยมีประสบการณ์ในการแสวงหาความช่วยเหลือพบว่าสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างที่มีเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพในระดับต่างๆ จำแนกตามประสบการณ์ในการแสวงหาความช่วยเหลือมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (Chi-square (2, N = 1191) = 14.65, $p < .01$) โดยกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เคยแสวงหาความช่วยเหลือส่วนใหญ่จะมีเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือในระดับต่ำและปานกลาง โดยทั้งสองระดับมีจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใกล้เคียงกันได้แก่ร้อยละ 38.3 และร้อยละ 34.8 ตามลำดับ กลุ่มตัวอย่างที่มีเจตจำนงในระดับสูงมีจำนวนน้อยที่สุดโดยคิดเป็นร้อยละ 26.9 สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่เคยแสวงหาความช่วยเหลือกลับพบว่ามีส่วนของสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละระดับแตกต่างกัน กล่าวคือกลุ่มตัวอย่างที่เคยแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพส่วนใหญ่มีเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลืออยู่ในระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 52.3 รองลงมาคือระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 29.5 และระดับต่ำ คิดเป็นร้อยละ 18.2 จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าวทำให้สามารถสรุปได้ว่าประสบการณ์ในการแสวงหาความช่วยเหลือมีผลต่อระดับเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพ รายละเอียดแสดงดังตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4

จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับของเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพ และผลการจำแนกระดับของเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพตามประสบการณ์ในการแสวงหาความช่วยเหลือ ($N = 1,191$)

ระดับของเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือ	จำนวนคน	ร้อยละ		
1. ระดับของเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือ				
ระดับต่ำ	447	37.5		
ระดับปานกลาง	412	34.6		
ระดับสูง	332	27.9		
รวม	1,191	100.0		
2. ประสบการณ์ในการแสวงหาความช่วยเหลือ				
	ไม่เคยแสวงหาความช่วยเหลือ		เคยแสวงหาความช่วยเหลือ	
	จำนวนคน	ร้อยละ	จำนวนคน	ร้อยละ
ระดับต่ำ	439	38.3	8	18.2
ระดับปานกลาง	399	34.8	13	29.5
ระดับสูง	309	26.9	23	52.3
รวม	1,147	100.0	44	100.0
Chi-square (2, $N = 1191$) = 14.65, $p < .01$				

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นนี้ประกอบไปด้วยเนื้อหาทั้งหมด 5 ส่วนได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูลขาดหาย ผลการวิเคราะห์สถิติพื้นฐานของตัวแปรในการวิจัย การสร้างตัวแปรสังเกตได้ ผลการวิเคราะห์สถิติพื้นฐานของตัวแปรสังเกตได้ ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ และผลการวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบความตรงของโมเดลการวัด โดยแต่ละส่วนมีรายละเอียดดังนี้

2.1 การวิเคราะห์ข้อมูลขาดหาย

การตรวจสอบข้อมูลขาดหายด้วยวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลขาดหาย (missing value analysis) ในโปรแกรม SPSS พบว่าการขาดหายของข้อมูลในตัวแปรต่างๆมีเพียงร้อยละ 0.1 เท่านั้น เมื่อพิจารณาตามข้อเสนอแนะของ Hair และคณะ (2006) ถือว่ามีจำนวนข้อมูลขาดหาย

อยู่ในระดับต่ำมาก และสามารถใช่วิธีใดก็ได้ในการทดแทนข้อมูลขาดหาย ทั้งนี้ผู้วิจัยได้เลือกวิธีการทดแทนข้อมูลขาดหายด้วยค่าเฉลี่ยก่อนนำข้อมูลไปวิเคราะห์ในขั้นต่อไป

2.2 ผลการวิเคราะห์สถิติพื้นฐานของตัวแปรในการวิจัย

ผลการวิเคราะห์สถิติพื้นฐานของตัวแปรในการวิจัยนี้เป็นการรายงานผลของตัวแปรในการวิจัยทั้ง 5 ตัว ได้แก่ การประทับใจตราว่าดีต่อยค่าจากสังคม การประทับใจตราว่าดีต่อยค่าจากบุคคลใกล้ชิด การประทับใจตราว่าดีต่อยค่าจากตนเอง เจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจากนักวิชาชีพ และเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพ มีค่าสถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (M) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) สัมประสิทธิ์การกระจาย ($C.V.$) คะแนนต่ำสุด (Min) คะแนนสูงสุด (Max) ค่าความเบ้ (SK) ค่าความโด่ง (KU) และผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของตัวแปรในการวิจัยระหว่างกลุ่มของตัวแปรเพศ ตัวแปรมหาวิทยาลัย และตัวแปรรูปแบบของแบบสอบถามด้วยสถิติทดสอบทีแบบเป็นอิสระจากกัน (independent t -test)

ผลที่ได้พบว่าค่าเฉลี่ยของตัวแปรที่มีค่าอยู่ในช่วงตั้งแต่ 0 ถึง 3 ได้แก่ตัวแปรการประทับใจตราว่าดีต่อยค่าจากสังคม เจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจากนักวิชาชีพ และเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพ ซึ่งตัวแปรดังกล่าวมีค่าเฉลี่ยใกล้เคียงกันโดยตัวแปรการประทับใจตราว่าดีต่อยค่าจากสังคมมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด (1.71) รองลงมาคือตัวแปรเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือ (1.70) และต่ำสุดคือตัวแปรเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพ (1.34) มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.46 ถึง 0.62 โดยตัวแปรที่มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสูงที่สุดคือตัวแปรเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือ (0.62) รองลงมาคือตัวแปรการประทับใจตราว่าดีต่อยค่าจากสังคม (0.49) และต่ำที่สุดคือตัวแปรเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือ (0.46) สำหรับค่าเฉลี่ยของตัวแปรที่มีค่าอยู่ในช่วงตั้งแต่ 1 ถึง 5 ได้แก่ตัวแปรการประทับใจตราว่าดีต่อยค่าจากบุคคลใกล้ชิด และการประทับใจตราว่าดีต่อยค่าจากตนเอง ซึ่งตัวแปรดังกล่าวมีค่าเฉลี่ยใกล้เคียงกันโดยตัวแปรการประทับใจตราว่าดีต่อยค่าจากตนเองมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด (2.52) และต่ำสุดคือตัวแปรการประทับใจตราว่าดีต่อยค่าจากบุคคลใกล้ชิด (2.21) มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.71 และ 0.89 ตามลำดับ และตัวแปรทุกตัวมีค่าสัมประสิทธิ์การกระจายอยู่ระหว่าง .27 ถึง .46 เมื่อพิจารณาค่าความเบ้ (SK) ของแต่ละตัวแปรพบว่าตัวแปรส่วนใหญ่มีลักษณะเบ้ซ้ายและมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยตัวแปรที่มีความเบ้สูงที่สุดคือตัวแปรเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือ (-0.556) รองลงมาคือตัวแปรการประทับใจตราว่าดีต่อยค่าจากบุคคลใกล้ชิด (0.525) และเมื่อพิจารณาค่าความโด่ง (KU) พบว่าตัวแปรส่วนใหญ่มีค่าเป็นบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าตัวแปรส่วนใหญ่มีการแจกแจงโค้งสูงกว่าปกติ โดยตัวแปรที่มีความโด่งสูงที่สุดคือตัวแปรเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือ (1.49) รองลงมาคือตัวแปรการประทับใจตราว่าดีต่อยค่าจากตนเอง (0.615) รายละเอียดแสดงดังตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5

ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรในการวิจัย (N=1,191)

ตัวแปร	Min	Max	M	SD	C.V.	SK	KU
การประทับใจตราว่าด้อยค่าจากสังคม	0	3	1.71	0.49	.29	-0.40*	0.62*
การประทับใจตราว่าด้อยค่าจากบุคคล ใกล้ชิด	1	5	2.21	0.89	.40	0.52*	-0.60*
การประทับใจตราว่าด้อยค่าจากตนเอง	1	5	2.52	0.71	.28	0.50*	0.61*
เจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือ ทางจิตวิทยาจากนักวิชาชีพ	0	3	1.70	0.46	.27	-0.55*	1.49*
เจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือ จากนักวิชาชีพ	0	3	1.34	0.62	.46	-0.27*	-0.26

หมายเหตุ : การทดสอบนัยสำคัญความเบ้ (Skewness) และความโด่ง (Kurtosis) คำนวณจากค่าสถิติ $Z_{sk} = Sk / SE_{sk}$ และ $Z_{ku} =$

Ku / SE_{ku} ; SE for skewness = 0.071; SE for kurtosis = 0.142

* $p < .05$

ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของตัวแปรในการวิจัยระหว่างกลุ่มของตัวแปรเพศ ตัวแปรมหาวิทยาลัย และตัวแปรรูปแบบของแบบสอบถามด้วยสถิติทดสอบทีแบบเป็นอิสระจากกันพบว่า เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกลุ่มเพศ พบว่าค่าเฉลี่ยของตัวแปรทั้ง 5 ตัวไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลที่ได้แสดงให้เห็นว่าเพศหญิงและเพศชายรับรู้ถึงการประทับใจตราว่าด้อยค่าไม่แตกต่างกัน รวมไปถึงมีการรับรู้การแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจากนักวิชาชีพ และมีความต้องการที่จะแสวงหาความช่วยเหลือไม่แตกต่างกันอีกด้วย โดยผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงดังตารางที่ 4.6

เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างมหาวิทยาลัยพบว่านิสิตจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีค่าเฉลี่ยของตัวแปรการประทับใจตราว่าด้อยค่าจากสังคม การประทับใจตราว่าด้อยค่าจากบุคคลใกล้ชิดและการประทับใจตราว่าด้อยค่าจากตนเองต่ำกว่านักศึกษามหาวิทยาลัยอัสสัมชัญอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนิสิตจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีค่าเฉลี่ยของตัวแปรเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจากนักวิชาชีพ และเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพสูงกว่านักศึกษามหาวิทยาลัยอัสสัมชัญอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผลที่ได้แสดงให้เห็นว่านิสิตจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยรับรู้ถึงการประทับใจตราว่าด้อยค่าต่ำกว่านักศึกษาจากมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ รวมไปถึงมีการรับรู้การแสวงหา

ความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจากนักวิชาชีพดีกว่า และมีความต้องการที่จะแสวงหาความช่วยเหลือสูงกว่าเมื่อประสบปัญหาทางจิตใจ โดยผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงดังตารางที่ 4.6

เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างรูปแบบของแบบสอบถามพบว่า มีเพียงค่าเฉลี่ยของตัวแปรการประทับตราว่าด้วยค่าจากตนเองเท่านั้นที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยที่แบบสอบถามรูปแบบที่ 2 (form_2) จะมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าแบบสอบถามรูปแบบที่ 1 (form_1) ผลที่ได้แสดงให้เห็นว่าอิทธิพลของลำดับ (order effect) ในการนำเสนอมาตรวัดไม่ส่งผลกระทบต่อคะแนนในการตอบ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงดังตารางที่ 4.6

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.6

ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของตัวแปรในการวิจัยระหว่างกลุ่มของตัวแปรเพศ ตัวแปรมหาวิทยาลัย และตัวแปรรูปแบบของแบบสอบถาม

ตัวแปรตาม	ตัวแปรต้น	M	SD	t	df
เพศ					
การประทับใจต่อบรรณาค่าจากสังคม	ชาย	1.71	0.49	-0.223	1189
	หญิง	1.72	0.49		
การประทับใจต่อบรรณาค่าจากบุคคลใกล้ชิด	ชาย	2.23	0.87	0.726	1189
	หญิง	2.19	0.90		
การประทับใจต่อบรรณาค่าจากตนเอง	ชาย	2.56	0.72	1.789	1189
	หญิง	2.48	0.70		
เจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจากนักวิชาชีพ	ชาย	1.70	0.48	0.367	1189
	หญิง	1.69	0.44		
เจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพ	ชาย	1.34	0.63	0.250	1189
	หญิง	1.34	0.61		
มหาวิทยาลัย					
การประทับใจต่อบรรณาค่าจากสังคม	CU	1.67	0.48	-2.91**	1189
	AU	1.75	0.50		
การประทับใจต่อบรรณาค่าจากบุคคลใกล้ชิด	CU	2.14	0.84	-2.75**	1189
	AU	2.28	0.92		
การประทับใจต่อบรรณาค่าจากตนเอง	CU	2.40	0.67	-5.80***	1189
	AU	2.64	0.73		
เจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจากนักวิชาชีพ	CU	1.75	0.44	3.98***	1189
	AU	1.64	0.47		
เจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพ	CU	1.44	0.59	5.51***	1189
	AU	1.24	0.64		

** $p < .01$, *** $p < .001$

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของตัวแปรในการวิจัยระหว่างกลุ่มของตัวแปรเพศ ตัวแปรมหาวิทยาลัย และตัวแปรรูปแบบของแบบสอบถาม

ตัวแปรตาม	ตัวแปรต้น	M	SD	t	df
รูปแบบของแบบสอบถาม					
การประทับตราว่าดี้อยค่าจากสังคม	form_1	1.70	0.44	-1.06	1189
	form_2	1.73	0.54		
การประทับตราว่าดี้อยค่าจากบุคคลใกล้ชิด	form_1	2.17	0.87	-1.68	1189
	form_2	2.25	0.90		
การประทับตราว่าดี้อยค่าจากตนเอง	form_1	2.43	0.70	-3.74***	1189
	form_2	2.59	0.71		
เจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจากนักวิชาชีพ	form_1	1.71	0.45	0.70	1189
	form_2	1.69	0.47		
เจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพ	form_1	1.37	0.61	1.58	1189
	form_2	1.31	0.64		

** $p < .01$, *** $p < .001$

2.3 การสร้างตัวแปรสังเกตได้

ในการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างนั้น มีข้อตกลงเบื้องต้นว่าตัวแปรแฝงแต่ละตัวควรประกอบไปด้วยตัวแปรสังเกตได้อย่างน้อย 3 ตัว (Jöreskog & Sörbom, 1996; นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542) ทั้งนี้ตัวแปรทุกตัวในการวิจัยครั้งนี้มีโครงสร้างแบบองค์ประกอบเดียวทั้งหมด ซึ่งเป็นการฝ่าฝืนข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง อย่างไรก็ตาม Little, Cunningham, และ Shahrar (2002) ได้เสนอว่าในการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างสำหรับตัวแปรที่มีโครงสร้างแบบองค์ประกอบเดียวนั้นควรใช้วิธีการจัดกลุ่มข้อกระทง (parceling) ด้วยวิธีการทางสถิติ ซึ่งในเบื้องต้นควรสำรวจว่าตัวแปรดังกล่าวมีมิติย่อย (dimensional) โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจก่อนและจัดกลุ่มข้อกระทงตามมิติที่ปรากฏ ทั้งนี้ Little และคณะ (2002) ให้เหตุผลว่าแม้ตัวแปรดังกล่าวจะเป็นตัวแปรที่มีโครงสร้างแบบองค์ประกอบเดียวในกลุ่มประชากรกลุ่มหนึ่ง แต่ในกลุ่มประชากรที่ต่างไปก็อาจมีรูปแบบของข้อมูลแตกต่างกันได้ และให้ใช้มิติที่พบแทนตัวแปรสังเกตได้ในกรณีการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างได้เลย แต่ถ้าผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจยังคงยืนยันว่ามีองค์ประกอบเดียวยุ่่นั้นก็ควรใช้วิธีการทางสถิติในการจัด

กลุ่มข้อกระทงเพื่อให้เป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างตัวแปรสังเกตได้ตามข้อเสนอแนะของ Little และคณะ (2002)

ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจในตัวแปรทั้ง 5 ตัวพบว่าค่าสหสัมพันธ์ทุกคู่ในเมทริกซ์สหสัมพันธ์ของแต่ละตัวแปรมีนัยสำคัญที่ระดับ .001 มีค่าดัชนี Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) อยู่ระหว่าง .911 ถึง .949 และการทดสอบด้วยสถิติ Bartlett's Test of Sphericity พบว่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งหมายความว่าข้อมูลที่น่ามาวิเคราะห์มีความสัมพันธ์กันมากพอสำหรับการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจของมาตรวัดการประทับตราว่าดีอยู่ค่าจากสังคม ซึ่งมีจำนวนข้อกระทงทั้งหมด 12 ข้อ พบว่าได้องค์ประกอบทั้งหมด 2 องค์ประกอบ อธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 50.05 โดยองค์ประกอบที่ 1 มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .446 ถึง .697 และองค์ประกอบที่ 2 มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .668 ถึง .788 รายละเอียดของน้ำหนักองค์ประกอบแสดงดังตารางที่ 4.7 ผู้วิจัยนำผลที่ได้มาใช้เป็นแนวทางในการสร้างตัวแปรสังเกตได้ โดยได้เป็นตัวแปรสังเกตได้ทั้งหมด 2 ตัวแปร โดยตัวแปรสังเกตได้ตัวที่ 1 ประกอบไปด้วยข้อกระทงทั้งหมด 8 ข้อได้แก่ข้อที่ 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, และ 8 และตัวแปรสังเกตได้ตัวที่ 2 มีข้อกระทงทั้งหมด 4 ข้อได้แก่ข้อที่ 9, 10, 11, และ 12

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.7

น้ำหนักองค์ประกอบของมาตรวัดการประทับตราว่าด้อยค่าจากสังคม

ข้อกระทง	องค์ประกอบที่ 1	องค์ประกอบที่ 2
ข้อกระทงที่ 1	.697	-
ข้อกระทงที่ 2	.674	-
ข้อกระทงที่ 3	.686	-
ข้อกระทงที่ 4	.636	-
ข้อกระทงที่ 5	.663	-
ข้อกระทงที่ 6	.446	-
ข้อกระทงที่ 7	.482	-
ข้อกระทงที่ 8	.470	-
ข้อกระทงที่ 9	-	.779
ข้อกระทงที่ 10	-	.788
ข้อกระทงที่ 11	-	.668
ข้อกระทงที่ 12	-	.697
Eigenvalues	4.910	1.096

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจของมาตรวัดการประทับตราว่าด้อยค่าจากบุคคลใกล้ชิดซึ่งมีจำนวนข้อกระทงทั้งหมด 12 ข้อ พบว่าได้องค์ประกอบทั้งหมด 1 องค์ประกอบ อธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 65.96 มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .761 ถึง .865 รายละเอียดของน้ำหนักองค์ประกอบแสดงดังตารางที่ 4.8 ในการสร้างตัวแปรสังเกตได้ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการจัดกลุ่มข้อกระทงตามข้อเสนอแนะของ Little และคณะ (2002) ซึ่งเสนอว่าให้พยายามจัดกลุ่มข้อกระทงโดยกำหนดจำนวนตัวแปรสังเกตได้ และทำให้ตัวแปรสังเกตได้แต่ละด้านมีขนาดน้ำหนักองค์ประกอบใกล้เคียงกันมากที่สุด (รายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับวิธีการที่ใช้สามารถดูได้จาก Little, Cunningham, & Shahr, 2002 และ Russel, Kahn, Spoth, & Altmaier, 1998) ทั้งนี้ตัวแปรสังเกตได้ตัวที่ 1 ประกอบไปด้วยข้อกระทงทั้งหมด 4 ข้อ ได้แก่ข้อที่ 2, 6, 7, และ 9 ตัวแปรสังเกตได้ตัวที่ 2 ประกอบไปด้วยข้อกระทงทั้งหมด 4 ข้อ ได้แก่ข้อที่ 1, 5, 8, และ 10 และตัวแปรสังเกตได้ตัวที่ 3 ประกอบไปด้วยข้อกระทงทั้งหมด 4 ข้อ ได้แก่ข้อที่ 3, 4, 11, และ 12

ตารางที่ 4.8

น้ำหนักองค์ประกอบของมาตรวัดการประทับใจตราว่าด้อยค่าจากบุคคลใกล้ชิด

ข้อกระทง	องค์ประกอบที่ 1
ข้อกระทงที่ 1	.761
ข้อกระทงที่ 2	.816
ข้อกระทงที่ 3	.786
ข้อกระทงที่ 4	.786
ข้อกระทงที่ 5	.830
ข้อกระทงที่ 6	.761
ข้อกระทงที่ 7	.806
ข้อกระทงที่ 8	.855
ข้อกระทงที่ 9	.865
ข้อกระทงที่ 10	.790
ข้อกระทงที่ 11	.839
ข้อกระทงที่ 12	.843
Eigenvalues	7.916

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจของมาตรวัดการประทับใจตราว่าด้อยค่าจากตนเอง ซึ่งมีจำนวนข้อกระทงทั้งหมด 12 ข้อ พบว่าได้องค์ประกอบทั้งหมด 2 องค์ประกอบ อธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 64.62 โดยองค์ประกอบที่ 1 มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .724 ถึง .821 และองค์ประกอบที่ 2 มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .726 ถึง .811 รายละเอียดของน้ำหนักองค์ประกอบแสดงดังตารางที่ 4.9 ผู้วิจัยนำผลที่ได้มาใช้เป็นแนวทางในการสร้างตัวแปรสังเกตได้ โดยได้เป็นตัวแปรสังเกตได้ทั้งหมด 2 ตัวแปร โดยตัวแปรสังเกตได้ตัวที่ 1 ประกอบไปด้วยข้อกระทงทั้งหมด 9 ข้อ ได้แก่ข้อที่ 1, 2, 3, 5, 6, 7, 9, 10, และ 12 และตัวแปรสังเกตได้ตัวที่ 2 มีข้อกระทงทั้งหมด 3 ข้อ ได้แก่ข้อที่ 4, 8, และ 11

ตารางที่ 4.9

น้ำหนักองค์ประกอบของมาตรวัดการประทับตราว่าดีด้วยค่าจากตนเอง

ข้อกระทง	องค์ประกอบที่ 1	องค์ประกอบที่ 2
ข้อกระทงที่ 1	.797	-
ข้อกระทงที่ 2	.821	-
ข้อกระทงที่ 3	.784	-
ข้อกระทงที่ 5	.779	-
ข้อกระทงที่ 6	.819	-
ข้อกระทงที่ 7	.789	-
ข้อกระทงที่ 9	.807	-
ข้อกระทงที่ 10	.801	-
ข้อกระทงที่ 12	.724	-
ข้อกระทงที่ 4	-	.811
ข้อกระทงที่ 8	-	.794
ข้อกระทงที่ 11	-	.726
Eigenvalues	6.213	1.542

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจของมาตรวัดเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจากนักวิชาชีพซึ่งมีจำนวนข้อกระทงทั้งหมด 12 ข้อ พบว่าได้องค์ประกอบทั้งหมด 2 องค์ประกอบ อธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 51.77 โดยองค์ประกอบที่ 1 มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .581 ถึง .752 และองค์ประกอบที่ 2 มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .598 ถึง .736 รายละเอียดของน้ำหนักองค์ประกอบแสดงดังตารางที่ 4.10 ผู้วิจัยนำผลที่ได้มาใช้เป็นแนวทางในการสร้างตัวแปรสังเกตได้ โดยได้เป็นตัวแปรสังเกตได้ทั้งหมด 2 ตัวแปร โดยตัวแปรสังเกตได้ตัวที่ 1 ประกอบไปด้วยข้อกระทงทั้งหมด 8 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 1, 2, 4, 5, 7, 8, 10, และ 11 และตัวแปรสังเกตได้ตัวที่ 2 มีข้อกระทงทั้งหมด 4 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 3, 6, 9, และ 12

ตารางที่ 4.10

น้ำหนักองค์ประกอบของมาตรวัดเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจากนัก
วิชาชีพ

ข้อกระทง	องค์ประกอบที่ 1	องค์ประกอบที่ 2
ข้อกระทงที่ 1	.581	-
ข้อกระทงที่ 2	.730	-
ข้อกระทงที่ 4	.650	-
ข้อกระทงที่ 5	.658	-
ข้อกระทงที่ 7	.733	-
ข้อกระทงที่ 8	.716	-
ข้อกระทงที่ 10	.636	-
ข้อกระทงที่ 11	.752	-
ข้อกระทงที่ 3	-	.598
ข้อกระทงที่ 6	-	.736
ข้อกระทงที่ 9	-	.714
ข้อกระทงที่ 12	-	.664
Eigenvalues	5.035	1.178

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจของมาตรวัดเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพซึ่งมีจำนวนข้อกระทงทั้งหมด 12 ข้อ พบว่าได้องค์ประกอบทั้งหมด 2 องค์ประกอบ อธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 62.31 โดยองค์ประกอบที่ 1 มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .538 ถึง .820 และองค์ประกอบที่ 2 มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .761 ถึง .822 รายละเอียดของน้ำหนักองค์ประกอบแสดงดังตารางที่ 4.11 ผู้วิจัยนำผลที่ได้มาใช้เป็นแนวทางในการสร้างตัวแปรสังเกตได้ โดยได้เป็นตัวแปรสังเกตได้ทั้งหมด 2 ตัวแปร โดยตัวแปรสังเกตได้ตัวที่ 1 ประกอบไปด้วยข้อกระทงทั้งหมด 9 ข้อได้แก่ข้อที่ 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, และ 12 และตัวแปรสังเกตได้ตัวที่ 2 มีข้อกระทงทั้งหมด 3 ข้อได้แก่ข้อที่ 1, 2, และ 3

ตารางที่ 4.11

น้ำหนักองค์ประกอบของมาตรวัดเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพ

ข้อกระทง	องค์ประกอบที่ 1	องค์ประกอบที่ 2
ข้อกระทงที่ 4	.642	-
ข้อกระทงที่ 5	.643	-
ข้อกระทงที่ 6	.538	-
ข้อกระทงที่ 7	.627	-
ข้อกระทงที่ 8	.820	-
ข้อกระทงที่ 9	.732	-
ข้อกระทงที่ 10	.753	-
ข้อกระทงที่ 11	.765	-
ข้อกระทงที่ 12	.651	-
ข้อกระทงที่ 1	-	.822
ข้อกระทงที่ 2	-	.792
ข้อกระทงที่ 3	-	.761
Eigenvalues	6.411	1.066

2.4 ผลการวิเคราะห์สถิติพื้นฐานของตัวแปรสังเกตได้

ผลการวิเคราะห์สถิติพื้นฐานของตัวแปรสังเกตได้ทั้งหมด 11 ตัว ได้แก่ ตัวแปร Pub_f1 และ Pub_f2 ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ของตัวแปรแฝงการประทับตราว่าด้วยค่าจากสังคม (Public) ตัวแปร Per_f1 Per_f2 และ Per_f3 ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ของตัวแปรแฝงการประทับตราว่าด้วยค่าจากบุคคลใกล้ชิด (Personal) ตัวแปร Self_f1 และ Self_f2 ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ของตัวแปรแฝงการประทับตราว่าด้วยค่าจากตนเอง (Self) ตัวแปร Att_f1 และ Att_f2 ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ของตัวแปรแฝงเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจากนักวิชาชีพ (Attitude) ตัวแปร Int_f1 และ Int_f2 ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ของตัวแปรแฝงเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพ (Intention) มีค่าสถิติพื้นฐานที่ใช้ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (M) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) สัมประสิทธิ์การกระจาย ($C.V.$) คะแนนต่ำสุด (Min) คะแนนสูงสุด (Max) ค่าความเบ้ (SK) ค่าความโด่ง (KU) ผลการวิเคราะห์มีรายละเอียดดังนี้

ผลที่ได้พบว่าสำหรับตัวแปรที่มีค่าอยู่ในช่วงตั้งแต่ 0 ถึง 3 ได้แก่ ตัวแปร Pub_f1, Pub_f2, Att_f1, Att_f2, Int_f1, และ Int_f2 นั้นมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.06 57 ถึง 1.97 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.50 ถึง 0.67 สำหรับค่าเฉลี่ยของตัวแปรที่มีค่าอยู่ในช่วงตั้งแต่ 1 ถึง 5 ได้แก่

ตัวแปร Per_f1, Per_f2, Per_f3, Self_f1, และ Self_f2 ซึ่งตัวแปรดังกล่าวมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.09 ถึง 2.68 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตั้งแต่ 0.79 และ 0.96 และตัวแปรทุกตัวมีค่าสัมประสิทธิ์การกระจายอยู่ระหว่าง .28 ถึง .61 เมื่อพิจารณาค่าความเบ้ (SK) ของแต่ละตัวแปรพบว่าตัวแปรมีลักษณะเบ้ทั้งซ้ายและขวาเท่าๆกัน โดยมีค่าความเบ้อยู่ระหว่าง -0.63 ถึง 0.65 ทุกค่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาค่าความโด่ง (KU) พบว่าตัวแปรมีทั้งการแจกแจงโค้งสูงกว่าและต่ำกว่าโค้งปกติ มีค่าความโด่งอยู่ระหว่าง -0.75 ถึง 1.18 โดยค่าส่วนใหญ่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 รายละเอียดผลการวิเคราะห์สถิติพื้นฐานของตัวแปรสังเกตได้แสดงดังตารางที่ 4.12

ทั้งนี้แม้ว่าผลที่ได้พบว่าตัวแปรสังเกตได้ส่วนใหญ่มีค่าความเบ้และความโด่งซึ่งแสดงถึงปัญหาในการแจกแจงของข้อมูลและฝ่าฝืนข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการสร้างโมเดลสมการโครงสร้าง แต่เนื่องจากงานวิจัยนี้มีกลุ่มตัวอย่างขนาดใหญ่ จึงสามารถมั่นใจได้ว่าข้อมูลมีความแกร่ง (robust) เพียงพอต่อการนำไปวิเคราะห์ (Hair et al., 2006) ผู้วิจัยจึงไม่ได้ใช้วิธีการใดในการปรับแก้ข้อมูลให้มีการแจกแจงแบบโค้งปกติ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.12

ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรสังเกตได้ (N=1,191)

ตัวแปร	Min	Max	M	SD	C.V.	SK	KU
การประทับตราว่าด้อยค่าจากสังคม							
Pub_f1	0	3	1.59	0.52	.32	-0.24*	0.31*
Pub_f2	0	3	1.97	0.58	.29	-0.64*	0.76*
การประทับตราว่าด้อยค่าจากบุคคล							
ใกล้ชิด							
Per_f1	1	5	2.09	0.90	.43	0.66*	-0.41*
Per_f2	1	5	2.21	0.91	.41	0.55*	-0.55*
Per_f3	1	5	2.35	0.96	.40	0.39*	-0.75*
การประทับตราว่าด้อยค่าจากตนเอง							
Self_f1	1	5	2.47	0.82	.33	0.47*	-0.02
Self_f2	1	5	2.68	0.79	.29	0.28*	0.14
เจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือ							
ทางจิตวิทยาจากนักวิชาชีพ							
Att_f1	0	3	1.77	0.50	.28	-0.60*	1.19*
Att_f2	0	3	1.57	0.54	.34	-0.21*	0.50*
เจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือ							
จากนักวิชาชีพ							
Int_f1	0	3	1.44	0.67	.46	-0.29*	-0.33*
Int_f2	0	3	1.06	0.65	.61	0.37*	0.19

หมายเหตุ การทดสอบนัยสำคัญความเบ้ (Skewness) และความโด่ง (Kurtosis) คำนวณจากค่าสถิติ $Z_{sk} = SK / SE_{sk}$ และ $Z_{ku} =$

Ku / SE_{ku} ; SE for skewness = 0.071; SE for kurtosis = 0.142

* $p < .05$

2.5 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ 11 ตัวแปร มีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นและตัวแปรตาม และตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นเพื่อตรวจสอบปัญหาภาวะร่วมเส้นตรงพหุ (multicollinearity) ของข้อมูลที่จะนำไปใช้ในการตรวจสอบความตรงของโมเดลสมมติฐานวิจัยต่อไป ทั้งนี้งานวิจัยครั้งนี้มีตัวแปรแฝงทั้งหมด 5 ตัวแปร แบ่งเป็นตัวแปรตาม 1 ตัวแปร ได้แก่ตัวแปรแฝงเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือ

จากนักวิชาชีพประกอบไปด้วยตัวแปรสังเกตได้ 2 ตัวแปรได้แก่ Int_f1 และ Int_f2 และเป็นตัวแปรต้น 4 ตัวแปรได้แก่ ตัวแปรแฝงการประทับใจที่ตราว่าด้อยค่าจากสังคม ซึ่งประกอบไปด้วยตัวแปรสังเกตได้ 2 ตัวแปรได้แก่ตัวแปร Pub_f1 และ Pub_f2 ตัวแปรแฝงการประทับใจที่ตราว่าด้อยค่าจากบุคคลใกล้ชิด ซึ่งประกอบไปด้วยตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัวแปรได้แก่ Per_f1, Per_f2, และ Per_f3 ตัวแปรแฝงการประทับใจที่ตราว่าด้อยค่าจากตนเอง ประกอบไปด้วยตัวแปรสังเกตได้ 2 ตัวแปรได้แก่ Self_f1 และ Self_f2 และตัวแปรแฝงเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจากนักวิชาชีพ ประกอบไปด้วยตัวแปรสังเกตได้ 2 ตัวแปรได้แก่ Att_f1 และ Att_f2

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ของการประทับใจที่ตราว่าด้อยค่าจากสังคมทั้ง 2 ตัวแปร กับตัวแปรสังเกตได้ของเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพทั้ง 2 ตัวแปร พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้ง 4 คู่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง -.058 ถึง -.170 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เป็นลบทั้งหมด โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ทุกค่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าการประทับใจที่ตราว่าด้อยค่าจากสังคมจะแปรผกผันกับเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพ

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ของการประทับใจที่ตราว่าด้อยค่าจากบุคคลใกล้ชิดทั้ง 3 ตัวแปรกับตัวแปรสังเกตได้ของเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพทั้ง 2 ตัวแปร พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้ง 6 คู่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง -.006 ถึง -.078 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เป็นลบทั้งหมด โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ Per_f1 กับ Int_f1 เพียงคู่เดียวเท่านั้นที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าการประทับใจที่ตราว่าด้อยค่าจากบุคคลใกล้ชิดจะแปรผกผันกับเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือ

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ของการประทับใจที่ตราว่าด้อยค่าจากตนเองทั้ง 2 ตัวแปร กับตัวแปรสังเกตได้ของเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพทั้ง 2 ตัวแปร พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้ง 4 คู่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง -.180 ถึง -.387 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เป็นลบทั้งหมด โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ทุกค่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 แสดงว่าการประทับใจที่ตราว่าด้อยค่าจากตนเองจะแปรผกผันกับเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพ

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ของเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจากนักวิชาชีพทั้ง 2 ตัวแปร กับตัวแปรสังเกตได้ของเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพทั้ง 2 ตัวแปร พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้ง 4 คู่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง .302 ถึง .506 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เป็นบวกทั้งหมด โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ทุกค่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 แสดงว่าเจตคติต่อการ

แสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจากนักวิชาชีพจะแปรผันกับเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพ

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ของตัวแปรต้นทั้งหมดในโมเดลเพื่อตรวจสอบภาวะร่วมเส้นตรงพหุโดยการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทั้ง 36 คู่พบว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง -.549 ถึง .898 โดยมีขนาดความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ที่มีค่าสูงกว่า .80 จำนวน 3 คู่ได้แก่ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัวแปรได้แก่ Per_f1, Per_f2, และ Per_f3 ซึ่งทั้งหมดล้วนเป็นตัวแปรสังเกตได้ของตัวแปรแฝงการประทับตราว่าด้อยค่าจากบุคคลใกล้ชิดเพียงตัวแปรเดียว จึงถือว่าข้อมูลสำหรับการวิเคราะห์ไม่ฝ่าฝืนข้อตกลงเบื้องต้นทางสถิติ รายละเอียดผลการวิเคราะห์แสดงไว้ดังตารางที่ 4.13

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.13

เมทริกซ์สหสัมพันธ์ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรสังเกตได้ (N=1,191)

ตัวแปรสังเกตได้	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1. Pub_f1	1.000										
2. Pub_f2	.639***	1.000									
3. Per_f1	.398***	.281***	1.000								
4. Per_f2	.399***	.307***	.898***	1.000							
5. Per_f3	.411***	.355***	.854***	.896***	1.000						
6. Self_f1	.460***	.292***	.520***	.490***	.492***	1.000					
7. Self_f2	.193***	.078*	.164***	.126***	.114***	.367***	1.000				
8. Att_f1	-.287***	-.130***	-.234***	-.190***	-.171***	-.415***	-.537***	1.000			
9. Att_f2	-.357***	-.242***	-.268***	-.271***	-.268***	-.549***	-.367***	.558***	1.000		
10. Int_f1	-.140***	-.058*	-.078*	-.045	-.012	-.233***	-.387***	.506***	.360***	1.000	
11. Int_f2	-.170***	-.130***	-.036	-.006	.019	-.180***	-.263***	.416***	.302***	.658***	1.000
<i>M</i>	1.59	1.97	2.47	2.68	1.77	1.57	1.44	1.06	2.09	2.21	2.35
<i>SD</i>	0.53	0.58	0.82	0.80	0.51	0.54	0.68	0.65	0.91	0.91	0.96

*** $p < .001$, ** $p < .01$, * $p < .05$

2.6 ผลการวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบความตรงของโมเดลการวัด

ผลการวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบความตรงของโมเดลการวัด (measurement model) ของตัวแปรแฝงในโมเดลสมมติฐานวิจัยทั้ง 5 ตัวแปรแฝงพบว่าโมเดลการวัดของทุกตัวแปรแฝงมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (factor loading) ของตัวแปรสังเกตได้ทั้งหมดมีค่าเป็นบวก โดยโมเดลการวัดของแต่ละตัวแปรแฝงมีรายละเอียดดังนี้

โมเดลการวัดการประทับตราว่าด้อยค่าจากสังคม ซึ่งประกอบไปด้วยตัวแปรสังเกตได้ 2 ตัวแปร ได้แก่ Pub_f1 และ Pub_f2 พบว่าค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรสังเกตได้ทั้งสองตัวมีค่าใกล้เคียงกัน โดยมีค่าเท่ากับ .896 และ .889 ตามลำดับ

โมเดลการวัดการประทับตราว่าด้อยค่าจากบุคคลใกล้ชิด ซึ่งประกอบไปด้วยตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัวแปร ได้แก่ Per_f1, Per_f2, และ Per_f3 พบว่าค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรสังเกตได้มีค่าเท่ากันมีค่าเท่ากับ 1.000 โดยค่าน้ำหนักองค์ประกอบทุกค่าที่ไม่ได้เป็นพารามิเตอร์บังคับ (constrained parameters) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

โมเดลการวัดการประทับตราว่าด้อยค่าจากตนเอง ซึ่งประกอบไปด้วยตัวแปรสังเกตได้ 2 ตัวแปร ได้แก่ Self_f1 และ Self_f2 พบว่าค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรสังเกตได้ทั้งสองตัวมีค่าใกล้เคียงกัน โดยมีค่าเท่ากับ .965 และ .830 ตามลำดับ

โมเดลการวัดเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจากนักวิชาชีพ ซึ่งประกอบไปด้วยตัวแปรสังเกตได้ 2 ตัวแปร ได้แก่ Att_f1 และ Att_f2 พบว่าค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรสังเกตได้มีค่าใกล้เคียงกัน โดยมีค่าเท่ากับ .926 และ .830 ตามลำดับ

โมเดลการวัดเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพ ซึ่งประกอบไปด้วยตัวแปรสังเกตได้ 2 ตัวแปร ได้แก่ Int_f1 และ Int_f2 พบว่ามีค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรสังเกตได้มีค่าใกล้เคียงกัน โดยมีค่าเท่ากับ .953 และ .895 ตามลำดับ โดยรายละเอียดและค่าสถิติผลการวิเคราะห์ค่าน้ำหนักองค์ประกอบโมเดลการวัดแสดงดังตารางที่ 4.14

ศูนย์วิจัยที่ปรึกษา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.14

ค่าน้ำหนักองค์ประกอบตัวแปรสังเกตได้ในโมเดลการวัดตัวแปรแฝงในโมเดลสมมติฐานวิจัย

ตัวแปร	ตัวแปรสังเกตได้	b	SE_b	t	R^2	SS	SC
การประทับตราว่าด้วยค่าจากสังคม							
	Pub_f1	.896	-	-	.711	.444	.843
	Pub_f2	.889	-	-	.572	.440	.756
การประทับตราว่าด้วยค่าจากบุคคลใกล้เคียง							
	Per_f1	1.000	-	-	.855	.841	.925
	Per_f2	1.000	0.015	68.273***	.943	.886	.971
	Per_f3	1.000	0.018	57.518***	.852	.889	.923
การประทับตราว่าด้วยค่าจากตนเอง							
	Self_f1	.965	-	-	.411	.529	.641
	Self_f2	.830	-	-	.324	.445	.570
เจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจากนักวิชาชีพ							
	Att_f1	.926	-	-	.655	.414	.809
	Att_f2	.830	-	-	.468	.371	.684
เจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพ							
	Int_f1	.953	-	-	.674	.557	.821
	Int_f2	.895	-	-	.644	.523	.803

หมายเหตุ b = น้ำหนักองค์ประกอบ; SS = standardize solution; SC = completely standardize solution;

- หมายถึง ไม่รายงานค่า t และ SE_b เนื่องจากเป็นพารามิเตอร์บังคับที่ประมาณค่าขึ้นจากรากที่สองของค่าความเที่ยง (r_{ii}) ของตัวแปรสังเกตได้

*** $p < .001$

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบความตรงของโมเดลเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพ

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความตรงของโมเดลเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพในนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัย รวมไปถึงการวิเคราะห์ผลการประมาณค่าขนาดอิทธิพลทางตรง (direct effect) อิทธิพลทางอ้อม (indirect effect) และอิทธิพลรวม (total effect) ระหว่างตัวแปรแฝงในโมเดล ทั้งนี้โมเดลสมมติฐานวิจัยประกอบไปด้วยตัวแปรแฝงทั้งหมด 5 ตัวแปร แบ่งเป็นตัวแปรแฝงภายนอก (exogeneous variable) 2 ตัวแปรได้แก่

ตัวแปรแฝงการประทับตราว่าด้อยค่าจากสังคม (Public) และตัวแปรแฝงการประทับตราว่าด้อยค่าจากบุคคลใกล้ชิด (Personal) ตัวแปรแฝงภายใน (endogeneous variable) ที่เป็นตัวแปรส่งผ่าน (mediating variables) 2 ตัวแปรได้แก่ ตัวแปรแฝงการประทับตราว่าด้อยค่าจากตนเอง (Self) และตัวแปรแฝงเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจากนักวิชาชีพ (Attitude) และมีตัวแปรแฝงภายในที่เป็นตัวแปรตาม 1 ตัวแปรได้แก่ ตัวแปรแฝงเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพ (Intention)

3.1 การตรวจสอบความตรงของโมเดลเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพในกลุ่มนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัย

ผลการตรวจสอบความตรงของโมเดลเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพพบว่าหลังจากการปรับโมเดลประมาณ 24 ครั้งเพื่อผ่อนคลายข้อตกลงเบื้องต้น (relax assumption) โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (Chi-square = 28.31, $df = 22$, $p = .166$) มีค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ .996 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ .987 ค่าดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของเศษเหลือ (RMR) เท่ากับ .014 และค่าดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของเศษเหลือมาตรฐาน (RMSEA) เท่ากับ .015 ทั้งนี้ก่อนการวิเคราะห์ผลการประมาณค่าขนาดอิทธิพลในขั้นต้นต่อไป ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นของการสร้างโมเดลสมการโครงสร้างในเบื้องต้นและพบว่าแนวทแยงของเมทริกซ์ความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วมไม่มีค่าติดลบ และไม่พบค่าอิทธิพลในรูปแบบมาตรฐานมีค่ามากกว่า 1.00

3.2 การวิเคราะห์ผลการประมาณค่าขนาดอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวมระหว่างตัวแปรแฝงในโมเดลเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพในกลุ่มนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัย

ผลการวิเคราะห์พบว่าการประทับตราว่าด้อยค่าจากสังคมและการประทับตราว่าด้อยค่าจากบุคคลใกล้ชิดมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยมีความสัมพันธ์กันทางบวกขนาดปานกลาง ($r = .44$, $p < .001$)

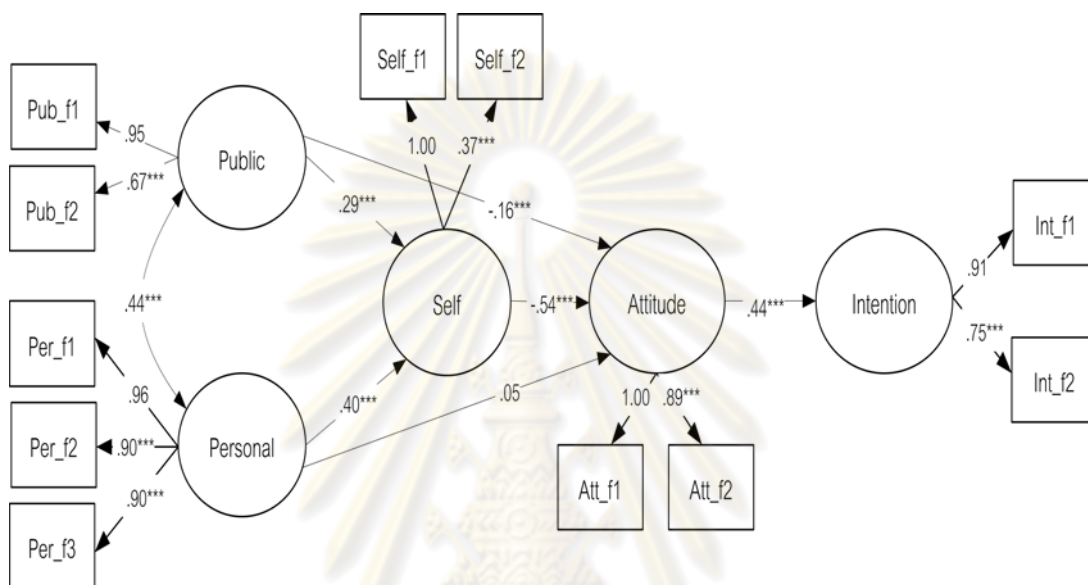
ผลการวิเคราะห์ขนาดอิทธิพลของตัวแปรต้นทั้ง 4 ตัวแปรในโมเดลที่มีต่อเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพพบว่าตัวแปรทั้งหมดร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพได้ร้อยละ 19.0 โดยเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือมีอิทธิพลต่อเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพมากที่สุดโดยเป็นอิทธิพลทางตรงเท่านั้น มีค่าอิทธิพลเท่ากับ .436 และตัวแปรที่มีขนาดอิทธิพลต่อ

เจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพรองลงมาได้แก่อิทธิพลทางอ้อมจากการประทับใจตราว่าด้อยค่าจากสังคมโดยมีการประทับใจตราว่าด้อยค่าจากตนเอง และเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือเป็นตัวแปรส่งผ่าน มีค่าอิทธิพลเท่ากับ $-.270$ ต่อมาคืออิทธิพลทางอ้อมจากการประทับใจตราว่าด้อยค่าจากตนเองโดยมีเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือเป็นตัวแปรส่งผ่าน มีค่าอิทธิพลเท่ากับ $-.234$ และการประทับใจตราว่าด้อยค่าจากบุคคลใกล้เคียงมีอิทธิพลต่อเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพน้อยที่สุด โดยเป็นอิทธิพลทางอ้อมที่มีการประทับใจตราว่าด้อยค่าจากตนเอง และเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือเป็นตัวแปรส่งผ่าน มีค่าอิทธิพลเท่ากับ $-.083$ และอิทธิพลของทุกตัวแปรมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.001$

ผลการวิเคราะห์ขนาดอิทธิพลของตัวแปรต้น 3 ตัวแปรได้แก่อิทธิพลจากการประทับใจตราว่าด้อยค่าทั้ง 3 รูปแบบที่มีต่อเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจากนักวิชาชีพพบว่าตัวแปรทั้ง 3 ตัวร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือได้ร้อยละ 36.6 โดยการประทับใจตราว่าด้อยค่าจากสังคมมีอิทธิพลรวมต่อเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือมากที่สุด มีค่าอิทธิพลเท่ากับ $-.620$ ซึ่งประกอบไปด้วยอิทธิพลทางตรงเท่ากับ $-.314$ และอิทธิพลทางอ้อมโดยมีการประทับใจตราว่าด้อยค่าจากตนเองเป็นตัวแปรส่งผ่านเท่ากับ $-.306$ โดยค่าอิทธิพลทั้งหมดของการประทับใจตราว่าด้อยค่าจากสังคมมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.001$ สำหรับอิทธิพลจากตัวแปรต้นที่มีขนาดรองลงมาได้แก่อิทธิพลจากการประทับใจตราว่าด้อยค่าจากตนเอง โดยเป็นอิทธิพลทางตรงทั้งหมด มีขนาดอิทธิพลเท่ากับ $-.538$ และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.001$ และการประทับใจตราว่าด้อยค่าจากบุคคลใกล้เคียงมีอิทธิพลรวมต่อเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือน้อยที่สุด มีค่าอิทธิพลรวมเท่ากับ $-.191$ ประกอบไปด้วยอิทธิพลทางตรงเท่ากับ $.054$ และอิทธิพลทางอ้อมโดยมีการประทับใจตราว่าด้อยค่าจากตนเองเป็นตัวแปรส่งผ่านเท่ากับ $-.245$ โดยมีเพียงค่าอิทธิพลรวมและอิทธิพลทางอ้อมเท่านั้นที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.001$

ผลการวิเคราะห์ขนาดอิทธิพลของตัวแปรต้น 2 ตัวแปรได้แก่การประทับใจตราว่าด้อยค่าจากสังคม และการประทับใจตราว่าด้อยค่าจากบุคคลใกล้เคียงที่มีต่อการประทับใจตราว่าด้อยค่าจากตนเองพบว่าตัวแปรต้นทั้ง 2 ตัวแปรร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของการประทับใจตราว่าด้อยค่าจากตนเองได้ร้อยละ 34.9 โดยการประทับใจตราว่าด้อยค่าจากสังคมมีขนาดของอิทธิพลทางตรงสูงกว่าอิทธิพลทางตรงของการประทับใจตราว่าด้อยค่าจากบุคคลใกล้เคียงเล็กน้อย มีค่าอิทธิพลเท่ากับ $.568$ และ $.455$ ตามลำดับ และทั้ง 2 ค่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.001$ ทั้งนี้รายละเอียดผลการวิเคราะห์อิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวมแสดงไว้ในตารางที่ 4.15 และเพื่อให้

เห็นภาพของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝงทั้ง 5 ตัวแปรในการวิจัยครั้งนี้ได้อย่างชัดเจน ผู้วิจัยได้นำแสดงภาพโมเดลเชิงสาเหตุของเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพ ดังภาพที่ 4.1 (ผลการวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบความตรงของโมเดลเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพแสดงไว้ในภาคผนวก ค)

Chi-square = 28.31, $df = 22$, $p = .166$, GFI = .996, AGFI = .987, RMR = .014, RMSEA = .015;

*** $p < .001$

ภาพที่ 4.1 โมเดลเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพ

ตารางที่ 4.15

ผลการประมาณค่าขนาดอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวมระหว่างตัวแปรแฝงในโมเดลเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพในกลุ่มนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัย (N=1,191)

ตัวแปรผล	สถิติ	ตัวแปรสาเหตุ												R ²
		Public			Personal			Self			Attitude			
		DE	IE	TE	DE	IE	TE	DE	IE	TE	DE	IE	TE	
Self	<i>b</i>	.57	-	.57	.46	-	.46	-	-	-	-	-	-	34.9
	SE	0.06	-	0.06	0.03	-	0.03	-	-	-	-	-	-	
	<i>t</i>	9.04***	-	9.04***	14.53***	-	14.53***	-	-	-	-	-	-	
	SC	.29	-	.29	.40	-	.40	-	-	-	-	-	-	
Attitude	<i>b</i>	-.31	-.31	-.62	.05	-.25	-.19	-.54	-	-.54	-	-	-	36.6
	SE	0.06	0.04	0.08	0.03	0.03	0.04	0.04	-	0.04	-	-	-	
	<i>t</i>	-5.19***	-7.88***	-8.28***	1.59	-9.78***	-5.13***	-13.68***	-	-13.68***	-	-	-	
	SC	-.16	-.16	-.32	.05	-.22	-.17	-.54	-	-.54	-	-	-	
Intention	<i>b</i>	-	-.27	-.27	-	-.08	-.08	-	-.23	-.23	.44	-	.44	19.0
	SE	-	0.04	0.04	-	0.02	0.02	-	0.03	0.03	0.05	-	0.05	
	<i>t</i>	-	-6.30***	-6.30***	-	-4.57***	-4.57***	-	-8.02***	-8.02***	9.51***	-	9.51***	
	SC	-	-.14	-.14	-	-.07	-.07	-	-.23	-.23	.44	-	.44	

Chi-square = 28.31, *df* = 22, *p* = .166, GFI = .996, AGFI = .987, RMR = .014, RMSEA = .015

หมายเหตุ DE = อิทธิพลทางตรง, IE = อิทธิพลทางอ้อม, TE = อิทธิพลรวม, *b* = ค่าสัมประสิทธิ์ (*b*), SE = ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน, *t* = ค่าสถิติที, SC = ค่าสัมประสิทธิ์มาตรฐาน (Beta), R² = ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์; ***p < .001, **p < .01, *p < .05

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลระหว่างเพศ โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์กลุ่มพหุ (multi-sample analysis)

สำหรับผลการวิเคราะห์ตอนที่ 4 นี้จะประกอบไปด้วยการรายงานผลทั้งหมด 3 ส่วนได้แก่ ผลการวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบความตรงของโมเดลเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพในกลุ่มเพศชาย ผลการวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบความตรงของโมเดลเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพในกลุ่มเพศหญิง และผลการวิเคราะห์ความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลระหว่างเพศโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์กลุ่มพหุ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

4.1 ผลการวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบความตรงของโมเดลเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพในกลุ่มเพศชาย

1) ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ 11 ตัวแปรที่มีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นและตัวแปรตาม และตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นเพื่อตรวจสอบปัญหาภาวะร่วมเส้นตรงพหุ (multicollinearity) ของข้อมูลที่จะนำไปใช้ในการตรวจสอบความตรงของโมเดลเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพในกลุ่มเพศชาย ทั้งนี้โมเดลของเพศชายมีจำนวนตัวแปรแฝงและตัวแปรสังเกตได้เหมือนกันกับโมเดลสมมติฐานวิจัยทุกประการ

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ของการประทับตราว่าด้อยค่าจากสังคมทั้ง 2 ตัวแปร กับตัวแปรสังเกตได้ของเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพทั้ง 2 ตัวแปร พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้ง 4 คู่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง -.077 ถึง -.189 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เป็นลบทั้งหมด โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร Pub_f1 และ Int_f1 ตัวแปร Pub_f1 และ Int_f2 ตัวแปร Pub_f2 และ Int_f2 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าการประทับตราว่าด้อยค่าจากสังคมจะแปรผกผันกับเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพ

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ของการประทับตราว่าด้อยค่าจากบุคคลใกล้ชิดทั้ง 3 ตัวแปรกับตัวแปรสังเกตได้ของเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพทั้ง 2 ตัวแปร พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้ง 6 คู่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง .000 ถึง -.048 และไม่มีตัวแปรคู่ใดมีค่าสหสัมพันธ์ที่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าการ

ประทับตราว่าด้อยค่าจากบุคคลใกล้ชิดไม่มีความสัมพันธ์กับเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพ

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ของการประทับตราว่าด้อยค่าจากตนเองทั้ง 2 ตัวแปร กับตัวแปรสังเกตได้ของเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพทั้ง 2 ตัวแปร พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้ง 4 คู่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง -0.224 ถึง -0.430 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เป็นลบทั้งหมด โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ทุกค่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.01$ แสดงว่าการประทับตราว่าด้อยค่าจากตนเองจะแปรผกผันกับเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพ

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ของเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจากนักวิชาชีพทั้ง 2 ตัวแปร กับตัวแปรสังเกตได้ของเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพทั้ง 2 ตัวแปร พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้ง 4 คู่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง $.291$ ถึง $.507$ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เป็นบวกทั้งหมด โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ทุกค่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.01$ แสดงว่าเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจากนักวิชาชีพจะแปรผันกับเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพ

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ของตัวแปรต้นทั้งหมดในโมเดลเพื่อตรวจสอบภาวะร่วมเส้นตรงพหุโดยการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทั้ง 36 คู่พบว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง -0.568 ถึง $.893$ โดยมีขนาดความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ที่มีค่าสูงกว่า $.80$ จำนวน 3 คู่ ได้แก่ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัวแปร ได้แก่ Per_f1, Per_f2, และ Per_f3 ซึ่งทั้งหมดล้วนเป็นตัวแปรสังเกตได้ของตัวแปรแฝงการประทับตราว่าด้อยค่าจากบุคคลใกล้ชิดเพียงตัวแปรเดียว จึงถือว่าข้อมูลสำหรับการวิเคราะห์ไม่ฝ่าฝืนข้อตกลงเบื้องต้นทางสถิติ รายละเอียดผลการวิเคราะห์แสดงไว้ดังตารางที่ 4.16

ศูนย์วิจัยกศรพัฒนการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.16

เมทริกซ์สหสัมพันธ์ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรสังเกตได้ในโมเดลของกลุ่มเพศชาย (N=592)

ตัวแปรสังเกตได้	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1. Pub_f1	1.000										
2. Pub_f2	.649***	1.000									
3. Per_f1	.377***	.250***	1.000								
4. Per_f2	.391***	.267***	.893***	1.000							
5. Per_f3	.417***	.333***	.850***	.886***	1.000						
6. Self_f1	.484***	.305***	.517***	.498***	.504***	1.000					
7. Self_f2	.227***	.114**	.156***	.120**	.119**	.367***	1.000				
8. Att_f1	-.322***	-.177***	-.182***	-.148***	-.152***	-.396***	-.604***	1.000			
9. Att_f2	-.390***	-.281***	-.276***	-.279***	-.290***	-.568***	-.404***	.527***	1.000		
10. Int_f1	-.150***	-.077	-.048	-.019	-.009	-.244***	-.430***	.507***	.340***	1.000	
11. Int_f2	-.189***	-.159***	-.024	.000	-.005	-.224***	-.303***	.415***	.291***	.640***	1.000
<i>M</i>	1.60	1.95	2.12	2.22	2.38	2.51	2.73	1.78	1.56	1.44	1.08
<i>SD</i>	0.53	0.58	0.89	0.90	0.95	0.84	0.81	0.53	0.57	0.69	0.68

*** $p < .001$, ** $p < .01$, * $p < .05$

2) ผลการวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบความตรงของโมเดลการวัด

ผลการวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบความตรงของโมเดลการวัด (measurement model) ของตัวแปรแฝงในโมเดลกลุ่มเพศชายทั้ง 5 ตัวแปรแฝงพบว่าโมเดลการวัดของทุกตัวแปรแฝงมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (factor loading) ของตัวแปรสังเกตได้ทั้งหมดมีค่าเป็นบวก โดยโมเดลการวัดของแต่ละตัวแปรแฝงมีรายละเอียดดังนี้

โมเดลการวัดการประทับตราว่าด้อยค่าจากสังคม ซึ่งประกอบไปด้วยตัวแปรสังเกตได้ 2 ตัวแปร ได้แก่ Pub_f1 และ Pub_f2 พบว่าค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรสังเกตได้ทั้งสองตัวมีค่าใกล้เคียงกัน โดยมีค่าเท่ากับ .896 และ .885 ตามลำดับ

โมเดลการวัดการประทับตราว่าด้อยค่าจากบุคคลใกล้ชิด ซึ่งประกอบไปด้วยตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัวแปร ได้แก่ Per_f1, Per_f2, และ Per_f3 พบว่าค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรสังเกตได้มีค่าเท่ากันมีค่าเท่ากับ 1.000 โดยค่าน้ำหนักองค์ประกอบทุกค่าที่ไม่ได้เป็นพารามิเตอร์บังคับ (constrained parameters) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

โมเดลการวัดการประทับตราว่าด้อยค่าจากตนเอง ซึ่งประกอบไปด้วยตัวแปรสังเกตได้ 2 ตัวแปร ได้แก่ Self_f1 และ Self_f2 พบว่าค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรสังเกตได้ทั้งสองตัวมีค่าใกล้เคียงกัน โดยมีค่าเท่ากับ .965 และ .840 ตามลำดับ

โมเดลการวัดเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจากนักวิชาชีพ ซึ่งประกอบไปด้วยตัวแปรสังเกตได้ 2 ตัวแปร ได้แก่ Att_f1 และ Att_f2 พบว่าค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรสังเกตได้มีค่าใกล้เคียงกัน โดยมีค่าเท่ากับ .931 และ .847 ตามลำดับ

โมเดลการวัดเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพ ซึ่งประกอบไปด้วยตัวแปรสังเกตได้ 2 ตัวแปร ได้แก่ Int_f1 และ Int_f2 พบว่ามีค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรสังเกตได้มีค่าใกล้เคียงกัน โดยมีค่าเท่ากับ .954 และ .895 ตามลำดับ โดยรายละเอียดและค่าสถิติผลการวิเคราะห์ค่าน้ำหนักองค์ประกอบโมเดลการวัดแสดงดังตารางที่ 4.17

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.17

ค่าน้ำหนักองค์ประกอบตัวแปรสังเกตได้ในโมเดลการวัดตัวแปรแฝงในโมเดลของกลุ่มเพศชาย

ตัวแปร	ตัวแปรสังเกตได้	<i>b</i>	<i>SE_b</i>	<i>t</i>	<i>R</i> ²	<i>SS</i>	<i>SC</i>
การประทับตราว่าด้อยค่าจากสังคม							
	Pub_f1	.896	-	-	.717	.448	.847
	Pub_f2	.885	-	-	.588	.442	.767
การประทับตราว่าด้อยค่าจากบุคคลใกล้เคียง							
	Per_f1	1.000	-	-	.860	.822	.927
	Per_f2	1.000	0.022	47.233***	.929	.869	.964
	Per_f3	1.000	0.026	40.132***	.844	.869	.919
การประทับตราว่าด้อยค่าจากตนเอง							
	Self_f1	.965	-	-	.403	.534	.636
	Self_f2	.840	-	-	.330	.465	.575
เจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจากนักวิชาชีพ							
	Att_f1	.931	-	-	.612	.417	.782
	Att_f2	.847	-	-	.451	.379	.671
เจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพ							
	Int_f1	.954	-	-	.681	.565	.825
	Int_f2	.895	-	-	.607	.530	.779

***p < .001

3) ผลการวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบความตรงของโมเดลเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพในกลุ่มเพศชาย

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความตรงของโมเดลเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพในกลุ่มนิสิตนักศึกษาเพศชาย รวมไปถึงการวิเคราะห์ผลการประมาณค่าขนาดอิทธิพลทางตรง (direct effect) อิทธิพลทางอ้อม (indirect effect) และอิทธิพลรวม (total effect) ระหว่างตัวแปรแฝงในโมเดล ทั้งนี้โมเดลของเพศชายมีจำนวนตัวแปรแฝงและมีรูปแบบของโมเดลเหมือนกันกับโมเดลสมมติฐานวิจัยทุกประการ

ผลการตรวจสอบความตรงของโมเดลเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพพบว่าภายหลังจากการปรับโมเดลประมาณ 17 ครั้งเพื่อผ่อนคลายข้อตกลงเบื้องต้น (relax assumption) โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (Chi-square = 35.51, $df = 25$, $p = .101$) มีค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ .989 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ .973 ค่าดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของเศษเหลือ (RMR) เท่ากับ .022 และค่าดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของเศษเหลือมาตรฐาน (RMSEA) เท่ากับ .025 ทั้งนี้ก่อนการวิเคราะห์ผลการประมาณค่าขนาดอิทธิพลในขั้นตอนต่อไป ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นของการสร้างโมเดลสมการโครงสร้างในเบื้องต้นและพบว่าแนวทแยงของเมทริกซ์ความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วมไม่มีค่าติดลบ และไม่พบค่าอิทธิพลในรูปแบบมาตรฐานมีค่ามากกว่า 1.00

4) การวิเคราะห์ผลการประมาณค่าขนาดอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวมระหว่างตัวแปรแฝงในโมเดลของกลุ่มเพศชาย

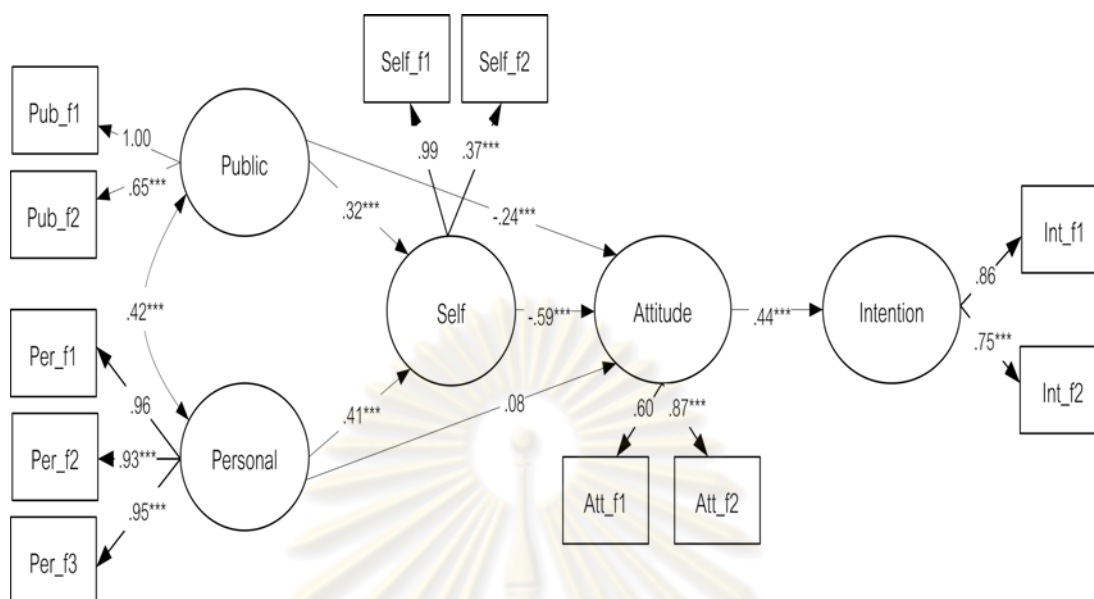
ผลการวิเคราะห์พบว่าการประทับตราว่าด้อยค่าจากสังคมและการประทับตราว่าด้อยค่าจากบุคคลใกล้ชิดมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยมีความสัมพันธ์กันทางบวกขนาดปานกลาง ($r = .422$, $p < .001$)

ผลการวิเคราะห์ขนาดอิทธิพลของตัวแปรต้นทั้ง 4 ตัวแปรในโมเดลที่มีต่อเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพพบว่าตัวแปรทั้งหมดร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพได้ร้อยละ 19.5 โดยเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือมีอิทธิพลรวมต่อเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพมากที่สุด โดยเป็นอิทธิพลทางตรงเท่านั้น มีค่าอิทธิพลเท่ากับ .812 และตัวแปรที่มีขนาดอิทธิพลต่อเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพรองลงมาได้แก่อิทธิพลทางอ้อมจากการประทับตราว่าด้อยค่าจากสังคมโดยมีการประทับตราว่าด้อยค่าจากตนเอง และเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือเป็นตัวแปรส่งผ่าน มีค่าอิทธิพลเท่ากับ -.208 ต่อมาคืออิทธิพลทางอ้อมจากการประทับตราว่าด้อยค่าจากตนเองโดยมีเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือเป็นตัวแปรส่งผ่าน มีค่าอิทธิพลเท่ากับ -.185 และการประทับตราว่าด้อยค่าจากบุคคลใกล้ชิดมีอิทธิพลต่อเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพน้อยที่สุด โดยเป็นอิทธิพลทางอ้อมที่มีการประทับตราว่าด้อยค่าจากตนเอง และเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือเป็นตัวแปรส่งผ่าน มีค่าอิทธิพลเท่ากับ -.050 และอิทธิพลของทุกตัวแปรมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ผลการวิเคราะห์ขนาดอิทธิพลของตัวแปรต้น 3 ตัวแปรได้แก่อิทธิพลจากการประทับตรา ว่าด้วยค่าทั้ง 3 รูปแบบที่มีต่อเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจากนักวิชาชีพ พบว่าตัวแปรทั้ง 3 ตัวร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือได้ ร้อยละ 48.1 โดยการประทับตราว่าด้วยค่าจากสังคมมีอิทธิพลรวมต่อเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือมากที่สุด มีค่าอิทธิพลรวมเท่ากับ $-.256$ ซึ่งประกอบไปด้วยอิทธิพลทางตรงเท่ากับ $-.143$ และอิทธิพลทางอ้อมโดยมีการประทับตราว่าด้วยค่าจากตนเองเป็นตัวแปรส่งผ่านเท่ากับ $-.113$ โดยค่าอิทธิพลทั้งหมดของการประทับตราว่าด้วยค่าจากสังคมมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.001$ สำหรับอิทธิพลจากตัวแปรต้นที่มีขนาดรองลงมาได้แก่อิทธิพลรวมจากการประทับตราว่าด้วยค่าจากตนเอง โดยเป็นอิทธิพลทางตรงทั้งหมด มีขนาดอิทธิพลเท่ากับ $-.227$ และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.001$ และการประทับตราว่าด้วยค่าจากบุคคลใกล้ชิดมีอิทธิพลรวมต่อเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือน้อยที่สุด มีค่าอิทธิพลรวมเท่ากับ $-.062$ ประกอบไปด้วยอิทธิพลทางตรงเท่ากับ $.029$ และอิทธิพลทางอ้อมโดยมีการประทับตราว่าด้วยค่าจากตนเองเป็นตัวแปรส่งผ่านเท่ากับ $-.091$ โดยมีเพียงค่าอิทธิพลรวมและอิทธิพลทางอ้อมเท่านั้นที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.001$

ผลการวิเคราะห์ขนาดอิทธิพลของตัวแปรต้น 2 ตัวแปรได้แก่การประทับตราว่าด้วยค่าจากสังคม และการประทับตราว่าด้วยค่าจากบุคคลใกล้ชิดที่มีต่อการประทับตราว่าด้วยค่าจากตนเอง พบว่าตัวแปรต้นทั้ง 2 ตัวแปรร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของการประทับตราว่าด้วยค่าจากตนเองได้ร้อยละ 37.7 โดยการประทับตราว่าด้วยค่าจากสังคมมีขนาดของอิทธิพลทางตรงสูงกว่าอิทธิพลทางตรงของการประทับตราว่าด้วยค่าจากบุคคลใกล้ชิดเล็กน้อย มีค่าอิทธิพลเท่ากับ $.496$ และ $.399$ ตามลำดับ และทั้ง 2 ค่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.001$ ทั้งนี้รายละเอียดผลการวิเคราะห์อิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวมแสดงไว้ในตารางที่ 4.18 และเพื่อให้เห็นภาพของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝงทั้ง 5 ตัวแปรในการวิจัยครั้งนี้ได้อย่างชัดเจน ผู้วิจัยได้นำแสดงภาพโมเดลเชิงสาเหตุของเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพ ดังภาพที่ 4.2

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Chi-square = 35.51, $df = 25$, $p = .101$, GFI = .989, AGFI = .973, RMR = .022, RMSEA = .025;

*** $p < .001$

ภาพที่ 4.2 โมเดลเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพของกลุ่มเพศชาย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.18

ผลการประมาณค่าขนาดอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวมระหว่างตัวแปรแฝงในโมเดลเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพใน
โมเดลของกลุ่มเพศชาย (N=592)

ตัวแปรผล	สถิติ	ตัวแปรสาเหตุ												R ²
		Public			Personal			Self			Attitude			
		DE	IE	TE	DE	IE	TE	DE	IE	TE	DE	IE	TE	
Self	<i>b</i>	.50	-	.50	.40	-	.40	-	-	-	-	-	-	37.7
	<i>SE</i>	0.07	-	0.07	0.04	-	0.04	-	-	-	-	-	-	
	<i>t</i>	6.78***	-	6.78***	10.11***	-	10.11***	-	-	-	-	-	-	
	SC	.32	-	.32	.41	-	.41	-	-	-	-	-	-	
Attitude	<i>b</i>	-.14	-.11	-.26	.03	-.09	-.06	-.23	-	-.23	-	-	-	36.6
	<i>SE</i>	0.04	0.03	0.04	0.02	0.02	0.02	0.05	-	0.05	-	-	-	
	<i>t</i>	-4.08***	-3.98***	-6.45***	1.36	-4.29***	-3.31***	-4.78***	-	-4.78***	-	-	-	
	SC	-.24	-.19	-.42	.08	-.24	-.17	-.59	-	-.59	-	-	-	
Intention	<i>b</i>	-	-.21	-.21	-	-.05	-.05	-	-.19	-.19	.81	-	.81	19.0
	<i>SE</i>	-	0.04	0.04	-	0.02	0.02	-	0.04	0.04	0.09	-	0.09	
	<i>t</i>	-	-5.53***	-5.53***	-	-3.15**	-3.15**	-	-4.34***	-4.34***	9.49***	-	9.49***	
	SC	-	-.19	-.19	-	-.07	-.07	-	-.26	-.26	.44	-	.44	

Chi-square = 35.512, *df* = 25, *p* = .101, GFI = .989, AGFI = .973, RMR = .022, RMSEA = .025

หมายเหตุ DE = อิทธิพลทางตรง, IE = อิทธิพลทางอ้อม, TE = อิทธิพลรวม, *b* = ค่าสัมประสิทธิ์ (*b*), *SE* = ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน, *t* = ค่าสถิติ *t*, SC = ค่าสัมประสิทธิ์มาตรฐาน (Beta),

R² = ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์; ***p < .001, **p < .01, *p < .05

4.2 ผลการวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบความตรงของโมเดลเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพในกลุ่มเพศหญิง

1) ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ 11 ตัวแปร มีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นและตัวแปรตาม และตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นเพื่อตรวจสอบปัญหาภาวะร่วมเส้นตรงพหุ (multicollinearity) ของข้อมูลที่จะนำไปใช้ในการตรวจสอบความตรงของโมเดลโมเดลเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพในกลุ่มเพศหญิง ทั้งนี้โมเดลของเพศชายมีจำนวนตัวแปรแฝงและตัวแปรสังเกตได้เหมือนกันกับโมเดลสมมติฐานวิจัยทุกประการ

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ของการประทับตราว่าด้อยค่าจากสังคมทั้ง 2 ตัวแปร กับตัวแปรสังเกตได้ของเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพทั้ง 2 ตัวแปร พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้ง 4 คู่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง -.039 ถึง -.151 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เป็นลบทั้งหมด โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร Pub_f1 และ Int_f1 ตัวแปร Pub_f1 และ Int_f2 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และตัวแปร Pub_f2 และ Int_f2 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าการประทับตราว่าด้อยค่าจากสังคมจะแปรผกผันกับเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพ

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ของการประทับตราว่าด้อยค่าจากบุคคลใกล้ชิดทั้ง 3 ตัวแปร กับตัวแปรสังเกตได้ของเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพทั้ง 2 ตัวแปร พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้ง 6 คู่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง .041 ถึง -.013 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ทุกค่ามีค่าเป็นลบ ยกเว้นค่าสหสัมพันธ์ระหว่าง Per_f3 และ Int_f2 ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เป็นบวก ทั้งนี้มีตัวแปรเพียงคู่เดียวคือ Per_f1 และ Int_f1 ที่มีค่าสหสัมพันธ์ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าการประทับตราว่าด้อยค่าจากบุคคลใกล้ชิดจะแปรผกผันกับเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพ

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ของการประทับตราว่าด้อยค่าจากตนเองทั้ง 2 ตัวแปร กับตัวแปรสังเกตได้ของเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพทั้ง 2 ตัวแปร พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้ง 4 คู่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง -.135 ถึง -.344 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เป็นลบทั้งหมด โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ทุกค่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าการประทับตราว่าด้อยค่าจากตนเองจะแปรผกผันกับเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพ

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ของเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจากนักวิชาชีพทั้ง 2 ตัวแปร กับตัวแปรสังเกตได้ของเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพทั้ง 2 ตัวแปร พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้ง 4 คู่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง .315 ถึง -.506 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เป็นบวกทั้งหมด โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ทุกค่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจากนักวิชาชีพจะแปรผันกับเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพ

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ของตัวแปรต้นทั้งหมดในโมเดลเพื่อตรวจสอบภาวะร่วมเส้นตรงพหุโดยการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทั้ง 36 คู่พบว่า มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง -.528 ถึง .906 โดยมีขนาดความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ที่มีค่าสูงกว่า .80 จำนวน 3 คู่ ได้แก่ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัวแปร ได้แก่ Per_f1, Per_f2, และ Per_f3 ซึ่งทั้งหมดล้วนเป็นตัวแปรสังเกตได้ของตัวแปรแฝงการประทับตราว่าด้วยค่าจากบุคคลใกล้ชิดเพียงตัวแปรเดียว จึงถือว่าข้อมูลสำหรับการวิเคราะห์ไม่ฝ่าฝืนข้อตกลงเบื้องต้นทางสถิติ รายละเอียดผลการวิเคราะห์แสดงไว้ดังตารางที่ 4.19

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.19

เมทริกซ์สหสัมพันธ์ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรสังเกตได้ในโมเดลของกลุ่มเพศหญิง (N=599)

ตัวแปรสังเกตได้	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1. Pub_f1	1.000										
2. Pub_f2	.632***	1.000									
3. Per_f1	.418***	.312***	1.000								
4. Per_f2	.406***	.346***	.904***	1.000							
5. Per_f3	.406***	.377***	.858***	.906***	1.000						
6. Self_f1	.436***	.284***	.522***	.483***	.481***	1.000					
7. Self_f2	.157***	.048	.169***	.131***	.107**	.364***	1.000				
8. Att_f1	-.251***	-.079	-.290***	-.234***	-.193***	-.440***	-.468***	1.000			
9. Att_f2	-.321***	-.204***	-.261***	-.264***	-.246***	-.528***	-.326***	.595***	1.000		
10. Int_f1	-.130***	-.039	-.106**	-.071	-.016	-.223***	-.344***	.506***	.381***	1.000	
11. Int_f2	-.151***	-.099*	-.049	-.013	.041	-.135***	-.223***	.417***	.315***	.679***	1.000
<i>M</i>	1.58	1.99	2.06	2.19	2.33	2.43	2.64	1.75	1.57	1.43	1.04
<i>SD</i>	0.52	0.58	0.93	0.92	0.98	0.80	0.78	0.48	0.52	0.67	0.62

*** $p < .001$, ** $p < .01$, * $p < .05$

2) ผลการวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบความตรงของโมเดลการวัด

ผลการวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบความตรงของโมเดลการวัด (measurement model) ของตัวแปรแฝงในโมเดลกลุ่มเพศหญิง 5 ตัวแปรแฝงพบว่าโมเดลการวัดของทุกตัวแปรแฝงมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (factor loading) ของตัวแปรสังเกตได้ทั้งหมดมีค่าเป็นบวก โดยโมเดลการวัดของแต่ละตัวแปรแฝงมีรายละเอียดดังนี้

โมเดลการวัดการประทับตราว่าด้อยค่าจากสังคม ซึ่งประกอบไปด้วยตัวแปรสังเกตได้ 2 ตัวแปร ได้แก่ Pub_f1 และ Pub_f2 พบว่าค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรสังเกตได้ทั้งสองตัวมีค่าใกล้เคียงกัน โดยมีค่าเท่ากับ .896 และ .885 ตามลำดับ

โมเดลการวัดการประทับตราว่าด้อยค่าจากบุคคลใกล้ชิด ซึ่งประกอบไปด้วยตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัวแปร ได้แก่ Per_f1, Per_f2, และ Per_f3 พบว่าค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรสังเกตได้มีค่าเท่ากันมีค่าเท่ากับ 1.000 โดยค่าน้ำหนักองค์ประกอบทุกค่าที่ไม่ได้เป็นพารามิเตอร์บังคับ (constrained parameters) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

โมเดลการวัดการประทับตราว่าด้อยค่าจากตนเอง ซึ่งประกอบไปด้วยตัวแปรสังเกตได้ 2 ตัวแปร ได้แก่ Self_f1 และ Self_f2 พบว่าค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรสังเกตได้ทั้งสองตัวมีค่าใกล้เคียงกัน โดยมีค่าเท่ากับ .964 และ .828 ตามลำดับ

โมเดลการวัดเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจากนักวิชาชีพ ซึ่งประกอบไปด้วยตัวแปรสังเกตได้ 2 ตัวแปร ได้แก่ Att_f1 และ Att_f2 พบว่าค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรสังเกตได้มีค่าใกล้เคียงกัน โดยมีค่าเท่ากับ .920 และ .809 ตามลำดับ

โมเดลการวัดเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพ ซึ่งประกอบไปด้วยตัวแปรสังเกตได้ 2 ตัวแปร ได้แก่ Int_f1 และ Int_f2 พบว่ามีค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรสังเกตได้มีค่าใกล้เคียงกัน โดยมีค่าเท่ากับ .953 และ .894 ตามลำดับ โดยรายละเอียดและค่าสถิติผลการวิเคราะห์ค่าน้ำหนักองค์ประกอบโมเดลการวัดแสดงดังตารางที่ 4.20

ตารางที่ 4.20

ค่าน้ำหนักองค์ประกอบตัวแปรสังเกตได้ในโมเดลการวัดตัวแปรแฝงในโมเดลของกลุ่มเพศหญิง

ตัวแปร	ตัวแปรสังเกตได้	b	SE_b	t	R^2	SS	SC
การประทับตราว่าด้อยค่าจากสังคม							
	Pub_f1	.896	-	-	.711	.441	.843
	Pub_f2	.895	-	-	.561	.441	.749
การประทับตราว่าด้อยค่าจากบุคคลใกล้เคียง							
	Per_f1	1.000	-	-	.861	.862	.928
	Per_f2	1.000	0.021	50.636***	.953	.903	.976
	Per_f3	1.000	0.025	42.100***	.860	.910	.928
การประทับตราว่าด้อยค่าจากตนเอง							
	Self_f1	.964	-	-	.415	.519	.644
	Self_f2	.828	-	-	.321	.446	.567
เจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจากนักวิชาชีพ							
	Att_f1	.920	-	-	.707	.411	.841
	Att_f2	.809	-	-	.488	.361	.698
เจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพ							
	Int_f1	.953	-	-	.668	.550	.818
	Int_f2	.894	-	-	.688	.516	.830

*** $p < .001$

3) ผลการวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบความตรงของโมเดลเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพในกลุ่มเพศหญิง

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความตรงของโมเดลเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพในกลุ่มนิสิตนักศึกษาเพศชาย รวมไปถึงการวิเคราะห์ผลการประมาณค่าขนาดอิทธิพลทางตรง (direct effect) อิทธิพลทางอ้อม (indirect effect) และอิทธิพลรวม (total effect) ระหว่างตัวแปรแฝงในโมเดล ทั้งนี้โมเดลของเพศชายมีจำนวนตัวแปรแฝงและมีรูปแบบของโมเดลเหมือนกันกับโมเดลสมมติฐานวิจัยทุกประการ

ผลการตรวจสอบความตรงของโมเดลเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพพบว่าภายหลังจากการปรับโมเดลประมาณ 25 ครั้งเพื่อผ่อนคลายข้อตกลงเบื้องต้น (relax assumption) โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (Chi-square = 24.48, $df = 16$,

$p = .079$) มีค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ .993 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ .970 ค่าดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของเศษเหลือ (RMR) เท่ากับ .018 และค่าดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของเศษเหลือมาตรฐาน (RMSEA) เท่ากับ .029 ทั้งนี้ ก่อนการวิเคราะห์ผลการประมาณค่าขนาดอิทธิพลในขั้นต่อไป ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบ ข้อตกลงเบื้องต้นของการสร้างโมเดลสมการโครงสร้างในเบื้องต้นและพบว่าแนวทแยงของเมทริกซ์ ความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วมไม่มีค่าติดลบ และไม่พบค่าอิทธิพลในรูปแบบมาตรฐานมีค่ามากกว่า 1.00

4) การวิเคราะห์ผลการประมาณค่าขนาดอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวมระหว่างตัวแปรแฝงในโมเดล

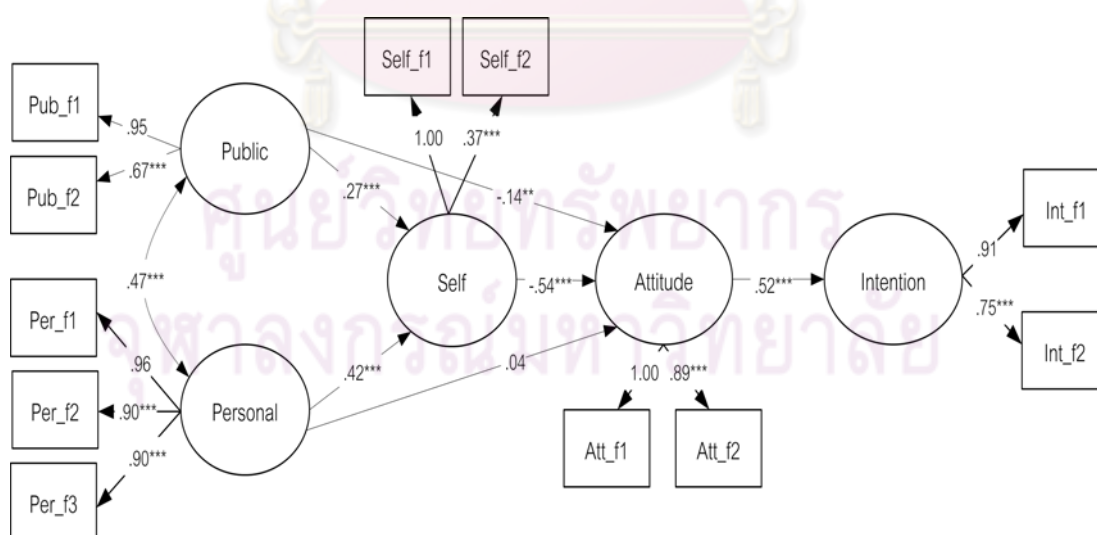
ผลการวิเคราะห์พบว่าการประทับใจตราว่าดี้อยู่ค่าจากสังคมและการประทับใจตราว่าดี้อยู่ค่าจากบุคคลใกล้ชิดมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยมีความสัมพันธ์กันทางบวกขนาดปานกลาง ($r = .473, p < .001$)

ผลการวิเคราะห์ขนาดอิทธิพลของตัวแปรต้นทั้ง 4 ตัวแปรในโมเดลที่มีต่อเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพพบว่าตัวแปรทั้งหมดร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพได้ร้อยละ 27.3 โดยเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือมีอิทธิพลรวมต่อเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพมากที่สุด โดยเป็นอิทธิพลทางตรงเท่านั้น มีค่าอิทธิพลเท่ากับ .658 และตัวแปรที่มีขนาดอิทธิพลต่อเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพรองลงมาได้แก่ อิทธิพลทางอ้อมจากการประทับใจตราว่าดี้อยู่ค่าจากตนเองโดยมีเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือเป็นตัวแปรส่งผ่าน มีค่าอิทธิพลเท่ากับ -.214 ต่อมาคืออิทธิพลทางอ้อมจากการประทับใจตราว่าดี้อยู่ค่าจากสังคมโดยมีการประทับใจตราว่าดี้อยู่ค่าจากตนเอง และเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือเป็นตัวแปรส่งผ่าน มีค่าอิทธิพลเท่ากับ -.179 และการประทับใจตราว่าดี้อยู่ค่าจากบุคคลใกล้ชิดมีอิทธิพลต่อเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพน้อยที่สุด เป็นอิทธิพลทางอ้อมทั้งหมด โดยมีการประทับใจตราว่าดี้อยู่ค่าจากตนเอง และเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือเป็นตัวแปรส่งผ่าน มีค่าอิทธิพลเท่ากับ -.068 และอิทธิพลของทุกตัวแปรมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ผลการวิเคราะห์ขนาดอิทธิพลของตัวแปรต้น 3 ตัวแปรได้แก่อิทธิพลจากการประทับใจตราว่าดี้อยู่ค่าทั้ง 3 รูปแบบที่มีต่อเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจากนักวิชาชีพพบว่าตัวแปรทั้ง 3 ตัวร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือได้ร้อยละ 35.8 โดยการประทับใจตราว่าดี้อยู่ค่าจากตนเองมีอิทธิพลรวมต่อเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือมากที่สุด โดยเป็นอิทธิพลทางตรงเท่านั้น มีขนาดอิทธิพลเท่ากับ -.325 รองลงมา

เป็นอิทธิพลรวมจากการประทับตราว่าด้อยค่าจากสังคม มีค่าอิทธิพลเท่ากับ $-.273$ ซึ่งประกอบไปด้วยอิทธิพลทางตรงเท่ากับ $-.132$ และอิทธิพลทางอ้อมโดยมีการประทับตราว่าด้อยค่าจากตนเองเป็นตัวแปรส่งผ่านเท่ากับ $-.140$ ค่าอิทธิพลทั้งหมดของการประทับตราว่าด้อยค่าจากสังคมมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.001$ และการประทับตราว่าด้อยค่าจากบุคคลใกล้ชิดมีอิทธิพลรวมต่อเจตคติต่อกาแสวงหาความช่วยเหลือน้อยที่สุด มีค่าอิทธิพลรวมเท่ากับ $-.104$ ประกอบไปด้วยอิทธิพลทางตรงเท่ากับ $.019$ และอิทธิพลทางอ้อมโดยมีการประทับตราว่าด้อยค่าจากตนเองเป็นตัวแปรส่งผ่านเท่ากับ $-.123$ และมีเพียงค่าอิทธิพลรวมและอิทธิพลทางอ้อมเท่านั้นที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.001$

ผลการวิเคราะห์ขนาดอิทธิพลของตัวแปรต้น 2 ตัวแปรได้แก่การประทับตราว่าด้อยค่าจากสังคม และการประทับตราว่าด้อยค่าจากบุคคลใกล้ชิดที่มีต่อการประทับตราว่าด้อยค่าจากตนเอง พบว่าตัวแปรต้นทั้ง 2 ตัวแปรร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของการประทับตราว่าด้อยค่าจากตนเองได้ร้อยละ 35.1 โดยการประทับตราว่าด้อยค่าจากสังคมมีขนาดของอิทธิพลทางตรงสูงกว่าอิทธิพลทางตรงของการประทับตราว่าด้อยค่าจากบุคคลใกล้ชิดเล็กน้อย มีค่าอิทธิพลเท่ากับ $.432$ และ $.379$ ตามลำดับ และทั้ง 2 ค่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.001$ ทั้งนี้รายละเอียดผลการประมาณค่าอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวมแสดงไว้ในตารางที่ 4.21 และเพื่อให้เห็นภาพของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝงทั้ง 5 ตัวแปรในการวิจัยครั้งนี้ได้อย่างชัดเจน ผู้วิจัยได้นำแสดงภาพโมเดลเชิงสาเหตุของเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพ ดังภาพที่ 4.3

Chi-square = 24.48, $df = 16$, $p = .079$, GFI = .993, AGFI = .970, RMR = .018, RMSEA = .029;

*** $p < .001$, ** $p < .01$

ภาพที่ 4.3 โมเดลเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพของกลุ่มเพศหญิง

ตารางที่ 4.21

ผลการประมาณค่าขนาดอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวมระหว่างตัวแปรแฝงในโมเดลเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพใน
โมเดลของกลุ่มเพศหญิง (N=599)

ตัวแปรผล	สถิติ	ตัวแปรสาเหตุ												R ²
		Public			Personal			Self			Attitude			
		DE	IE	TE	DE	IE	TE	DE	IE	TE	DE	IE	TE	
Self	<i>b</i>	.43	-	.43	.38	-	.38	-	-	-	-	-	-	35.1
	<i>SE</i>	0.08	-	0.08	0.04	-	0.04	-	-	-	-	-	-	
	<i>t</i>	5.70***	-	5.70***	9.81***	-	9.81***	-	-	-	-	-	-	
	SC	.27	-	.27	.42	-	.42	-	-	-	-	-	-	
Attitude	<i>b</i>	-.13	-.14	-.27	.02	-.12	-.10	-.33	-	-.33	-	-	-	35.8
	<i>SE</i>	0.05	0.03	0.06	0.03	0.02	0.03	0.03	-	0.03	-	-	-	
	<i>t</i>	-2.75**	-5.10***	-4.94***	0.67	-7.16***	-3.52***	-10.43***	-	-10.43***	-	-	-	
	SC	-.14	-.15	-.28	.04	-.23	-.19	-.54	-	-.54	-	-	-	
Intention	<i>b</i>	-	-.18	-.18	-	-.07	-.07	-	-.21	-.21	.66	-	.66	27.3
	<i>SE</i>	-	0.04	0.04	-	0.02	0.02	-	0.03	0.03	0.05	-	0.05	
	<i>t</i>	-	-4.57***	-4.57***	-	-3.39***	-3.39***	-	-7.92***	-7.92***	13.68***	-	13.68***	
	SC	-	-.15	-.15	-	-.10	-.10	-	-.28	-.28	.52	-	.52	

Chi-square = 24.48, *df* = 16, *p* = .079, GFI = .993, AGFI = .970, RMR = .019, RMSEA = .0298

หมายเหตุ DE = อิทธิพลทางตรง, IE = อิทธิพลทางอ้อม, TE = อิทธิพลรวม, *b* = ค่าสัมประสิทธิ์ (*b*), *SE* = ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน, *t* = ค่าสถิติที, SC = ค่าสัมประสิทธิ์มาตรฐาน (Beta), R² = ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์; ***p < .001, **p < .01, *p < .05

4.3 ผลการวิเคราะห์ความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลระหว่างกลุ่มเพศโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์กลุ่มเพศ

1) ผลการวิเคราะห์ความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลระหว่างกลุ่มเพศ

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ ผู้วิจัยทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพระหว่างกลุ่มเพศชาย (N=592) และเพศหญิง (N=599) ด้วยเทคนิคการวิเคราะห์กลุ่มเพศ โดยมีสมมติฐานสำหรับการทดสอบทั้งหมด 9 ข้อ โดยสมมติฐานข้อแรกคือการทดสอบรูปแบบโมเดล (model form) เพื่อทดสอบว่าโมเดลตามสมมติฐานวิจัยที่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ของกลุ่มเพศชายและกลุ่มเพศหญิงมีรูปแบบของเมทริกซ์ทั้ง 8 เมทริกซ์เหมือนกันแต่ค่าพารามิเตอร์ไม่จำเป็นต้องเท่ากัน และสมมติฐานข้อที่ 2 ถึงสมมติฐานข้อที่ 9 คือการทดสอบว่าเมทริกซ์ทั้ง 8 เมทริกซ์ว่ามีค่าพารามิเตอร์เท่ากันระหว่างกลุ่มเพศชายและกลุ่มเพศหญิง โดยสมมติฐานทั้ง 9 ข้อนั้นจะเป็นชุดของสมมติฐานที่มีลักษณะซ้อนกันเป็นระดับลดหลั่น (hierarchical nested hypotheses) ทั้งนี้ลำดับของเมทริกซ์ที่ต้องการทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนจะเริ่มต้นจากเมทริกซ์พารามิเตอร์ที่มีความเข้มงวดน้อยที่สุด (least restriction) ไปจนถึงการทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของเมทริกซ์พารามิเตอร์ที่มีความเข้มงวดมากที่สุด (most restriction) (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542; สุภมาศ อังศุโชติ, สมถวิล วิจิตรวรรณภา, และ รัชณีกุล ภิญญานานูวัฒน์, 2552) โดยสมมติฐานทั้ง 9 ข้อมีรายละเอียดดังนี้ดังนี้

1. การทดสอบสมมติฐานความไม่แปรเปลี่ยนของรูปแบบโมเดล
2. การทดสอบสมมติฐานความไม่แปรเปลี่ยนของค่าพารามิเตอร์ของเมทริกซ์อิทธิพลเชิงสาเหตุระหว่างตัวแปรแฝงภายนอกกับตัวแปรแฝงภายใน (GA) กับสมมติฐานข้อที่ 1
3. การทดสอบสมมติฐานความไม่แปรเปลี่ยนของค่าพารามิเตอร์ของเมทริกซ์อิทธิพลเชิงสาเหตุระหว่างตัวแปรแฝงภายใน (BE) กับสมมติฐานข้อที่ 3
4. การทดสอบสมมติฐานความไม่แปรเปลี่ยนของค่าพารามิเตอร์ของเมทริกซ์ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรสังเกตได้ภายนอก (LX) กับสมมติฐานข้อที่ 3
5. การทดสอบสมมติฐานความไม่แปรเปลี่ยนของค่าพารามิเตอร์ของเมทริกซ์ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรสังเกตได้ภายใน (LY) กับสมมติฐานข้อที่ 4
6. การทดสอบสมมติฐานความไม่แปรเปลี่ยนของค่าพารามิเตอร์ของเมทริกซ์ความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วมระหว่างความคลาดเคลื่อนในการวัดของตัวแปรสังเกตได้ภายนอก (TD) กับสมมติฐานข้อที่ 5

7. การทดสอบสมมติฐานความไม่แปรเปลี่ยนของค่าพารามิเตอร์ของเมทริกซ์ความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วมระหว่างความคลาดเคลื่อนในการวัดของตัวแปรสังเกตได้ภายใน (TE) กับสมมติฐานข้อที่ 6
8. การทดสอบสมมติฐานความไม่แปรเปลี่ยนของค่าพารามิเตอร์ของเมทริกซ์ความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วมระหว่างความคลาดเคลื่อนในการวัดของตัวแปรแฝงภายนอก (PH) กับสมมติฐานข้อที่ 7
9. การทดสอบสมมติฐานความไม่แปรเปลี่ยนของค่าพารามิเตอร์ของเมทริกซ์ความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วมระหว่างความคลาดเคลื่อนในการวัดของตัวแปรแฝงภายใน (PS) กับสมมติฐานข้อที่ 8

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 พบว่าภายหลังจากการปรับโมเดลในส่วนที่เป็นการผ่อนคลายข้อตกลงเบื้องต้นประมาณ 24 ครั้ง พบว่าโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (overall Chi-square = 49.98, $df = 38$, $p = .092$) มีค่าไคสแควร์สัมพัทธ์ (Chi-square/ df) เท่ากับ 1.32 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงให้เห็นว่าโมเดลเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพของกลุ่มเพศชายและกลุ่มเพศหญิงมีรูปแบบโมเดลเหมือนกัน หรือรูปแบบโมเดลไม่แปรเปลี่ยนระหว่างกลุ่ม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2 พบว่าโมเดลยังคงมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (overall Chi-square = 52.97, $df = 42$, $p = .119$) โดยมีค่าไคสแควร์สัมพัทธ์ (Chi-square/ df) เท่ากับ 1.26 เมื่อเปรียบเทียบโมเดลตามสมมติฐานข้อที่ 2 กับสมมติฐานข้อที่ 1 พบว่าโมเดลทั้งสองโมเดลไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลที่ได้แสดงให้เห็นว่าโมเดลเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพมีค่าพารามิเตอร์ของเมทริกซ์อิทธิพลเชิงสาเหตุระหว่างตัวแปรแฝงภายนอกกับตัวแปรแฝงภายใน (GA) ไม่แปรเปลี่ยนระหว่างกลุ่มเพศชายและกลุ่มเพศหญิง จึงสามารถสรุปได้ว่าเพศไม่มีอิทธิพลกำกับต่ออิทธิพลเชิงสาเหตุระหว่างตัวแปรแฝงภายนอกกับตัวแปรแฝงภายใน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 3 พบว่าโมเดลยังคงมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (overall Chi-square = 53.15, $df = 44$, $p = .162$) โดยมีค่าไคสแควร์สัมพัทธ์ (Chi-square/ df) เท่ากับ 1.21 เมื่อเปรียบเทียบโมเดลตามสมมติฐานข้อที่ 3 กับข้อที่ 2 พบว่าโมเดลทั้งสองโมเดลไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลที่ได้แสดงให้เห็นว่าโมเดลเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพมีค่าพารามิเตอร์ของเมทริกซ์อิทธิพลเชิงสาเหตุระหว่างตัวแปรแฝงใน (BE) ไม่แปรเปลี่ยนระหว่างกลุ่มเพศชายและกลุ่มเพศหญิง จึงสามารถสรุปได้ว่าเพศไม่มีอิทธิพลกำกับต่ออิทธิพลเชิงสาเหตุระหว่างตัวแปรแฝงภายใน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 4 พบว่าโมเดลยังคงมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (overall Chi-square = 56.18, $df = 47$, $p = .168$) โดยมีค่าไคสแควร์สัมพันธ์ (Chi-square/ df) เท่ากับ 1.20 เมื่อเปรียบเทียบโมเดลตามสมมติฐานข้อที่ 4 กับสมมติฐานข้อที่ 3 พบว่าโมเดลทั้งสองโมเดลไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลที่ได้แสดงให้เห็นว่าโมเดลเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพมีค่าพารามิเตอร์ของเมทริกซ์ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรสังเกตได้ภายนอก (LX) ไม่แปรเปลี่ยนระหว่างกลุ่มเพศชายและกลุ่มเพศหญิง จึงสามารถสรุปได้ว่าเพศไม่มีอิทธิพลกำกับต่อค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรสังเกตได้ภายนอก

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 5 พบว่าโมเดลยังคงมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (overall Chi-square = 59.89, $df = 50$, $p = .159$) โดยมีค่าไคสแควร์สัมพันธ์ (Chi-square/ df) เท่ากับ 1.20 เมื่อเปรียบเทียบโมเดลตามสมมติฐานข้อที่ 5 กับสมมติฐานข้อที่ 4 พบว่าโมเดลทั้งสองโมเดลไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลที่ได้แสดงให้เห็นว่าโมเดลเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพมีค่าพารามิเตอร์ของเมทริกซ์ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรสังเกตได้ภายใน (LY) ไม่แปรเปลี่ยนระหว่างกลุ่มเพศชายและกลุ่มเพศหญิง จึงสามารถสรุปได้ว่าเพศไม่มีอิทธิพลกำกับต่อค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรสังเกตได้ภายใน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 6 พบว่าโมเดลยังคงมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (overall Chi-square = 69.17, $df = 59$, $p = .171$) โดยมีค่าไคสแควร์สัมพันธ์ (Chi-square/ df) เท่ากับ 1.17 เมื่อเปรียบเทียบโมเดลตามสมมติฐานข้อที่ 6 กับสมมติฐานข้อที่ 5 พบว่าโมเดลทั้งสองโมเดลไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลที่ได้แสดงให้เห็นว่าโมเดลเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพมีค่าพารามิเตอร์ของเมทริกซ์ความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วมระหว่างความคลาดเคลื่อนในการวัดของตัวแปรสังเกตได้ภายนอก (TD) ไม่แปรเปลี่ยนระหว่างกลุ่มเพศชายและกลุ่มเพศหญิง จึงสามารถสรุปได้ว่าเพศไม่มีอิทธิพลกำกับต่อความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วมระหว่างความคลาดเคลื่อนในการวัดของตัวแปรสังเกตได้ภายนอก

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 7 พบว่าโมเดลไม่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (overall Chi-square = 116.33, $df = 73$, $p = .000$) โดยมีค่าไคสแควร์สัมพันธ์ (Chi-square/ df) เท่ากับ 1.59 เมื่อเปรียบเทียบโมเดลตามสมมติฐานข้อที่ 7 กับโมเดลตามสมมติฐานข้อที่ 6 พบว่าโมเดลทั้งสองโมเดลมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (Δ Chi-square = 47.16, $\Delta df = 23.69$, $p > .05$) ผลที่ได้แสดงให้เห็นว่าโมเดลเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพมีค่าพารามิเตอร์ของเมทริกซ์ความแปรปรวน-ความ

แปรปรวนร่วมระหว่างความคลาดเคลื่อนในการวัดของตัวแปรสังเกตได้ภายใน (TE) มีความแปรเปลี่ยนระหว่างกลุ่มเพศชายและกลุ่มเพศหญิง จึงสามารถสรุปได้ว่าเพศมีอิทธิพลกำกับต่อความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วมระหว่างความคลาดเคลื่อนในการวัดของตัวแปรสังเกตได้ภายใน

สำหรับผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 8 และ 9 ซึ่งเป็นการทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของค่าพารามิเตอร์ของเมทริกซ์ความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วมระหว่างความคลาดเคลื่อนในการวัดของตัวแปรแฝงภายนอก (PH) และค่าพารามิเตอร์ของเมทริกซ์ความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วมระหว่างความคลาดเคลื่อนในการวัดของตัวแปรแฝงภายใน (PS) ผลที่ได้พบว่าโมเดลไม่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ทั้งสองโมเดล จึงสามารถสรุปได้ว่าค่าพารามิเตอร์ของเมทริกซ์ความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วมระหว่างความคลาดเคลื่อนในการวัดของตัวแปรแฝงภายนอก (PH) และค่าพารามิเตอร์ของเมทริกซ์ความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วมระหว่างความคลาดเคลื่อนในการวัดของตัวแปรแฝงภายใน (PS) มีการแปรเปลี่ยนระหว่างกลุ่มเพศชายและกลุ่มเพศหญิง เมื่อพิจารณาค่าไคสแควร์สัมพัทธ์พบว่าโมเดลจากสมมติฐานข้อที่ 6 มีค่าต่ำที่สุด จึงสามารถสรุปได้ว่าโมเดลจากสมมติฐานข้อที่ 6 เป็นโมเดลที่มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์มากที่สุด

กล่าวโดยสรุปคือผลการทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนจากสมมติฐานทั้ง 9 ข้อพบว่าโมเดลมีความไม่แปรเปลี่ยนระหว่างกลุ่มเพศหญิงและกลุ่มเพศชายในรูปแบบโมเดล และมีความไม่แปรเปลี่ยนระหว่างกลุ่มเพศหญิงและกลุ่มเพศชายในเมทริกซ์ต่างๆ ได้แก่ เมทริกซ์ค่าพารามิเตอร์ของอิทธิพลเชิงสาเหตุระหว่างตัวแปรแฝงภายนอกกับตัวแปรแฝงภายใน (GA) เมทริกซ์ค่าพารามิเตอร์ของเมทริกซ์อิทธิพลเชิงสาเหตุระหว่างตัวแปรแฝงใน (BE) เมทริกซ์ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรสังเกตได้ภายนอก (LX) เมทริกซ์ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรสังเกตได้ภายใน (LY) และเมทริกซ์ความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วมระหว่างความคลาดเคลื่อนในการวัดของตัวแปรสังเกตได้ภายนอก (TD) โดยโมเดลที่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ดีที่สุดคือโมเดลตามสมมติฐานข้อที่ 6 ซึ่งมีการกำหนดเงื่อนไขบังคับให้ค่าพารามิเตอร์ของเมทริกซ์อิทธิพลเชิงสาเหตุระหว่างตัวแปรแฝงภายนอกกับตัวแปรแฝงภายใน (GA) เมทริกซ์ค่าพารามิเตอร์ของเมทริกซ์อิทธิพลเชิงสาเหตุระหว่างตัวแปรแฝงใน (BE) เมทริกซ์ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรสังเกตได้ภายนอก (LX) และและเมทริกซ์ความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วมระหว่างความคลาดเคลื่อนในการวัดของตัวแปรสังเกตได้ภายนอก (TD) มีค่าเท่ากันในกลุ่มเพศชายและกลุ่มเพศหญิง ผลการทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพแสดงดังตารางที่ 4.22

ตารางที่ 4.22

ผลการทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนัก
วิชาชีพระหว่างกลุ่มเพศชายและกลุ่มเพศหญิง

สมมติฐานในการทดสอบ	Chi- square	df	p	Chi- square/df	Δ Chi- square	Δ df
1. รูปแบบโมเดลเหมือนกัน	49.98	38	.092	1.31	-	-
2. GA	52.97	42	.119	1.26	2.99	4
3. GA BE	53.15	44	.162	1.20	0.18	2
4. GA BE LX	56.18	47	.168	1.19	3.03	3
5. GA BE LX LY	59.89	50	.159	1.19	3.71	3
6. GA BE LX LY TD	69.17	59	.171	1.17	9.28	9
7. GA BE LX LY TD TE	116.33	73	.000	1.59	47.16*	14
8. GA BE LX LY TD TE PH	117.46	76	.001	1.54	โมเดลไม่สอดคล้อง กับข้อมูลเชิงประจักษ์	
9. GA BE LX LY TD TE PH PS	118.49	79	.002	1.49	โมเดลไม่สอดคล้อง กับข้อมูลเชิงประจักษ์	

หมายเหตุ ค่าวิกฤตของ Chi-square = 23.69 ที่ $df = 14$

* $p < .05$;

2) ผลการวิเคราะห์อิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวมระหว่างตัวแปรแฝง
ในโมเดล

แม้ว่าผลการทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนจะแสดงให้เห็นว่าเพศไม่มีอิทธิพลกำกับต่อ
ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างตัวแปรแฝงในโมเดล แต่เพื่อให้เห็นภาพของผลการวิจัยอย่าง
ครบถ้วน ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการประมาณค่าขนาดอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม อิทธิพลรวม
และการเปรียบเทียบค่าอิทธิพลระหว่างกลุ่มเพศชายและกลุ่มเพศหญิงไว้ในส่วนนี้ด้วย ซึ่งผลที่ได้
พบว่าค่าอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวมระหว่างตัวแปรแฝงในโมเดลของกลุ่ม
เพศชายและกลุ่มเพศหญิงนั้นมีค่าเท่ากันทุกค่า รายละเอียดผลการประมาณค่าขนาดอิทธิพล
ทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวมของโมเดลเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจาก
นักวิชาชีพที่ไม่แปรเปลี่ยนระหว่างกลุ่มเพศแสดงไว้ในตารางที่ 4.23 และภาพโมเดลเจตจำนงต่อ
การแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพที่ไม่แปรเปลี่ยนระหว่างกลุ่มเพศแสดงดังภาพที่ 4.4

ตารางที่ 4.23

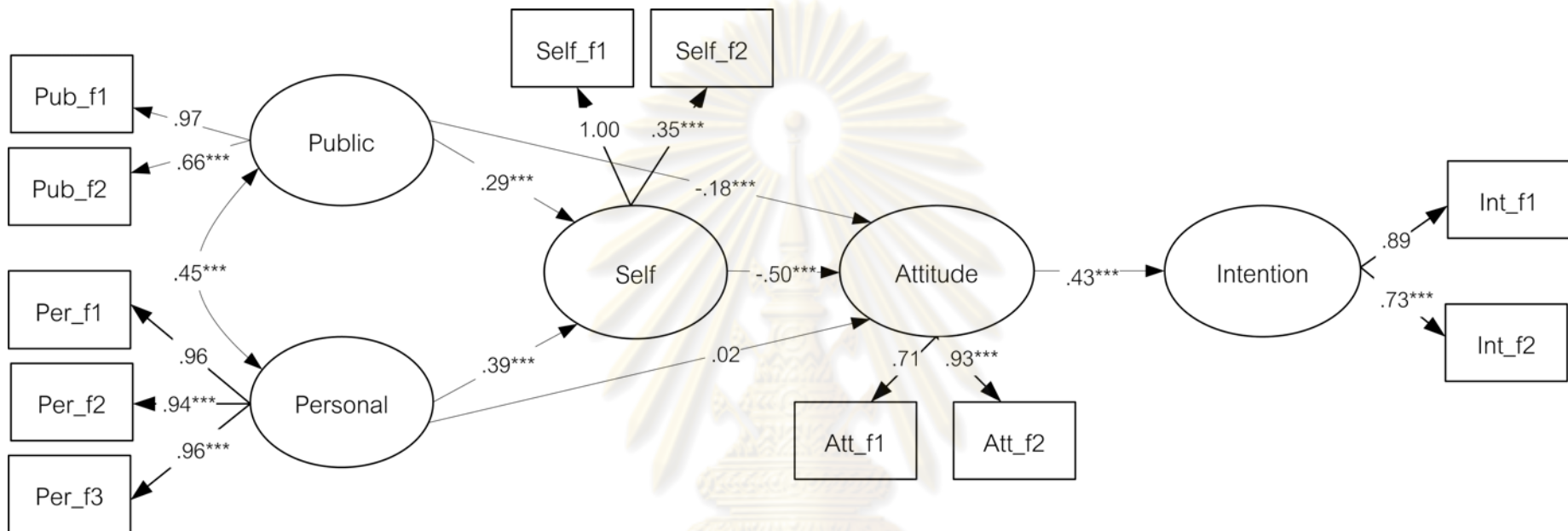
ผลการประมาณค่าขนาดอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวมระหว่างตัวแปรแฝงในโมเดลเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพใน
โมเดลของกลุ่มเพศชาย (N=592) และกลุ่มเพศหญิง (N=599) ที่มีขนาดอิทธิพลในเมทริกซ์ GA, BE, LX, LY และ TD ไม่แปรเปลี่ยนระหว่างกลุ่มเพศ

ตัวแปรผล	สถิติ	ตัวแปรสาเหตุ												R ²	
		Public			Personal			Self			Attitude				
		DE	IE	TE	DE	IE	TE	DE	IE	TE	DE	IE	TE		
Self	<i>b</i>	.49	-	.49	.37	-	.37	-	-	-	-	-	-	-	
	SE	0.05	-	0.05	0.03	-	0.03	-	-	-	-	-	-	-	39.2,
	<i>t</i>	9.21***	-	9.21***	13.89***	-	13.89***	-	-	-	-	-	-	-	34.0
	SC	.29	-	.29	.39	-	.39	-	-	-	-	-	-	-	
Attitude	<i>B</i>	-.12	-.10	-.23	.01	-.08	-.07	-.21	-	-.21	-	-	-	-	
	SE	0.03	0.02	0.03	0.02	0.01	0.01	0.03	-	0.03	-	-	-	-	43.5,
	<i>t</i>	-4.80***	-5.25***	-8.17***	0.43	-5.60***	-5.32***	-6.24***	-	-6.24***	-	-	-	-	33.5
	SC	-.18	-.14	-.31	.02	-.19	-.18	-.50	-	-.50	-	-	-	-	
Intention	<i>b</i>	-	-.17	-.17	-	-.05	-.05	-	-.15	-.15	.73	-	.73		
	SE	-	0.03	0.03	-	0.01	0.01	-	0.03	0.03	0.08	-	0.08	18.0,	
	<i>t</i>	-	-6.24***	-6.24***	-	-4.65***	-4.65***	-	-5.19***	-5.19***	9.31***	-	9.31***	19.5	
	SC	-	-.14	-.14	-	-.08	-.08	-	-.22	-.22	.44	-	.44		

Chi-square = 69.17, *df* = 59, *p* = .135, GFI = .990, RMR = .032, RMSEA = .017

หมายเหตุ DE = อิทธิพลทางตรง, IE = อิทธิพลทางอ้อม, TE = อิทธิพลรวม, *b* = ค่าสัมประสิทธิ์ (*b*), SE = ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน, *t* = ค่าสถิติที, SC = ค่าสัมประสิทธิ์มาตรฐาน (Beta),

R² = ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์โดยที่ตัวเลขอันดับแรกเป็นค่าของกลุ่มเพศชาย และตัวเลขอันดับที่สองเป็นของกลุ่มเพศหญิง; ***p < .001, **p < .01, *p < .05

Chi-square = 69.17, $df = 59$, $p = .135$, GFI = .990, RMR = .032, RMSEA = .017

หมายเหตุ ตัวเลขในโมเดลเป็นค่าอิทธิพลหรือค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน

*** $p < .001$, ** $p < .01$

ภาพที่ 4.4 โมเดลเชิงสาเหตุของเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพของกลุ่มเพศชายและกลุ่มเพศหญิงที่มีขนาดอิทธิพลในเมทริกซ์ GA, BE, LX, LY และ TD ไม่แปรเปลี่ยนระหว่างกลุ่มเพศ

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพิ่มเติม

สำหรับผลการวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 5 นี้จะเป็นการวิเคราะห์เพื่อทดสอบการแข่งขัน (competing models) ของโมเดลเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพ ซึ่งเป็นโมเดลหลักในการวิจัยครั้งนี้ (โมเดลที่ 1) กับโมเดลเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพที่ตัวแปรแฝงมีโครงสร้างแบบองค์ประกอบเดียว (unidimensional) (โมเดลที่ 2) โดยที่ทั้งสองโมเดลจะมีรูปแบบของความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างตัวแปรแฝงเหมือนกัน จะแตกต่างกันคือในโมเดลที่ 1 (โมเดลหลักในการวิจัยครั้งนี้) จะมีตัวแปรสังเกตได้ หรือตัวบ่งชี้มากกว่า 1 ตัว (multiple indicators) ส่วนโมเดลที่ 2 จะเป็นโมเดลที่ตัวแปรแฝงทุกตัวมีตัวแปรสังเกตได้ หรือตัวบ่งชี้เพียง 1 ตัว ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดที่ผู้พัฒนามาตรวัดทั้ง 5 มาตรวัดได้เสนอไว้ว่ามาตรวัดทุกมาตรวัดมีโครงสร้างแบบองค์ประกอบเดียว (Komiya, Good, & Sherrod, 2000; Vogel, Wade, & Aschman, 2009; Vogel, Wade, & Haake, 2006; Fischer & Farina, 1995; Cash et al., 1975) อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างที่เสนอว่าตัวแปรแฝงแต่ละตัวแปรควรประกอบไปด้วยตัวแปรสังเกตได้อย่างน้อย 3 ตัวแปร (Jöreskog & Sörbom, 1996; นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542) ผู้วิจัยจึงพัฒนาโมเดลเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพขึ้นมาโดยใช้วิธีการจัดกลุ่มข้อกระทงตามข้อเสนอแนะของ Little, Cunningham, และ Shahar (2002) เพื่อใช้เป็นโมเดลหลักในการวิจัยครั้งนี้ (รายละเอียดเกี่ยวกับการจัดกลุ่มข้อกระทงสามารถดูได้ในหน้า 85) สำหรับโมเดลเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพที่ตัวแปรแฝงมีโครงสร้างแบบองค์ประกอบเดียว ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นโดยยึดแนวคิดเดิมของผู้พัฒนามาตรวัด และเพื่อแก้ปัญหาค่าองศาอิสระเป็นลบ ผู้วิจัยได้แทนค่าในเมทริกซ์ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรสังเกตได้ภายนอก (LX) และเมทริกซ์ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรสังเกตได้ภายใน (LY) ด้วยค่าที่ได้จากผลการหารากที่สองของค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคของแต่ละมาตรวัด และแทนค่าบางค่าในเมทริกซ์ความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วมระหว่างความคลาดเคลื่อนในการวัดของตัวแปรสังเกตได้ภายนอก (TD) และเมทริกซ์ความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วมระหว่างความคลาดเคลื่อนในการวัดของตัวแปรสังเกตได้ภายใน (TE) ด้วยค่า 1-(รากที่สองของค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคของแต่ละมาตรวัด)

ทั้งนี้จากแนวคิดของ Jöreskog และ Sörbom (1996) ที่เสนอว่าการวิเคราะห์โมเดลที่ตัวแปรแฝงแต่ละตัวแปรมีตัวบ่งชี้หลายตัวจะทำให้ได้โมเดลที่ดีกว่าโมเดลที่ตัวแปรแฝงแต่ละตัวแปรมีตัวบ่งชี้เพียง 1 ตัวแปร ผู้วิจัยจึงมีสมมติฐานในการวิเคราะห์เพื่อทดสอบการแข่งขันระหว่างโมเดลดังนี้ “โมเดลเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพจะเป็นโมเดลที่มีความตรง

มากกว่าโมเดลเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพที่ตัวแปรแฝงมีโครงสร้างแบบองค์ประกอบเดียว” โดยวิธีการประเมินว่าโมเดลใดมีความตรงมากกว่าดูได้จากค่าไคสแควร์สัมพัทธ์ (Chi-square/df) ซึ่งโมเดลที่มีค่าไคสแควร์สัมพัทธ์ต่ำกว่าจะเป็นโมเดลที่มีความตรงมากกว่า โดยในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบไปด้วยการรายงานผลทั้งหมด 2 ส่วน ได้แก่ ผลการวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบความตรงของโมเดลเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพที่ตัวแปรแฝงมีโครงสร้างแบบองค์ประกอบเดียว และผลการทดสอบการแข่งขันของโมเดลเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพ

5.1 ผลการวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบความตรงของโมเดลเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพที่ตัวแปรแฝงมีโครงสร้างแบบองค์ประกอบเดียว

1) ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้

ผู้วิจัยหาค่าเฉลี่ยจากคะแนนของแต่ละมาตรวัดและวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ 5 ตัวแปร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นและตัวแปรตาม และตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นเพื่อตรวจสอบปัญหาภาวะร่วมเส้นตรงพหุของข้อมูลที่จะนำไปใช้ในการตรวจสอบความตรงของโมเดลเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพที่ตัวแปรแฝงมีโครงสร้างแบบองค์ประกอบเดียว โดยโมเดลนี้มีจำนวนตัวแปรแฝงและตัวแปรสังเกตได้เท่ากันคือ 5 ตัวแปร โดยที่ตัวแปรแฝงทุกตัวมีลักษณะเหมือนกับโมเดลสมมติฐานวิจัยทุกประการ

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นทั้ง 4 ตัว ได้แก่ การประทับใจต่อด้อยค่าจากสังคม การประทับใจต่อด้อยค่าจากบุคคลใกล้ชิด การประทับใจต่อด้อยค่าจากตนเอง และเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือ กับตัวแปรตาม คือเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพพบว่ามีความสัมพันธ์เพียงคู่เดียวที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยเป็นความสัมพันธ์ระหว่างการประทับใจต่อด้อยค่าจากบุคคลใกล้ชิดกับเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ทางลบขนาดต่ำ ($r = -.039, p > .05$) สำหรับความสัมพันธ์คู่อื่นมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ทั้งหมด ทั้งนี้คู่ของตัวแปรที่มีขนาดของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงที่สุดได้แก่ความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือกับเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพซึ่งเป็นความสัมพันธ์เพียงคู่เดียวที่มีความสัมพันธ์กันทางบวกกับตัวแปรตาม ($r = .521, p < .001$) รองลงมาคือความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามกับการประทับใจต่อด้อยค่าจากตนเอง ($r = -.310, p < .001$) และการประทับใจต่อด้อยค่าจากสังคม ($r = -.1431, p < .001$) ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นทั้งหมดในโมเดลเพื่อตรวจสอบภาวะร่วมเส้นตรงพหุโดยการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทั้ง 6 คู่พบว่าความสัมพันธ์ทุกคู่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง -.595 ถึง .489 และไม่มีความสัมพันธ์คู่ใดที่มีค่าเกิน .80 หมายความว่าข้อมูลชุดนี้ไม่มีการฝ่าฝืนข้อตกลงเบื้องต้นเกี่ยวกับภาวะร่วมเส้นตรงพหุ รายละเอียดผลการวิเคราะห์แสดงดังตารางที่ 4.24

ตารางที่ 4.24

เมทริกซ์สหสัมพันธ์ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรสังเกตได้ในโมเดลเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพที่ตัวแปรแฝงมีโครงสร้างแบบองค์ประกอบเดียว

ตัวแปรสังเกตได้	1	2	3	4	5
1. การประทับใจต่อด้อยค่าจากสังคม	1.000				
2. การประทับใจต่อด้อยค่าจากบุคคลใกล้ชิด	.423***	1.000			
3. การประทับใจต่อด้อยค่าจากตนเอง	.425***	.489***	1.000		
4. เจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือ	-.319***	-.259***	-.595***	1.000	
5. เจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือ	-.143***	-.039	-.310***	.521***	1.000
<i>M</i>	1.717	2.217	2.523	1.700	1.345
<i>SD</i>	0.497	0.891	0.715	0.465	0.628

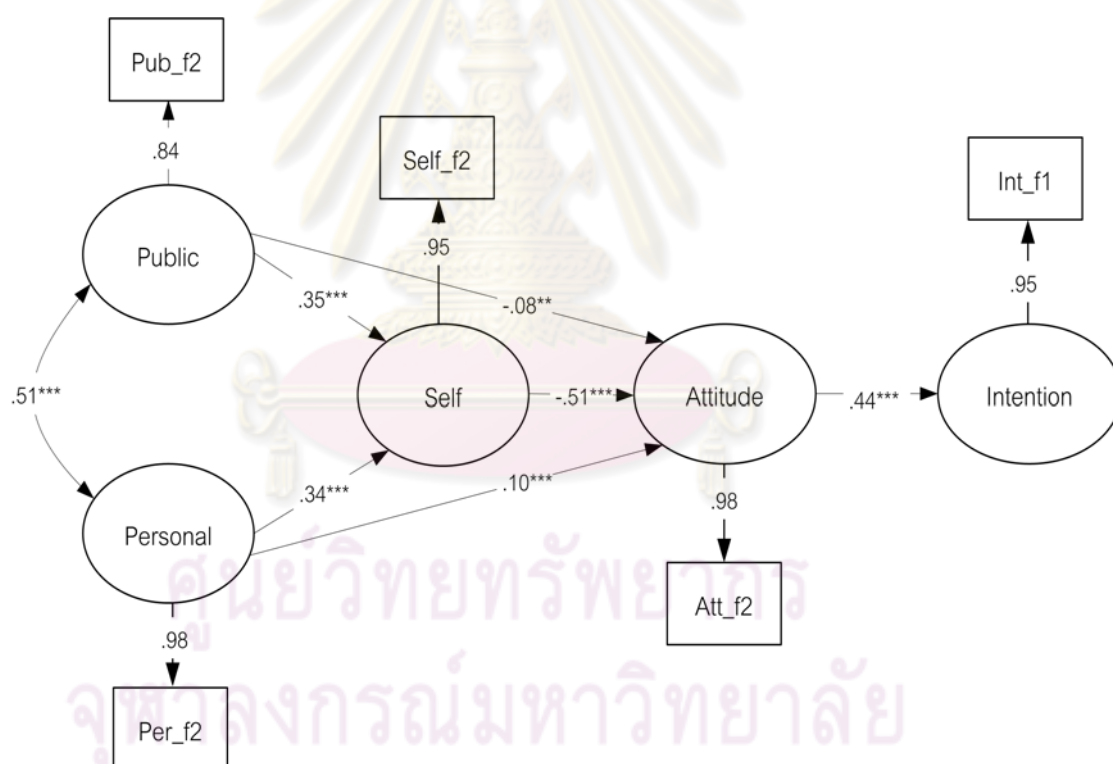
*** $p < .001$

2) ผลการวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบความตรงของโมเดล

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความตรงของโมเดลเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพที่ตัวแปรแฝงมีโครงสร้างแบบองค์ประกอบเดียวในกลุ่มนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี โดยผลการตรวจสอบความตรงของโมเดลเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพพบว่าโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (Chi-square = 2.84, $df = 1$, $p = .091$) มีค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ .999 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ .986 ค่าดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของเศษเหลือ (RMR) เท่ากับ .003 และค่าดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของเศษเหลือมาตรฐาน (RMSEA) เท่ากับ .039 ทั้งนี้ ก่อนการวิเคราะห์ผลการประมาณค่าขนาดอิทธิพลในขั้นตอนต่อไป ผู้วิจัยได้ตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นของการสร้างโมเดลสมการโครงสร้างในเบื้องต้นและพบว่าแนวทแยงของเมทริกซ์ความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วมไม่มีค่าติดลบ และไม่พบค่าอิทธิพลในรูปแบบมาตรฐานที่มีค่าเกิน 1.00

3) การวิเคราะห์ผลการประมาณค่าขนาดอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวมระหว่างตัวแปรแฝงในโมเดล

ผลการประมาณค่าขนาดอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวมของโมเดล เจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพที่ตัวแปรแฝงมีโครงสร้างแบบองค์ประกอบ เดียวพบว่าค่าอิทธิพลทุกค่ามีทิศทางที่สอดคล้องกับโมเดลเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพหรือโมเดลตามสมมติฐานการวิจัย และค่าอิทธิพลส่วนใหญ่มีค่าใกล้เคียงกับโมเดลดังกล่าวด้วย ทั้งนี้เพื่อให้เห็นภาพของผลการวิจัยอย่างครบถ้วน ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการประมาณค่าขนาดอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวมระหว่างตัวแปรแฝงในโมเดลเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพที่ตัวแปรแฝงมีโครงสร้างแบบองค์ประกอบ เดียวไว้ในตารางที่ 4.25 นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้นำเสนอภาพโมเดลเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพที่ตัวแปรแฝงมีโครงสร้างแบบองค์ประกอบเดียวดังภาพที่ 4.5

Chi-square = 2.84, $df = 1$, $p = .091$, GFI = .999, AGFI = .986, RMR = .003, RMSEA = .039;

*** $p < .001$, ** $p < .01$

ภาพที่ 4.5 โมเดลเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพที่ตัวแปรแฝงมีโครงสร้างแบบองค์ประกอบเดียว

ตารางที่ 4.25

ผลการประมาณค่าขนาดอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวมระหว่างตัวแปรแฝงในโมเดลเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพที่ตัวแปรแฝงมีโครงสร้างแบบองค์ประกอบเดียว (N=1,191)

ตัวแปรผล	สถิติ	ตัวแปรสาเหตุ												R ²
		Public			Personal			Self			Attitude			
		DE	IE	TE	DE	IE	TE	DE	IE	TE	DE	IE	TE	
Self	<i>b</i>	.55	-	.55	.27	-	.27	-	-	-	-	-	-	35.9
	<i>SE</i>	0.06	-	0.06	0.03	-	0.03	-	-	-	-	-	-	
	<i>t</i>	9.18***	-	9.18***	10.34***	-	10.34***	-	-	-	-	-	-	
	SC	.35	-	.35	.34	-	.34	-	-	-	-	-	-	
Attitude	<i>B</i>	-.11	-.25	-.36	.07	-.12	-.05	-.45	-	-.45	-	-	-	25.6
	<i>SE</i>	0.04	0.03	0.04	0.02	0.01	0.02	0.02	-	0.02	-	-	-	
	<i>t</i>	-2.62**	-8.41***	-8.00***	3.88***	-9.06***	-2.80**	-19.70***	-	-19.70***	-	-	-	
	SC	-.08	-.18	-.26	.10	-.17	-.08	-.51	-	-.51	-	-	-	
Intention	<i>b</i>	-	-.15	-.15	-	-.02	-.02	-	-.19	-.19	.44	-	.44	19.2
	<i>SE</i>	-	0.03	0.03	-	0.01	0.01	-	0.03	0.03	0.06	-	0.06	
	<i>t</i>	-	-5.34***	-5.34***	-	-2.61**	-2.61**	-	-7.01***	-7.01***	7.77***	-	7.77***	
	SC	-	-.11	-.11	-	-.03	-.03	-	-.22	-.22	.44	-	.44	

Chi-square = 2.84, *df* = 1, *p* = .091, GFI = .999, AGFI = .986, RMR = .003, RMSEA = .039

หมายเหตุ DE = อิทธิพลทางตรง, IE = อิทธิพลทางอ้อม, TE = อิทธิพลรวม, *b* = ค่าสัมประสิทธิ์ (*b*), *SE* = ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน, *t* = ค่าสถิติที, SC = ค่าสัมประสิทธิ์มาตรฐาน (Beta),

R² = ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์; ***p < .001, **p < .01, *p < .05

5.2 ผลการทดสอบการแข่งขันของโมเดลเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนัก วิชาชีพ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้จะเป็นการทดสอบการแข่งขันระหว่างโมเดลเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพ 2 รูปแบบ โดยโมเดลที่ 1 ได้แก่ โมเดลเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพ (รายละเอียดของโมเดลสามารถดูได้จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 3 ในหน้า 98) และโมเดลที่ 2 ได้แก่ โมเดลเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพที่ตัวแปรแฝงมีโครงสร้างแบบองค์ประกอบเดียว (รายละเอียดของโมเดลสามารถดูได้จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 5 ในหน้า 127) ซึ่งการนำเสนอผลการทดสอบการแข่งขันของโมเดลจะประกอบไปด้วย 3 ส่วน ได้แก่ การเปรียบเทียบค่าไคสแควร์สัมพัทธ์ การเปรียบเทียบค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ และการทดสอบความแตกต่างระหว่างสองโมเดล

1) การเปรียบเทียบค่าไคสแควร์สัมพัทธ์

ผลการเปรียบเทียบค่าไคสแควร์สัมพัทธ์ (Chi-square/df) ของแต่ละโมเดลพบว่า โมเดลที่ 1 เป็นโมเดลที่มีความตรงมากกว่าเนื่องจากเป็นโมเดลที่มีค่าไคสแควร์สัมพัทธ์ ต่ำที่สุด (Jöreskog & Sörbom, 1996; นางลักษณ์ วิรัชชัย, 2542) โดยรายละเอียดผลการเปรียบเทียบค่าไคสแควร์สัมพัทธ์แสดงดังตารางที่ 4.26

ตารางที่ 4.26

ผลการทดสอบการแข่งขันของโมเดลเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพ

โมเดล	Chi-square	df	Chi-square/df
โมเดลที่ 1	28.31	22	1.28
โมเดลที่ 2	2.84	1	2.84
ผลต่าง	25.47	21	1.56

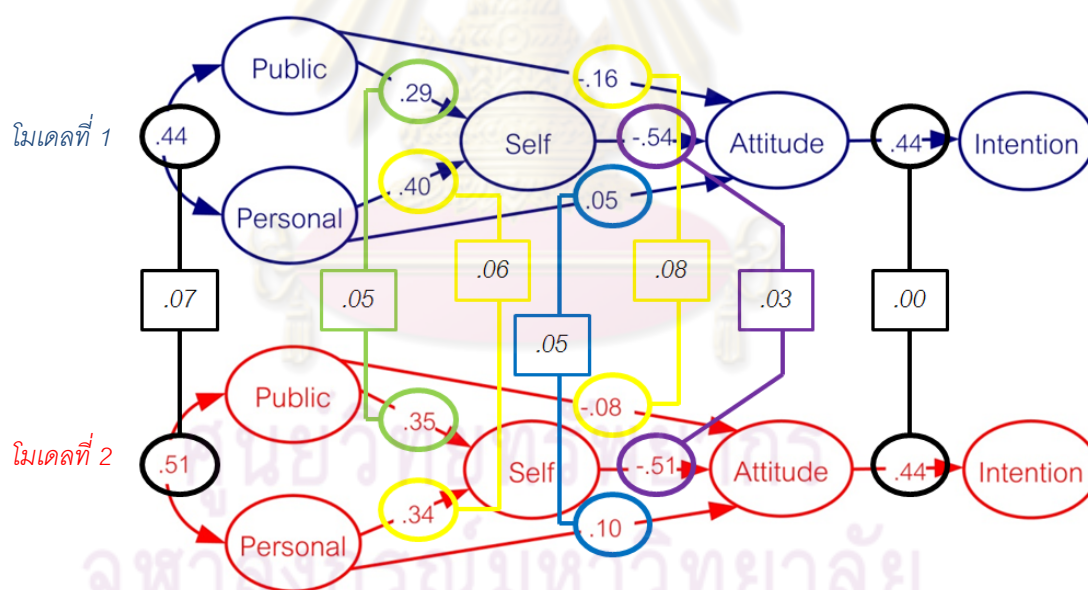
2) การเปรียบเทียบค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์

ผลการเปรียบเทียบค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ผู้วิจัยจะแยกเปรียบเทียบตามตัวแปรแฝงภายในแต่ละตัวแปรในโมเดล ผลที่ได้พบว่าโมเดลที่ 1 และโมเดลที่ 2 สามารถอธิบายความแปรปรวนของการประทับตราว่าด้อยค่าจากตนเอง และเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพได้ใกล้เคียงกันโดยมีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ของการประทับตราว่าด้อยค่าจากตนเองในแต่ละโมเดลเท่ากับร้อยละ 34.9 และร้อยละ 35.9 ตามลำดับ และมีค่าสัมประสิทธิ์การ

พยากรณ์ของเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพในแต่ละโมเดลเท่ากับร้อยละ 19.0 และ 19.2 ตามลำดับ แต่สำหรับตัวแปรแฝงเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจากนักวิชาชีพพบว่าโมเดลที่ 1 ($R^2 = 36.6$) สามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรดังกล่าวได้มากกว่าโมเดลที่ 2 ($R^2 = 25.6$) ทั้งนี้เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ในภาพรวมแล้วสามารถสรุปได้ว่าโมเดลที่ 1 เป็นโมเดลที่สามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรแฝงภายในได้ดีกว่าโมเดลที่ 2 เพียงเล็กน้อย

3) การทดสอบความแตกต่างระหว่างสองโมเดล

เมื่อพิจารณาค่าไคสแควร์สัมพัทธ์จากตารางที่ 4.26 พบว่าผลต่างของค่าไคสแควร์สัมพัทธ์ของทั้งสองโมเดลแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ (ค่าวิกฤตของ Chi-square = 32.67 ที่ $df = 21$) และเมื่อพิจารณาประกอบกับขนาดอิทธิพลทางตรงของแต่ละโมเดลจะพบว่าค่าอิทธิพลทางตรงของแต่ละโมเดลมีความแตกต่างกันเพียงเล็กน้อย (ค่าสัมประสิทธิ์มาตรฐานแตกต่างกันไม่เกิน .08) ดังนั้นจึงสามารถสรุปได้ว่าการวิเคราะห์โมเดลทั้งสองรูปแบบจะได้ผลที่ไม่แตกต่างกัน รายละเอียดการเปรียบเทียบค่าอิทธิพลของแต่ละโมเดลแสดงดังภาพที่ 4.6

หมายเหตุ ตัวเลขในกรอบสี่เหลี่ยมแสดงถึงผลต่างของค่าสัมประสิทธิ์มาตรฐานระหว่างสองโมเดล

โมเดลที่ 1 (โมเดลสีน้ำเงิน) คือโมเดลเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพ

โมเดลที่ 2 (โมเดลสีแดง) คือโมเดลเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพที่ตัวแปรแฝงมีโครงสร้างแบบองค์ประกอบเดียว

ภาพที่ 4.6 ผลการเปรียบเทียบค่าสัมประสิทธิ์มาตรฐานระหว่างโมเดลเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพ และโมเดลเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพที่ตัวแปรแฝงมีโครงสร้างแบบองค์ประกอบเดียว

กล่าวโดยสรุป ผลการทดสอบการแข่งขันของโมเดลเจตจำนงต่อการแสวงหาความ
ช่วยเหลือจากนักวิชาชีพทั้ง 3 ส่วนแสดงให้เห็นว่าโมเดลทั้ง 2 โมเดลไม่มีความแตกต่างกันอย่าง
เห็นได้ชัดและโมเดลทั้ง 2 โมเดลสามารถใช้แทนกันได้ในกรณีวิเคราะห์ข้อมูล

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบความตรงของโมเดลเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพในกลุ่มนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัย และศึกษาความแตกต่างระหว่างเพศในการรับรู้ถึงการประทับตราว่าด้อยค่าในการแสวงหาความช่วยเหลือเพื่อตรวจสอบอิทธิพลกำกับของตัวแปรเพศ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ นิสิตนักศึกษาปริญญาตรีจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญจำนวน 1,191 คน แบ่งเป็นเพศชายทั้งหมด 592 คน และเพศหญิงทั้งหมด 599 คน อายุเฉลี่ยเท่ากับ 20.12 ($SD = 1.28$) ปี โดยมีสมมติฐานการวิจัยดังนี้

1. เจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจากนักวิชาชีพ สามารถทำนายเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพได้ โดยตัวแปรทั้งสองจะมีความสัมพันธ์กันทางบวก
2. การประทับตราว่าด้อยค่าจากตนเอง สามารถทำนายเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพได้ โดยมีเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจากนักวิชาชีพเป็นตัวแปรส่งผ่าน ซึ่งการประทับตราว่าด้อยค่าต่อตนเอง กับเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจากนักวิชาชีพจะมีความสัมพันธ์กันทางลบ
3. การประทับตราว่าด้อยค่าจากสังคม สามารถทำนายเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพได้ โดยมีการประทับตราว่าด้อยค่าจากตนเอง และเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจากนักวิชาชีพเป็นตัวแปรส่งผ่าน ซึ่งการประทับตราว่าด้อยค่าจากสังคม กับการประทับตราว่าด้อยค่าจากตนเองจะมีความสัมพันธ์กันทางบวก และการประทับตราว่าด้อยค่าจากสังคม กับเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจากนักวิชาชีพจะมีความสัมพันธ์กันทางลบ
4. การประทับตราว่าด้อยค่าจากบุคคลใกล้ชิด สามารถทำนายเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพได้ โดยมีการประทับตราว่าด้อยค่าจากตนเอง

และเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจากนักวิชาชีพเป็นตัวแปร
ส่งผ่าน ซึ่งการประทับตราว่าด้อยค่าจากบุคคลใกล้ชิดกับการประทับตราว่าด้อยค่า
จากตนเองจะมีความสัมพันธ์กันทางบวก และการประทับตราว่าด้อยค่าจากบุคคล
ใกล้ชิดกับเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจากนักวิชาชีพจะมี
ความสัมพันธ์กันทางลบ

5. การประทับตราว่าด้อยค่าจากสังคม จะมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการประทับตราว่า
ด้อยค่าจากบุคคลใกล้ชิด
6. อิทธิพลของการประทับตราว่าด้อยค่าทั้งสามรูปแบบได้แก่ การประทับตราว่าด้อยค่า
จากสังคม การประทับตราว่าด้อยค่าจากบุคคลใกล้ชิด และการประทับตราว่าด้อยค่า
จากตนเอง ที่ส่งผลต่อเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจะมีความแตกต่างกัน
ระหว่างเพศ โดยที่เพศชายจะได้รับอิทธิพลจากการประทับตราว่าด้อยค่าทั้ง 3
รูปแบบมากกว่าเพศหญิง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล มาตรการ
ประทับตราว่าด้อยค่าจากสังคมในการแสวงหาความช่วยเหลือ มาตรการประทับตราว่าด้อยค่า
จากบุคคลใกล้ชิดในการแสวงหาความช่วยเหลือ มาตรการประทับตราว่าด้อยค่าจากตนเองใน
การแสวงหาความช่วยเหลือ มาตรวัดเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจากนัก
วิชาชีพ และมาตรวัดเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพ

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยยื่นเรื่องต่อคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัย และได้รับอนุมัติจากคณะ
กรรมการฯ
2. ผู้วิจัยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเข้าไปเก็บข้อมูลในห้องเรียนไปยังคณะต่างๆที่
ถูกสุ่มได้ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ พร้อมทั้งชี้แจง
วัตถุประสงค์ของการวิจัย
3. ผู้วิจัยได้เข้าไปเก็บข้อมูลตามวันและเวลาที่อาจารย์ประจำวิชาได้นัดหมายไว้ และสำหรับ
คณะที่ไม่สามารถให้ผู้วิจัยเข้าไปเก็บข้อมูลได้นั้น ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลจากนิสิตนักศึกษาที่
อยู่บริเวณคณะ
4. เมื่อผู้วิจัยทำแบบสอบถามเสร็จเรียบร้อยแล้วผู้วิจัยได้ตรวจสอบความสมบูรณ์ของ
แบบสอบถามก่อนที่จะรวบรวมแบบสอบถามทั้งหมดเพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบข้อมูลขาดหาย ข้อมูลสุดโต่ง (outlier) และทำการทดแทนด้วยวิธีการทางสถิติ จากนั้นผู้วิจัยจึงทำการคำนวณหาค่าสถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistic) ตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้น และสร้างตัวแปรสังเกตได้ ทั้งนี้กระบวนการในการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นทั้งหมดทำขึ้นเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เหมาะสมต่อการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบคำถามในการวิจัยด้วยวิธีการสร้างสมการโครงสร้าง (structural equation modeling) สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบคำถามในการวิจัยด้วยวิธีการสร้างสมการโครงสร้าง และทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดล (factorial invariance of the model) ด้วยโปรแกรมลิสเรล (LISSREL)

ผลการวิจัยสนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 1-3 และสมมติฐานข้อที่ 5 แต่ผลการวิจัยไม่สนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 6 และสนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 4 เพียงบางส่วนเท่านั้น กล่าวคือ การประทับตราว่าด้อยค่าทั้ง 3 รูปแบบสามารถทำนายเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพได้โดยมีเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจากนักวิชาชีพเป็นตัวแปรส่งผ่านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยการประทับตราว่าด้อยค่าจากตนเองส่งผลต่อเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือมากที่สุด ($\beta = -.54, p < .001$) รองลงมาคืออิทธิพลรวมของการประทับตราว่าด้อยค่าจากสังคม ($\beta = -.32, p < .001$) การประทับตราว่าด้อยค่าจากบุคคลใกล้เคียงมีอิทธิพลรวมต่อเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือต่ำที่สุด ($\beta = -.17, p < .001$) และเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือมีอิทธิพลต่อเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพ ($\beta = -.23, p < .001$) ทั้งนี้ตัวแปรทั้งหมดในสมการสามารถอธิบายความแปรปรวนของเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพได้ร้อยละ 19.0 และการประทับตราว่าด้อยค่าทั้ง 3 รูปแบบสามารถอธิบายความแปรปรวนของเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือได้ร้อยละ 36.6 นอกจากนี้ผลการวิจัยพบว่าเพศไม่มีอิทธิพลกำกับต่อความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรในโมเดล

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตรวจสอบความตรงของโมเดลเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพในกลุ่มนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัย และผลการวิเคราะห์ความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลระหว่างกลุ่มเพศหญิงและกลุ่มเพศชายเพื่อตรวจสอบอิทธิพลกำกับของตัวแปรเพศ ผู้วิจัยได้อภิปรายผลการวิจัยโดยแบ่งเป็น 3 ส่วนดังนี้ **ส่วนที่ 1** อิทธิพลของการ

ประทับตราว่าด้อยค่าในการแสวงหาความช่วยเหลือและเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจากนักวิชาชีพที่มีต่อเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพ

ส่วนที่ 2 ความแตกต่างระหว่างเพศในการรับรู้ถึงการประทับตราว่าด้อยค่าในการแสวงหาความช่วยเหลือ และ **ส่วนที่ 3** การอภิปรายผลเพิ่มเติม โดยรายละเอียดของการอภิปรายผลการวิจัยแต่ละส่วนมีดังนี้

ส่วนที่ 1 อิทธิพลของการประทับตราว่าด้อยค่าในการแสวงหาความช่วยเหลือและเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจากนักวิชาชีพที่มีต่อเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพ

สำหรับการอภิปรายผลการวิจัยส่วนที่ 1 จะเป็นการอภิปรายผลของการทดสอบสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 ถึงข้อที่ 5 ซึ่งผลการทดสอบสมมติฐานแต่ละข้อสามารถสรุปได้ดังนี้

ผลการวิจัยพบว่าเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจากนักวิชาชีพมีอิทธิพลทางบวกต่อเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยมีค่าอิทธิพลซึ่งเป็นคะแนนมาตรฐาน (completely standardized solution) เท่ากับ .44 ซึ่งผลที่ได้สนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 1 สำหรับการประทับตราว่าด้อยค่าจากตนเองนั้นไม่มีอิทธิพลทางลบต่อเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลืออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยมีค่าอิทธิพลที่เป็นคะแนนมาตรฐานเท่ากับ -.54 และการประทับตราว่าด้อยค่าจากตนเองยังมีอิทธิพลทางอ้อมต่อเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 มีค่าอิทธิพลที่เป็นคะแนนมาตรฐานเท่ากับ -.23 โดยอิทธิพลทั้งหมดถูกส่งผ่านตัวแปรเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือ ซึ่งผลที่ได้สนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 2

สำหรับการประทับตราว่าด้อยค่าจากสังคมและการประทับตราว่าด้อยค่าจากบุคคลใกล้ชิดพบว่าตัวแปรทั้งสองตัวมีอิทธิพลทางตรงทิศทางบวกต่อการประทับตราว่าด้อยค่าจากตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยที่การประทับตราว่าด้อยค่าจากบุคคลใกล้ชิด ($\beta = .40, p < .001$) จะมีอิทธิพลต่อการประทับตราว่าด้อยค่าจากตนเองมากกว่าอิทธิพลของการประทับตราว่าด้อยค่าจากสังคม ($\beta = .29, p < .001$) อย่างไรก็ตาม สำหรับอิทธิพลทางตรงของตัวแปรทั้งสองตัวที่มีต่อเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือนั้นกลับพบว่าไม่มีเพียงการประทับตราว่าด้อยค่าจากสังคมเท่านั้นที่มีอิทธิพลทางตรงทิศทางลบต่อเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลืออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 มีค่าอิทธิพลที่เป็นคะแนนมาตรฐานเท่ากับ -.16 แต่อิทธิพลทางตรงของการประทับตราว่าด้อยค่าจากบุคคลใกล้ชิดกลับมีอิทธิพลทางบวกอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีค่าอิทธิพลที่เป็นคะแนนมาตรฐานเท่ากับ .05 อย่างไรก็ตาม ตัวแปรทั้งสองต่างส่งผลทางอ้อมต่อเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพอย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติที่ระดับ .001 โดยมีการประทับตราว่าด้อยค่าจากตนเอง และเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือเป็นตัวแปรส่งผ่านอิทธิพลทั้งหมด ซึ่งผลที่ได้พบว่าการประทับตราว่าด้อยค่าจากสังคมมีค่าอิทธิพลทางอ้อมต่อเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพ ($\beta = -.14, p < .001$) สูงกว่าอิทธิพลทางอ้อมของการประทับตราว่าด้อยค่าจากบุคคลใกล้ชิด ($\beta = -.07, p < .001$) ถึงสองเท่า ผลการวิเคราะห์ที่ได้สนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 3 ทั้งหมด แต่สนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 4 เพียงบางส่วนเท่านั้น

นอกจากนี้ผลการวิจัยยังพบว่าการประทับตราว่าด้อยค่าจากสังคมและการประทับตราว่าด้อยค่าจากบุคคลใกล้ชิดมีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ($r = .44, p < .001$) ผลการวิเคราะห์สนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 5 ทั้งนี้ตัวแปรต้นทั้งหมดในโมเดลสามารถอธิบายความแปรปรวนของเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพได้ร้อยละ 19.0 สามารถอธิบายความแปรปรวนของเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือได้ร้อยละ 36.6 และสามารถอธิบายความแปรปรวนของการประทับตราว่าด้อยค่าจากตนเองได้ร้อยละ 34.9

ผลการวิจัยข้างต้นสามารถอภิปรายได้โดยแบ่งเป็น 2 ประเด็นหลักดังนี้

ประเด็นที่ 1 ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลของ Ajzen และ Fishbein (1980) ที่เสนอว่าเจตจำนงต่อการกระทำพฤติกรรมใด ๆ ก็ตามจะได้รับอิทธิพลจากเจตคติต่อพฤติกรรมดังกล่าว และเจตคติต่อพฤติกรรมก็จะได้รับอิทธิพลจากความเชื่อเกี่ยวกับผลของพฤติกรรมดังกล่าว (outcome expectation) โดยในกรณีของการแสวงหาความช่วยเหลือก็คือการประทับตราว่าด้อยค่าทั้ง 3 รูปแบบมีบทบาทเปรียบได้กับความเชื่อเกี่ยวกับผลของพฤติกรรมในทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล (Ajzen & Fishbein, 1980) ซึ่งผลการวิจัยของ Vogel, Wester, และ Boysen (2005) ก็สนับสนุนแนวคิดที่ว่า การประทับตราว่าด้อยค่าทั้งสามรูปแบบทำหน้าที่เหมือนกับความเชื่อเกี่ยวกับผลของการแสวงหาความช่วยเหลือที่มีอิทธิพลต่อเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพโดยส่งอิทธิพลทั้งหมดผ่านตัวแปรเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือ หรือกล่าวโดยง่ายก็คือความเชื่อของบุคคลที่มองว่าการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพจะทำให้คนในสังคมมองตนเองในทางลบ (การประทับตราว่าด้อยค่าจากสังคม) ถูกคนใกล้ชิดมองว่าตนเองมีปัญหาหรือผิดปกติ (การประทับตราว่าด้อยค่าจากบุคคลใกล้ชิด) และจะรับรู้ตนเองว่ามีความผิดปกติ หรือเป็นคนอ่อนแอ (การประทับตราว่าด้อยค่าจากตนเอง) ก็จะทำให้บุคคลมีความคิดว่าการแสวงหาความช่วยเหลือจะทำให้ตนเองได้รับผลเสียมาก และก่อให้เกิดความรู้สึกทางลบต่อการแสวงหาความช่วยเหลือ (เจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือ) ซึ่งความรู้สึกทางลบดังกล่าวก็จะทำให้บุคคลไม่ต้องการแสวงหาความช่วยเหลือเมื่อตนเองมีปัญหา (เจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพ) ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้ก็พบผลที่สอดคล้อง

กับแนวคิดข้างต้นกล่าวคือการประทับตราว่าด้วยค่าทั้งสามรูปแบบส่งผลทางอ้อมต่อเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพโดยมีเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือเป็นตัวแปรส่งผ่าน นอกจากนี้ผลการวิจัยยังแสดงให้เห็นว่าเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือมีอิทธิพลทางบวกต่อเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพในระดับค่อนข้างสูง ($\beta = .44$, $p < .001$) ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลที่เสนอว่าตัวแปรเจตคติต่อพฤติกรรมจะเป็นตัวแปรที่ดีที่สุดในการทำนายเจตจำนงต่อพฤติกรรมดังกล่าว (Ajzen & Fishbein, 1980) นอกจากนี้ผลการวิจัยในภาพรวมมีสอดคล้องกับงานวิจัยของ Vogel, Wade, และ Hackler (2007) ที่เป็นการพิสูจน์โมเดลเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพด้วยเช่นกัน

อย่างไรก็ตาม แม้ว่ารูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในโมเดลจะมีความสอดคล้องกับทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล และงานวิจัยจำนวนหนึ่งก็ตาม แต่เมื่อพิจารณาค่าร้อยละของความแปรปรวนที่ตัวแปรทั้งหมดในโมเดลสามารถอธิบายเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพได้พบว่ามีค่าไม่สูงมากนัก (R^2 เท่ากับ ร้อยละ 19.0) เมื่อเทียบกับงานวิจัยของ Vogel, Wade, และ Hackler (2007) ที่พบว่าตัวแปรทุกตัวแปรในโมเดลสามารถอธิบายความแปรปรวนของเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพได้ถึงร้อยละ 34 ทั้งนี้สาเหตุที่งานวิจัยครั้งนี้สามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพได้ต่ำอาจเกิดจาก 2 ปัจจัยได้แก่ ปัจจัยที่ 1 การวิจัยครั้งนี้ศึกษาตัวแปรจากทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลเพียงส่วนเดียวคือเฉพาะส่วนเจตคติเท่านั้น ซึ่งตามทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลเจตจำนงต่อพฤติกรรมนอกจากจะได้รับอิทธิพลจากเจตคติต่อพฤติกรรมแล้ว ยังได้รับอิทธิพลจากปัจจัยด้านบรรทัดฐานทางสังคมอีกปัจจัยหนึ่ง (ดังแผนภาพที่ 2.2: หน้า 13) ทั้งนี้ด้วยลักษณะของสังคมไทยที่มีค่านิยมแบบคตินิยมหมู่ (collectivism) ทำให้ความแปรปรวนของเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพส่วนหนึ่งอาจถูกอธิบายได้โดยปัจจัยจากบรรทัดฐานทางสังคม ดังนั้นการที่งานวิจัยครั้งนี้ไม่ได้นำปัจจัยจากบรรทัดฐานทางสังคมเข้ามาศึกษาในโมเดลจึงอาจจะส่งผลให้ตัวแปรทั้งหมดในโมเดลอธิบายความแปรปรวนของเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพได้ค่อนข้างต่ำ และ ปัจจัยที่ 2 อาจเนื่องมาจากกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้มีคนที่เคยแสวงหาความช่วยเหลือมาก่อนเพียงแค่อ้อยละ 3.7 เมื่อเทียบกับงานวิจัยของ Vogel, Wade, และ Hackler (2007) ที่มีกลุ่มตัวอย่างถึงร้อยละ 16.9 ที่เคยแสวงหาความช่วยเหลือมาก่อน ประกอบกับผลการจำแนกระดับของเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพตามประสบการณ์การแสวงหาความช่วยเหลือในการแสวงหาความช่วยเหลือ (ตารางที่ 4.4: หน้า 80) ที่พบว่าประสบการณ์ในการแสวงหาความช่วยเหลือมีผลต่อระดับเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพโดยกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เคยแสวงหาความช่วยเหลือมาก่อนส่วนใหญ่จะมีเจตจำนงอยู่ในระดับต่ำ จึงส่งผลให้ความแปรปรวน (variation)

ของตัวแปรเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพในการวิจัยครั้งนี้น้อยเกินไป ส่งผลให้ตัวแปรในโมเดลสามารถอธิบายความแปรปรวนได้ต่ำกว่าที่ควรเป็น (underestimate) ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้สามารถเป็นข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยในอนาคต จึงควรมีการคำนึงถึงปัจจัยด้านประสบการณ์ในการแสวงหาความช่วยเหลือด้วย

ประเด็นที่ 2 รูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างการประทับตราว่าด้อยค่าทั้ง 3 รูปแบบที่ส่งผลต่อเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือในภาพรวมมีความสอดคล้องกับแนวคิดของ Corrigan (2004) และ Link และ Phelan (2001) กล่าวคืออิทธิพลของการประทับตราว่าด้อยค่าจากสังคม และการประทับตราว่าด้อยค่าจากบุคคลใกล้ชิดจะส่งผลทางลบต่อเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือ โดยที่อิทธิพลส่วนหนึ่งของการประทับตราว่าด้อยค่าจากสังคมจะส่งผลทางตรงต่อเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือ และอิทธิพลอีกส่วนหนึ่งจะส่งผลทางอ้อมผ่านการประทับตราว่าด้อยค่าจากตนเอง โดยกระบวนการทางจิตใต้สำนึกจะเกิดขึ้นเมื่อบุคคลมีความเชื่อว่าสังคมจะมองคนที่แสวงหาความช่วยเหลือในทางลบ ทำให้เขารับรู้ว่าการแสวงหาความช่วยเหลือจะมีผลกระทบทางลบต่อตัวเขา (อิทธิพลทางตรง) ทำให้บุคคลมีความรู้สึกทางลบต่อการแสวงหาความช่วยเหลือ และบุคคลก็มีแนวโน้มที่จะคล้อยตามความเชื่อของสังคมโดยนำมุมมองของสังคมที่มองคนที่แสวงหาความช่วยเหลือในทางลบมาใช้ในการมองตนเองด้วย บุคคลจะรับรู้ตนเองในทางลบถ้าเขาได้แสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพ (อิทธิพลทางอ้อมผ่านการประทับตราว่าด้อยค่าจากตนเอง) ซึ่งผลที่ได้ก็สอดคล้องกับงานวิจัยของ Vogel (2009) แต่สำหรับการประทับตราว่าด้อยค่าจากบุคคลใกล้ชิดกลับพบว่ามีความสัมพันธ์ที่แตกต่างไปซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย โดยพบว่าอิทธิพลจากบุคคลใกล้ชิดทั้งหมดจะถูกส่งผ่านการประทับตราว่าด้อยค่าจากตนเอง (fully mediated) กล่าวคือการที่บุคคลรับรู้ว่าคุณใกล้ชิดของตนเองมองคนที่แสวงหาความช่วยเหลือในทางลบนั้นจะไม่ทำให้เขารู้สึกไม่ชอบการแสวงหาความช่วยเหลือโดยตรง แต่มุมมองของคนใกล้ชิดจะส่งผลให้บุคคลคล้อยตามความเชื่อเหล่านั้นอย่างมาก สังเกตได้จากขนาดของอิทธิพลทางตรงของการประทับตราว่าด้อยค่าจากบุคคลใกล้ชิดที่มีต่อการประทับตราว่าด้อยค่าจากตนเองที่มีค่าค่อนข้างสูง ($\beta = .40, p < .001$) ทั้งนี้อาจเป็นไปได้ว่ามุมมองของบุคคลใกล้ชิดนั้นมีผลต่อการรับรู้ตนเองอย่างมากเนื่องจากบุคคลใกล้ชิดทำหน้าที่เหมือนเป็นกลุ่มอ้างอิง (reference group) ที่บุคคลให้ความสำคัญมาก (Forsyth, 2006) จึงส่งผลให้บุคคลมีการซึมซับ (internalize) มุมมองจากคนใกล้ชิดเข้าไปเป็นมุมมองของตนเอง (Link & Phelan, 2001) เมื่อกลุ่มอ้างอิงชอบหรือไม่ชอบอะไรก็จะส่งผลให้บุคคลมีความคล้อยตามมุมมองเหล่านั้นและนำมาตัดสินตนเองไปด้วย เช่นถ้าเพื่อนมองว่าการแสวงหาความช่วยเหลือเป็นเรื่องที่ผิดปกติ บุคคลก็มีแนวโน้มที่จะมองว่าตนเองผิดปกติไปด้วยถ้าเขาแสวงหาความช่วยเหลืออยู่

ซึ่งผลที่ได้ในส่วนจากรูปแบบความสัมพันธ์ของการประทับใจตราว่าด้วยค่าจากบุคคลใกล้ชิดก็สอดคล้องกับงานวิจัยของ Ludwikowski, Vogel, และ Armstrong (2009)

นอกจากนี้ผลการวิจัยพบว่าการประทับใจตราว่าด้วยค่าจากสังคมและการประทับใจตราว่าด้วยค่าจากบุคคลใกล้ชิดนั้นมีความสัมพันธ์กันค่อนข้างสูง ($r = .444, p < .001$) ซึ่งหมายความว่าถ้าบุคคลเชื่อว่าสังคมจะมองคนที่แสวงหาความช่วยเหลือทางลบมักจะเชื่อว่าคนใกล้ชิดก็จะมองทางลบด้วย ซึ่งก็ทำให้อิทธิพลจากการประทับใจตราว่าด้วยค่าจากสังคมและการประทับใจตราว่าด้วยค่าจากบุคคลใกล้ชิดนอกจากจะส่งผลทางตรงและทางอ้อมต่อเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือผ่านการประทับใจตราว่าด้วยค่าจากตนเองแล้ว อิทธิพลส่วนหนึ่งยังถูกส่งผ่านการประทับใจตราว่าด้วยค่าจากสังคมหรือการประทับใจตราว่าด้วยค่าจากบุคคลใกล้ชิดอีกด้วย

เมื่อพิจารณาอิทธิพลรวม (total effect) ของการประทับใจตราว่าด้วยค่าทั้งสามรูปแบบที่มีต่อเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือพบว่าการประทับใจตราว่าด้วยค่าจากตนเองมีอิทธิพลต่อเจตคติสูงสุดที่สุด ($\beta = -.54, p < .001$) รองลงมาคืออิทธิพลจากการประทับใจตราว่าด้วยค่าจากสังคม ($\beta = -.32, p < .001$) และการประทับใจตราว่าด้วยค่าจากบุคคลใกล้ชิดมีอิทธิพลต่อเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือต่ำที่สุด ($\beta = -.17, p < .001$) และเมื่อพิจารณาอิทธิพลทางตรงของการประทับใจตราว่าด้วยค่าจากสังคมและการประทับใจตราว่าด้วยค่าจากบุคคลใกล้ชิดที่มีต่อการประทับใจตราว่าด้วยค่าจากตนเองพบว่าการประทับใจตราว่าด้วยค่าจากบุคคลใกล้ชิดมีอิทธิพลสูงกว่าอิทธิพลจากการประทับใจตราว่าด้วยค่าจากสังคมถึง .11 ซึ่งถือว่ามีความแตกต่างกันชัดเจน โดยข้อค้นพบดังกล่าวแม้จะมีรูปแบบและทิศทางของความสัมพันธ์ที่สอดคล้องกับงานวิจัยของ Ludwikowski, Vogel, และ Armstrong (2009) แต่ขนาดของอิทธิพลกลับไม่สอดคล้องกับงานวิจัยดังกล่าว กล่าวคืองานวิจัยของ Ludwikowski และคณะ (2009) พบว่าการประทับใจตราว่าด้วยค่าจากสังคมมีอิทธิพลต่อการประทับใจตราว่าด้วยค่าจากตนเองสูงกว่าการประทับใจตราว่าด้วยค่าจากบุคคลใกล้ชิดเกือบ 3 เท่า ซึ่งผลที่ได้ในการวิจัยครั้งนี้อาจอธิบายได้ด้วยแนวคิดเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง (Forsyth, 2006) โดยที่หากกลุ่มอ้างอิงดังกล่าวเป็นกลุ่มที่บุคคลให้ความสำคัญก็จะยิ่งส่งผลต่อความคิดเห็นของบุคคลมากเท่านั้น ซึ่งสังคมไทยเป็นสังคมที่มีค่านิยมแบบคตินิยมหมู่ (collectivism) ซึ่งหมายความว่าคนไทยมักจะรับเอาแนวคิดหรือมุมมองจากบุคคลใกล้ชิดมาเป็นมุมมองของตนเองมากกว่าคนอเมริกันที่มีค่านิยมแบบปัจเจกนิยม (individualism) โดยที่อิทธิพลจากการประทับใจตราว่าด้วยค่าจากสังคมก็ยังคงมีความสำคัญอยู่ เพียงแต่จะไม่มากเท่ากับการประทับใจตราว่าด้วยค่าจากบุคคลใกล้ชิด ทั้งนี้ผู้วิจัยเห็นว่าสาเหตุที่งานวิจัยของ Ludwikowski และคณะ (2009) พบว่าอิทธิพลจากการประทับใจตราว่าด้วยค่าจากสังคมมีอิทธิพลสูงกว่าก็อาจเป็นเพราะเมื่อคนอเมริกันให้ความสำคัญกับบุคคลใกล้ชิดไม่มาก จึงทำให้อิทธิพลจากความเชื่อของสังคมที่ได้รับจากแหล่งต่างๆ (เช่น สื่อทางโทรทัศน์) มีความสำคัญมากขึ้น ทั้งนี้ข้อค้นพบจาก

งานวิจัยครั้งนี้ช่วยให้เข้าใจกลไกของอิทธิพลของการประทับใจต่อตราว่าด้วยค่าทั้งสามรูปแบบ และช่วยให้สามารถพัฒนาแนวทางที่มีประสิทธิภาพเพื่อลดการประทับใจต่อตราว่าด้วยค่า โดยแนวทางในการลดการประทับใจต่อตราว่าด้วยค่าในบริบทของสังคมไทยผู้วิจัยจะกล่าวถึงละเอียดอีกครั้งในส่วนขอเสนอแนะงานวิจัย

นอกจากนี้ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าการประทับใจต่อตราว่าด้วยค่าจากสังคม การประทับใจต่อตราว่าด้วยค่าจากบุคคลใกล้ชิด และการประทับใจต่อตราว่าด้วยค่าจากตนเองร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือได้ในระดับที่น่าพึงพอใจ (R^2 เท่ากับ ร้อยละ 36.6) แต่เมื่อเทียบกับงานวิจัยในต่างประเทศเช่นงานวิจัยของ Vogel และคณะ (2007), (R^2 เท่ากับ ร้อยละ 57) และงานวิจัยของ Ludwikowski, Vogel, และ Armstrong (2009), (R^2 เท่ากับ ร้อยละ 42) กลับพบว่าการประทับใจต่อตราว่าด้วยค่าทั้ง 3 รูปแบบในการวิจัยครั้งนี้สามารถอธิบายความแปรปรวนของเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือได้น้อยกว่า และสำหรับการประทับใจต่อตราว่าด้วยค่าจากตนเองก็พบว่าการประทับใจต่อตราว่าด้วยค่าจากสังคมและการประทับใจต่อตราว่าด้วยค่าจากบุคคลใกล้ชิดร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของการประทับใจต่อตราว่าด้วยค่าจากตนเองได้ในระดับที่น่าพึงพอใจเช่นกัน (R^2 เท่ากับ ร้อยละ 34.9) แต่ก็ยังคงต่ำกว่างานวิจัยของ Ludwikowski และคณะ (2009), (R^2 เท่ากับ ร้อยละ 60) ทั้งนี้อาจเป็นไปได้ว่างานวิจัยชิ้นนี้ศึกษาการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพ ในบริบทประเทศไทยที่มีวัฒนธรรมและค่านิยมที่แตกต่างจากสังคมตะวันตกค่อนข้างมาก ทำให้อาจมีปัจจัยอื่นนอกเหนือจากการประทับใจต่อตราว่าด้วยค่า เช่น ความเกรงใจ การรักษาหน้า (saving face) ดังนั้นการประทับใจต่อตราว่าด้วยค่าจึงอาจทำให้ไม่สามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรทั้งสองตัวแปรได้ดีเท่างานวิจัยตะวันตกดังกล่าว ดังนั้นการศึกษาเกี่ยวกับการประทับใจต่อตราว่าด้วยค่าในอนาคตควรมีการเพิ่มเติมตัวแปรที่เกี่ยวข้องเข้ามาในโมเดลเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพด้วย

ส่วนที่ 2 ความแตกต่างระหว่างเพศในการรับรู้ถึงการประทับใจต่อตราว่าด้วยค่าในการแสวงหาความช่วยเหลือ

สำหรับการอภิปรายผลการวิจัยส่วนที่ 2 เป็นการอภิปรายผลของการทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลระหว่างกลุ่มเพศหญิงและกลุ่มเพศชายเพื่อตรวจสอบอิทธิพลกำกับของตัวแปรเพศ โดยเป็นการพิสูจน์สมมติฐานข้อที่ 6 ที่ว่า “อิทธิพลของการประทับใจต่อตราว่าด้วยค่าทั้งสามรูปแบบได้แก่ การประทับใจต่อตราว่าด้วยค่าจากสังคม การประทับใจต่อตราว่าด้วยค่าจากบุคคลใกล้ชิด และการประทับใจต่อตราว่าด้วยค่าจากตนเอง ที่ส่งผลต่อเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจะมีความแตกต่างกันระหว่างเพศ โดยที่เพศชายจะได้รับอิทธิพลจากการประทับใจต่อตราว่าด้วยค่าทั้ง 3 รูปแบบมากกว่าเพศหญิง”

ผลการวิจัยพบว่าโมเดลทั้งสองกลุ่มไม่มีการแปรเปลี่ยนในรูปแบบของโมเดลและค่าพารามิเตอร์ของเมทริกซ์อิทธิพลเชิงสาเหตุระหว่างตัวแปรแฝงภายนอกกับตัวแปรแฝงภายใน (GA) เมทริกซ์อิทธิพลเชิงสาเหตุระหว่างตัวแปรแฝงภายใน (BE) เมทริกซ์ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรสังเกตได้ภายนอก (LX) เมทริกซ์ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรสังเกตได้ภายใน (LY) และเมทริกซ์ความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วมระหว่างความคลาดเคลื่อนในการวัดของตัวแปรสังเกตได้ภายนอก (TD) แต่มีการแปรเปลี่ยนในค่าพารามิเตอร์ของเมทริกซ์ความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วมระหว่างความคลาดเคลื่อนในการวัดของตัวแปรสังเกตได้ภายใน (TE) เมทริกซ์ความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วมระหว่างความคลาดเคลื่อนในการวัดของตัวแปรแฝงภายนอก (PH) และเมทริกซ์ความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วมระหว่างความคลาดเคลื่อนในการวัดของตัวแปรแฝงภายใน (PS) ทั้งนี้วัตถุประสงค์ของการวิจัยนี้เพื่อสำรวจอิทธิพลกำกับของตัวแปรเพศที่มีต่อค่าพารามิเตอร์ของเมทริกซ์อิทธิพลเชิงสาเหตุระหว่างตัวแปรแฝงภายนอกกับตัวแปรแฝงภายใน (GA) และเมทริกซ์อิทธิพลเชิงสาเหตุระหว่างตัวแปรแฝงภายใน (BE) เท่านั้น ซึ่งผลที่ได้พบว่าค่าพารามิเตอร์ของเมทริกซ์ทั้งสองไม่แปรเปลี่ยนระหว่างกลุ่มเพศชายและกลุ่มเพศหญิง จึงสรุปได้ว่าตัวแปรเพศไม่มีอิทธิพลกำกับต่อความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรแฝงทั้งภายในและภายนอก ซึ่งผลที่ได้ไม่สนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 6

การวิจัยครั้งนี้ไม่พบความแตกต่างระหว่างเพศในการรับรู้การประทับตราว่าด้อยค่าในการแสวงหาความช่วยเหลือ ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Vogel และคณะ (2007) ที่ศึกษาการประทับตราว่าด้อยค่าในการแสวงหาความช่วยเหลือแบบรายบุคคล อย่างไรก็ตามเมื่อกล่าวถึงงานวิจัยในอดีตที่ศึกษาความแตกต่างระหว่างเพศในการรับรู้การประทับตราว่าด้อยค่าก็ยังพบว่ามีทั้งงานวิจัยที่พบว่าเพศมีอิทธิพลกำกับเช่นงานวิจัยของ Vogel และคณะ (2007) ดังที่ได้กล่าวถึงในข้างต้น และงานวิจัยที่พบว่าเพศไม่มีอิทธิพลกำกับ เช่นงานวิจัยของ Vogel (2009) ที่ศึกษาเกี่ยวกับการประทับตราว่าด้อยค่าในการเข้ารับการรักษาแบบกลุ่ม และงานวิจัยของ Ludwikowski และคณะ (2009) ที่ศึกษาเกี่ยวกับการประทับตราว่าด้อยค่าในการเข้ารับการรักษาเกี่ยวกับอาชีพ (career counseling) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าข้อค้นพบเกี่ยวกับความแตกต่างระหว่างเพศในการรับรู้การประทับตราว่าด้อยค่าในการแสวงหาความช่วยเหลือยังไม่ค่อยคงเส้นคงวา โดยแปรเปลี่ยนไปตามรูปแบบของความช่วยเหลือที่บุคคลได้รับ ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่าอิทธิพลกำกับของตัวแปรเพศนั้นอาจมีผลแค่บางสถานการณ์เท่านั้น (situational specific) ประกอบกับแนวคิดของ Shechtman, Vogel, และ Maman (2010) ที่เสนอว่าการประทับตราว่าด้อยค่านั้นเป็นตัวแปรที่ขึ้นอยู่กับวัฒนธรรมหรือค่านิยมของแต่ละสังคม หมายความว่า การประทับตราว่าด้อยค่าในการแสวงหาความช่วยเหลือในแต่ละสังคมอาจจะมีรูปแบบความสัมพันธ์ที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งงานวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษากลุ่มตัวอย่างที่เป็นนิสิตนักศึกษาไทยซึ่งมีค่านิยมและวัฒนธรรม

แตกต่างจากสังคมตะวันตกอย่างมาก จึงเป็นไปได้ว่าการประทับตราว่าด้อยค่าสำหรับสังคมไทย จะไม่ถูกกำกับด้วยตัวแปรเพศ โดยคนในสังคมไทยอาจมองว่าการแสวงหาความช่วยเหลือนั้น จะต้องถูกประทับตราว่าด้อยค่าเท่าๆกัน ไม่ว่าผู้ที่แสวงหาความช่วยเหลือจะเป็นเพศใดก็ตาม ทำให้กลุ่มตัวอย่างเพศชายและเพศหญิงรับรู้การถูกประทับตราว่าด้อยค่าไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้ ประเด็นดังกล่าวควรจะมีการศึกษาเพิ่มเติมให้ชัดเจนมากขึ้นในการวิจัยครั้งต่อไป

ส่วนที่ 3 การอภิปรายผลเพิ่มเติม

สำหรับการอภิปรายผลเพิ่มเติมจะเป็นการอภิปรายผลการวิจัยอื่นๆที่น่าสนใจ นอกเหนือไปจากผลการวิจัยหลัก ซึ่งการนำเสนอในส่วนนี้ประกอบไปด้วยการอภิปรายผลทั้งหมด 3 ประเด็นหลักดังนี้

ประเด็นที่ 1 สืบเนื่องจากผลการวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 5 หรือผลการวิเคราะห์ข้อมูล เพิ่มเติมซึ่งเป็นการทดสอบการแข่งขันของโมเดลเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนัก วิชาชีพ 2 โมเดล ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าโมเดลทั้ง 2 โมเดลไม่แตกต่างกันทางสถิติและ สามารถใช้โมเดลใดก็ได้ในการวิเคราะห์ข้อมูล อย่างไรก็ตามผู้วิจัยเห็นว่าการนำโมเดลไปใช้ควร ใช้วิธีการวิเคราะห์ที่ตามโมเดลเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพ (โมเดลที่ 1) เนื่องจากสาเหตุ 2 ประการดังนี้ ประการที่ 1 แม้ว่าผลการทดสอบการแข่งขันของโมเดลส่วนใหญ่ จะแสดงให้เห็นว่าโมเดลทั้งสองมีความเท่าเทียมกัน อย่างไรก็ตามโมเดลที่ 1 มีค่าไคสแควร์ สัมพัทธ์ต่ำกว่า ซึ่งบ่งชี้ถึงการเป็นโมเดลที่มีความตรงมากกว่า และประการที่ 2 ตัวแปรแฝงทุกตัว ในโมเดลที่ 1 มีตัวแปรสังเกตได้มากกว่า 2 ตัว ซึ่งไม่ฝ่าฝืนข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์โมเดล สมการโครงสร้างที่ว่าตัวแปรแฝงแต่ละตัวแปรควรจะมีตัวแปรสังเกตได้หลายตัวแปร (Jöreskog & Sörbom, 1996; นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542)

ประเด็นที่ 2 เนื่องจากผลการวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 2 หรือผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น ในส่วนการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของตัวแปรระหว่างกลุ่มเพศ มหาวิทยาลัย และ ลำดับของมาตรวัด ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่ากลุ่มตัวอย่างจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมี ค่าเฉลี่ยของการประทับตราว่าด้อยค่าทั้ง 3 รูปแบบต่ำกว่ากลุ่มตัวอย่างจาก มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ และยังมีค่าเฉลี่ยเจตคติและเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจาก นักวิชาชีพสูงกว่ามหาวิทยาลัยอัสสัมชัญด้วยเช่นกัน กล่าวโดยสรุปคือกลุ่มตัวอย่างจาก จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยรับรู้ว่าการแสวงหาความช่วยเหลือจะถูกประทับตราว่าด้อยค่าต่ำกว่า การรับรู้ของกลุ่มตัวอย่างจากมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ ซึ่งก็ส่งผลให้กลุ่มตัวอย่างจากจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัยมีเจตคติทางบวกต่อการแสวงหาความช่วยเหลือมากกว่า และมีแนวโน้มที่จะแสวงหา ความช่วยเหลือสูงกว่าอีกด้วย ทั้งนี้แม้ว่ากลุ่มตัวอย่างจะเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรีเหมือนกัน

แต่ความแตกต่างที่เกิดขึ้นอาจเกิดจากความแตกต่างด้านวัฒนธรรมเนื่องจาก มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญเป็นมหาวิทยาลัยที่มีนักศึกษาจากหลากหลายประเทศจึงอาจมีวัฒนธรรมที่แตกต่างกับนิสิตของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้ นอกจากนี้เมื่อพิจารณารายวิชาในหมวด การศึกษาทั่วไปของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจะพบว่ามามีรายวิชาที่ให้ความรู้เกี่ยวกับจิตวิทยา ค่อนข้างมากและรายวิชาในหมวดการศึกษาทั่วไปของคณะจิตวิทยานั้นก็ยังมีที่นิยมและมีนิสิต คณะต่างๆเข้ามาลงทะเบียนเรียนเป็นจำนวนมาก เช่นวิชามนุษย์สัมพันธ์ จิตวิทยาในชีวิตและการ ทำงาน และวิชาสุขภาพจิตเป็นต้น ซึ่งการที่นิสิตจุฬาฯ ได้เรียนรู้เกี่ยวกับสุขภาพจิตของตนเองทำให้มีความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการแสวงหาความช่วยเหลือมากขึ้นและทำให้รู้สึกว่าการแสวงหา ความช่วยเหลือจะถูกประทับตราว่าด้อยค่าน้อยกว่าคนที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสุขภาพจิต น้อย อย่างไรก็ตามผู้วิจัยเห็นว่าความแตกต่างดังกล่าวเป็นประเด็นที่น่าสนใจและยังไม่ได้รับการ อธิบายที่ชัดเจนในการวิจัยครั้งนี้ ดังนั้นงานวิจัยในอนาคตควรมีการศึกษาเพิ่มเติมในประเด็น ดังกล่าวเพื่อเป็นประโยชน์สำหรับแนวทางในการลดการประทับตราว่าด้อยค่าของแต่ละ มหาวิทยาลัย

ประเด็นที่ 3 เป็นที่น่าสนใจเกี่ยวกับการพัฒนามาตรวัดทั้ง 5 ชุดในการวิจัยครั้งนี้มีพื้นฐานอยู่บนแนวคิดที่ว่ามาตรวัดทุกชุดมีโครงสร้างแบบองค์ประกอบเดียว ซึ่งหมายความว่าข้อกระทงแต่ละ ข้อจะต้องเป็นการวัดภาวะสันนิษฐานนั้นเท่าๆกัน แต่ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันในการ ตรวจสอบความตรงของมาตรวัดทั้ง 5 ชุดนั้นกลับพบว่าค่าน้ำหนักองค์ประกอบของแต่ละข้อ กระทงมีความแตกต่างกันค่อนข้างสูง (น้ำหนักองค์ประกอบแตกต่างกันมากกว่า .10) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าข้อกระทงบางข้ออาจมีความแปรปรวนอยู่บ้าง ซึ่งความแปรปรวนของแต่ละข้อกระทงนั้น อาจเกิดจากสาเหตุที่แนวคิดหลักที่ผู้วิจัยใช้ในการพัฒนามาตรวัดนั้นเป็นแนวคิดของต่างประเทศ ซึ่งอย่างที่ได้อธิบายไปแล้วว่าตัวแปรการประทับตราว่าด้อยค่าในการแสวงหาความช่วยเหลือนั้นเป็นตัวแปรที่ขึ้นอยู่กับปัจจัยทางวัฒนธรรมด้วย ดังนั้นข้อกระทงที่สร้างขึ้นจากแนวคิดของทาง ตะวันตกอาจไม่สามารถสะท้อนการประทับตราว่าด้อยค่าในสังคมไทยได้ครบถ้วนมากนัก และอีก ปัจจัยหนึ่งอาจมาจากกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยใช้ในการพัฒนามาตรวัดนั้นผู้วิจัยได้ใช้วิธีการคัดเลือก กลุ่มตัวอย่างรายละเอียดและจำนวนไม่มากนัก จึงทำให้การตอบมาตรวัดยังไม่คงเส้นคงวา เท่าที่ควร และแม้ว่ามาตรวัดในการวิจัยครั้งนี้จะมีข้อจำกัดอยู่บ้างแต่งานวิจัยชิ้นนี้นับว่าเป็น งานวิจัยแรกๆในประเทศไทยที่ศึกษาเกี่ยวกับการประทับตราว่าด้อยค่าในการแสวงหาความ ช่วยเหลือ ดังนั้นข้อค้นพบจากการวิจัยครั้งนี้ยังคงเป็นประโยชน์แก่วงการสุขภาพจิตของประเทศไทยอยู่ อย่างไรก็ตามผู้วิจัยมีความเห็นว่าการศึกษาในอนาคตควรมีการศึกษาแนวคิดของการ ประทับตราว่าด้อยค่าในบริบทของสังคมไทยเพิ่มเติมเพื่อให้ได้แนวคิดเกี่ยวกับการประทับตราว่า

ด้วยค่าที่เหมาะสมกับสังคมไทยเพื่อให้สามารถนำแนวคิดดังกล่าวมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนา มาตราวัดในการวิจัยครั้งต่อไปได้

ข้อจำกัดในการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างของการวิจัยครั้งนี้เป็นนิสิตนักศึกษาในระดับปริญญาตรีของจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญที่ส่วนใหญ่ไม่เคยแสวงหาความช่วยเหลือเท่านั้น ดังนั้นการนำผลการวิจัยไปใช้กับกลุ่มประชากรอื่นควรใช้ด้วยความระมัดระวัง ทั้งนี้ผู้วิจัย เห็นว่าการศึกษาดังกล่าวเกี่ยวกับการประทับตราว่าด้วยค่าในกลุ่มตัวอย่างอื่นเพิ่มเติม เช่นกลุ่ม บุคคลที่เคยแสวงหาความช่วยเหลือ หรือกลุ่มบุคคลที่มีปัญหาทางจิตใจ
2. การวิจัยครั้งนี้ศึกษาเพียงแค่เจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพ เท่านั้น ดังนั้นการสรุปผลถึงพฤติกรรมแสวงหาความช่วยเหลือที่เกิดขึ้นจริงจะต้องทำ ด้วยความระมัดระวัง อย่างไรก็ตาม ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่าง เจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพกับพฤติกรรมในการแสวงหาความช่วยเหลือเพิ่มเติมเพื่อให้สามารถนำไปใช้ได้มากขึ้น
3. การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการประทับตราว่าด้วยค่าตามแนวคิดของต่างประเทศเท่านั้น และด้วยธรรมชาติของการประทับตราว่าด้วยค่าที่ขึ้นอยู่กับวัฒนธรรมหรือค่านิยมของ สังคมอย่างมาก (Shechtman, Vogel, & Maman, 2010) การวิจัยครั้งนี้จึงอาจจะศึกษา ประเด็นของการประทับตราว่าด้วยค่าของคนไทยได้ครบทุกประเด็น อย่างไรก็ตามควรมี การศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับการประทับตราว่าด้วยค่าในการแสวงหาความช่วยเหลือของ สังคมไทย โดยเฉพาะการใช้การวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อศึกษาเกี่ยวกับภาวะสันนิษฐานของ ตัวแปรการประทับตราว่าด้วยค่าของคนไทยเพิ่มเติม

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

ก่อนที่ผู้วิจัยจะกล่าวถึงข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอกล่าวถึงแนวคิดของ Corrigan และ Penn (1999) เกี่ยวกับแนวทางในการลดการประทับตราว่าด้วยค่า ซึ่งประกอบไปด้วย 3 วิธีได้แก่ การให้ความรู้ (education) การมีปฏิสัมพันธ์โดยตรง (contact) และการประท้วง (protest) โดยแต่ละวิธีมีรายละเอียดดังนี้

- 1) การให้ความรู้ คือการให้ข้อมูลหรือข้อเท็จจริงเกี่ยวกับผู้ที่แสวงหาความช่วยเหลือจาก นักวิชาชีพ เพื่อที่จะแก้ไขมุมมองหรือความเชื่อที่ผิดเกี่ยวกับกลุ่มคนนี้ ซึ่งบุคคลในสังคมมักจะ

ได้รับความเชื่อที่ผิดเกี่ยวกับผู้ที่แสวงหาความช่วยเหลือและมีปัญหาด้านจิตใจจากสื่อต่างๆ เช่น ภาพยนตร์ โฆษณา หรือนิยายต่างๆที่มักจะนำเสนอภาพของคนที่มีปัญหาด้านจิตใจออกมาในลักษณะของคนที่มีความก้าวร้าว อารมณ์รุนแรง ควบคุมตนเองไม่ได้ และต้องได้รับการดูแลอย่างใกล้ชิดเป็นต้น โดยที่ในความเป็นจริงคนที่มีปัญหาทางจิตอย่างรุนแรง และเป็นอันตรายต่อผู้อื่นนั้นจะเป็นเพียงส่วนน้อยเท่านั้น แต่เนื่องจากคนในสังคมได้รับการนำเสนอภาพของผู้ที่มีปัญหาทางจิตใจอย่างเกินจริงจากสื่อก็ทำให้เกิดความเชื่อที่ผิดและจะก่อให้เกิดความรู้สึกถูกประทุษร้ายว่าด้อยค่าต่อผู้ที่แสวงหาความช่วยเหลือได้ ซึ่งการให้ข้อมูลความรู้ที่เป็นข้อเท็จจริงเกี่ยวกับผู้ที่แสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพและมีปัญหาด้านจิตใจแม้จะเป็นการให้ข้อมูลในระยะเวลาสั้นก็สามารถลดความเชื่อที่ผิดและลดความรู้สึกถูกประทุษร้ายว่าด้อยค่าต่อผู้บุคคลกลุ่มนี้ได้ (Corrigan, 2004; Corrigan & Penn, 1999; Finkelstein & Lapshin, 2007; Pinto-Foltz & Logsdon, 2009)

2) การมีปฏิสัมพันธ์โดยตรง คือการที่คนทั่วไปได้มีปฏิสัมพันธ์ หรือมีการพูดคุยและใกล้ชิดกับคนที่มิประสบการณืในแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพจะสามารถลดความรู้สึกถูกประทุษร้ายว่าด้อยค่าที่เขามีต่อกลุ่มคนดังกล่าวได้ แม้ว่าจะเป็นการติดต่อสื่อสารกันอย่างเป็นทางการก็ตามโดยที่การติดต่อสื่อสารนั้นจะต้องมีความต่อเนื่อง แต่การติดต่อสื่อสารกันในสถานการณ์ทั่วไปหรือสถานการณ์ที่ไม่เป็นทางการนั้นจะช่วยลดความรู้สึกถูกประทุษร้ายว่าด้อยค่าได้ดีที่สุด (Corrigan, 2004; Corrigan & Penn, 1999) โดยปัจจัยที่ส่งผลให้คนทั่วไปมีความรู้สึกถูกประทุษร้ายว่าด้อยค่าลดลงก็เนื่องมาจากการได้ติดต่อสื่อสารกันนั้นช่วยให้บุคคลทั่วไปเปลี่ยนการรับรู้ใหม่จากเดิมที่รับรู้ว่าคุณที่มีปัญหาด้านจิตใจและรับบริการจากนักวิชาชีพนั้นเป็นคนนอกกลุ่ม (out-group) ที่ไม่เกี่ยวข้องกับตนเองและมองคนผู้รับบริการด้วยภาพในความคิดแบบเหมารวม (stereotype) หรือเคยมองว่าบุคคลที่แสวงหาความช่วยเหลือนั้นไม่มีคุณค่าในความเป็นคน (depersonalization) มาเป็นการรับรู้ว่าคุณที่แสวงหาความช่วยเหลือนั้นก็เป็นส่วนหนึ่งในกลุ่มของเขา ซึ่งทำให้เขามองคนที่แสวงหาความช่วยเหลือตามความเป็นจริงมากกว่าที่จะตัดสินจากภาพในความคิดของเขา และใส่ใจความคิดความรู้สึกของผู้ที่แสวงหาความช่วยเหลือมากขึ้นด้วย งานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการมีปฏิสัมพันธ์โดยตรงกับผู้ที่เคยแสวงหาความช่วยเหลือก็แสดงให้เห็นว่าวิธีดังกล่าวเป็นวิธีที่ถือว่ามีประสิทธิภาพที่สุด และช่วยให้การเปลี่ยนแปลงเจตคติอย่างคงทนที่สุด (Corrigan, 2004; Corrigan & Penn, 1999; Pinto-Foltz & Logsdon, 2009; Chan, Mak, & Law; 2009) ซึ่งน่าจะเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้ที่ปฏิบัติงานด้านสุขภาพจิต เนื่องจากงานวิจัยในต่างประเทศก็พบว่าบางครั้งความรู้สึกถูกประทุษร้ายว่าด้อยค่าของผู้ที่แสวงหาความช่วยเหลือ หรือผู้ที่มีปัญหาทางจิตใจนั้นเกิดขึ้นโดยมีบุคลากรด้านสุขภาพจิตเป็นต้นเหตุ (Sadow & Ryder, 2008) ดังนั้นสำหรับผู้ทำงานเกี่ยวกับด้านสุขภาพจิตไม่ว่าจะเป็นนักจิตวิทยาการ

ปรึกษา หรือผู้เชี่ยวชาญด้านสุขภาพจิตก็จะต้องได้รับการฝึกอบรมและมีโอกาสปฏิสัมพันธ์โดยตรงกับผู้ที่มีการทางจิตก่อนไปทำงานจริงเพื่อให้มีเจตคติทางบวกต่อผู้ที่แสวงหาความช่วยเหลือ หรือผู้รับบริการ เพื่อป้องกันไม่ให้เป็นผู้ก่อให้เกิดความรู้สึกประทับใจที่ตราว่าด้วยค่าต่อผู้มารับความช่วยเหลือเสียเอง

3) การประท้วง คือการที่กลุ่มตัวแทนออกมาประท้วงหรือต่อต้านความรู้สึกถูกประทับตราว่าด้วยค่าต่อผู้ที่มีอาการทางจิต เช่นกลุ่มตัวแทนอาจจะออกมาประท้วงเพื่อต่อต้านการนำเสนองานลักษณะของผู้รับบริการจากนักวิชาชีพที่ไม่ถูกต้องและจะนำไปสู่ความรู้สึกถูกประทับตราว่าด้วยค่า โดยการประท้วงนั้นจะส่งผลให้สังคมรับรู้และจะสามารถระงับการกระทำในสังคมที่อาจก่อให้เกิดความรู้สึกถูกประทับตราว่าด้วยค่าได้ในระยะเวลาอันสั้น แต่อย่างไรก็ตามประสิทธิภาพของการประท้วงก็ยังคงเป็นที่ถกเถียงกันอยู่ กล่าวคือถึงแม้ว่าการประท้วงจะช่วยระงับไม่ให้เกิดการกระทำที่แสดงถึงความรู้สึกว่าถูกประทับตราว่าด้วยค่าในสังคมได้ แต่การประท้วงก็ไม่ได้ช่วยส่งเสริมให้สังคมมองภาพของผู้ที่แสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพดีขึ้น (Corrigan, 2004; Corrigan & Penn, 1999) หรือในระยะยาวก็อาจจะทำให้เกิดความรู้สึกถูกประทับตราว่าด้วยค่าต่อกลุ่มคนดังกล่าวได้อีก ซึ่งการลดความรู้สึกถูกประทับตราว่าด้วยค่าได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้นควรที่จะใช้วิธีอื่น ๆ ร่วมด้วย ซึ่ง Corrigan และ Penn (1999) ก็ได้เสนอว่าวิธีการประท้วงมักก็ไม่ได้ผลเมื่อใช้ร่วมกับการให้ความรู้

นอกจากนี้ Corrigan และ Penn (1999) ระบุเพิ่มเติมว่าการลดความรู้สึกถูกประทับตราว่าด้วยค่า นั้นไม่จำเป็นที่จะต้องใช้เพียงวิธีใดวิธีหนึ่ง การนำหลายวิธีมาใช้ร่วมกันนั้นก็อาจจะช่วยลดความรู้สึกถูกประทับตราว่าด้วยค่าได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เมื่อพิจารณาจากแนวคิดข้างต้นประกอบกับผลการวิจัยที่พบว่าการประทับตราว่าด้วยค่า ทั้ง 3 รูปแบบส่งผลทางอ้อมต่อเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพโดยมีเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือเป็นตัวแปรส่งผ่านอิทธิพลทั้งหมด โดยที่ตัวแปรเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือมีอิทธิพลต่อเจตจำนงในระดับที่ค่อนข้างสูง หมายความว่าถ้าบุคคลมีเจตคติทางบวกต่อการแสวงหาความช่วยเหลือ บุคคลก็มีแนวโน้มที่จะแสวงหาความช่วยเหลือสูงไปด้วย ดังนั้นในการพิจารณาอิทธิพลของการประทับตราว่าด้วยค่าที่เหมาะสมสำหรับการนำไปใช้จริงนั้นจึงควรมุ่งเน้นเพื่อทำให้บุคคลมีเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือดีขึ้น และผลการวิจัยก็พบว่าการประทับตราว่าด้วยค่าทั้ง 3 รูปแบบสามารถทำนายเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือได้ในระดับที่น่าพึงพอใจ โดยดูจากร้อยละของความแปรปรวนของเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือที่ถูกอธิบายโดยการประทับตราว่าด้วยค่าทั้ง 3 รูปแบบ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะโดยแบ่งเป็น 2 ส่วนคือ **ส่วนที่ 1** ข้อเสนอแนะต่อนักจิตวิทยาการศึกษา นักวิชาชีพ ผู้ให้บริการ

เกี่ยวกับด้านสุขภาพจิต หรือผู้ที่เกี่ยวข้อง และ **ส่วนที่ 2** ข้อเสนอแนะในเชิงนโยบายต่อหน่วยงาน ที่ให้บริการการปรึกษาเชิงจิตวิทยา และสถาบันการศึกษา หรือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งแต่ละส่วน มีรายละเอียดดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อเสนอแนะต่อนักจิตวิทยาการปรึกษา นักวิชาชีพ ผู้ให้บริการเกี่ยวกับ ด้านสุขภาพจิต หรือผู้ที่เกี่ยวข้อง

นักจิตวิทยาการปรึกษา และผู้ให้บริการด้านสุขภาพจิตควรตระหนักถึงความสำคัญของ อิทธิพลจากการประทับตราว่าด้อยค่า และควรสนับสนุนให้มีการจัดโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ และประชาสัมพันธ์ให้คนทั่วไปเกิดความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการแสวงหาความช่วยเหลือทาง จิตใจมากขึ้น หรืออาจมีการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ที่เคยใช้การให้บริการแบบตั้งรับในสถานบริการ ด้านจิตวิทยาโดยเพิ่มการให้บริการแบบเข้าถึงชุมชนมากขึ้นเพื่อให้ผู้มีปัญหาทางจิตใจที่ไม่กล้า แสวงหาความช่วยเหลือเพราะกลัวถูกประทับตราว่าด้อยค่ามีโอกาสได้รับความช่วยเหลือด้าน จิตใจด้วย ทั้งนี้ข้อเสนอแนะข้างต้นเป็นไปเพื่อลดการประทับตราว่าด้อยค่าซึ่งสังคมมองผู้ที่ แสวงหาความช่วยเหลือเนื่องจากผลการวิจัยพบว่าการประทับตราว่าด้อยค่าจากสังคมเป็นตัวแปร สำคัญในการทำนายเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือและการประทับตราว่าด้อยค่าจาก ตนเอง ดังนั้นถ้าสามารถลดการประทับตราว่าด้อยค่าได้แล้วก็จะส่งผลให้บุคคลมีการประทับตรา ว่าด้อยค่าจากตนเองลดลง และมีเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือในทางบวกมากขึ้น นอกจากนี้เนื่องจากการประทับตราว่าด้อยค่าจากสังคมมีความสัมพันธ์กับการประทับตราว่าด้อย ค่าจากบุคคลใกล้ชิด ดังนั้นเมื่อบุคคลมองว่าสังคมจะประทับตราว่าด้อยค่าคนที่แสวงหาความ ช่วยเหลือลดลงแล้ว บุคคลก็มีแนวโน้มที่จะมองว่าคนใกล้ชิดตนเองจะประทับตราว่าด้อยค่าคนที่ แสวงหาความช่วยเหลือลดลงด้วย

สำหรับนักวิชาชีพด้านสุขภาพจิตที่ทำหน้าที่เป็นผู้รักษาหรือให้บริการด้านการปรึกษาเชิง จิตวิทยานั้นควรมีการจัดการกับประเด็นในเรื่องการประทับตราว่าด้อยค่า โดยเฉพาะการ ประทับตราว่าด้อยค่าจากตนเองด้วยเนื่องจากการประทับตราว่าด้อยค่าจากตนเองเป็นตัวแปรที่มี ขนาดอิทธิพลต่อเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือมากที่สุด ทั้งนี้การลดการประทับตราว่า ด้อยค่าอาจทำได้โดยส่งเสริมให้ผู้เข้ามาใช้บริการมีความเข้าใจเกี่ยวกับการแสวงหาความ ช่วยเหลือที่ถูกต้องมากขึ้น ซึ่งการช่วยให้ผู้รับบริการมีความเข้าใจงานด้านนี้ถูกต้องมากขึ้นจะช่วย ลดความรู้สึกว่าตนเองผิดปกติกติที่ต้องแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพ ทั้งนี้ นักวิชาชีพอาจ ขยายผลไปถึงการพยายามให้ความรู้ความเข้าใจแก่นักใกล้ชิดของผู้รับบริการปรึกษาด้วย เช่นอาจ มีการพูดคุยกับผู้ปกครองเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องของวัตถุประสงค์การมาพบนักจิตวิทยา การปรึกษา หรืออาจมีการจัดกิจกรรมที่ดึงดูดกลุ่มเพื่อนให้เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการ เช่น

การจัดกิจกรรมฝึกอบรมทักษะเบื้องต้นในการแผ่รังสีและช่วยเหลือเยียวยาจิตใจคนรอบข้าง ทั้งนี้สาเหตุที่ต้องมีการขยายผลไปถึงบุคคลรอบข้างก็เพื่อเป็นการลดการประทับตราว่าด้อยค่าจากบุคคลใกล้ชิดเนื่องจากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าการประทับตราว่าด้อยค่าจากบุคคลใกล้ชิดมีอิทธิพลอย่างมากต่อการเกิดการประทับตราว่าด้อยค่าจากตนเอง ดังนั้นถ้านักวิชาชีพมีจุดประสงค์เพียงแค่ว่าจะลดการประทับตราว่าด้อยค่าจากตนเอง แต่ยังคงบุคคลใกล้ชิดประทับตราว่าด้อยค่าอยู่ก็เป็นไปได้ที่บุคคลก็จะกลับไปคล้ายตามมุมมองของบุคคลใกล้ชิด และดังที่ได้กล่าวไปแล้วข้างต้นว่าการประทับตราว่าด้อยค่าจากบุคคลใกล้ชิดมีความสัมพันธ์กับการประทับตราว่าด้อยค่าจากสังคมในระดับค่อนข้างสูง ดังนั้นถ้าบุคคลมีการประทับตราว่าด้อยค่าจากบุคคลใกล้ชิดลดลง บุคคลก็มีแนวโน้มที่จะมีการประทับตราว่าด้อยค่าจากสังคมลดลงด้วย ซึ่งจะเป็นการลดการประทับตราว่าด้อยค่าจากตนเองและเพิ่มเจตคติทางบวกอีกทางหนึ่งด้วย

ส่วนที่ 2 ข้อเสนอแนะในเชิงนโยบายต่อหน่วยงานที่ให้บริการการปรึกษาเชิงจิตวิทยา และสถาบันการศึกษา หรือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่ากลุ่มตัวอย่างยังคงมีผู้รู้สึกว่าแสงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพจะถูกประทับตราว่าด้อยค่าจากสังคม จากบุคคลใกล้ชิด และแม้แต่จากตนเองก็ตาม ซึ่งเป็นที่น่าแปลกใจว่าถึงแม้กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้จะเป็นนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีซึ่งน่าจะมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับด้านสุขภาพจิตอยู่บ้างแล้ว ซึ่งผลที่ได้ก็สะท้อนถึงระบบการศึกษาของไทยที่ยังคงขาดการให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสุขภาพจิต ดังนั้นผู้วิจัยจึงเสนอแนะให้ผู้ที่เกี่ยวข้องพิจารณาเพิ่มเติมการให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องสุขภาพจิตและการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพ โดยอาจเริ่มต้นจากการกำหนดเป็นนโยบายให้มีรายวิชาจิตวิทยาทั่วไปเป็นรายวิชาบังคับในทุกหลักสูตรในระดับมหาวิทยาลัย เนื่องจากงานวิจัยในอดีตแสดงให้เห็นว่าการให้ความรู้แม้ว่าจะเป็นเพียงเวลาสั้นๆหรือการให้ความรู้ผ่านเว็บไซต์ทางอินเทอร์เน็ตก็สามารถช่วยลดความรู้สึกถูกประทับตราว่าด้อยค่าต่อผู้ที่มีอาการทางจิตได้ (Finkelstein & Lapshin, 2007) หรืออาจรวมไปถึงการให้ความรู้เกี่ยวกับสุขภาพจิตตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาเลยก็เป็นได้ โดยอาจเป็นรายวิชาบังคับพื้นฐานที่ทุกคนต้องเรียน (เช่นวิชาแนะแนว หรือวิชาสุขศึกษา เป็นต้น) และเนื้อหาจะเน้นสอนเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในเรื่องสุขภาพจิตและการแสวงหาความช่วยเหลือด้านจิตใจเมื่อจำเป็น ทั้งนี้งานวิจัยที่ผ่านมาที่ยืนยันว่าการให้ความรู้เกี่ยวกับสุขภาพจิตแก่นักเรียนระดับมัธยมศึกษาจะสามารถลดความรู้สึกประทับตราว่าด้อยค่าที่นักเรียนมีต่อผู้ที่มีอาการทางจิตได้ โดยในการวิจัยดังกล่าวผู้วิจัยเพียงแค่ว่าให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องสุขภาพจิตร่วมกับการดูวีดีโอบทสัมภาษณ์ผู้ที่เคยเป็นจิตเภทและหายดีแล้ว (Chan, Mak, & Law, 2009) ทั้งนี้การเพิ่มการเรียนการสอนเกี่ยวกับความรู้ที่ถูกต้องด้านสุขภาพจิตนอกจากจะลดการ

ประทับใจที่คิดว่าด้อยค่าได้แล้วยังสามารถส่งเสริมให้เกิดการตระหนักถึงความสำคัญของสุขภาพจิต และมีวิธีที่ถูกต้องในการดูแลสุขภาพจิตตนเองซึ่งถือเป็นการเพิ่มปัจจัยป้องกัน (protective factor) ไปในตัวอีกด้วย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย. (2552). ข้อมูลสถิติเกี่ยวกับจำนวนประชากร. คัดมาเมื่อ 10 พฤศจิกายน 2552, จาก http://www.dopa.go.th/cgi-bin/people2_stat.exe?YEAR=51&LEVEL=4&PROVINCE=00%23no&DISTRICT=&TAMBON=
- กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. (2553). การประเมินผลการให้บริการสุขภาพจิตของประเทศไทย. คัดมาเมื่อ 27 สิงหาคม 2553, จาก http://www.dmh.go.th/report/stat_s.asp
- ณัฐสุดา เต้พันธ์. (2544). ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบความผูกพันและเจตคติในการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพของนักศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการปรึกษา คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธนวัต ปุณยกรก และ อรัญญา ต้อยคำภีร์. (2554). บทความพินพิวิชาการ: การประทับตราว่าด้วยค่าในบริบทการรับบริการด้านจิตใจจากนักวิชาชีพ. วารสารสุขภาพจิตแห่งประเทศไทย, 19, 1-10.
- ธีระพร อูวรรณโณ. (2528). การวัดทัศนคติ: ปัญหาในการใช้เพื่อทำนายพฤติกรรม. วารสารครุศาสตร์, 14, 133-160.
- เธียรชัย งามทิพย์วัฒนา, และ สุชีรา ภัทรายุตวรรตน์. (2542). ความคิดเห็นต่อปัญหาการฆ่าตัวตายในสังคมไทย. วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย, 44, 329-343.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2542). โมเดลลิสม์: สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปรีชา สุวังบุตร. (2543). ภาวะซึมเศร้าและการแสวงหาความช่วยเหลือของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศาสตร์การแพทย์และสาธารณสุข คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- พนิดา สังข์พันธ์, ประภาพร ตั้งธนธานี, ลักคณา สารรัตน์, และ จิรศักดิ์ สุทัศน์ะจินดา. (2549). ปัญหาความเครียดและสุขภาพจิตของนักศึกษาสัตวแพทยมหาวิทยาลัยขอนแก่น. วารสารนวัตกรรมการเรียนการสอน, 3, 17-18.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2542). พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. คัดมาเมื่อ 15 พฤศจิกายน 2552, จาก <http://rirs3.royin.go.th/dictionary.asp>

- ราชบัณฑิตยสถาน. (2549). *พจนานุกรมศัพท์สังคมวิทยา อังกฤษ-ไทย* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: ราชบัณฑิตยสถาน.
- วรวิวัฒน์ ไชยชาญ. (ไม่ระบุปีที่พิมพ์). การลดตราบาปในผู้ป่วยจิตเวช-ลดการสร้างตราบาป. คัดมาเมื่อ 10 สิงหาคม 2553, จาก <http://www.osknetwork.com/modules.php?name=News&file=print&sid=2521>
- วันเพ็ญ หวังวิวัฒน์เจริญ, และ สารระ มุขดี. (2539). ความเครียดของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์. *วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย*, 41, 78-86.
- วีรบุช วงศ์คงเดช. (2547). *เจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือ และการเรียนรู้แบบกำกับตนเอง* ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาที่มีรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการปรึกษา คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สฎีปหน้า 1: ไรคจิตแน่น รพ. หวันฆ่าตัวพุ่งปีหน้า. (6 สิงหาคม 2552). *ไทยรัฐ*, หน้า 5.
- สมชาย พลอยเลื่อมแสง และชรินทร์ ลิ้มสนธิกุล. (2547). การสำรวจทัศนคติของประชาชนเกี่ยวกับสุขภาพจิต ตราบาป และการบริการสุขภาพจิตต่อการตัดสินใจเข้ารับบริการในสถานบริการสุขภาพจิต. *วารสารสุขภาพจิตแห่งประเทศไทย*, 12, 71-79.
- สารสนเทศอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา. (2553). นักศึกษารวม ปีการศึกษา 2553: จำแนกตามสถาบัน คณะ ระดับการศึกษา และเพศ รายงาน ณ วันที่ 24 พฤศจิกายน 2553. คัดมาเมื่อ 10 ธันวาคม 2553, จาก <http://www.info.mua.go.th/information/>
- สุภมาศ อังสุชาติ, สมถวิล วิจิตรวรรณ, และ รัชนีกุล ภิญโญภาณุวัฒน์. (2552). *สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์: เทคนิคการใช้โปรแกรม LISREL* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: เจริญดีมั่นคงการพิมพ์.
- อมรรัตน์ สุภมาศ. (2546). *ปัจจัยที่สัมพันธ์กับความคิดว่าตัวตายของนักเรียนวัยรุ่นที่ไม่มีประวัติการฆ่าตัวตาย*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาพัฒนาการ คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาษาอังกฤษ

- Addis, M. E., & Mahalik, J. R. (2003). Men, masculinity, and the contexts of help-seeking. *American Psychologist*, 58, 5-14.
- Ajzen, I., & Fishbein, M. (1980). *Understanding attitudes and predicting social behavior*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall.

- Angermeyer, M. C., & Dietrich, S. (2006). Public beliefs about and attitudes towards people with mental illness: A review of population studies. *Acta Psychiatrica Scandinavica*, 113, 163-179.
- Angermeyer, M. C., Matschinger, H., & Riedel-Heller, S. G. (1999). Whom to ask for help in case of mental disorder? Preferences of the lay public. *Social Psychiatry and Psychiatric Epidemiology*, 34, 202-210.
- Baker, G. (2007). *Adolescents, social support and help-seeking behavior: an international literature review and programme consultation with recommendations for action*. Geneva: WHO Press.
- Bennett, P. (2003). *Abnormal and clinical psychology: An introductory textbook*. Philadelphia, Pennsylvania: Open University Press.
- Cash, T. F., Begley, P. J., McCown, D. A., & Wiese, B. C. (1975). When counselors are heard but not seen: Initial impact of physical attractiveness. *Journal of Counseling Psychology*, 45, 58-64.
- Cepeda-Benito, A., Short, P. (1998). Self-concealment, avoidance of psychological services, and perceived likelihood of seeking professional help. *Journal of Counseling Psychology*, 45, 58-64.
- Chan, J. Y. N., Mak, W. W. S., & Law, L. S. C. (2009). Combining education and video-based contact to reduce stigma of mental illness: "The same or not the same" anti-stigma program for secondary schools in Hong Kong. *Social Science and Medicine*, 68, 1521-1526.
- Corrigan, P. W. (2004). How stigma interferes with mental health care. *American Psychologist*, 59, 614-625.
- Corrigan, P. W., & Penn, D. L. (1999). Lessons from social psychology on discrediting psychiatric stigma. *American Psychologist*, 54, 765-776.
- Elhai, J. D., Schweinle, W., & Anderson, S. M. (2008). Reliability and validity of the attitudes toward seeking professional psychological help scale-short form. *Psychiatry Research*, 159, 320-329.
- Finkelstein, J., & Lapshin, O. (2007). Reducing depression stigma using a web-based program. *International Journal of Medical Informatics*, 76, 726-734.

- Fischer, E. H., & Farina, A. (1995). Attitudes toward seeking professional psychological help: A shortened form and considerations for research. *Journal of College Student Development, 36*, 368-373.
- Fischer, E. H., & Turner, J. L. (1970). Development and research utility of an attitude scale. *Journal of Consulting and Clinical Psychology, 35*, 79-90.
- Forsyth, D. R. (2006). *Group dynamics* (4th ed.). Belmont, CA: Thomson Wadsworth.
- George, D., & Mallery, P. (2003). *SPSS for Windows step by step: A simple guide and reference. 11.0 update* (4th ed.). Boston: Allyn & Bacon.
- Goffman, E. (1963). *Stigma: Notes on the management of spoiled identity*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall.
- Guilford, J. P. (1954). *Psychometric Methods* (2nd ed.). New York: McGraw-Hill.
- Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J., Anderson, R. E., & Tatham, R. L. (2006). *Multivariate data analysis* (6th ed.). New Jersey: Pearson.
- Horesh, N., Klomek, A. B., & Apter, A. (2008). Stressful life events and major depressive disorders. *Psychiatry Research, 160*, 192-199.
- Jackson, P. B., & Finney, M. (2002). Negative life events and psychological distress among young adults. *Social Psychology Quarterly, 65*, 186-201.
- Jöreskog, K. G., & Sörbom, D. (1996). *LISREL 8: User's reference guide*. Chicago: Scientific Software International.
- Kim, P. Y., & Park, I. J. K. (2009). Testing a multiple mediation model of Asian American college students' willingness to see a counselor. *Cultural Diversity and Ethnic Minority Psychology, 15*, 295-302.
- Komiya, N., Good, G. E., & Sherrod, N. B. (2000). Emotional openness as a predictor of college students' attitudes toward seeking psychological help. *Journal of Counseling Psychology, 47*, 138-143.
- Link, B., & Phelan, J. (2001). Conceptualizing stigma. *Annual Review of Sociology, 27*, 363-385.
- Link, B., Struening, E., Neese-Todd, S., Asmussen, S., & Phelan, J. (2001). Stigma as a barrier to recovery: The consequences of stigma for the self-esteem of people with mental illness. *Psychiatric Services, 52*, 1621-1626.

- Little, T. D., Cunningham, W. A., Shahar, G., & Widaman, K. F. (2002). To parcel or not to parcel: Exploring the question, weighing the merits. *Structural Equation Modeling*, 9, 151-173.
- Ludwikowski, W. M. A., Vogel, D. L., & Armstrong, P. I. (2009). Attitudes toward career counseling: The role of public and self-stigma. *Journal of Counseling Psychology*, 56, 408-416.
- Mahmood, A. (2008). *Attitudes towards help-seeking among South Asian American Muslim women*. University of Iowa, Ann Arbor. (UMI No. 3347233)
- Möller-Leimkühler, A. M. (2002). Barriers to help-seeking by men: A review of sociocultural and clinical literature with particular reference to depression. *Journal of Affective Disorders*, 71, 1-9.
- Nunnally, J. C., & Bernstein, I. H. (1994). *Psychometric Theory* (3rd ed.). New York: McGraw-Hill.
- Overton, S. L., & Medina, S. L. (2008). The stigma of mental illness. *Journal of Counseling and Development*, 86, 143-151.
- Paykel, E. S. (2003). Life events and affective disorders. *Acta Psychiatrica Scandinavica*, 108, 61-66.
- Pietruszka, T. D. (2007). *Barriers to college student utilization of mental health services: A path model*. Unpublished doctoral dissertation, University of Memphis, Ann Arbor. (UMI No. 3276726)
- Pinto-Foltz, M. D., & Logsdon, M. C. (2009). Reducing stigma related to mental disorders: Initiatives, interventions, and recommendations for nursing. *Archives of Psychiatric Nursing*, 23, 32-40.
- Rickwood, D., Deane, F. P., Wilson, C. J., & Ciarrochi, J. (2005). Young people's help-seeking for mental health problems. *Australian e-Journal for the Advancement of Mental Health*, 4, 1-34.
- Russell, D. W., Kahn, J. H., Spoth, R., & Altmaier, E. M. (1998). Analyzing data from experimental studies: A latent variable structural equation modeling approach. *Journal of Counseling Psychology*, 45, 18-29.
- Sadow, D., & Ryder, M. (2008). Reducing stigmatizing attitudes held by future health professionals: The person is the message. *Psychological Services*, 5, 362-372.

- Schroder, D. A., Penner, L. A., Dovidio, J. F., & Piliavin, J. A. (1995). *The psychology of helping and altruism*. San Francisco: McGraw-Hill.
- Shechtman, Z., Vogel, D., & Maman, N. (2010). Seeking psychological help: A comparison of individual and group treatment. *Psychotherapy Research, 20*, 30-36.
- Sibicky, M., & Dovidio, J. F. (1986). Stigma of psychological therapy: Stereotypes, interpersonal reactions, and the self-fulfilling prophecy. *Journal of Counseling Psychology, 33*, 148-154.
- Vogel, D. L. (2009). *Stigma of group counseling*. Unpublished manuscript.
- Vogel, D. L., Wade, N. G., & Ascheman, P. L. (2009). Measuring perceptions of stigmatization by others for seeking psychological help: Reliability and validity of a new stigma scale with college students. *Journal of Counseling Psychology, 56*, 301-308.
- Vogel, D. L., Wade, N. G., & Haake, S. (2006). Measuring the self-stigma associated with seeking psychological help. *Journal of Counseling Psychology, 35*, 325-337.
- Vogel, D. L., Wade, N. G., & Hackler, A. H. (2007). Perceived public stigma and the willingness to seek counseling: The mediating roles of self-stigma and attitudes toward counseling. *Journal of Counseling Psychology, 54*, 40-50.
- Vogel, D. L., Wade, N. G., Wester, S. R., Larson, L., & Hackler, A. H. (2007). Seeking help from a mental health professional: The influence of one's social network. *Journal of Clinical Psychology, 63*, 233-245.
- Vogel, D. L., & Wei, M. (2005). Adult attachment and help-seeking intent: The mediating roles of psychological distress and perceived social support. *Journal of Counseling Psychology, 52*, 347-357.
- Vogel, D. L., Wester, S. R., & Larson, L. M. (2007). Avoidance of counseling: Psychological factors that inhibit seeking help. *Journal of Counseling and Development, 85*, 410-422.
- Vogel, D. L., Wester, S. R., Wei, M., & Boysen, G. A. (2005). The role of outcome expectations and attitudes on decisions to seek professional help. *Journal of Counseling Psychology, 52*, 459-470.

Wills, T. A., & DePaulo, B. M. (1991). Interpersonal analysis of the help-seeking process. In Snyder, C. R., & Forsyth, D. R. (Eds.). *Handbook of social and clinical psychology*. New York: Pergamon.

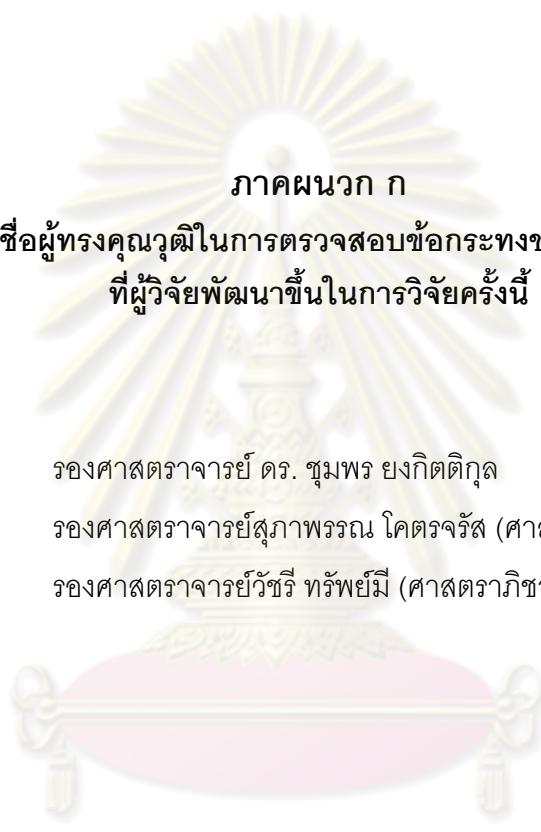

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบข้อกระทงของมาตรวัด
ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นในการวิจัยครั้งนี้

1. รองศาสตราจารย์ ดร. ชุมพร ยงกิตติกุล
2. รองศาสตราจารย์สุภาพรรณ โคตรจรัส (ศาสตราจารย์พิเศษ)
3. รองศาสตราจารย์วัชรีย์ ทรัพย์มี (ศาสตราจารย์พิเศษ)

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ข

เอกสารรับรองคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน กลุ่มสหสถาบัน ชุดที่ 1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
อาคารสถาบัน 2 ชั้น 4 ซอยจุฬาลงกรณ์ 62 ถนนพญาไท เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330
โทรศัพท์: 0-2218-8147 โทรสาร: 0-2218-8147 E-mail: eccu@chula.ac.th

COA No. 093/2553

ใบรับรองโครงการวิจัย

โครงการวิจัยที่ 073.1/53 : โมเดลเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพ: บทบาทของ
การประท้วงรอยว่าคือค่าตามการรับรู้และเจตคติต่อการแสวงหาความ
ช่วยเหลือ

ผู้วิจัยหลัก : นายชนวัต ปุณยกนก
หน่วยงาน : คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน กลุ่มสหสถาบัน ชุดที่ 1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ได้พิจารณา โดยใช้หลัก ของ The International Conference on Harmonization – Good Clinical Practice
(ICH-GCP) อนุมัติให้ดำเนินการศึกษาวิจัยเรื่องดังกล่าวได้

ลงนาม..... 29 ก.ย. 2553

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ปริดา ทักตนประดิษฐ์)

ประธาน

ลงนาม..... 28 ก.ย. 2554

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทรี ชัยชนะวงศาโรจน์)

กรรมการและเลขานุการ

วันที่รับรอง : 29 กันยายน 2553 วันหมดอายุ : 28 กันยายน 2554

เอกสารที่คณะกรรมการรับรอง

- 1) โครงการวิจัย
- 2) ข้อมูลสำหรับกลุ่มประชากรหรือผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยและใบยินยอมของกลุ่มประชากรหรือผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย
- 3) ผู้วิจัย
- 4) แบบสอบถาม

เลขที่โครงการวิจัย 073.1/53

วันที่รับรอง 29 ก.ย. 2553

วันหมดอายุ 28 ก.ย. 2554

เงื่อนไข

1. ข้าพเจ้ารับทราบว่าเป็นการคิดจริยธรรม หากดำเนินการเก็บข้อมูลการวิจัยก่อนได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยฯ
2. หากใบรับรองโครงการวิจัยหมดอายุ การดำเนินการวิจัยต้องยุติ เมื่อต้องการต่ออายุของอนุมัติให้ล่วงหน้าไม่ต่ำกว่า 1 เดือน พร้อมส่งรายงานความก้าวหน้าการวิจัย
3. ต้องดำเนินการวิจัยตามที่ระบุไว้ในโครงการวิจัยอย่างเคร่งครัด
4. ใช้เอกสารข้อมูลสำหรับกลุ่มประชากรหรือผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย ใบยินยอมของกลุ่มประชากรหรือผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย และเอกสารเชิญเข้าร่วมวิจัย (ถ้ามี) เฉพาะที่ประทับตราคณะกรรมการเท่านั้น แล้วส่งสำเนาใบแรกที่ใช้เอกสารดังกล่าวมาที่คณะกรรมการ
5. หากเกิดเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์ร้ายแรงในสถานที่เก็บข้อมูลที่ขออนุมัติจากคณะกรรมการ ต้องรายงานคณะกรรมการภายใน 5 วันทำการ
6. หากมีการเปลี่ยนแปลงการดำเนินการวิจัย ให้ส่งคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยก่อนดำเนินการ
7. โครงการวิจัยไม่เกิน 1 ปี ส่งแบบรายงานสิ้นสุดโครงการวิจัย (AF 03-11) และบทคัดย่อผลการวิจัยภายใน 30 วัน เมื่อโครงการวิจัยเสร็จสิ้น สำหรับโครงการวิจัยที่เป็นวิทยานิพนธ์ให้ส่งบทคัดย่อผลการวิจัย ภายใน 30 วัน เมื่อโครงการวิจัยเสร็จสิ้น

AF 04-09

ข้อมูลสำหรับกลุ่มประชากรหรือผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย

ชื่อโครงการวิจัย โมเดลเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพ: บทบาทของการ
 ประทับรอยว่าคือค่าตามการรับรู้และเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือ

ชื่อผู้วิจัย นายธนวัต ปลูกขนก ตำแหน่ง นิติระดับปริญญาโท คณะจิตวิทยา
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สถานที่ติดต่อผู้วิจัย คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อาคารวิทยกิตติ ชั้น 16 ถนนพญาไท เขต
 ปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330

(ที่บ้าน) 258/6 ซอย พหลโยธิน24 แขวงจอมพล เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

โทรศัพท์ (ที่ทำงาน) - โทรศัพท์ที่บ้าน 02-939-4465 เลขที่โครงการวิจัย 073.1/53
 โทรศัพท์มือถือ 081-399-1779 E-mail: tanawat.po@gmail.com วันที่รับรอง 29 ก.ย. 2553
 วันหมดอายุ 28 ก.ย. 2554

1. ขอเรียนเชิญท่านเข้าร่วมในการวิจัยในครั้งนี้ ก่อนที่ท่านจะตัดสินใจเข้าร่วมในการวิจัย มีความจำเป็นที่ท่านควรทำความเข้าใจว่างานวิจัยนี้ทำเพราะเหตุใด และเกี่ยวข้องกับอะไร กรุณาใช้เวลาในการอ่านข้อมูลต่อไปนี้อย่างละเอียดรอบคอบ และสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมหรือข้อมูลที่ไมชัดเจนจากผู้วิจัยได้ตลอดเวลา
2. โครงการนี้เป็นการศึกษาวิจัยเพื่อสำรวจความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับการรับคำปรึกษาจากนักจิตวิทยาการปรึกษา (counseling psychologist) และการรับรู้ถึงผลที่จะตามมาจากการรับคำปรึกษาดังกล่าว
3. ประชากรเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรีเพศชายและหญิงที่กำลังศึกษาอยู่ในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ โดยสุ่มเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้น (multi-stage random sampling) จำนวน 1000 คน
4. วิธีดำเนินการวิจัย ขออนุญาตเก็บข้อมูลจากวิชาเรียนต่างๆจากทั้งสองมหาวิทยาลัยโดยทำหนังสือขออนุญาตอาจารย์ประจำวิชาดังกล่าว ผู้วิจัยและทีมงานเป็นผู้ดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง ด้วยวิธีการให้ผู้ร่วมวิจัยตอบแบบสอบถามข้อมูลทั่วไป แบบวัดทัศนคติ แบบวัดการรับรู้ถึงผลที่ตามมาจากการรับคำปรึกษา และแบบวัดความตั้งใจที่จะรับคำปรึกษา โดยขอให้ผู้ร่วมวิจัยตอบในชั้นเรียน ใช้เวลาประมาณ 20 นาที และเป็นการตอบเพียงครั้งเดียว ทั้งนี้อาจมีการให้คะแนนพิเศษสำหรับผู้ตอบแบบสอบถามหากอาจารย์ประจำวิชาเห็นควรด้วย
5. กระบวนการให้ข้อมูลแก่กลุ่มประชากรหรือผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย แบบสอบถามจะมีข้อมูลรายละเอียดชัดเจน รวมทั้งผู้วิจัย จะเป็นผู้ให้ข้อมูลแก่กลุ่มตัวอย่างเองและกลุ่มตัวอย่างสามารถสอบถามข้อสงสัยได้ตลอดเวลาที่ตอบแบบสอบถาม
6. การวิจัยในครั้งนี้ไม่มีความเสี่ยงใด ๆ กับผู้เข้าร่วมวิจัย เนื่องจากการวิจัยเชิงสำรวจโดยการตอบแบบสอบถามเพียงครั้งเดียว และไม่มีภาระระบุชื่อผู้ตอบ ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับท่านจะเก็บเป็นความลับ ไม่เปิดเผยเป็นรายบุคคล และรับรองว่าจะไม่ส่งผลกระทบต่อท่าน ทั้งนี้จะนำเสนอผลการวิเคราะห์ในภาพรวมเชิงสถิติเท่านั้น

(.....**ธนวัต ปลูกขนก**.....)

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรุณญา คัญคำเกียร
 ปรับปรุงเมื่อ 23 มกราคม 2552

AF 04-09

7. การเข้าร่วมในการวิจัยเป็นไปโดยความสมัครใจ โดยท่านสามารถปฏิเสธการตอบแบบสอบถาม หรือยุติการตอบแบบสอบถามได้ตลอดเวลา โดยไม่ต้องให้เหตุผลและไม่สูญเสียประโยชน์แต่อย่างใด หากท่านที่ไม่สมัครใจจะตอบแบบสอบถามแต่ต้องการที่จะได้รับคะแนนพิเศษ ท่านสามารถทำงานอื่นที่อาจารย์ประจำวิชากำหนดไว้แทนได้

8. หากท่านไม่ได้รับการปฏิบัติตามข้อมูลดังกล่าวนี้สามารถร้องเรียนได้ที่ คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน กลุ่มสหสถาบัน ชุดที่ 1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ชั้น 4 อาคารสถาบัน 2 ซอยจุฬาลงกรณ์ 62 ถนนพญาไท เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330 โทรศัพท์ 0-2218-8147

โทรสาร 0-2218-8147 E-mail: eccu@chula.ac.th

เลขที่โครงการวิจัย 073.1/53
วันที่รับรอง ..... 29 ก.ย. 2553
วันหมดอายุ ..... 28 ก.ย. 2554

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

(..... อท ฟูตังโก้ .....)
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อริญญา ตัญคำมีร์
ปรับปรุงเมื่อ 23 มกราคม 2552

หนังสือแสดงความยินยอมเข้าร่วมการวิจัย

ทำที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. ....

เลขที่ ประชากรตัวอย่างหรือผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย.....

ข้าพเจ้า ซึ่งได้ลงนามท้ายหนังสือนี้ ขอแสดงความยินยอมเข้าร่วมโครงการวิจัย

ชื่อโครงการวิจัย โมเดลเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพ: บทบาทของการประทับรอยว่าด้วยคำตามการรับรู้ และเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือ

ชื่อผู้วิจัย นายธนวัต ปุณยกนก

ที่อยู่ติดต่อ คณะจิตวิทยา สาขาวิชาจิตวิทยาการปรึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

โทรศัพท์ 081-399-1779 โทรศัพท์บ้าน 02-939-4465

ข้าพเจ้า ได้รับทราบรายละเอียดเกี่ยวกับที่มาและวัตถุประสงค์ในการทำวิจัย รายละเอียดขั้นตอนต่างๆ ที่จะต้องปฏิบัติหรือได้รับการปฏิบัติ ความเสี่ยงอันตราย และประโยชน์ซึ่งจะเกิดขึ้นจากการวิจัยเรื่องนี้ โดยได้อ่านรายละเอียดในเอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัยโดยตลอด และได้รับคำอธิบายจากผู้วิจัย จนเข้าใจเป็นอย่างดีแล้ว

ข้าพเจ้าจึงสมัครใจเข้าร่วมในโครงการวิจัยนี้ ตามที่ระบุไว้ในเอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัย โดยข้าพเจ้ายินดีตอบแบบสอบถามจำนวน 1 ครั้ง โดยใช้เวลาประมาณ 15-20 นาที

ข้าพเจ้ามีสิทธิถอนตัวออกจากกรวิจัยเมื่อใดก็ได้ตามความประสงค์ โดยไม่ต้องแจ้งเหตุผล ซึ่งการถอนตัวออกจากกรวิจัยนั้น จะไม่มีผลกระทบในทางใดต่อข้าพเจ้าทั้งสิ้น หากมีการให้คะแนนพิเศษข้าพเจ้าสามารถทำงานอื่นที่อาจารย์ประจำวิชาขอหมาย เพื่อให้ได้รับคะแนนพิเศษแทนการตอบแบบสอบถามครั้งนี้

ข้าพเจ้าได้รับคำรับรองว่า ผู้วิจัยจะปฏิบัติต่อข้าพเจ้าตามข้อมูลที่ระบุไว้ในเอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัย และข้อมูลใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับข้าพเจ้า ผู้วิจัยจะเก็บรักษาเป็นความลับ โดยจะนำเสนอข้อมูลการวิจัยเป็นภาพรวมเท่านั้น ไม่มีข้อมูลใดในการรายงานที่จะนำไปสู่การระบุตัวข้าพเจ้า และเมื่อเสร็จสิ้นการวิจัยผู้วิจัยจะทำลายแบบสอบถาม และข้อมูลต่างๆที่เกี่ยวข้องกับตัวข้าพเจ้าทิ้ง

หากข้าพเจ้าไม่ได้รับการปฏิบัติตรงตามที่ได้ระบุไว้ในเอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัย ข้าพเจ้าสามารถร้องเรียนได้ที่คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน กลุ่มสหสถาบัน ชุดที่ 1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ชั้น 4 อาคารสถาบัน 2 ซอยจุฬาลงกรณ์ 62 ถนนพญาไท เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330 โทรศัพท์ 0-2218-8147 โทรสาร 0-2218-8147 E-mail: eccu@chula.ac.th

ข้าพเจ้าได้ลงลายมือชื่อไว้เป็นสำคัญต่อหน้าพยาน ทั้งนี้ข้าพเจ้าได้รับสำเนาเอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัย และสำเนาหนังสือแสดงความยินยอมไว้แล้ว

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้วิจัยหลัก

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย

เลขที่โครงการวิจัย 0๙3.1/53
วันที่รับรอง 29 ก.ย. 2553
วันหมดอายุ 28 ก.ย. 2554

ลงชื่อ.....

(.....)

พยาน

(.....)

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรัญญา ด้อยคำภีร์

ภาคผนวก ค

ผลการวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบความตรงของโมเดล
เจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

DATE: 2/28/2011
TIME: 20:52

L I S R E L 8.72

BY

Karl G. Jöreskog & Dag Sörbom

This program is published exclusively by
Scientific Software International, Inc.
7383 N. Lincoln Avenue, Suite 100
Lincolnwood, IL 60712, U.S.A.

Phone: (800)247-6113, (847)675-0720, Fax: (847)675-2140
Copyright by Scientific Software International, Inc., 1981-

2005

Use of this program is subject to the terms specified in
the

Universal Copyright Convention.
Website: www.ssicentral.com

The following lines were read from file C:\Documents and
Settings\Tanawat Poonyakanok\Desktop\SEM thesis\full model.LPJ:

TI
DA NI=27 NO=0 MA=CM
RA FI='C:\Documents and Settings\Tanawat Poonyakanok\Desktop\SEM
thesis\Observed variables.psf'
SE
19 20 21 22 23 24 17 18 25 26 27 /
MO NX=5 NY=6 NK=2 NE=3 BE=FU GA=FI PS=SY TE=SY TD=SY
LE
Self Attitude Intention
LK
Public Personal
FR LY(1,1) LY(2,1) LY(3,2) LY(4,2) LY(5,3) LY(6,3) LX(2,1) LX(4,2)
FR LX(5,2) BE(2,1) BE(3,2) GA(1,1) GA(1,2) GA(2,1) GA(2,2)
FR TH(3,4) TE(5,2) TE(5,3) TE(6,3) TD(5,2) TE(6,2)
FR TH(2,6) TH(1,6) TD(2,4) TH(2,3) TH(3,3) TE(4,3)
FR TH(3,2) TH(5,5) TH(5,6) TE(2,1)
VA 1.00 LX(1,1) LX(3,2)
VA -0.06 TD(5,3)
VA -0.17 TE(3,2)
VA -0.09 TE(4,2)
VA 0.02 TH(1,2)
VA -0.01 TD(3,1)
FI TE(1,1)
PD
OU SS SC MI TV SE RS EF ND=3

TI

Number of Input Variables 27
Number of Y - Variables 6
Number of X - Variables 5
Number of ETA - Variables 3
Number of KSI - Variables 2

Number of Observations 1191

TI

Covariance Matrix

	Self_f1	Self_f2	Att_f1	Att_f2	Int_f1	
Int_f2	-----	-----	-----	-----	-----	--

Self_f1	0.677					
Self_f2	0.242	0.639				
Att_f1	-0.174	-0.219	0.259			
Att_f2	-0.245	-0.159	0.154	0.295		
Int_f1	-0.130	-0.210	0.175	0.133	0.461	
Int_f2	-0.097	-0.137	0.138	0.107	0.291	
0.424						
Pub_f1	0.199	0.081	-0.077	-0.102	-0.050	
-0.058						
Pub_f2	0.140	0.037	-0.039	-0.077	-0.023	
-0.049						
Per_f1	0.389	0.119	-0.108	-0.132	-0.048	
-0.021						
Per_f2	0.368	0.092	-0.088	-0.135	-0.028	
-0.004						
Per_f3	0.390	0.088	-0.084	-0.140	-0.008	
0.012						

Covariance Matrix

	Pub_f1	Pub_f2	Per_f1	Per_f2	Per_f3
	-----	-----	-----	-----	-----
Pub_f1	0.276				
Pub_f2	0.196	0.340			
Per_f1	0.190	0.149	0.827		
Per_f2	0.191	0.163	0.746	0.833	
Per_f3	0.208	0.199	0.748	0.788	0.928

TI

Parameter Specifications

LAMBDA-Y

	Self	Attitude	Intentio
	-----	-----	-----
Self_f1	0	0	0
Self_f2	1	0	0
Att_f1	0	0	0
Att_f2	0	2	0
Int_f1	0	0	0
Int_f2	0	0	3

LAMBDA-X

	Public	Personal
	-----	-----
Pub_f1	0	0
Pub_f2	4	0
Per_f1	0	0

Per_f2   0   5
 Per_f3   0   6

BETA

	Self	Attitude	Intentio
Self	0	0	0
Attitude	7	0	0
Intentio	0	8	0

GAMMA

	Public	Personal
Self	9	10
Attitude	11	12
Intentio	0	0

PHI

	Public	Personal
Public	13	
Personal	14	15

PSI

	Self	Attitude	Intentio
	16	17	18

THETA-EPS

	Self_f1	Self_f2	Att_f1	Att_f2	Int_f1
Int_f2	0	19	0	0	0
Self_f1	0	20	0	0	0
Self_f2	19	20	0	0	0
Att_f1	0	0	21	0	0
Att_f2	0	0	22	23	0
Int_f1	0	24	25	0	26
Int_f2	0	27	28	0	0

THETA-DELTA-EPS

	Self_f1	Self_f2	Att_f1	Att_f2	Int_f1
Pub_f1	0	0	0	0	0
Pub_f2	0	0	32	0	0
Per_f1	0	35	36	37	0
Per_f2	0	0	0	0	0

42 Per_f3 0 0 0 0 41

THETA-DELTA

	Pub_f1	Pub_f2	Per_f1	Per_f2	Per_f3
	-----	-----	-----	-----	-----
Pub_f1	31				
Pub_f2	0	34			
Per_f1	0	0	38		
Per_f2	0	39	0	40	
Per_f3	0	43	0	0	44

TI

Number of Iterations = 30

LISREL Estimates (Maximum Likelihood)

LAMBDA-Y

	Self	Attitude	Intentio
	-----	-----	-----
Self_f1	0.823	- -	- -
Self_f2	0.230 (0.031) 7.351	- -	- -
Att_f1	- -	0.360	- -
Att_f2	- -	0.506 (0.029) 17.458	- -
Int_f1	- -	- -	0.603
Int_f2	- -	- -	0.481 (0.036) 13.507

LAMBDA-X

	Public	Personal
	-----	-----
Pub_f1	1.000	- -
Pub_f2	0.741 (0.046) 16.044	- -
Per_f1	- -	1.000
Per_f2	- -	0.971 (0.014) 69.380

Per_f3   - -   1.050
                                   (0.018)
                                   58.171

BETA

	Self	Attitude	Intentio
	-----	-----	-----
Self	- -	- -	- -
Attitude	-0.538 (0.039) -13.676	- -	- -
Intentio	- -	0.436 (0.046) 9.505	- -

GAMMA

	Public	Personal
	-----	-----
Self	0.568 (0.063) 9.039	0.455 (0.031) 14.533
Attitude	-0.314 (0.061) -5.187	0.054 (0.034) 1.590
Intentio	- -	- -

Covariance Matrix of ETA and KSI

	Self	Attitude	Intentio	Public	Personal
	-----	-----	-----	-----	-----
Self	1.000				
Attitude	-0.589	1.000			
Intentio	-0.257	0.436	1.000		
Public	0.243	-0.204	-0.089	0.267	
Personal	0.464	-0.271	-0.118	0.201	0.768

PHI

	Public	Personal
	-----	-----
Public	0.267 (0.018) 14.675	
Personal	0.201 (0.015) 13.834	0.768 (0.034) 22.509

PSI

Note: This matrix is diagonal.

Self	Attitude	Intentio
0.651	0.634	0.810
(0.027)	(0.101)	(0.077)
23.991	6.270	10.486

Squared Multiple Correlations for Structural Equations

Self	Attitude	Intentio
0.349	0.366	0.190

Squared Multiple Correlations for Reduced Form

Self	Attitude	Intentio
0.349	0.178	0.034

Reduced Form

	Public	Personal
Self	0.568 (0.063) 9.039	0.455 (0.031) 14.533
Attitude	-0.620 (0.075) -8.276	-0.191 (0.037) -5.128
Intentio	-0.270 (0.043) -6.304	-0.083 (0.018) -4.571

THETA-EPS

	Self_f1	Self_f2	Att_f1	Att_f2	Int_f1
Int_f2	-	-	-	-	-
Self_f1	-	-	-	-	-
Self_f2	0.051 (0.018) 2.829	0.585 (0.019) 30.527	-	-	-
Att_f1	-	-0.170	0.129 (0.014) 9.191	-	-
Att_f2	-	-0.090	-0.028 (0.016) -1.769	0.040 (0.024) 1.682	-

Int_f1	- -	-0.170 (0.013) -13.462	0.078 (0.009) 8.950	- -	0.096 (0.025) 3.802
Int_f2	- -	-0.105 (0.013) -8.335	0.060 (0.008) 7.294	- -	- -
0.191					
(0.018)					
10.760					

Squared Multiple Correlations for Y - Variables

Int_f2	Self_f1	Self_f2	Att_f1	Att_f2	Int_f1	
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
0.548	1.000	0.083	0.500	0.865	0.790	

THETA-DELTA-EPS

Int_f2	Self_f1	Self_f2	Att_f1	Att_f2	Int_f1	
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
Pub_f1	- -	0.020	- -	- -	- -	
-0.022						
(0.006)						
-3.453						
Pub_f2	- -	- -	0.013	- -	- -	
-0.032			(0.005)			
(0.008)			2.832			
-4.151						
Per_f1	- -	0.017	-0.013	0.011	- -	
- -		(0.008)	(0.005)	(0.005)		
		2.203	-2.853	2.186		
Per_f2	- -	- -	- -	- -	- -	
- -						
Per_f3	- -	- -	- -	- -	0.023	
0.020					(0.007)	
(0.007)					3.308	
2.793						

THETA-DELTA

	Pub_f1	Pub_f2	Per_f1	Per_f2	Per_f3
Pub_f1	0.011 (0.014) 0.742				
Pub_f2	- -	0.195 (0.011) 17.661			
Per_f1	-0.010	- -	0.059 (0.007) 8.845		
Per_f2	- -	0.021 (0.005) 4.094	- -	0.108 (0.005) 21.580	
Per_f3	- -	0.043 (0.006) 6.711	-0.060	- -	0.074 (0.008) 9.864

Squared Multiple Correlations for X - Variables

Pub_f1	Pub_f2	Per_f1	Per_f2	Per_f3
0.962	0.429	0.929	0.870	0.919

Goodness of Fit Statistics

Degrees of Freedom = 22

Minimum Fit Function Chi-Square = 28.131 (P = 0.171)

Normal Theory Weighted Least Squares Chi-Square = 28.314 (P = 0.166)

Estimated Non-centrality Parameter (NCP) = 6.314

90 Percent Confidence Interval for NCP = (0.0 ; 24.179)

Minimum Fit Function Value = 0.0236

Population Discrepancy Function Value (F0) = 0.00531

90 Percent Confidence Interval for F0 = (0.0 ; 0.0203)

Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA) = 0.0155

90 Percent Confidence Interval for RMSEA = (0.0 ; 0.0304)

P-Value for Test of Close Fit (RMSEA < 0.05) = 1.00

Expected Cross-Validation Index (ECVI) = 0.0977

90 Percent Confidence Interval for ECVI = (0.0924 ; 0.113)

ECVI for Saturated Model = 0.111

ECVI for Independence Model = 8.134

Chi-Square for Independence Model with 55 Degrees of Freedom = 9657.905

Independence AIC = 9679.905

Model AIC = 116.314

Saturated AIC = 132.000

Independence CAIC = 9746.813

Model CAIC = 383.946

Saturated CAIC = 533.448

Normed Fit Index (NFI) = 0.997
 Non-Normed Fit Index (NNFI) = 0.998
 Parsimony Normed Fit Index (PNFI) = 0.399
 Comparative Fit Index (CFI) = 0.999
 Incremental Fit Index (IFI) = 0.999
 Relative Fit Index (RFI) = 0.993

Critical N (CN) = 1705.351

Root Mean Square Residual (RMR) = 0.0140
 Standardized RMR = 0.0237
 Goodness of Fit Index (GFI) = 0.996
 Adjusted Goodness of Fit Index (AGFI) = 0.987
 Parsimony Goodness of Fit Index (PGFI) = 0.332

TI

Fitted Covariance Matrix

	Self_f1	Self_f2	Att_f1	Att_f2	Int_f1
Int_f2	-----	-----	-----	-----	-----

Self_f1	0.677				
Self_f2	0.240	0.638			
Att_f1	-0.175	-0.219	0.259		
Att_f2	-0.245	-0.158	0.154	0.296	
Int_f1	-0.127	-0.205	0.172	0.133	0.459
Int_f2	-0.102	-0.133	0.136	0.106	0.290
0.423					
Pub_f1	0.200	0.076	-0.073	-0.103	-0.053
-0.065					
Pub_f2	0.148	0.041	-0.041	-0.076	-0.040
-0.064					
Per_f1	0.382	0.124	-0.111	-0.127	-0.071
-0.057					
Per_f2	0.371	0.103	-0.095	-0.133	-0.069
-0.055					
Per_f3	0.401	0.112	-0.103	-0.144	-0.052
-0.040					

Fitted Covariance Matrix

	Pub_f1	Pub_f2	Per_f1	Per_f2	Per_f3
Pub_f1	0.277				
Pub_f2	0.198	0.341			
Per_f1	0.191	0.149	0.827		
Per_f2	0.195	0.166	0.746	0.833	
Per_f3	0.211	0.200	0.747	0.784	0.922

Fitted Residuals

	Self_f1	Self_f2	Att_f1	Att_f2	Int_f1
Int_f2	-----	-----	-----	-----	-----

Self_f1	0.000				
Self_f2	0.001	0.001			
Att_f1	0.001	0.000	0.000		
Att_f2	0.000	-0.001	0.000	-0.001	
Int_f1	-0.003	-0.005	0.003	0.000	0.002
Int_f2	0.005	-0.004	0.002	0.001	0.001
0.001					
Pub_f1	-0.001	0.005	-0.004	0.001	0.003
0.006					
Pub_f2	-0.008	-0.005	0.003	0.000	0.017
0.014					
Per_f1	0.007	-0.005	0.002	-0.006	0.023
0.036					
Per_f2	-0.002	-0.012	0.007	-0.001	0.041
0.052					
Per_f3	-0.010	-0.024	0.019	0.004	0.044
0.052					

Fitted Residuals

	Pub_f1	Pub_f2	Per_f1	Per_f2	Per_f3
Pub_f1	-0.001				
Pub_f2	-0.002	-0.002			
Per_f1	-0.001	0.000	0.000		
Per_f2	-0.004	-0.003	0.000	0.000	
Per_f3	-0.003	-0.001	0.002	0.005	0.007

Summary Statistics for Fitted Residuals

Smallest Fitted Residual = -0.024
 Median Fitted Residual = 0.000
 Largest Fitted Residual = 0.052

Stemleaf Plot

```

- 2|4
- 1|20
- 0|8655544433322211111100000000000
  0|1111111222233345556777
  1|479
  2|3
  3|6
  4|14
  5|22
    
```

Standardized Residuals

	Self_f1	Self_f2	Att_f1	Att_f2	Int_f1
Int_f2					
Self_f1	-				
Self_f2	0.596	0.075			
Att_f1	0.268	0.009	0.082		
Att_f2	0.023	-0.091	-0.027	-0.245	
Int_f1	-0.711	-0.662	0.707	-0.036	0.561
Int_f2	0.659	-0.605	0.799	0.328	0.353
0.296					
Pub_f1	-0.611	0.607	-0.833	0.480	0.453
1.303					

2.247	Pub_f2	-1.497	-0.412	0.528	-0.074	1.685
2.440	Per_f1	1.487	-0.380	0.297	-1.342	1.601
3.463	Per_f2	-0.342	-0.818	0.765	-0.226	2.801
3.776	Per_f3	-1.922	-1.659	2.105	0.678	3.260

Standardized Residuals

	Pub_f1	Pub_f2	Per_f1	Per_f2	Per_f3
Pub_f1	-0.754				
Pub_f2	-1.188	-1.099			
Per_f1	-0.270	-0.037	-0.015		
Per_f2	-0.847	-0.380	-0.245	0.375	
Per_f3	-0.756	-0.089	0.627	2.177	2.120

Summary Statistics for Standardized Residuals

Smallest Standardized Residual = -1.922
 Median Standardized Residual = 0.049
 Largest Standardized Residual = 3.776

Stemleaf Plot

```

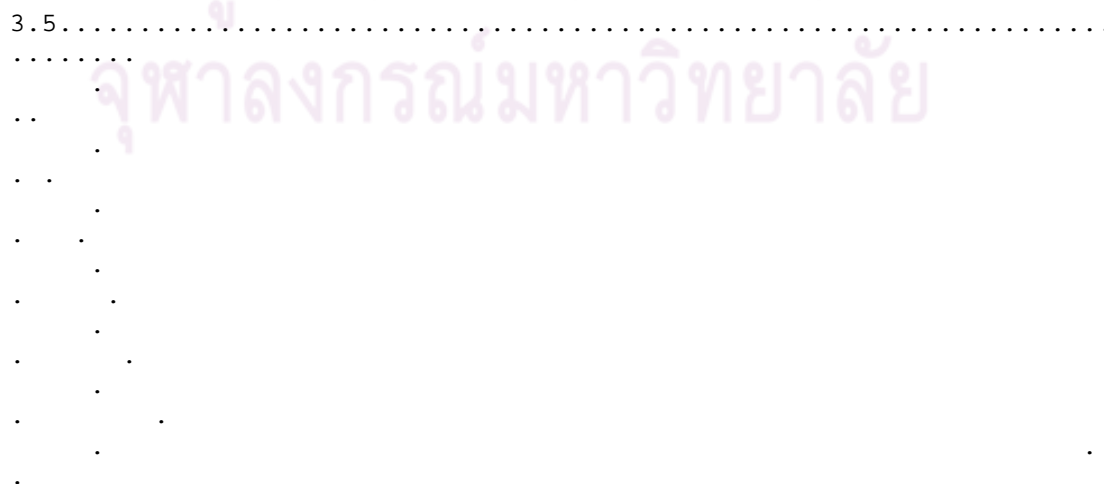
- 1|975321
- 0|888887766444332221110000000
  0|11333344555666677788
  1|3567
  2|112248
  3|358
    
```

Largest Positive Standardized Residuals

Residual for Per_f2 and Int_f1 2.801
 Residual for Per_f2 and Int_f2 3.463
 Residual for Per_f3 and Int_f1 3.260
 Residual for Per_f3 and Int_f2 3.776

TI

Qplot of Standardized Residuals

Standardized Residuals

TI

Modification Indices and Expected Change

Modification Indices for LAMBDA-Y

	Self	Attitude	Intentio
Self_f1	- -	0.002	4.098
Self_f2	- -	0.002	0.002
Att_f1	0.907	- -	- -
Att_f2	0.816	- -	- -
Int_f1	0.638	- -	- -
Int_f2	0.580	- -	- -

Expected Change for LAMBDA-Y

	Self	Attitude	Intentio
Self_f1	- -	0.007	-0.066
Self_f2	- -	-0.002	-0.005
Att_f1	0.048	- -	- -
Att_f2	-0.068	- -	- -
Int_f1	-0.018	- -	- -
Int_f2	0.014	- -	- -

Standardized Expected Change for LAMBDA-Y

	Self	Attitude	Intentio
Self_f1	- -	0.007	-0.066
Self_f2	- -	-0.002	-0.005
Att_f1	0.048	- -	- -
Att_f2	-0.068	- -	- -
Int_f1	-0.018	- -	- -
Int_f2	0.014	- -	- -

Completely Standardized Expected Change for LAMBDA-Y

	Self	Attitude	Intentio
Self_f1	- -	0.009	-0.080

Self_f2	- -	-0.002	-0.006
Att_f1	0.095	- -	- -
Att_f2	-0.124	- -	- -
Int_f1	-0.027	- -	- -
Int_f2	0.022	- -	- -

Modification Indices for LAMBDA-X

	Public	Personal
	-----	-----
Pub_f1	- -	0.141
Pub_f2	- -	0.141
Per_f1	0.142	- -
Per_f2	0.077	- -
Per_f3	0.004	- -

Expected Change for LAMBDA-X

	Public	Personal
	-----	-----
Pub_f1	- -	-0.014
Pub_f2	- -	0.010
Per_f1	0.010	- -
Per_f2	-0.006	- -
Per_f3	-0.002	- -

Standardized Expected Change for LAMBDA-X

	Public	Personal
	-----	-----
Pub_f1	- -	-0.012
Pub_f2	- -	0.009
Per_f1	0.005	- -
Per_f2	-0.003	- -
Per_f3	-0.001	- -

Completely Standardized Expected Change for LAMBDA-X

	Public	Personal
	-----	-----
Pub_f1	- -	-0.023
Pub_f2	- -	0.015
Per_f1	0.005	- -
Per_f2	-0.003	- -
Per_f3	-0.001	- -

Modification Indices for BETA

	Self	Attitude	Intentio
	-----	-----	-----
Self	- -	- -	4.212
Attitude	- -	- -	- -
Intentio	0.035	- -	- -

Expected Change for BETA

	Self	Attitude	Intentio
	-----	-----	-----
Self	- -	- -	-0.082
Attitude	- -	- -	- -
Intentio	-0.023	- -	- -

Standardized Expected Change for BETA

	Self	Attitude	Intentio
	-----	-----	-----
Self	- -	- -	-0.082
Attitude	- -	- -	- -
Intentio	-0.023	- -	- -

Modification Indices for GAMMA

	Public	Personal
	-----	-----
Self	- -	- -
Attitude	- -	- -
Intentio	1.092	6.824

Expected Change for GAMMA

	Public	Personal
	-----	-----
Self	- -	- -
Attitude	- -	- -
Intentio	0.075	0.098

Standardized Expected Change for GAMMA

	Public	Personal
	-----	-----
Self	- -	- -
Attitude	- -	- -
Intentio	0.039	0.086

No Non-Zero Modification Indices for PHI

Modification Indices for PSI

	Self	Attitude	Intentio
	-----	-----	-----
Self	- -	- -	- -
Attitude	- -	- -	- -
Intentio	4.212	- -	- -

Expected Change for PSI

	Self	Attitude	Intentio
	-----	-----	-----
Self	- -	- -	- -
Attitude	- -	- -	- -
Intentio	-0.066	- -	- -

Standardized Expected Change for PSI

	Self	Attitude	Intentio
	-----	-----	-----
Self	- -	- -	- -
Attitude	- -	- -	- -
Intentio	-0.066	- -	- -

Modification Indices for THETA-EPS

	-----	-----	-----	-----	-----	---
Pub_f1	0.007	0.004	-0.005	0.008	-0.004	
Pub_f2	-0.007	-0.001	- -	-0.007	0.010	
Per_f1	0.009	- -	- -	- -	-0.006	
Per_f2	-0.002	0.002	-0.008	-0.001	0.008	
Per_f3	-0.004	-0.003	0.008	-0.002	- -	

Completely Standardized Expected Change for THETA-DELTA-EPS

	Self_f1	Self_f2	Att_f1	Att_f2	Int_f1	---
Pub_f1	0.017	0.009	-0.019	0.028	-0.010	
Pub_f2	-0.015	-0.003	- -	-0.021	0.025	
Per_f1	0.012	- -	- -	- -	-0.009	
Per_f2	-0.003	0.002	-0.016	-0.002	0.013	
Per_f3	-0.005	-0.004	0.016	-0.003	- -	

Modification Indices for THETA-DELTA

	Pub_f1	Pub_f2	Per_f1	Per_f2	Per_f3
Pub_f1	- -				
Pub_f2	- -	- -			
Per_f1	0.132	0.355	- -		
Per_f2	0.075	- -	0.790	- -	
Per_f3	0.259	- -	0.115	1.578	- -

Expected Change for THETA-DELTA

	Pub_f1	Pub_f2	Per_f1	Per_f2	Per_f3
Pub_f1	- -				
Pub_f2	- -	- -			
Per_f1	-0.002	0.007	- -		
Per_f2	-0.001	- -	-0.013	- -	
Per_f3	0.003	- -	-0.005	0.019	- -

Completely Standardized Expected Change for THETA-DELTA

	Pub_f1	Pub_f2	Per_f1	Per_f2	Per_f3
Pub_f1	- -				
Pub_f2	- -	- -			
Per_f1	-0.004	0.012	- -		
Per_f2	-0.002	- -	-0.016	- -	
Per_f3	0.006	- -	-0.005	0.021	- -

Maximum Modification Index is 6.82 for Element (3, 2) of GAMMA

TI

Standardized Solution

LAMBDA-Y

	Self	Attitude	Intentio
	-----	-----	-----
Self_f1	0.823	- -	- -
Self_f2	0.230	- -	- -
Att_f1	- -	0.360	- -
Att_f2	- -	0.506	- -
Int_f1	- -	- -	0.603
Int_f2	- -	- -	0.481

LAMBDA-X

	Public	Personal
	-----	-----
Pub_f1	0.516	- -
Pub_f2	0.383	- -
Per_f1	- -	0.876
Per_f2	- -	0.851
Per_f3	- -	0.921

BETA

	Self	Attitude	Intentio
	-----	-----	-----
Self	- -	- -	- -
Attitude	-0.538	- -	- -
Intentio	- -	0.436	- -

GAMMA

	Public	Personal
	-----	-----
Self	0.293	0.399
Attitude	-0.162	0.047
Intentio	- -	- -

Correlation Matrix of ETA and KSI

	Self	Attitude	Intentio	Public	Personal
	-----	-----	-----	-----	-----
Self	1.000				
Attitude	-0.589	1.000			
Intentio	-0.257	0.436	1.000		
Public	0.470	-0.394	-0.172	1.000	
Personal	0.529	-0.309	-0.135	0.444	1.000

PSI

Note: This matrix is diagonal.

	Self	Attitude	Intentio
	-----	-----	-----
	0.651	0.634	0.810

Regression Matrix ETA on KSI (Standardized)

	Public	Personal
	-----	-----
Self	0.293	0.399
Attitude	-0.320	-0.167
Intentio	-0.139	-0.073

TI

Completely Standardized Solution

LAMBDA-Y

	Self	Attitude	Intentio
	-----	-----	-----
Self_f1	1.000	- -	- -
Self_f2	0.288	- -	- -
Att_f1	- -	0.707	- -
Att_f2	- -	0.930	- -
Int_f1	- -	- -	0.889
Int_f2	- -	- -	0.740

LAMBDA-X

	Public	Personal
	-----	-----
Pub_f1	0.981	- -
Pub_f2	0.655	- -
Per_f1	- -	0.964
Per_f2	- -	0.933
Per_f3	- -	0.959

BETA

	Self	Attitude	Intentio
	-----	-----	-----
Self	- -	- -	- -
Attitude	-0.538	- -	- -
Intentio	- -	0.436	- -

GAMMA

	Public	Personal
	-----	-----
Self	0.293	0.399
Attitude	-0.162	0.047
Intentio	- -	- -

Correlation Matrix of ETA and KSI

	Self	Attitude	Intentio	Public	Personal
	-----	-----	-----	-----	-----
Self	1.000				
Attitude	-0.589	1.000			
Intentio	-0.257	0.436	1.000		
Public	0.470	-0.394	-0.172	1.000	
Personal	0.529	-0.309	-0.135	0.444	1.000

PSI

Note: This matrix is diagonal.

Self Attitude Intentio

	Self_f1	Self_f2	Att_f1	Att_f2	Int_f1	Int_f2
	0.651	0.634	0.810			
THETA-EPS						
Int_f2						
Self_f1	- -					
Self_f2	0.078	0.917				
Att_f1	- -	-0.418	0.500			
Att_f2	- -	-0.207	-0.100	0.135		
Int_f1	- -	-0.314	0.225	- -	0.210	
Int_f2	- -	-0.202	0.181	- -	- -	
0.452						

	Self_f1	Self_f2	Att_f1	Att_f2	Int_f1	Int_f2
Pub_f1	- -	0.048	- -	- -	- -	
Pub_f2	- -	- -	0.044	- -	- -	
Per_f1	- -	0.024	-0.028	0.021	- -	
Per_f2	- -	- -	- -	- -	- -	
Per_f3	- -	- -	- -	- -	0.035	
0.031						

	Pub_f1	Pub_f2	Per_f1	Per_f2	Per_f3
Pub_f1	0.038				
Pub_f2	- -	0.571			
Per_f1	-0.021	- -	0.071		
Per_f2	- -	0.039	- -	0.130	
Per_f3	- -	0.077	-0.069	- -	0.081

Regression Matrix ETA on KSI (Standardized)

	Public	Personal
Self	0.293	0.399
Attitude	-0.320	-0.167
Intentio	-0.139	-0.073

TI

Total and Indirect Effects

Total Effects of KSI on ETA

	Public	Personal
Self	0.568	0.455

	(0.063)	(0.031)
	9.039	14.533
Attitude	-0.620	-0.191
	(0.075)	(0.037)
	-8.276	-5.128
Intentio	-0.270	-0.083
	(0.043)	(0.018)
	-6.304	-4.571

Indirect Effects of KSI on ETA

	Public	Personal
	-----	-----
Self	- -	- -
Attitude	-0.306	-0.245
	(0.039)	(0.025)
	-7.880	-9.717
Intentio	-0.270	-0.083
	(0.043)	(0.018)
	-6.304	-4.571

Total Effects of ETA on ETA

	Self	Attitude	Intentio
	-----	-----	-----
Self	- -	- -	- -
Attitude	-0.538	- -	- -
	(0.039)		
	-13.676		
Intentio	-0.234	0.436	- -
	(0.029)	(0.046)	
	-8.021	9.505	

Largest Eigenvalue of B*B' (Stability Index) is 0.289

Indirect Effects of ETA on ETA

	Self	Attitude	Intentio
	-----	-----	-----
Self	- -	- -	- -
Attitude	- -	- -	- -
Intentio	-0.234	- -	- -
	(0.029)		
	-8.021		

Total Effects of ETA on Y

	Self	Attitude	Intentio
	-----	-----	-----
Self_f1	0.823	- -	- -
Self_f2	0.230 (0.031) 7.351	- -	- -
Att_f1	-0.194 (0.014) -13.676	0.360	- -
Att_f2	-0.272 (0.016) -17.249	0.506 (0.029) 17.458	- -
Int_f1	-0.141 (0.018) -8.021	0.263 (0.028) 9.505	0.603
Int_f2	-0.113 (0.015) -7.428	0.210 (0.025) 8.463	0.481 (0.036) 13.507

Indirect Effects of ETA on Y

	Self	Attitude	Intentio
	-----	-----	-----
Self_f1	- -	- -	- -
Self_f2	- -	- -	- -
Att_f1	-0.194 (0.014) -13.676	- -	- -
Att_f2	-0.272 (0.016) -17.249	- -	- -
Int_f1	-0.141 (0.018) -8.021	0.263 (0.028) 9.505	- -
Int_f2	-0.113 (0.015) -7.428	0.210 (0.025) 8.463	- -

Total Effects of KSI on Y

	Public	Personal
	-----	-----
Self_f1	0.467 (0.052) 9.039	0.375 (0.026) 14.533

Self_f2	0.130 (0.023) 5.649	0.105 (0.016) 6.447
Att_f1	-0.223 (0.027) -8.276	-0.069 (0.013) -5.128
Att_f2	-0.313 (0.036) -8.688	-0.097 (0.018) -5.305
Int_f1	-0.163 (0.026) -6.304	-0.050 (0.011) -4.571
Int_f2	-0.130 (0.022) -5.831	-0.040 (0.009) -4.521

TI

Standardized Total and Indirect Effects

Standardized Total Effects of KSI on ETA

	Public -----	Personal -----
Self	0.293	0.399
Attitude	-0.320	-0.167
Intentio	-0.139	-0.073

Standardized Indirect Effects of KSI on ETA

	Public -----	Personal -----
Self	- -	- -
Attitude	-0.158	-0.215
Intentio	-0.139	-0.073

Standardized Total Effects of ETA on ETA

	Self -----	Attitude -----	Intentio -----
Self	- -	- -	- -
Attitude	-0.538	- -	- -
Intentio	-0.234	0.436	- -

Standardized Indirect Effects of ETA on ETA

	Self -----	Attitude -----	Intentio -----
Self	- -	- -	- -
Attitude	- -	- -	- -
Intentio	-0.234	- -	- -

Standardized Total Effects of ETA on Y

	Self -----	Attitude -----	Intentio -----
Self_f1	0.823	- -	- -
Self_f2	0.230	- -	- -

Att_f1	-0.194	0.360	- -
Att_f2	-0.272	0.506	- -
Int_f1	-0.141	0.263	0.603
Int_f2	-0.113	0.210	0.481

Completely Standardized Total Effects of ETA on Y

	Self	Attitude	Intentio
	-----	-----	-----
Self_f1	1.000	- -	- -
Self_f2	0.288	- -	- -
Att_f1	-0.381	0.707	- -
Att_f2	-0.501	0.930	- -
Int_f1	-0.208	0.387	0.889
Int_f2	-0.173	0.322	0.740

Standardized Indirect Effects of ETA on Y

	Self	Attitude	Intentio
	-----	-----	-----
Self_f1	- -	- -	- -
Self_f2	- -	- -	- -
Att_f1	-0.194	- -	- -
Att_f2	-0.272	- -	- -
Int_f1	-0.141	0.263	- -
Int_f2	-0.113	0.210	- -

Completely Standardized Indirect Effects of ETA on Y

	Self	Attitude	Intentio
	-----	-----	-----
Self_f1	- -	- -	- -
Self_f2	- -	- -	- -
Att_f1	-0.381	- -	- -
Att_f2	-0.501	- -	- -
Int_f1	-0.208	0.387	- -
Int_f2	-0.173	0.322	- -

Standardized Total Effects of KSI on Y

	Public	Personal
	-----	-----
Self_f1	0.241	0.328
Self_f2	0.067	0.092
Att_f1	-0.115	-0.060
Att_f2	-0.162	-0.085
Int_f1	-0.084	-0.044
Int_f2	-0.067	-0.035

Completely Standardized Total Effects of KSI on Y

	Public	Personal
	-----	-----
Self_f1	0.293	0.399
Self_f2	0.084	0.115
Att_f1	-0.226	-0.118
Att_f2	-0.298	-0.156
Int_f1	-0.124	-0.065
Int_f2	-0.103	-0.054

Time used: 0.234 Seconds

ภาคผนวก ง
ตัวอย่างข้อคำถามของมาตรวัดที่ใช้ในการวิจัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

มาตรวัดการประทับตราว่าด้อยค่าจากสังคม

คำชี้แจง กรุณาอ่านข้อความต่อไปนี้โดยละเอียดและทำเครื่องหมาย X ในช่องที่ตรงกับความรู้สึกของท่านมากที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
1.	การพบนักจิตวิทยาเพื่อแก้ไขปัญหาส่วนตัว (เช่นปัญหาทางอารมณ์ หรือปัญหาเกี่ยวกับความสัมพันธ์) จะถูกสังคมมองว่าเป็นคนมีปัญหาและสังคมไม่ยอมรับ	3	2	1	0
2.	คนทั่วไปจะมองคนที่เคยไปรับการปรึกษาจากนักจิตวิทยาในทางไม่ดี	3	2	1	0
3.	คนส่วนใหญ่มีแนวโน้มที่จะไม่ค่อยชอบคนที่เคยไปรับการปรึกษาจากนักจิตวิทยา	3	2	1	0

มาตรวัดการประทับตราว่าด้อยค่าจากบุคคลใกล้ชิด

คำชี้แจง ลองนึกถึงว่าท่านกำลังประสบปัญหาด้านจิตใจ (เช่นปรับตัวไม่ได้ มีปัญหาด้านการเรียบ มีความเครียด หรือมีอาการซึมเศร้า) และท่านต้องการความช่วยเหลือจากผู้เชี่ยวชาญทางด้านจิตวิทยา (เช่นนักจิตวิทยาการปรึกษา) หากท่านพบนักจิตวิทยาการปรึกษาเพื่อรับบริการแล้ว ท่านคิดว่า **คนใกล้ชิดรอบตัวท่าน (เช่น พ่อแม่ญาติพี่น้อง หรือเพื่อน)** จะมีการแสดงท่าทีต่างๆ ดังต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด ขอให้ท่านประเมินโดยละเอียดเกี่ยวกับความเป็นไปได้และทำเครื่องหมาย X ในช่องที่ตรงกับความรู้สึกของท่านมากที่สุด

ข้อที่	การแสดงท่าทีต่างๆของคนใกล้ชิดรอบข้าง (เช่น พ่อแม่ ญาติพี่น้อง) ถ้ารู้ว่าฉันไปพบกับนักจิตวิทยาเพื่อรับบริการปรึกษา	แสดงท่าที อย่างมาก	แสดงท่าที ค่อนข้าง มาก	แสดง ท่าทีบ้าง	แสดงท่าที เล็กน้อย	ไม่แสดง ท่าทีอะไร เลย
1.	มีปฏิกิริยากับท่านในทางลบ	5	4	3	2	1
2.	คิดถึงท่านในด้านที่ไม่ดี	5	4	3	2	1
3.	มองว่าท่านมีความผิดปกติหรือมีปัญหาอย่างรุนแรง	5	4	3	2	1

มาตรวัดการประทับใจตราว่าด้อยค่าจากตนเอง

คำชี้แจง กรุณาอ่านข้อความต่อไปนี้โดยละเอียดและทำเครื่องหมาย X ในช่องที่ตรงกับความรู้สึกของท่านมากที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	เห็นด้วยและ ไม่เห็นด้วย พอ ๆ กัน	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง
1.	การแสวงหาความช่วยเหลือจากนักจิตวิทยาการศึกษาจะทำให้ฉันรู้สึกว่าคุณเองเป็นคนที่ไม่ค่อยฉลาดนัก	5	4	3	2	1
2.	การขอความช่วยเหลือจากนักจิตวิทยาจะทำให้ฉันรู้สึกว่าคุณเองด้อยค่าลง	5	4	3	2	1
3.	ฉันมองว่าถ้าฉันไปปรึกษาปัญหาแก่นักจิตวิทยาการศึกษาแล้วฉันจะรู้สึกว่าคุณเองไม่เข้มแข็งพอ	5	4	3	2	1

มาตรวัดเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิทยาจากนักวิชาชีพ

คำชี้แจง กรุณาอ่านข้อความต่อไปนี้โดยละเอียดและทำเครื่องหมาย X ในช่องที่ตรงกับความรู้สึกของท่านมากที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
1.	ถ้าฉันเชื่อว่าฉันกำลังมีปัญหาทางจิตอยู่ สิ่งแรกที่คุณจะทำคือไปพบนักจิตวิทยาการศึกษา	3	2	1	0
2.	ถ้าฉันมีปัญหาทางอารมณ์อย่างรุนแรงในตอนนี้นั้น ฉันก็มั่นใจว่าคุณจะรู้สึกสบายใจขึ้นเมื่อได้พูดคุยกับนักจิตวิทยา	3	2	1	0
3.	ฉันคิดว่าการไปพบนักจิตวิทยานั้นเป็นการกระทำที่ทำให้เสียเวลาและเสียค่าใช้จ่ายโดยใช่เหตุ	3	2	1	0

มาตรวัดเจตจำนงต่อการแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพ

คำชี้แจง ต่อไปนี้คือรายการของปัญหาต่างๆ ที่บุคคลส่วนใหญ่มักจะนำไปปรึกษากับนักจิตวิทยาการปรึกษา โปรดประเมินว่าถ้าท่านมีปัญหาดังกล่าว ท่านจะต้องการไปปรึกษากับนักจิตวิทยามากน้อยเพียงใด โปรดทำเครื่องหมาย X ลงในช่องที่ตรงกับความรู้สึกของท่านมากที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	ต้องการ อย่างยิ่ง	ต้องการ	ไม่ ต้องการ	ไม่ต้องการ อย่างยิ่ง
1.	มีปัญหาไม่ลงรอยกับคนรอบข้าง	3	2	1	0
2.	มีปัญหาขัดแย้งกับพ่อแม่	3	2	1	0
3.	มีปัญหาเรื่องความรัก/อกหัก	3	2	1	0

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นายธนวัต ปุณยกนก เกิดเมื่อวันที่ 14 ตุลาคม พ.ศ. 2529 ที่กรุงเทพมหานคร สำเร็จ การศึกษาระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษาจากโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปี การศึกษา 2547 ได้เข้าศึกษาที่คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและสำเร็จการศึกษา วิทยาศาสตร์บัณฑิต (จิตวิทยา) (เกียรตินิยมอันดับหนึ่ง) ในปีการศึกษา 2550 และในปีการศึกษา 2551 ได้เข้าศึกษาต่อในหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการปรึกษา คณะ จิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หมายเหตุ: หากผู้อ่านท่านใดมีความต้องการใช้มาตรวัดที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นในการวิจัยครั้งนี้สามารถ ติดต่อได้ที่ tanawat.po@gmail.com

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย